

I. ALAPADATOK

|            |                                       |                          |
|------------|---------------------------------------|--------------------------|
| Intézmény: | MSZC GÉPÉSZETI TECHNIKUM ÉS KOLLÉGIUM |                          |
| Szakma     | megnevezése:                          | Általános ápoló          |
|            | azonosító száma:                      | 5 0913 03 01             |
|            | szakmairánya:                         |                          |
|            | képzési típusa:                       | Technikum, 6 év, nappali |
| Hatályos:  |                                       |                          |

II. ÖSSZEFOGLALÁS

|                        |           |                              |      |      |      |      |      |       |           |
|------------------------|-----------|------------------------------|------|------|------|------|------|-------|-----------|
| Évfolyamok:            |           |                              | 9.   | 10.  | 11.  | 12.  | 13.  | 14.   | Összesen: |
| Tanítási hetek száma:  |           |                              | 36   | 36   | 36   | 36   | 36   | 31    |           |
| Közismereti tantárgyak |           |                              | 972  | 900  | 720  | 620  | 360  |       | 3572      |
| Szakmai tantárgyak     | Elmélet   |                              | 72   | 126  | 252  | 234  | 342  | 170,5 | 1196,5    |
|                        | Gyakorlat | Szorgalmi időszak            | 180  | 198  | 252  | 270  | 522  | 914,5 | 2336,5    |
|                        |           | Egybefüggő szakmai gyakorlat |      | 140  | 140  | 160  | 160  |       | 600       |
| Összesen:              |           |                              | 1224 | 1364 | 1364 | 1284 | 1420 | 1085  | 7705      |

III. KÉPZÉS ÓRATERVE

| Oktatás                                        | Tantárgyak                                    | 9.                       |                            |              | 10.                   |                            |              | 11.                   |                            |              | 12.                   |                            |              | 13.                   |                            |              | 14.                   |                            |              | Összesen: |      |    |  |    |      |      |     |
|------------------------------------------------|-----------------------------------------------|--------------------------|----------------------------|--------------|-----------------------|----------------------------|--------------|-----------------------|----------------------------|--------------|-----------------------|----------------------------|--------------|-----------------------|----------------------------|--------------|-----------------------|----------------------------|--------------|-----------|------|----|--|----|------|------|-----|
|                                                |                                               | Keret-tanterv óraszám    | Szab. felhaszn. ó. rakeret | Intézményi   | Keret-tanterv óraszám | Szab. felhaszn. ó. rakeret | Intézményi   | Keret-tanterv óraszám | Szab. felhaszn. ó. rakeret | Intézményi   | Keret-tanterv óraszám | Szab. felhaszn. ó. rakeret | Intézményi   | Keret-tanterv óraszám | Szab. felhaszn. ó. rakeret | Intézményi   | Keret-tanterv óraszám | Szab. felhaszn. ó. rakeret | Intézményi   |           |      |    |  |    |      |      |     |
|                                                |                                               | Heti óraszám             | Heti óraszám               | Éves óraszám | Heti óraszám          | Heti óraszám               | Éves óraszám | Heti óraszám          | Heti óraszám               | Éves óraszám | Heti óraszám          | Heti óraszám               | Éves óraszám | Heti óraszám          | Heti óraszám               | Éves óraszám | Heti óraszám          | Heti óraszám               | Éves óraszám |           |      |    |  |    |      |      |     |
| Közsmereti                                     | Magyar nyelv és irodalom                      | 4                        |                            | 4            | 144                   | 5                          |              | 5                     | 180                        | 3            |                       | 3                          | 108          | 3                     |                            | 3            | 93                    |                            | 1            | 1         | 36   |    |  |    |      | 561  |     |
|                                                | Idegen nyelv                                  | 4                        |                            | 4            | 144                   | 4                          |              | 4                     | 144                        | 3            |                       | 3                          | 108          | 3                     |                            | 3            | 93                    | 3                          | 2            | 5         | 180  |    |  |    |      | 669  |     |
|                                                | Matematika                                    | 4                        |                            | 4            | 144                   | 4                          |              | 4                     | 144                        | 3            | 1                     | 4                          | 144          | 3                     | 1                          | 4            | 124                   |                            |              |           |      |    |  |    |      | 556  |     |
|                                                | Történelem                                    | 3                        |                            | 3            | 108                   | 3                          |              | 3                     | 108                        | 2            |                       | 2                          | 72           | 2                     |                            | 2            | 62                    |                            |              |           |      |    |  |    |      | 350  |     |
|                                                | Állampolgári ismeretek                        |                          |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              | 1                     |                            | 1            | 31                    |                            |              |           |      |    |  |    |      | 31   |     |
|                                                | Digitális kultúra                             | 1                        | 1                          | 2            | 72                    |                            | 1            | 1                     | 36                         |              |                       |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |           |      |    |  |    |      |      | 108 |
|                                                | Testnevelés                                   | 4                        |                            | 4            | 144                   | 4                          |              | 4                     | 144                        | 3            |                       | 3                          | 108          | 3                     |                            | 3            | 93                    |                            |              |           |      |    |  |    |      | 489  |     |
|                                                | Osztályfőnöki                                 | 1                        | 1                          | 2            | 72                    | 1                          |              | 1                     | 36                         | 1            |                       | 1                          | 36           | 1                     |                            | 1            | 31                    | 1                          |              | 1         | 36   |    |  |    |      | 211  |     |
|                                                | Kötelező komplex természettudományos tantárgy | 3                        |                            | 3            | 108                   |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |           |      |    |  |    |      | 108  |     |
|                                                | Ágazathoz kapcsolódó tantárgy:                | Biológia                 |                            | 1            | 1                     | 36                         | 2            |                       | 2                          | 72           | 2                     |                            | 2            | 72                    |                            |              |                       |                            | 3            | 3         | 108  |    |  |    |      |      | 288 |
|                                                |                                               | Magyar nyelv és irodalom |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |                       | 1                          | 1            | 36                    |                            | 1            | 1                     | 31                         |              |           |      |    |  |    |      |      | 67  |
|                                                |                                               | Történelem               |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |                       | 1                          | 1            | 36                    |                            | 2            | 2                     | 62                         |              |           |      |    |  |    |      |      |     |
| Érettségire felkészítő tantárgy:               |                                               |                          |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |           |      |    |  |    |      |      |     |
|                                                |                                               |                          |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |           |      |    |  |    |      |      |     |
|                                                |                                               |                          |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |           |      |    |  |    |      |      |     |
| Pénzügyi és vállalkozói ismeretek              |                                               |                          |                            |              | 1                     |                            | 1            | 36                    |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |           |      |    |  |    | 36   |      |     |
| Szabadon választható tantárgy:                 |                                               |                          |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |           |      |    |  |    |      |      |     |
|                                                |                                               |                          |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |           |      |    |  |    |      |      |     |
| Közismereti oktatás tantárgyainak összóraszám: |                                               | 24                       | 3                          | 27           | 972                   | 24                         | 1            | 25                    | 900                        | 17           | 3                     | 20                         | 720          | 16                    | 4                          | 20           | 620                   | 4                          | 6            | 10        | 360  |    |  |    |      | 3474 |     |
| Szakmai                                        | Ágazati alapoktatás tantárgyai                | 7                        |                            | 7            | 252                   | 9                          |              | 9                     | 324                        |              |                       |                            |              |                       |                            |              |                       |                            |              |           |      |    |  |    |      | 576  |     |
|                                                | Szakirányú oktatás tantárgyai                 |                          |                            |              |                       |                            |              |                       |                            | 14           |                       | 14                         | 504          | 14                    |                            | 14           | 504                   | 24                         |              | 24        | 864  | 35 |  | 35 | 1085 | 2957 |     |
| Képzés összóraszám:                            |                                               | 31                       | 3                          | 34           | 1224                  | 33                         | 1            | 34                    | 1224                       | 31           | 3                     | 34                         | 1224         | 30                    | 4                          | 34           | 1124                  | 28                         | 6            | 34        | 1224 | 35 |  | 35 | 1085 | 7105 |     |

IV. SZAKMAI OKTATÁS ÓRATERVE

| Oktatás                       | Tantárgyak                                      | 9.  |                           |              |   |    | 10. |                           |              |              |     | 11. |                           |              |     |              | 12. |                           |              |     |     | 13.  |                           |              |     |      | 14. |              |     |     |      | Összesen: |
|-------------------------------|-------------------------------------------------|-----|---------------------------|--------------|---|----|-----|---------------------------|--------------|--------------|-----|-----|---------------------------|--------------|-----|--------------|-----|---------------------------|--------------|-----|-----|------|---------------------------|--------------|-----|------|-----|--------------|-----|-----|------|-----------|
|                               |                                                 | PTT | Szab. felhasználó rakeret | Intézményi   |   |    | PTT | Szab. felhasználó rakeret | Intézményi   |              |     | PTT | Szab. felhasználó rakeret | Intézményi   |     |              | PTT | Szab. felhasználó rakeret | Intézményi   |     |     | PTT  | Szab. felhasználó rakeret | Intézményi   |     |      |     |              |     |     |      |           |
|                               |                                                 |     |                           | Heti óraszám |   |    |     |                           | Heti óraszám |              |     |     |                           | Heti óraszám |     |              |     |                           | Heti óraszám |     |     |      |                           | Heti óraszám |     |      |     |              |     |     |      |           |
|                               |                                                 |     |                           | Éves óraszám | Σ | E. |     |                           | Gy.          | Éves óraszám | Σ   |     |                           | E.           | Gy. | Éves óraszám |     |                           | Σ            | E.  | Gy. |      |                           | Éves óraszám | Σ   | E.   | Gy. | Éves óraszám | Σ   | E.  | Gy.  |           |
| Ágazati alapkutatás           | Egészségügyi kommunikáció                       | 72  |                           | 2            | 1 | 1  |     |                           |              |              |     |     |                           |              |     |              |     |                           |              |     |     |      |                           |              |     |      |     |              |     | 72  |      |           |
|                               | Ágazati alapismeretek                           | 144 |                           | 4            | 1 | 3  |     |                           |              |              |     |     |                           |              |     |              |     |                           |              |     |     |      |                           |              |     |      |     |              |     | 144 |      |           |
|                               | Alapápolás -gondozás                            | 36  |                           | 1            |   | 1  | 72  |                           | 2            | 1            | 1   |     |                           |              |     |              |     |                           |              |     |     |      |                           |              |     |      |     |              |     | 108 |      |           |
|                               | Munkavállalói ismeretek                         |     |                           |              |   |    | 18  |                           | 0,5          | 0,5          |     |     |                           |              |     |              |     |                           |              |     |     |      |                           |              |     |      |     |              |     | 18  |      |           |
|                               | Szakmai alapismeretek                           |     |                           |              |   |    | 71  | 1                         | 2            |              | 2   |     |                           |              |     |              |     |                           |              |     |     |      |                           |              |     |      |     |              |     | 72  |      |           |
|                               | Szakmai alapismertek gyakorlat                  |     |                           |              |   |    | 127 | -1                        | 3,5          | 1            | 2,5 |     |                           |              |     |              |     |                           |              |     |     |      |                           |              |     |      |     |              |     | 126 |      |           |
|                               | Szakmai kémia és biokémiai alapok               |     |                           |              |   |    | 36  |                           | 1            | 1            |     |     |                           |              |     |              |     |                           |              |     |     |      |                           |              |     |      |     |              |     | 36  |      |           |
|                               | Ágazati alapkutatás tantárgyainak összórászáma: | 252 |                           | 7            | 2 | 5  | 324 |                           | 9            | 3,5          | 5,5 |     |                           |              |     |              |     |                           |              |     |     |      |                           |              |     |      |     |              |     | 576 |      |           |
| Szakirányú oktatás            | Társadalomtudomány                              |     |                           |              |   |    |     |                           |              |              |     | 108 |                           | 3            | 3   |              |     |                           |              |     |     |      |                           |              |     |      |     |              |     | 108 |      |           |
|                               | Klinikumi alapismeretek                         |     |                           |              |   |    |     |                           |              |              |     | 216 |                           | 6            | 2   | 4            |     |                           |              |     |     |      |                           |              |     |      |     |              |     | 216 |      |           |
|                               | Klinikai gyakorlat                              |     |                           |              |   |    |     |                           |              |              |     | 112 | -4                        | 3            |     | 3            | 77  | 13                        | 2,5          |     | 2,5 |      |                           |              |     |      |     |              |     | 198 |      |           |
|                               | Járványtani ismeretek                           |     |                           |              |   |    |     |                           |              |              |     |     |                           |              |     |              |     |                           |              |     | 108 |      | 3                         | 3            |     |      |     |              |     | 108 |      |           |
|                               | Anatómia                                        |     |                           |              |   |    |     | 72                        | 2            | 2            |     |     |                           |              |     |              |     |                           |              |     | 72  | -72  |                           |              |     |      |     |              |     | 72  |      |           |
|                               | Gyógyszertan és laboratóriumi ismeretek         |     |                           |              |   |    |     |                           |              |              |     |     | 36                        | 36           | 2   | 1            | 1   | 36                        | -36          |     |     |      |                           |              |     |      |     |              |     | 72  |      |           |
|                               | Munkavállalói idegen nyelv                      |     |                           |              |   |    |     |                           |              |              |     |     | 72                        |              | 2   | 2            |     |                           |              |     |     |      |                           |              |     |      |     |              |     | 72  |      |           |
|                               | Sejtbiológia                                    |     |                           |              |   |    |     |                           |              |              |     |     | 36                        |              | 1   |              | 1   |                           |              |     |     |      |                           |              |     |      |     |              |     | 36  |      |           |
|                               | Rehabilitáció és ápolói kompetenciák            |     |                           |              |   |    |     |                           |              |              |     |     | 54                        | 36           | 2,5 | 0,5          | 2   | 36                        | -36          |     |     |      |                           |              |     |      |     |              |     | 90  |      |           |
|                               | Klinikumi ismeretek                             |     |                           |              |   |    |     |                           |              |              |     |     | 108                       |              | 3   | 2            | 1   |                           |              |     |     |      |                           |              |     |      |     |              |     | 108 |      |           |
|                               | Egészségügyi kommunikáció                       |     |                           |              |   |    |     |                           |              |              |     |     |                           |              |     |              |     |                           |              |     | 18  |      | 0,5                       |              | 0,5 |      |     |              |     | 18  |      |           |
|                               | Esettanulmányok                                 |     |                           |              |   |    |     |                           |              |              |     |     |                           |              |     |              |     |                           |              |     | 72  |      | 2                         | 2            |     |      |     |              |     | 72  |      |           |
|                               | Szakápolástani ismeretek                        |     |                           |              |   |    |     |                           |              |              |     |     |                           |              |     |              |     |                           |              |     | 697 | -31  | 18,5                      | 4,5          | 14  |      | 155 | 5            |     | 5   | 821  |           |
|                               | Egészséges ember gondozása                      |     |                           |              |   |    |     |                           |              |              |     |     |                           |              |     |              |     |                           |              |     |     |      |                           |              |     | 188  | -2  | 6            | 2   | 4   | 186  |           |
|                               | Klinikumi gyakorlat                             |     |                           |              |   |    |     |                           |              |              |     |     |                           |              |     |              |     |                           |              |     |     |      |                           |              | 242 | 6    | 8   | 0,5          | 7,5 | 248 |      |           |
|                               | Szakmai kémia és biokémiai alapok               |     |                           |              |   |    |     |                           |              |              |     |     | 36                        |              | 1   | 1            |     |                           |              |     |     |      |                           |              |     |      |     |              |     | 36  |      |           |
|                               | Szakápolástan                                   |     |                           |              |   |    |     |                           |              |              |     |     |                           |              |     |              |     |                           |              |     |     |      |                           |              |     | 519  | -54 | 15           | 2   | 13  | 465  |           |
|                               | Osztályfőnöki                                   |     |                           |              |   |    |     |                           |              |              |     |     |                           |              |     |              |     |                           |              |     |     |      |                           |              |     | 31   | 1   | 1            |     | 31  | 31   |           |
|                               | Szakirányú oktatás tantárgyainak összórászáma:  |     |                           |              |   |    |     |                           |              |              |     | 436 | 68                        | 14           | 7   | 7            | 419 | 85                        | 14           | 6,5 | 7,5 | 1039 | -175                      | 24           | 9,5 | 14,5 | 949 | 136          | 35  | 5,5 | 29,5 | 2926      |
| Egybefüggő szakmai gyakorlat: |                                                 |     |                           |              |   |    |     |                           | 140          |              |     |     |                           | 140          |     |              |     |                           | 160          |     |     |      |                           | 160          |     |      |     |              |     | 600 |      |           |

# KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK

## ÁLTALÁNOS ÁPOLÓ SZAKMA

### 1 A szakma alapadatai

- 1.1 Az ágazat megnevezése: Egészségügy
  - 1.2 A szakma megnevezése: Általános ápoló
  - 1.3 A szakma azonosító száma: 5 0913 03 01
  - 1.4 A szakma szakmairányai: –
  - 1.5 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
  - 1.6 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
  - 1.7 Ágazati alapoktatás megnevezése: Egészségügy
  - 1.8 Kapcsolódó részsakmák megnevezése: –
  - 1.9 Szakmai oktatás (ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás együttes) foglalkozásainak száma (egybefüggő szakmai gyakorlat nélkül):
    - 1.9.1 Tanulói jogviszonyban: 6 éves technikumi oktatásban legalább 3200 óra megtartott foglalkozás (közismereti tartalom nélkül), 3 éves kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben legalább 3200 óra megtartott foglalkozás.
    - 1.9.2 Felnőttképzési jogviszonyban: az 1.9.1 pont alapján az adott iskola szakmai programjában felnőttképzési jogviszonyban folyó oktatásra meghatározott foglalkozásszám, amelynek 1/6-a kötelezően ágazati alapoktatásra fordítandó.
  - 1.10 Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: –, Technikumi oktatásban: 600 óra, Kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben: 320 óra
- A szakmai oktatás teljes időtartama tanulói és felnőttképzési jogviszonyban egyaránt az 1.9 és 1.10 pontok alatti oktatási idők összege.

### 2 A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

Az általános ápoló munkáját hivatásként az etikai normák betartásával gyakorolja, átfogó anatómiai, élettani és klinikumi ismeretekkel rendelkezik. Előkészít és segédkezik diagnosztikus és terápiás eljárásoknál. Sürgős és fenyegető esetet észlel, beavatkozik, asszisztál, fájdalmat felismer, mér és beavatkozik az utasításnak megfelelően. Megfelelően kommunikál a beteggel, a hozzátartozókkal, valamint az ellátó team tagjaival. Részt vesz a betegoktatásban és a leendő munkatársak gyakorlati oktatásában. Az általános ápoló részt vesz az egészségügyi ellátás során a megelőző, gyógyító-, gondozó-, és rehabilitációs folyamatokban. Tevékenységét a biztonságos és minőségi betegellátás szempontjainak figyelembevételével, a jogi szabályozások betartásával végzi. Papír alapú és elektronikus egészségügyi dokumentációt vezet a jogszabályi előírásoknak megfelelően. Folyamatosan bővíti tudását

szakmai képzéseken, továbbképzéseken. Önállóan, vagy team munkában minőségi, holisztikus szemléletű ellátást biztosít. Munkája során részt vesz az ápolási folyamat megvalósításában, a beteg szükségleteinek megfelelő, egyénre szabott ápolási terv alapján alapápolást és szakápolási feladatokat végez. Megfigyeli a beteg állapotát, állapotváltozásait. Pszichés támogatást nyújt a betegnek és családjának. Képes felnőtt-, csecsemő- és gyermekápolási feladatokat ellátni, valamint háziorvosi praxisban és az alapellátás más színterein, otthonápolásban, geriátriai és hospice ellátásban, onkológiai ellátásban ápolóként tevékenykedni. Tevékenysége során betartja és betartatja a munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelmi szabályokat, előírásokat.

### **3 A szakmához rendelt legjellemzőbb FEOR szám**

| Szakma megnevezése | FEOR-szám | FEOR megnevezése |
|--------------------|-----------|------------------|
| Általános ápoló    | 3311      | Ápoló, szakápoló |

### **4 A szakképzésbe történő belépés feltételei**

#### **4.1 Iskolai előképzettség:**

6 éves képzés esetén alapfokú iskolai végzettség

3 éves képzés esetén érettségi végzettség

#### **4.2 Alkalmassági követelmények**

##### **4.2.1 Foglalkozásegészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges**

Az egészségügyi tevékenység végzéséhez szükséges egészségi alkalmasság vizsgálatáról és minősítéséről szóló 40/2004. (IV.26.) ESZCSM rendeletben foglaltak szerint az egészségügyi tevékenységre való alkalmasságot kizáró korlátozások figyelembevételével történik.

A munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet 4. §. (3) a pontjában meghatározott szakmai alkalmassági vizsgálat.

##### **4.2.2 Pályaalkalmassági vizsgálat a szakirányú oktatás megkezdése előtt: nem szükséges**

### **5 A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek**

Az oktatás megszervezéséhez szükséges eszközök, anyagok mennyiségét a tanulói létszám figyelembevételével kell biztosítani.

#### **5.1 Eszközjegyzék ágazati alapoktatáshoz**

- Elméleti oktatóterem, demonstrációs terem/gyakorlóterem
- Oktatótechnikai eszközök, számítógépek perifériákkal, internet
- Műszer- és eszköztároló szekrények
- Elsősegélynyújtás eszközei: sürgősségi táska/kocsi BLS és PBLS végzéséhez felszerelve, oktató félautomata defibrillátor, egyszerű légútbiztosításhoz használt supraglottikus eszközök (oropharyngealis tubus, nasopharyngealis tubus, laryngealis maszk) különböző méretekben, lélegeztető ballon, maszk, csecsemő-, kisgyermek-, felnőtt újraélesztő fantom, légúti idegentest eltávolítás fantom vagy mellény, sebimitációs készlet, sérülések (sebek) ellátásához szükséges eszközök.
- Csecsemőgondozás eszközei: pólyázó, kiságy, csecsemőkád, csecsemőmérleg, test-

- hosszmérés eszközei, csecsemőruházat, etetéshez, pelenkázáshoz, fürdetéshez szükséges eszközök, anyagok, gyermekjáték
- Betegazonosításhoz szükséges eszközök és dokumentáció
  - A beteg mozgását segítő eszközök (járóbot, mankó, járókeret, rollátor, kerekesszék, kapaszkodó)
  - Gyógyászati segédeszközök (kommunikációt és tájékozódást, személyi gondoskodást segítő eszközök)
  - A betegmozgatás eszközei: betegemelő, fordítókorong, betegcsúsztató
  - Az intézményen belüli betegszállítás eszközei (betegszállító kocsi, kerekesszék)
  - Felszerelt ágyazó kocsi, szennyves ledobó kocsi, paraván, oktató termenként egy guruló kötöző/műszerelő kocsi
  - Ágynemű és egyéb fehérnemű (matracvédők, párnák, takarók, plédok, ágyneműhuzatok, lepedők, műanyag/gumilepedők, hálóingek, pizsamák, törölközők, köntösök, mosdókesztyűk, borogatások)
  - Gyakorlótermenként legalább 3 betegágy tartozékaival, éjjeliszekrény, ágyasztal, karosszék
  - Kötszerek (vatta, papírvatta, törlők, különböző méretű mullpólyák, mull-lapok, rugalmas pólyák, rögzítő anyagok)
  - A táplálkozási szükséglet kielégítéséhez szükséges alapápolási eszközök
  - A nyomási fekély megelőzését szolgáló statikus eszközök (különböző matracok) és a beteg kényelmét szolgáló egyéb eszközök, a nyomási fekély felmérésének, kezelésének és megelőzésének eszközei, decubitus imitációs készlet
  - A testi higiéné és a személyes gondoskodás biztosításához szükséges eszközök, anyagok, fürdető szék/ágy
  - Váladékok felfogására szolgáló eszközök (egyszer használatos változatban is), váladékok gyűjtésére szolgáló eszközök, szoba WC
  - Laboratóriumi minták vizsgálatra küldéséhez szükséges eszközök
  - Egyéni védőeszközök (orr-szájmaszk, sapka, védőszemüveg, gumikesztyű, ujjvédő, köpeny, lábszák)
  - Kézmosáshoz, kéz-, felület- és műszerfertőtlenítéshez szükséges eszközök, fertőtlenítőszer (bőr-, nyálkahártya-, kézfertőtlenítők, felület-, műszer-, eszközfertőtlenítők), fali adagolók, ágyvégi adagolók, kézfertőtlenítés hatékonyságát ellenőrző UV-boks
  - Izolálás eszközei
  - Betegvizsgálathoz, vizithez használatos eszközök
  - Sztómaellátás eszközei (tracheostoma és gégekanül, colostoma, ileostoma, urostoma ápolásának, gondozásának eszközei)
  - A veszélyes és kommunális hulladékok gyűjtéséhez szükséges eszközök
  - A betegellátás részét képező dokumentumok, nyomtatványok
  - Medikai rendszerek
  - Egyszerű eszközös vizsgálatokhoz, vitális paraméterek méréséhez szükséges eszközök: vérnyomásmérők, fonendoszkópok, pulzoximéter, vércukorszintmérő, hőmérők, testsúly, testmagasság, testkörfoghat mérésének eszközei
  - Enteralis és parenteralis gyógyszerformák, gyógyszerelés és injekciózás eszközei a bejuttatási mód szerint
  - Ápolási beavatkozások gyakorlására alkalmas felnőtt, csecsemő és gyermek betegápolási fantomok (injekciózás, sztómagondozás)
  - Terhességi, öregségi modellek
  - Anatómiai szemléltető ábrák és modellek
  - Egészségfejlesztés témájú szemléltető ábrák, kiadványok, digitális ismeretterjesztő anyagok

- Digitális tananyagok

## 5.2 Eszközjegyzék a szakirányú oktatáshoz a 11-12. évfolyamon:

Az ágazati alapoktatás eszközei mellett az alábbiak:

- Az ápolói beavatkozások eszközei: gyógyszereléshez, vérvételhez szükséges eszközök (biztonsági rendszerrel ellátott tűk, tűharang is), gyógyszerelő kocsi/gyógyszerszekrény, gyógyszerek, injekciózás gyakoroltatására alkalmas fantomok, vérvételi kar
- Csapolások, biopsziák eszközei
- TENS-készülék, hideg - meleg borogatások, zselék
- Fájdalomfelmérő skálák
- Infúzió adásához szükséges eszközök (szerelékek, infúziós készítmények, infúziós állvány, fecskendő és volumetrikus infúziós pumpa, bejuttatás eszközei)
- Infúziómelegítés eszközei
- Betegmegfigyelő monitor és tartozékai, a monitorhoz EKG- és paraméter szimulációs jelgenerátor
- Oxigénterápia eszközei (oxigénpalack tartóval, reduktorral, flow meter, oxigénszonda, oxigénmaszkok, párasító készülékek)
- Inhalációs terápia, porlasztók, nebulizátorok, spirométer, légzési fizioterápia eszközei
- Mulászkok és imitációs készletek (szubkután és intramuszkuláris, intraosseális, intravénás, gége és légcső, mellkas, sebimitációs)
- Laboratóriumi vizsgálatokhoz szükséges mintavételi eszközök (csecsemő, gyermek és felnőtt beteg esetén)
- 12 elvezetési EKG-készülék
- A sürgősségi állapotok ellátásának oktatási eszközei: gyakorló fantom, öntelődő lélegeztető ballon-maszk rezervoárral (felnőtt, gyermek és csecsemő), légúti leszívás eszköze, leszívó katéterek, lélegeztetőgép, idegentest-fogó. Tourniquet, intraosseális gyakorló fúró torzóval, sürgősségi táskák legalább 2 darab, sürgősségi műszerelő/gyógyszerelő kocsi, hordágy.
- A sérülések rögzítésének eszközei (nyakrögzítő, lapáthordágy, fejrögzítő, medenceöv, húzó-sín, vákuum-sín)
- A betegellátás során alkalmazott dokumentációk

## 5.3 Általános ápoló szakma eszközjegyzék (az 5.1; és az 5.2. pontokban felsorolt eszközök mellett):

- Az ápolói beavatkozások eszközei: beöntéshez, katéterezéshez, gyomorszonda-levezetéshez, gyomormosáshoz, klinikai enterális tápláláshoz szükséges eszközök
- Parenterális táplálás eszközei
- Vércsoport meghatározáshoz, transzfúziós terápiához szükséges eszközök
- Sebkezelés, kötözés eszközei: a krónikus sebellátás eszközei, speciális kötszerek, krónikus seb torzó
- Sztómaterápia és gondozás eszközei (gastrostoma, PEG, PEJ, tápszerek, etetőzsák) gyakorló torzóval
- Oxigénterápia eszközei (magasáramlású rendszerek, oxigénpalack tartóval, reduktorral, flowmeter, oxigénszonda, oxigénmaszkok)
- Vénabiztosítás eszközei: perifériás vénabiztosítás eszközei (aktív, vagy passzív biztonsági rendszerrel ellátott) gyakorló torzóval, a centrális vénagondozás és kanülgondozás eszközei gyakorló torzóval
- Linton-szonda, Sengstaken-Blakemore-szonda
- A mellkasdrenázs eszközei és mellkasi szívtartály
- EDA-kanülálás és gyógyszerbejuttatás eszközei
- PCA-pumpa

- Punkciók eszközei, szettjei (lumbal, has, mellkas, sternum, crista, pericardium, ízület, tályog)
- A betegellátás során alkalmazott dokumentációk

## 6 **Kimeneti követelmények**

### 6.1 Ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása:

Alapápolási feladatokat lát el. Segíti a beteget az alapvető szükségletek (alvás, pihenés, mozgás, higiénés, táplálkozás, normál légzés, testhőmérséklet, ürítés, biztonság) kielégítésében. Szakszerűen alkalmazza az ápolási eszközöket és a gyógyászati segédeszközöket. Betegmegfigyelési tevékenységet végez, a beteg állapotában bekövetkezett változásokat azonnal jelzi az ápolónak, az orvosnak. Szükség esetén elsősegélyt nyújt, megkezdje az alapszintű újraélesztést. Közreműködik a gondozási és egészségfejlesztési tevékenységekben. Feladatait irányítás és felügyelet mellett végzi. Munkája során betartja a munka-, a tűz-, baleset-, környezet- és egészségvédelmi, a higiénés és ápolásszakmai szabályokat, előírásokat. Etikus magatartást tanúsít a betegellátás során, valamint munkatársi kapcsolataiban.

### 6.2 Ágazati alapoktatás szakmai alapkövetelményei:

| Sorszám | Készségek, képességek                                                                                  | Ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                          | Önállóság és felelősség mértéke                                                                    |
|---------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.      | Az egyén életkorának (születéstől a halálig) és élethelyzetének megfelelő gondozási feladatokat végez. | Ismeri az egészséges ember pszichés és szomatikus fejlődésének jellemzőit, az adott életkorban és élethelyzetben megjelenő gondozási feladatokat.                                                                                                                                               | Empátiával viszonyul a gondozást igénylő emberekhez, segítőkész.                                                                                                           | A gondozási feladatokat az ápoló irányítása és ellenőrzése mellett, szakszerűen látja el.          |
| 2.      | Részt vesz az egészség fejlesztését célzó rendezvények, szűrőprogramok lebonyolításában.               | Ismeri az egészségkultúra elemeit, az egészséges életmód, életvitel jellemzőit. Tisztában van a környezet-szennyezés és az egyéb egészségkárosító tényezők formáival, a megelőzés lehetőségeivel. Ismeri a prevenció szintjeit, a mentálhigiéné és az egészségfejlesztés alapvető lehetőségeit. | Munkahelyén és magánéletében is egészségtudatos magatartást tanúsít. A rendezvények előkészítése és lebonyolítása során szem előtt tartja a környezetvédelmi szempontokat. | Az egészségfejlesztésre irányuló tevékenységeket az ápoló irányítása és ellenőrzése mellett végzi. |
| 3.      | Eligazodik az egészségügyi ellátórendszerben.                                                          | Ismeri az egészségügyi ellátórendszer struktúráját, működését. Ismeri                                                                                                                                                                                                                           | Igénye van a folyamatos szakmai fejlődésre. Folyamatosan együttműködik                                                                                                     | Felelős a tudásának folyamatos fejlesztéséért.                                                     |

|    |                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                            |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                                                                                 | a team-munka alapjait, az együttműködés és problémamegoldás lehetőségeit.                                                                                                                                                                                                                                                                      | a munkatársaival. A munkatársakkal konstruktív együttműködésre és a problémák hatékony megoldására törekszik.                                                                       |                                                                                                                                                                                            |
| 4. | Tevékenységehez kapcsolódóan azonosítja a beteget.                                              | Ismeri a betegazonosítás lényegét, szabályait, módszereit, a kapcsolódó dokumentációt.                                                                                                                                                                                                                                                         | A beteg jogait szem előtt tartva alkalmazza a betegazonosítás szabályait.                                                                                                           | Önállóan azonosítja a beteget.                                                                                                                                                             |
| 5. | Az ápolási munka során előforduló ápolásetikai és betegjogi problémákat jelzi.                  | Tudja az egészségügyi szakdolgozó tevékenységével kapcsolatos etikai normákat, magatartási elvárásokat. Ismeri az egészségügyi törvénynek az ápolói munkával összefüggő főbb előírásait, különös tekintettel a betegek jogaira. Ismeri a betegjogok érvényesítésének lehetőségeit. Érti a beteglátogatással kapcsolatos általános elvárásokat. | Magára nézve kötelezőnek érzi az etikai és jogi normák betartását. Fontosnak tartja a hivatásához méltó megjelenést, magatartást. Munkáját a beteg jogainak érvényesítésével végzi. | Betartja a munkájával kapcsolatos etikai és jogi követelményeket.                                                                                                                          |
| 6. | Méréseit, megfigyeléseit lázlapon, betegmegfigyelő lapon dokumentálja.                          | Ismeri az egészségügyi dokumentáció típusait, formáit (papír alapú, elektronikus), az adatvédelemmel kapcsolatos szabályokat. Ismeri a lázlap, betegmegfigyelő lap vezetésének szabályait.                                                                                                                                                     | Tiszteletben tartja az adatvédelmi szabályokat. Mérési eredményeit, megfigyeléseit pontosan dokumentálja.                                                                           | Illetéktelen személyeknek nem szolgáltat ki betegekkel kapcsolatos információt, adatot és dokumentumot. Egyszerű vizsgáló eljárások eredményeit az ápoló ellenőrzése mellett dokumentálja. |
| 7. | Előkészíti az eszközöket, anyagokat a megfelelő sterilizálási eljárásához. A steril anyagokat a | Tisztában van az aszepszis, antiszepszis lényegével. Ismeri a sterilizálás lehetséges                                                                                                                                                                                                                                                          | Magára nézve kötelezőnek érzi a higiénés szabályok betartását és betartatását. Belátja az                                                                                           | Felelős a kórházhigiénés rendszabályok betartásáért és a nosocomialis fertőzések kialakulásának                                                                                            |

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                         |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    | szabályoknak megfelelően kezeli, tárolja.                                                                                                                                                                                                                                                    | formáit, az eszközök sterilizálásra történő előkészítésének folyamatát. Tudja a steril anyagok kezelésének, szállításának, tárolásának szabályait. Tisztában van a fertőzések létrejöttének mechanizmusaival, a nosocomialis fertőzések jelentőségével, a megelőzést szolgáló rendszabályokkal. Ismeri a fertőtlenítőszer típusait és a fertőtlenítő eljárások módjait. Ismeri az egyes ellátási területek higiénés rendjét. | aszepszis jelentőségét, megsértésének lehetséges következményeit. Belátja a nosocomialis fertőzések megelőzésének fontosságát. Munkahelyén és magánéletében is környezettudatos magatartást tanúsít. | megelőzéséért munkája során. Önállóan és felelősen alkalmazza a steril anyagok kezelésének, tárolásának szabályait.                     |
| 8. | Biztosítja a kórterem/vizsgáló-helyiség rendjét, biztonságos, nyugodt környezetet alakít ki a beteg számára. Fertőtleníti a beteggel közvetlenül, vagy közvetve érintkező tárgyakat, eszközöket, felületeket. A tiszta és használt textíliákat a szabályoknak megfelelően kezeli és tárolja. | Ismeri a kórterem és a vizsgáló felszerelését, az alkalmazott eszközök, berendezések fertőtlenítési lehetőségeit. Ismeri az előírt koncentrációjú fertőtlenítő oldatok elkészítésének előírásait. Ismeri a szennyes és tiszta textília kezelésének szabályait.                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                      | A kórterem, vizsgálóhelyiség rendjét következetesen, önállóan biztosítja.                                                               |
| 9. | Részt vesz a fertőző beteg elkülönítésében, a fertőző beteg alapápolását végzi.                                                                                                                                                                                                              | Ismeri a fertőző betegek elkülönítésére és ápolására vonatkozó előírásokat, higiénés és munkavédelmi szabályokat. Tudja az alapápolási műveletek szabályait, kivitelezését.                                                                                                                                                                                                                                                  | Magára nézve kötelezőnek érzi azoknak a rendszabályoknak a betartását, amelyek a fertőzések átvitelének megelőzését szolgálják. Megérti az elkülönített beteget, empátiával végzi                    | Az ápoló irányítása mellett végzi a fertőző beteg ellátását, betartja és betartatja a munka-, környezetvédelmi és higiénés szabályokat. |

|     |                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                               |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <p>ápolását. Ügyel arra, hogy a fertőző beteg elkülönítése során érvényesüljenek a fenntarthatóság szempontjai, mind az eszközök, módszerek kiválasztásában, mind a keletkező hulladék kezelésében.</p> |                                                                                                                               |
| 10. | <p>Elvégzi a beteg általános megtekintését, felméri a beteg fizikális állapotát. Részt vesz a beteg teljes körű megfigyelésében.</p> | <p>Alapvető ismeretekkel rendelkezik az emberi szervezet felépítéséről, működéséről. Ismeri az emberi test részeinek és működésének magyar és orvosi latin nyelvű megnevezéseit. Ismeri a testalkat, testtájékok, járás, a bőr és bőrfüggelék megfigyelésének szempontjait, ezekkel kapcsolatos fontosabb szak kifejezéseket. Felismeri a normálistól eltérő állapotokat. Ismeri a fájdalomra utaló jeleket, tüneteket, a jellegzetes fájdalmakat és az ahhoz kapcsolódó fontosabb szak kifejezéseket. Ismeri a tudat, a magatartás kóros elváltozásait és a kapcsolódó szak kifejezéseket.</p> | <p>Belátja a megfigyelés során nyert információk jelentőségét a beteg ellátásában. A megfigyelés során szakszerűen, pontosan, empátiával végzi feladatát.</p>                                           | <p>A kóros elváltozásokat, állapotváltozásokat jelzi az orvos, vagy ápoló felé.</p>                                           |
| 11. | <p>Vizithez, konzíliumhoz előkészít.</p>                                                                                             | <p>Ismeri a vizit és a konzílium fogalmát. Tudja a vizit előkészítésével és megvalósításával kapcsolatos ápolói feladatokat.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <p>Tisztában van a vizit és a konzílium céljával, szerepével, emiatt felelősen viszonyul az előkészítéséhez.</p>                                                                                        | <p>A team tagjaként részt vesz a vizitken, az ápoló utasítása és ellenőrzése mellett felkészíti a betegeket, előkészíti a</p> |

|     |                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                          | kórtermet és a szükséges eszközöket.                                                                                                                                                                                                                                         |
| 12. | A beteget vizsgálatra kíséri, szállítja, megfelelően alkalmazza a betegszállítás eszközeit.                      | Ismeri az intézményen belül használt betegszállító eszközök alkalmazását. Ismeri a betegszállítás módokat. Ismeri az akadályozott ember szükségleteit, segítségi módjait.                                                                                                                                                                                                                                | A beteghez toleránsan, empátikusan viszonyul. A megfelelő óvintézkedés mellett kíséri/szállítja a beteget.                                                               | A beteg kísérését, szállítását az ápoló irányítása mellett végzi, közben fokozottan ügyel a beteg biztonságára és a betegdokumentációra, adatvédelemre.                                                                                                                      |
| 13. | Egyszerű eszközös vizsgálatokat végez, vitális paraméterek megfigyelését végzi, és az eredményeket dokumentálja. | Ismeri a testtömeg, testmagasság, testkörfogat mérésének eszközeit, kivitelezésének, dokumentálásának előírásait. Ismeri a vitális paraméterek fogalmát, élettani alapjait, jellemzőit, főbb eltéréseit és megfigyelésének szempontjait. Tudja a kardinális tünetek non-invaszív mérésének szabályait, ismeri a használható eszközöket. Ismeri és használja a kapcsolódó legfontosabb szakkifejezéseket. | Mérési feladatait pontosan végzi. Felismeri a megfigyelés során nyert információk jelentőségét. A rábízott feladatokat szakszerűen, az utasításoknak megfelelően végzi.  | Egyszerű vizsgáló eljárásokat szakszerűen, a higiénés szabályok betartásával, az ápoló utasítása alapján, az ápoló ellenőrzése mellett végzi és dokumentálja. A vitális paraméterek megfigyelése során észlelt kóros eltéréseket azonnal jelzi az ápoló, vagy az orvos felé. |
| 14. | Felfogja és szükség esetén gyűjti a beteg testváladékait, jelzi a váladékok kóros eltéréseit.                    | Ismeri a testváladékok élettani jellemzőit, normálistól való eltéréseit és megfigyelésének szempontjait. Ismeri a kapcsolódó alapvető szakkifejezéseket. Tisztában van a váladékfelfogó eszközök típusaival, használatukkal, a tisztításuk és                                                                                                                                                            | Belátja a megfigyelés során nyert információk jelentőségét a beteg ellátásában. Fontosnak tartja a fertőtlenítőszeres környezetre gyakorolt hatásának a minimalizálását. | Megfigyeléseit dokumentálja, a testváladékok kóros eltéréseit jelzi az ápoló felé. Önállóan, a szakmai, higiénés és munkavédelmi szabályok betartásával kezeli a beteg testváladékait.                                                                                       |

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | fertőtlenítésük szabályaival.                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 15. | Méri és dokumentálja a beteg által bevitt és ürített folyadék mennyiségét.                                                                                                                                                                                                                                                     | Tisztában van a folyadékháztartással kapcsolatos leg-<br>alapvetőbb ismeretekkel. Ismeri a vízfelvétel és vízleadás formáit, élettani mennyiségét. Ismeri a bevitt és ürített folyadék dokumentálásának szabályait.                                                                   | A bevitt-ürített folyadék mérése és dokumentálása során gondosan és pontosan jár el.                                                                                                                                                                                | A bevitt-ürített folyadék vezetését szakszerűen, az ápoló ellenőrzése mellett végzi el és dokumentálja.                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 16. | Segítséget nyújt és intimtást biztosít az alapvető szükségletek (táplálkozás, higiéné, alvás, pihenés, mozgás, ürítés, biztonság, normál légzés, testhőmérséklet) kielégítéséhez, biztosítja a beteg komfortját. Segítséget nyújt a különböző akadályozottsággal élő emberek számára a speciális szükségleteik kielégítésében. | Ismeri az egészséges és beteg ember szükségleteit, valamint a szükségletek kielégítésének, illetve a beteg segítségének lehetőségeit. Ismeri az inkontinens beteg ápolását. Ismeri az akadályozottság formáit, az akadályok típusait és az akadálymentesítés lehetőségeit, eszközeit. | Szem előtt tartja a beteg állapotát. Megfelelő toleranciával és empátiával rendelkezik a betegek irányában, feladatellátása során végig tekintettel van szeméremérzetükre, tiszteletben tartja emberi méltóságukat. Elkötelezett a betegek ápolásával kapcsolatban. | A szükségletek kielégítésének segítségét az ápoló utasítása alapján, az ápoló ellenőrzése mellett végzi. Betartja a munka-, egészségvédelmi, higiénés szabályokat, valamint a betegbiztonság szempontjait a beteg ápolása, gondozása során. A tőle elvárható támogatást nyújtja az akadályozott beteg számára, ezt meghaladó esetekben segítséget kér az ápolótól. |
| 17. | Sztómák mindennapi gondozási feladatait végzi sztómával élő betegnél, a beteg önellátó képességének csökkenése esetén.                                                                                                                                                                                                         | Tisztában van a különféle sztómák mindennapos gondozási feladataival.                                                                                                                                                                                                                 | Szem előtt tartja a beteg állapotát, tiszteletben tartja a szeméremérzetét, empatikusan segítkezik a beavatkozás során.                                                                                                                                             | A sztóma gondozásában az ápoló utasításának megfelelően segítkezik.                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 18. | A nyomási fekély kialakulását megelőző eszközöket és ápolási technikákat alkalmazza a tartósan fekvő beteg ápolása során.                                                                                                                                                                                                      | Ismeri a nyomási fekély fogalmát, rizikótényezőit, stádiumait, megelőzésének lehetőségeit, valamint a megelőzésben használt                                                                                                                                                           | Elkötelezett az ápolási feladatok szakmai szabályoknak megfelelő végzése tekintetében.                                                                                                                                                                              | A prevenció tevékenységet az ápoló utasítása alapján és ellenőrzése mellett végzi.                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

|     |                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                      |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                                                                            | eszközöket.                                                                                                                                                                                                                                                                          | Felismeri a nyomási fekély megelőzésének fontosságát.                                                                                                             |                                                                                                                                                                                      |
| 19. | Decubitus jeleit felismeri és jelzi.                                                                                                                                                                       | Ismeri a decubitus kialakulásának etiológiáját.                                                                                                                                                                                                                                      | Szakmai ismereteit fejleszti, körültekintően végzi a munkáját.                                                                                                    | Önálló megfigyélést végez. A nyomási fekély megjelenését jelzi orvos vagy ápoló felé.                                                                                                |
| 20. | Gyógyászati segédeszközöket (mozgást, kommunikációt és tájékozódást, személyi gondoskodást segítő eszközök, műfogsor), kényelmi eszközöket alkalmaz a betegnél, vagy segíti a beteget annak használatában. | Ismeri a test közeli és test távoli gyógyászati segédeszközök csoportjait. Ismeri a mozgást, kommunikációt és tájékozódást segítő eszközöket, a személyi gondoskodás eszközeit. Ismeri a kényelmi eszközök fajtáit, jellemzőit, használatuk szempontjait.                            | A beteget a szükséges mértékben támogatja, segíti az eszközök használatában. Tájékozódik a beteg komfortérzetéről.                                                | Betartja az orvos/ápoló utasításait, az előírt gyógyászati segédeszközöket szabályszerűen alkalmazza. A kényelmi eszközöket az ápoló ellenőrzése mellett, szabályszerűen alkalmazza. |
| 21. | Munkája során kulturált kommunikációt folytat a betegekkel, családtagjaikkal, munkatársakkal. Hatékonyan kommunikál látás-, hallás-, beszéd- és értelmi fogyatékos emberrel.                               | Ismeri a kommunikáció jellemzőit, a hiteles kommunikáció feltételeit, a kommunikációs zavarokat. Tisztában van a beteggel, családtagokkal, munkatársakkal történő kommunikáció szempontjaival. Ismeri a kommunikáció módját látás-, hallás-, beszéd- és értelmi fogyatékos emberrel. | Fontosnak tartja a betegek, családtagok, kollégák meghallgatását.                                                                                                 | Tájékoztatást ad a betegnek és a hozzátartozóknak a beteg állapotával, gyógykezelésével kapcsolatban az ápoló és/vagy az orvos utasításának megfelelően.                             |
| 22. | Alapszintű elsősegélyt nyújt.                                                                                                                                                                              | Tisztában van az elsősegélynyújtási kötelezettséggel. Tudja az elsősegélynyújtó teendőit a beteg állapotának felmérése, betegvizsgálat, eszméletlenség, BLS, +                                                                                                                       | Elkötelezett az irányban, hogy elsősegélynyújtást igénylő esetekben megfelelő segítséget nyújtson. Az ellátás során mindvégig a beteg érdekeit szem előtt tartva, | Önállóan felméri a helyszín biztonságát, tájékozódó betegvizsgálatot végez, mentőt/orvost hív, a segítség érkezéséig megkezdi az elsősegélynyújtást.                                 |

|     |                                                                                                             |                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                 |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                             | AED esetén. Ismeri a különböző sérülések, belgyógyászati balesetek, termikus traumák, mérgezések, roszszullétek első ellátását. Ismeri a teendőket tömeges balesetek, katasztrófák esetén. | empatikusan nyújt segítséget.                                                                                                                        |                                                                                                                                                 |
| 23. | A betegek ápolása, gondozása során biztonságos környezetet és munkakörülményeket alakít ki.                 | Ismeri munkakörével kapcsolatos munka-, tűz- és egészségvédelmi szabályokat. Tisztában van a biztonságos munkavégzés feltételeivel.                                                        | Elfogadja és kötelezőnek érzi a munka-, tűz- és egészségvédelmi szabályok betartását.                                                                | Felelős a munka-, tűz- és egészségvédelmi szabályok maradéktalan betartásáért.                                                                  |
| 24. | Előírásoknak megfelelően használja az egyéni védőeszközöket.                                                | Tisztában van az egyéni védőeszközök fogalmával, fajtáival, használatuk szabályaival.                                                                                                      | Belátja az egyéni védőeszközök használatának jelentőségét a betegápolás során.                                                                       | Munkáját a munkavédelmi szabályok betartásával végzi.                                                                                           |
| 25. | A munkája során keletkezett kommunális és veszélyes hulladékot az előírásoknak megfelelően kezeli, tárolja. | Ismeri az egészségügyi intézményekben keletkezett hulladékok fajtáit, kezelésük szabályait.                                                                                                | A hulladékok kezelése során fontosnak tartja a munkavédelmi és környezetvédelmi szempontok betartását a saját, a munkatársak és a betegek érdekében. | Önállóan kezeli a munkája során keletkező, különböző típusú hulladékokat.                                                                       |
| 26. | A vizsgálati mintát a laboratóriumba eljuttatja.                                                            | Tisztában van a vizsgálati anyagok tárolásának és szállításának higiénés és munkavédelmi szabályaival.                                                                                     | Belátja a vizsgálati minta kezelésével kapcsolatos előírások jelentőségét.                                                                           | A vizsgálati mintát az ápoló utasításának megfelelően szállítja. Betartja a vizsgálati minta megfelelő tárolásának és szállításának szabályait. |
| 27. | Enteralis gyógyszereket, előre csomagolt formában adagolt készítményeket elrendelés alapján bead.           | Ismeri a gyógyszerelés szabályait, a gyógyszereltárolás és kezelés szabályait, illetve a gyógyszerformákat.                                                                                | Munkájára igényes és precízen hajtja végre a gyógyszerelő tevékenységet.                                                                             | Előírásnak megfelelően felelteti utasításra a kliens rendszeresen szedett, kliens/hozzátartozó által beadható enteralis                         |

|     |                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                 |                                                                                                            |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                 | gyógyszereit, illetve akut esetben elrendelt enterális gyógyszereket bead.                                 |
| 28. | Előre töltött adagban elérhető készítmény esetében subcutan, illetve intramuscularis injekciót (deltaizomba) bead, az injekciózás esetleges szövödményeit felismeri. | Ismeri az injekciózás eszközrendszerét és szabályait, ismeri a gyógyszerelés szabályait, és az emberi test felépítését, injekciózási módokat, protollokat. | A legnagyobb szakmai körültekintés mellett végzi a beavatkozást. Munkája során szem előtt tartja a fel nem használt gyógyszerek környezetre gyakorolt hatásait. | Előírás alapján utasításra a hozzátartozó/beteg által is beadható készítmények beadását önállóan végzi el. |
| 29. | Vércukorszintet mér, vizeletvizsgálatot végez gyors-tesztel. Egyszerű, betegágy mellett végezhető labordiagnosztikai módszereket alkalmaz.                           | Ismeri az ágy melletti vércukorszint-mérés, vizeletvizsgálat módját, eszközeit, dokumentálását.                                                            | A legnagyobb szakmai körültekintés mellett végzi a beavatkozást.                                                                                                | Elrendelés alapján utasításra önállóan elvégzi a beavatkozást.                                             |

### 6.3 Szakirányú oktatás szakmai követelményei (11-12. évfolyam):

| Sorszám | Készségek, képességek                                                                                                  | Ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Elvart viselkedésmódok, attitűdök                                                   | Önállóság és felelősség mértéke                                                                                                                    |
|---------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.      | Betegmegfigyelést végez, felismeri és jelzi a beteg állapotában bekövetkező változásokat. Megfigyeléseit dokumentálja. | Ismeri a betegmegfigyelés szempontjait, az általános megtekintés, a testalkat, tápláltság, mozgás, járás, bőr és bőrfüggelékek, érzékszervek, alvás, magatartás, tudat, fájdalom, vitális paraméterek, testváladékok normális jellemzőit, normálistól való eltéréseit. Ismeri a megfigyelés módszereit, eszközeit. Tudja a dokumentálás módját, szabályait. | Határozott, megfigyeléseiben és a dokumentálási feladatokban pontosságra törekszik. | A beteg állapotában bekövetkező változásokat jelzi a felettes felé. Szükség esetén, a segítség érdekében köteles megkezdeni az elsősegélynyújtást. |
| 2.      | Laboratóriumi mintát vesz a betegről.                                                                                  | Ismeri a vénás vérvétel, a testváladékok mintavételének                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági,                                         | A mintavétel előtt azonosítja a beteget.                                                                                                           |

|    |                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                   |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                                                                                                                                  | módját, szabályait, eszközeit, a minták tárolásának, szállításának szabályait.                                                                                                                                                                                             | munka- és egészségvédelmi szabályok betartásával végzi. Laboratóriumi minták kezelése során törekszik a minimális környezeti terhelés elérésére. | A mintavételt a felettes utasítása szerint, felügyelettel végzi, tevékenységét dokumentálja.                                                      |
| 3. | Egyszerű eszközös és eszköz nélküli vizsgálatokat végez.                                                                                         | Ismeri a fizikális vizsgálat ápolói vonatkozásait. Tudja a testmagasság, testtömeg, testarányok, testkörfogat, BMI és a vitális paraméterek mérésének módját, eszközeit. Ismeri az EKG-vizsgálat kivitelezését, eszközeit.                                                 | Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági, munka- és egészségvédelmi szabályok betartásával végzi.                                              | Tevékenységét a felettes utasításának megfelelően, felügyelettel végzi. Az eredményeket pontosan dokumentálja.                                    |
| 4. | Betegmegfigyelő monitorokat alkalmaz.                                                                                                            | Ismeri a monitorozás eszközeit, formáit, jellemzőit. Ismeri az EKG-monitorozás ápolói/asszisztensi feladatait.                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                  | A beteg monitorozását felettes utasítása szerint végzi.                                                                                           |
| 5. | Előkészíti a beteget diagnosztikai/terápiás beavatkozásokra, eljárásokra, elvégzi a vizsgálatok alatti és utáni ápolói/asszisztensi feladatokat. | Ismeri a fizika és a biofizika alapvető törvényszerűségeit és a leggyakoribb képző eljárásokat. Ismeri a csapások, biopsziák, képi diagnosztikai módszerek, spirometria lényegét, menetét, a vizsgálatokkal, beavatkozásokkal kapcsolatos ápolói/asszisztensi feladatokat. | Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági, munka- és egészségvédelmi szabályok betartásával végzi. A beteget pszichésen támogatja.              | A betegek előkészítését felettes utasítása alapján, felügyelettel végzi. A beavatkozások során az egészségügyi teammel együttműködik, asszisztál. |
| 6. | A beteg és hozzátartozói számára pszichés támogatást nyújt.                                                                                      | Ismeri munkájának ápoláslélektani vonatkozásait, a segítő kapcsolat jellemzőit, a meghallgatás, segítő beszélgetés szabályait. Tisztában van a munkáját                                                                                                                    | Empátiával és türelemmel fordul a beteghez, figyelmes, fontosnak érzi a beteg meghallgatását. Hiteles kom-                                       | Megelőzi a szorongás pszichikus ártalmak kialakulását felettese irányításával.                                                                    |

|     |                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                 |                                                                                                                                         |
|-----|------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                              | érintő jogi és etikai követelményekkel.                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | munikációt folytat. Önmagára nézve kötelezőnek érzi a betegjogok tiszteletben tartását. Etikus viselkedés jellemzi.             |                                                                                                                                         |
| 7.  | Egyénre szabott betegoktatást és egészségfejlesztő tevékenységet végez.      | Ismeri a betegoktathoz szükséges pszichológiai és pedagógiai alapokat, az oktatás, az egészségnevelés, egészségfejlesztés szintereit, módszereit, eszközeit, ezek megválasztásának és alkalmazásának szempontjait. Ismeri az egészséges életmód elemeit, az egészségkárosító tényezőket, a magyar lakosság egészségi állapotának jellemzőit. | A beteghez elfogadóan viszonyul, együttműködő, türelmes. Figyelembe veszi a beteg személyiségét, előzetes ismereteit, igényeit. | Felettes utasításának megfelelően, felügyelettel végzi a betegoktatást, meggyőződik arról, hogy a beteg a szükséges tudást megszerezte. |
| 8.  | Részt vesz a korlátozó intézkedések végrehajtásában.                         | Ismeri a jogszerű kémiai és fizikai korlátozás kivitelezésének szabályait, a kapcsolódó ápolói feladatokat.                                                                                                                                                                                                                                  | Betartja a jogi és etikai normákat.                                                                                             | A fizikai korlátozásra vonatkozó intézkedéseket felügyelettel utasításra végrehajtja.                                                   |
| 9.  | Terminális állapotú beteg ápolását végzi. Ellátja a halott körüli teendőket. | Ismeri a haldoklás szakaszait, a haldokló beteg ápolásának, a halott ellátásának és a család támogatásának szempontjait.                                                                                                                                                                                                                     | Etikus magatartást tanúsít. Tiszteletben tartja az emberi méltóságot, részvétellel fordul az elhunyt ember hozzátartozói felé.  | Betartja az orvosi utasításokat. Enyhíti a beteg szenvedését.                                                                           |
| 10. | Gyógyszer nélküli fájdalomcsillapító eljárásokat alkalmaz.                   | Ismeri a fájdalom kórélettani alapjait, jellemzőit, a fájdalom felmérését és a felméréshez kapcsolódó dokumentációs rendszert. Tisztában van a fájdalomcsillapítás lehetőségeivel.                                                                                                                                                           | Fontosnak tartja a beteg szenvedésének enyhítését.                                                                              | Felelős a beteg fájdalmának megfigyeléséért, állapotának követéséért. Tevékenységét felügyelettel dokumentálja.                         |

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                            |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Átfogóan ismeri a nem gyógyszeres fájdalomcsillapítás módjait.                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                            |
| 11. | Enteralis és parenteralis gyógyszerelési feladatokat végez, inhalációs és oxigénterápiát alkalmaz. Közreműködik a gyógyszerelésben, segítkezik az infúziós terápia alkalmazásában, (infúziós palackot cserél; az infúzió cseppszámát orvosi utasításra megváltoztatja; kötéscserét végez a perifériás vénakanül helyén; CVK-ból vért vesz; midline katétert és iv. kanült orvosi utasításra eltávolít. | Alapvető gyógyszer-tani ismeretekkel rendelkezik. Ismeri a gyógyszerformákat, gyógyszerbejuttatási módokat, eszközöket. Ismeri a gyógyszerelés, gyógyszer-tárolás szabályait. Tisztában van a gyógyszerelés dokumentálási szabályaival.                                                                                                                    | A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. Magára nézve kötelezőnek érzi a higiénés, megbiztonsági szempontok, a munka-, tűz- és egészségvédelmi szabályok betartását. Ügyel arra, hogy a gyógyszerelés-sel kapcsolatos tevékenysége ne legyen káros hatással az élő környezetre. | Feleltes utasítására közreműködik a feladatokban, de nem indíthat új terápiát.             |
| 12. | Részt vesz az infekciókontroll feladataiban. Izolált fertőző beteget ápol.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Ismeri a kórokozó mikroorganizmusokat, a fertőzés létrejöttét. Ismeri a nosocomialis infekció fogalmát, kialakulását elősegítő tényezőket, a leggyakrabban előforduló nosocomialis infekciókat. Ismeri az infekciókontroll feladatát, tevékenységeit, leggyakoribb izolációs formákat, a fertőző, beteg elkülönítésére és ápolására vonatkozó előírásokat. | Felelősséget érez a fertőzések kialakulásának és terjedésének megelőzésében. Környezettudatosságra törekszik a nosocomialis fertőzések elleni küzdelemben.                                                                                                                                                  | Betartja és betartatja a higiénés, megbiztonsági a munka- és környezetvédelmi szabályokat. |
| 13. | Az egészségügyi ellátás során keletkező hulladékot az előírásoknak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Ismeri az egészségügyben keletkezett hulladékok fajtáit,                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Elkötelezett a munka- és egészségvédelmi                                                                                                                                                                                                                                                                    | A munkája során keletkezett hulladékokat önállóan kezeli, felelős a szabályos              |

|     | megfelelően kezeli.                                                                                                                                                                | kezelésük szabályait.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | szabályok betartásában. Környezettudatos magatartást tanúsít.                                                                                                                                                                                                                                                                   | hulladékkezelésért.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 14. | Általános ápolási feladatokat végez. Segédkezik a betegek vizsgálatánál, diagnosztikai eljárásokkal kapcsolatos ápolási feladatokat lát el. Részt vesz a betegek gyógykezelésében. | Ismeri a kórképekhez kapcsolódó főbb ápolási feladatokat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Megfelelő empátiával fordul a beteghez. Együttműködés, etikus viselkedés jellemzi. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. Fontosnak tartja a munkavédelmi, környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályok betartását.                                                                                | A felettes utasítása alapján, a teammel együttműködve, vagy felügyelettel részt vesz a diagnosztikai és terápiás eljárásokban. Felettes ápoló irányításával végrehajtja a beteg ápolását. Felelős az orvosi utasítások, ápolási tevékenységek szakszerű végrehajtásáért, a szabályszerű dokumentálásért.                                                            |
| 15. | Asszisztál invazív beavatkozásoknál.                                                                                                                                               | Ismeri az invazív beavatkozások fogalmát, formáit, (perifériás és centrális vénakanülök, gyógyszerek bejuttatásának lehetőségei, vénás injekció, vizelet-katéterek és behelyezésük, hólyagkondicionálás, betegmegfigyelő monitor mérési lehetőségei, légúti váladékesztés). Tisztában van az invazív beavatkozások jogi és etikai szabályaival. Ismeri az egyes beavatkozások eszközeit, ápolói feladatait, a lehetséges szövődményeket. | Empátiával fordul a beteghez, segítőkész. Fontosak számára a beteg igényei, tudásának folyamatos fejlesztése a legújabb technikai eszközök és eljárások vonatkozásában. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. Betartja és betartatja a munka-, környezetvédelmi, és betegbiztonsági szabályokat. | Az orvos utasítása alapján, az orvossal és/vagy az ápolóval együttműködve részt vesz (perifériás vénakanülök, vizelet-katéter, egyszerű eszközös légútbiztosítás kivitelezése, betegmegfigyelő monitor, gyógyszerbejuttatás eszközeinek használata) az invazív beavatkozások kivitelezésében. Felelős a beteg és a bevezetett eszköz megfigyeléséért, gondozásáért. |
| 16. | Láz- és fájdalomcsillapítást végez per os, rectalis,                                                                                                                               | Ismeri a non-szteroidok, minor analgetikumok jellemzőit,                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | A beteggel empatikus, segítőkész. A munka-                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Megfelelő indikáció esetén felügyelet mellett részt vesz a                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

|     |                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     | vagy intramuscularis (deltaizom) injekció formájában, tevékenységét dokumentálja. Felméri a beteg fájdalmát.                                                                                                  | indikációit, kontra-indikációit, adagolá-sukat, lehetséges mellékhatásaikat.                                                                                                                                                                                | végzés során ha-tározott, körülte-kintő, pontos-ságra törekszik.               | fájdalomcsillapítás-ban, non-szteroid gyulladáscsökkentő, vagy minor analgetikum adásában. Megfelelő indikáció ese-tén felügyelettel végez lázcsillapítást. Gyógyszerelő tevékenységét pontosan dokumentálja. Be-tartja a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, a munka-, tűz- és egészségvédelmi szabályokat. |
| 17. | Allergiaellenes gyógyszereket utasítás szerint alkalmaz a betegnél (per os, sc., im.). Részt vesz a gyógyszeralkalmazásban reanimáció során.                                                                  | Ismeri az allergiák típusait, kezelési lehetőségeit. Tisztában van a reanimáció során alkalmazott gyógyszerekkel. Ismeri az alkalmazott gyógyszerek jellemzőit, indikációit, hatásukat, mellékhatásaikat. Ismeri a gyógyszerek dokumentálásának szabályait. | A munkavégzés során együttműködő, határozott, körültekintő, pontos.            | Felettes utasítása szerint vesz részt a gyógyszerelésben. Figyelembe veszi a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, betartja a munka-, tűz- és egészségvédelmi szabályokat.                                                                                                                                     |
| 18. | Beadja az elrendelt gyógyszereket (fájdalomcsillapítót, hányáscsillapítót, antikoagulánst, diuretikumot, kortikoszteroidot, fiziológiás oldatot, heparinos fiziológiás oldatot és 14 éves kor felett glükózt) | Ismeri a gyógyszer-tani alapokat, a gyógyszerelést, a főbb gyógyszer-csoportokat, és lehetséges mellékhatásukat.                                                                                                                                            | Munkáját precízen és körültekintően végzi.                                     | Utasítás alapján felügyelettel elvégzi beavatkozást.                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 19. | Részt vesz a beteg műtéti elő-készítésében, a betegdokumentáció vezetésében, és a műtét utáni kötések cseréjében.                                                                                             | Ismeri a beteg műtéti előkészítését, a betegdokumentáció vezetésének szabályait, és a műtét utáni kötések cseréjének módját. Ismeri                                                                                                                         | Munkáját precízen és körültekintően végzi, a szakmai protokollok betartásával. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

|     |                                                                 |                                                                                                                                     |                                                      |                                            |
|-----|-----------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|--------------------------------------------|
|     |                                                                 | a dréngondozás menetét.                                                                                                             |                                                      |                                            |
| 20. | Mindennapi kommunikációjában használja a szakmai kifejezéseket. | Tudja az orvosi latin nyelvet, az anatómiai megnevezéseket, a kommunikáció formáit. Pszichológiai, etikai ismeretekkel rendelkezik. | Értékként tekint a helyes szaknyelvi kommunikációra. | Felelősséggel használja a szakmai nyelvet. |

#### 6.4 Általános ápoló szakma szakmai követelményei:

| Sorszám | Készségek, képességek                                                                                                                     | Ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Önállóság és felelősség mértéke                                                                                                                                                         |
|---------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.      | Betegfelvételt követően elhelyezi a beteget az osztályon, a gyógykezelést követően részt vesz az elbocsátás feladataiban.                 | Ismeri a betegfelvétel, betegelhelyezés, betegátadás, elbocsátás feladatait, dokumentációját.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Segítőképz, türelmes és empatikus a beteg irányában. Fontosnak tartja a beteg megfelelő tájékoztatását. Etikus viselkedés jellemzi.                                                                                                                                                                                                                                                      | Önállóan ad tájékoztatást a betegnek és a hozzátartozóknak saját hatáskörén és kompetencia határán belül.                                                                               |
| 2.      | Felméri a beteg szükségleteit, ápolási igényeit, a szükségleteknek megfelelő ápolást végez. Értelmezi a beteg megváltozott szükségleteit. | Ismeri az alapvető szükségletek jellemzőit (higiéné, táplálkozás és folyadékbevitel, mozgás, megfelelő testhelyzet, ürítés, normális légzés, testhőmérséklet alvás, pihenés, biztonság), kielégítésük lehetőségeit, eszközeit és azok használatát. Ismeri az egészséges ember testi-lelki-szociális sajátosságaitól való eltéréseket a különböző életkorokban, illetve akadályozottságok esetén. Ismeri az akadályozottsággal élők önállósági és együttműködési zavarainak okát és következményeit. | Az ápolás tervezésekor figyelembe veszi a szükségleteket módosító tényezőket, a beteg szociokulturális jellemzőit, fennálló akadályozottságát. Tevékenységét individualisan, a szükségletekhez, igényekhez igazítva végzi. Munkavégzése során betartja a munka-, tűz-, környezet- és egészségvédelmi, higiénés és betegbiztonsági szabályokat. A beteg szeméremérzetét figyelembe veszi. | A szükségletek kielégítésének segítségét önállóan, az ellátó teammel együttműködve végzi. Az invazív ápolási eljárásokat igénylő esetekben orvos utasítása szerint önállóan cselekszik. |
| 3.      | Teljeskörű betegmegfigyelést végez, a megfigyelés eredményeit értelmezi. Felis-                                                           | Ismeri az életkoroknak megfelelő betegmegfigyelés szempontjait, az általános megtekintés, a testalkat, tápláltság, mozgás, járás, bőr és                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Határozott, megfigyeléseiben és a dokumentálási feladatokban pontosra törekszik.                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Felelős a beteg állapotváltozásának felismeréséért. A beteg állapotában bekövetkező változásokat jelzi az orvos felé. Szükség esetén, a                                                 |

|    |                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                     |                                                                                                                                     |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    | meri és jelzi a felnőtt beteg/beteggyermek állapotában bekövetkező változásokat.                                                                                                                      | bőrfüggelékek, érzékszervek, alvás, magatartás, tudat, fájdalom, vitális paraméterek, testváladékok jellemzőit, normálistól való eltéréseit. Ismeri a megfigyelés módszereit, eszközeit. Tudja a dokumentálás módját, szabályait. |                                                                                                                                     | segítség érkezéséig megkezdni az elsősegélynyújtást.                                                                                |
| 4. | Laboratóriumi mintát vesz a betegtől, a vizsgálati anyagot laboratóriumba juttatja, a vizsgálat eredményeit dokumentálja. Felismeri és jelzi a betegnél észlelt állapot- és/vagy paramé-terváltozást. | Ismeri a vénás vérvétel, a testváladékok mintavételének módját, szabályait, eszközeit, a minták tárolásának, szállításának szabályait.                                                                                            | Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági, munka- és egészségvédelmi szabályok betartásával végzi.                                 | A mintavétel előtt azonosítja a beteget. A mintavételt a kezelőorvos utasítása szerint, önállóan végzi, tevékenységét dokumentálja. |
| 5. | Egyszerű eszközös és eszköz nélküli vizsgálatokat végez.                                                                                                                                              | Ismeri a fizikális vizsgálat ápolói vonatkozásait. Tudja a testmagasság, testtömeg, testarányok, testkörfogat, BMI és a vitális paraméterek mérésének módját, eszközeit. Ismeri az EKG-vizsgálat kivitelezését, eszközeit.        | Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági, munka- és egészségvédelmi szabályok betartásával végzi.                                 | Tevékenységét a kezelőorvos utasításának megfelelően, önállóan végzi. Az eredményeket pontosan dokumentálja.                        |
| 6. | Betegmegfigyelő monitorokat alkalmaz.                                                                                                                                                                 | Ismeri a monitorozás eszközeit, formáit, jellemzőit. Ismeri az EKG monitorozás ápolói feladatait.                                                                                                                                 | Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági, munka- és egészségvédelmi szabályok betartásával végzi.                                 | A beteg monitorozását az orvos utasítása szerint végzi.                                                                             |
| 7. | Előkészíti a gyermek vagy felnőtt beteget diagnosztikai eljárásokra, elvégzi a vizsgálatok alatti és utáni ápolói feladatokat.                                                                        | Ismeri az életkorok szerinti csapolások, biopsziák, képi diagnosztikai módszerek, spirometria lényegét, menetét, a vizsgálatokkal, beavatkozásokkal kapcsolatos ápolói feladatokat.                                               | Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági, munka- és egészségvédelmi szabályok betartásával végzi. A beteget pszichésen támogatja. | A betegek előkészítését orvos utasítása alapján, önállóan végzi. A beavatkozások során a kezelőorvossal együttműködik, asszisztál.  |
| 8. | A beteg és hozzátartozói számára                                                                                                                                                                      | Ismeri munkájának ápo-                                                                                                                                                                                                            | Empátiával és türelemmel fordul a                                                                                                   | Megelőzi a szorongén                                                                                                                |

|     |                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                       |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     | pszichés támogatót nyújt.                                                                                | láslelektani vonatkozásait, a segítő kapcsolat jellemzőit, a meghallgatás, segítő beszélgetés szabályait. Tisztában van a munkáját érintő jogi és etikai követelményekkel.                                                               | beteghez, figyelmes, fontosnak érzi a beteg meghallgatását. Hiteles kommunikációt folytat. Önmagára nézve kötelezőnek érzi a betegjogok tiszteletben tartását. Etikus viselkedés jellemzi. | pszichikus ártalmak kialakulását.                                                                                                     |
| 9.  | A beteg életkorának és szükségleteinek megfelelő betegoktatást és egészségfejlesztő tevékenységet végez. | Ismeri az életkorok szerinti betegoktatáshoz szükséges pszichológiai és pedagógiai alapokat, az oktatás, az egészségnevelés, egészségfejlesztés színtereit, módszereit, eszközeit, ezek megválasztásának és alkalmazásának szempontjait. | A beteghez elfogadóan viszonyul, együttműködő, türelmes. Figyelembe veszi a beteg személyiségét, előzetes ismereteit, igényeit.                                                            | Kezelőorvos utasításának megfelelően, önállóan végzi a betegoktatást, meggyőződik arról, hogy a beteg a szükséges tudást megszerezte. |
| 10. | Részt vesz az osztályon tartózkodó tanuló ápolók gyakorlati oktatásában.                                 | Ismeri a szakmai gyakorlatokra vonatkozó fontosabb szabályokat, az oktatási módszerek fajtáit.                                                                                                                                           | A tanulókkal türelmes, segítőkész, etikus magatartást tanúsít. Felelősséget érez az utánpótlás neveléséért.                                                                                | A tanulókkal való foglalkozás során következetesen betartatja a biztonságos munkavégzés szabályait.                                   |
| 11. | Szükség esetén tanácsot ad a betegnek szociális segítségnyújtás igénybevételéhez.                        | Ismeri a szociológia, egészségszociológia és a szociálpolitika alapjait, a szociális ellátások formáit, jogi alapjait.                                                                                                                   | A beteggel szemben empátikus, etikus és segítőkész magatartást tanúsít.                                                                                                                    | A tanácsadást önállóan a kezelőorvos utasítása alapján végzi.                                                                         |
| 12. | Részt vesz a korlátozó intézkedések végrehajtásában.                                                     | Ismeri a jogszerű kémiai és fizikai korlátozás kivitelezésének szabályait, a kapcsolódó ápolói feladatokat.                                                                                                                              | Betartja a jogi és etikai normákat.                                                                                                                                                        | A fizikai korlátozásra vonatkozó intézkedéseket önállóan és/vagy a beteg ápolásáért felelős ápolóval együttműködve végrehajtja.       |
| 13. | Terminális állapotú gyermek vagy felnőtt beteg ápolását végzi. Ellátja a halott körüli teendőket.        | Ismeri a haldoklás szakaszait, a haldokló beteg ápolásának, a halott ellátásának és a család támogatásának szempontjait életkoronként.                                                                                                   | Etikus magatartást tanúsít. Tiszteletben tartja az emberi méltóságot, részvétellel fordul az elhunyt ember hozzátartozói felé.                                                             | Betartja az orvosi utasításokat. Enyhíti a beteg szenvedését.                                                                         |
| 14. | Gyógyszer nélküli fájdalomcsillapító eljárásokat alkalmaz.                                               | Ismeri a fájdalom körélettani alapjait, jellemzőit, a fájdalom felméré-                                                                                                                                                                  | Fontosnak tartja a beteg szenvedésének enyhítését.                                                                                                                                         | Felelős a beteg fájdalomának megfigyeléséért, állapotának követéséért. Tevékenységét                                                  |

|     |                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                       |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                    | sét és a felméréshez kapcsolódó dokumentációs rendszert. Tisztában van a fájdalomcsillapítás lehetőségeivel. Ismeri a nem gyógyszeres fájdalomcsillapítás módjait.                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                  | önállóan dokumentálja.                                                                                                                                |
| 15. | Enteralis gyógyszerelési feladatokat végez, inhalációs és oxigénterápiát alkalmaz. | Alapvető gyógyszeres ismeretekkel rendelkezik. Ismeri a gyógyszerformákat, a bejuttatás módjait, eszközeit az életkor függvényében. Ismeri a gyógyszerelés, gyógyszereltárolás szabályait. Tisztában van a gyógyszerelés dokumentálási szabályaival.                                       | A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. Magára nézve kötelezőnek érzi a higiénés, megbíztonsági szempontok, a munka-, tűz- és egészségvédelmi szabályok betartását. | Orvos utasítása alapján, önállóan végzi a gyógyszerelési tevékenységet.                                                                               |
| 16. | Közreműködik transzfúziós terápiánál. Felismeri az esetleges szövődményeket.       | Ismeri a transzfúzió javallatait, a vércsoport-meghatározás és a transzfúziós terápia előkészítésének, kivitelezésének eszközeit, ápolói feladatait. Ismeri a vérkészítményeket, tárolásuk és felhasználásuk szabályait, a transzfúziós terápia lehetséges szövődményeit, ápolói teendőit. | A munkavégzés során együttműködő, határozott, körültekintő. Fontosnak tartja a munkavédelmi, környezetvédelmi, megbíztonsági szabályok betartását.                                               | Orvos utasítása alapján előkészít transzfúziós terápiához. Elvégzi a transzfúzió alatti és utáni ápolói feladatokat.                                  |
| 17. | A beteg állapotának megfelelő diétát és táplálási módot alkalmaz.                  | Alapvető táplálkozási ismeretekkel rendelkezik. Ismeri a diéták formáit, a táplálás módjait.                                                                                                                                                                                               | Érti a diéta fontosságát, szerepét a beteg gyógykezelésében.                                                                                                                                     | A diéta és a táplálási mód megválasztásánál az orvos utasítása szerint jár el.                                                                        |
| 18. | Megvalósítja az infekciókontroll célkitűzéseit. Izolált beteg szakápolását végzi.  | Ismeri a nosocomialis fertőzések és ártalmak megelőzését célzó gyakorlat alapelveit, előírásait, eszközeit és eljárásait.                                                                                                                                                                  | Felelősséget érez a fertőzések kialakulásának és terjedésének megelőzésében. Elhivatott az betegellátás minőségének fejlesztésében.                                                              | Betartja/betartatja a higiénés rend vonatkozó előírásait. Együttműködik az ellátás résztvevőivel az ellátási standardoknak való megfelelés érdekében. |
| 19. | Biztosítja az egészségügyi ellátás során keletkező hulladékok előírásoknak         | Ismeri a települési hulladéknak megfelelő hulladékok szelektív gyűjtésére vonatkozó előírásokat. Ismeri a veszélyes                                                                                                                                                                        | Gondoskodik arról, hogy az egészségügyi ellátással összefüggésben keletkező hulladé-                                                                                                             | A munkája során keletkezett hulladékokat önállóan kezeli, felelős a szabályos hulladékkezelésért.                                                     |

|     |                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     | megfelelő gyűjtését, tárolását.                                                                                                                                                      | hulladékok, illetve a különleges kezelést igénylő (fertőző) hulladékok csoportjait, gyűjtésük/tárolásuk/átadásuk és szállításuk rendjét.                                                                                                                                 | kok gyűjtése, tárolása elkülönítve, a környezet szennyezését vagy károsítását kizáró módon történjen. A munka- és egészségvédelmi, valamint a környezetvédelmi szabályokat maradéktalanul betartja, betartatja.                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                          |
| 20. | Alap- és szakápolási feladatokat végez. Segédkezik a betegek vizsgálatánál, diagnosztikai eljárásokkal kapcsolatos ápolói feladatokat lát el. Részt vesz a betegek gyógykezelésében. | Ismeri a kórképekhez kapcsolódó főbb ápolási és szakápolási feladatokat.                                                                                                                                                                                                 | Megfelelő empátiával fordul a beteghez. Együttműködés, etikus viselkedés jellemzi. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosra törekszik. Fontosnak tartja a munkavédelmi, környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályok betartását.                                            | Az orvos utasítása alapján, az orvossal együttműködve, vagy önállóan részt vesz a diagnosztikai és terápiás eljárásokban. Felelős az orvosi utasítások, ápolási tevékenységek szakszerű végrehajtásáért, a szabályszerű dokumentálásért. |
| 21. | Közösségi ápolást, otthoni szakápolást, otthoni hospice szakellátást végez.                                                                                                          | Ismeri az alapellátás, a közösségi ápolás, az otthoni szakápolás és otthoni hospice ellátás filozófiáját, jogi kereteit, működésének személyi és tárgyi feltételeit, alapvető jellemzőit, a közösségi ápolás és a beteg otthonában nyújtható szakápolói feladatok körét. | Megfelelő empátiával fordul a beteghez. Együttműködés, etikus viselkedés jellemzi. Az ellátást igénybe vevő személy testi, lelki ápolását, gondozását, életminőségének javítását, szenvedéseinek enyhítését és emberi méltóságának haláláig való megőrzését tartja mindvégig szem előtt. | Az orvos utasítása alapján, részt vesz a beteg gyógykezelésében. Önállóan megtervezi és végrehajtja a beteg szakápolását.                                                                                                                |
| 22. | Invazív beavatkozásoknál asszisztál.                                                                                                                                                 | Ismeri az invazív beavatkozások fogalmát, formáit, alkalmazásuk                                                                                                                                                                                                          | Szem előtt tartja a beteg igényeit. A                                                                                                                                                                                                                                                    | Az orvos utasítása alapján (az orvossal és/vagy az ellátó team                                                                                                                                                                           |

|     |                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                   |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                | indikációit, kontraindikációit. Átfogóan ismeri a perifériás és centrális vénakanülök, artéria punkció, artéria kanülálás és EDA-kanül/Port-a-cath beültetéshez kapcsolódó ápolói feladatokat. Tisztában van a betegmegfigyelő monitor invazív mérési lehetőségeivel. Részletesen ismeri a punkciók/biopsziák kivitelezésének módozatait és asszisztálási feladatait; az eszközös légútbiztosítás, a hemodialízis/a peritonealis dialízis kezelés módozatait, eszközeit, ápolói feladatait, lehetséges szövődményeit. Tisztában van az invazív beavatkozások jogi /etikai szabályaival. | jogi és etikai normák betartásával, empátiával fordul a beteghez, segítőkész. Fontos számára tudásának folyamatos fejlesztése, a legújabb technikai eszközök, eljárások, és protokollok vonatkozásában. A munkavégzés során aszeptikus technikát alkalmaz, határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. Betartja a munkavédelmi, környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályokat. | tagjaival együttműködve, vagy önállóan vesz részt az invazív beavatkozások kivitelezésében. Felelős a beteg és a bevezetett eszköz megfigyeléséért, gondozásáért. |
| 23. | Invazív beavatkozásokat végez (vénakanült behelyez, vénapunkciót végez, női és férfi beteget hólyagkatéterez). | Részletesen ismeri a perifériás vénakanül behelyezésének, a vénapunkció kivitelezésének és a transurethralis katéter bevezetésének protokollját. Ismeri a beavatkozások indikációit, kontra-indikációit, és a lehetséges szövődményeket. Ismeri a beavatkozások ápolási vonatkozásait és dokumentálási követelményeit.                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | A beavatkozásokat fellettes utasítására, vagy a szervezeti egység protokollja alapján önállóan végzi, önálló felelősséggel.                                       |
| 24. | A gyógyszer bejuttatás eszközeit (infuzor, perfuzor) kezeli.                                                   | Ismeri a gyógyszer bejuttatás eszközeit, használatát (infuzor, perfuzor, volumetrikus-, illetve PCA-pumpa, és túlnyomásos szerelék).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                   |
| 25. | Hatóanyag nélküli infúziót előkészít, bead. Előkészít, és segédkezik a                                         | Ismeri a krisztalloid oldatok jellemzőit, indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, a lehetséges mellékhatásokat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | A beteggel empátikus, segítőkész. A munkavégzés során határozott,                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Orvos utasítása alapján, az orvossal együttműködve vesz részt a hatóanyagot tartalmazó infúzió beadásánál. A                                                      |

|     |                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     | hatóanyagot tartalmazó infúziós oldat beadásánál.                                                                                                                                                                                         | Részletesen ismeri a gyógyszeres és hatóanyag nélküli infúzió előkészítésével, beadásával kapcsolatos ápolói feladatokat, az infúzió beadásának eszközeit, a lehetséges szövődményeket, teendőket szövődmény esetén, a dokumentálás szabályait.                                                                              | körültekintő, pontosságra törekszik.                                                                   | hatóanyag nélküli infúziót orvosi utasításra önállóan beadja. Betartja a higiénés és megbiztonsági szempontokat, a munka-, tűz-, és egészségvédelmi szabályokat.                                                                                                                                                                                 |
| 26. | Láz- és fájdalomcsillapítást végez per os, rectalis úton, vagy intramuscularis injekció formájában, tevékenységét dokumentálja. Felméri a beteg fájdalmát, közreműködik speciális fájdalomcsillapító eljárásokban (EDA-kanül, PCA-pumpa). | Ismeri a non- szteroidok, minor analgetikumok jellemzőit, indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, lehetséges mellékhatásokat. Ismeri a speciális fájdalomcsillapító eljárásokat (EDA, PCA) Ismeri a lázcsillapítók jellemzőit, alkalmazásuk indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, a lehetséges mellékhatásait. | A beteggel empátikus, segítőkész. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. | Megfelelő indikáció esetén önállóan végez fájdalomcsillapítást non-szteroid gyulladáscsökkentő, vagy minor analgetikum adásával. Megfelelő indikáció esetén önállóan végez lázcsillapítást. Gyógyszerelő tevékenységét pontosan dokumentálja. Betartja a higiénés és megbiztonsági szempontokat, a munka-, tűz-, és egészségvédelmi szabályokat. |
| 27. | Allergiaellenes gyógyszereket utasítás szerint alkalmaz a betegnél. Részt vesz a gyógyszeralkalmazásban reanimáció során.                                                                                                                 | Ismeri az allergiák típusait, kezelési lehetőségeit. Tisztában van a reanimáció során alkalmazott gyógyszerekkel. Ismeri az alkalmazott gyógyszerek jellemzőit, indikációit, hatásukat, mellékhatásaikat. Ismeri a gyógyszerek dokumentálásának szabályait.                                                                  | A munkavégzés során együttműködő, határozott, körültekintő, pontos.                                    | Orvos utasítása szerint vesz részt a gyógyszerelésben. Betartja a higiénés és megbiztonsági előírásokat, a munka-, tűz-, és egészségvédelmi szabályokat.                                                                                                                                                                                         |
| 28. | Krónikus sebbel rendelkező betegek ápolását végzi. Sebfelmérést készít, tevékenységét dokumentálja.                                                                                                                                       | Ismeri a krónikus sebek típusait, a kialakulásukban szerepet játszó tényezőket, jellemzőiket. Ismeri a krónikus sebek felmérésének, kezelésének szempontjait, a felmérés dokumentációs rendszerét a megelőzéshez/ kezeléshez használt eszközöket, anyagokat.                                                                 | A beteggel empátikus. Tudásának folyamatos fejlesztésére törekszik.                                    | Orvos utasítása alapján végzi a krónikus sebek ápolását. Betartja a higiénés és megbiztonsági szempontokat, a munka-, tűz-, és egészségvédelmi szabályokat.                                                                                                                                                                                      |

|     |                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                         |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 29. | Inkontinens beteg ápolását végzi.                                                                                                                | Ismeri az inkontinencia formáit, kezelési lehetőségeit, az inkontinencia ellátás invazív és non-invazív eszközeit                                                                                                                                                                                                                                                                                               | A beteggel empátikus, segítőkész, a beteg igényeit szem előtt tartja. A munkavégzés során határozott, körültekintő.                                            | Az inkontinens beteg ápolását orvos utasításának megfelelően, önállóan végzi. Betartja a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, valamint a munkavédelmi szabályokat. |
| 30. | Megtervezi és a terv alapján megvalósítja a felnőtt, vagy gyermek beteg ápolását. Tevékenységeit és a betegmegfigyelés eredményeit dokumentálja. | Ismeri a főbb ápolási modelleket. Ismeri az ápolási folyamat szakaszait, az ápolási terv elkészítésének szempontjait. Ápolástani, kórtani, klinikumi ismereteinek segítségével felismeri a felmérés során kapott adatok összefüggéseit az ápolási diagnózisok megfogalmazása érdekében. Ismeri az elektronikus és papír alapú egészségügyi és ápolási dokumentáció részeit, EESZT-t, a dokumentálás szabályait. | Az ápolási anamnézis felvételénél körültekintő. A beteggel érthetően, kommunikál, türelmesen meghallgatja. A dokumentálási feladatoknál pontosságra törekszik. | A tervezést önállóan végzi. Felelős az általa elvégzett tevékenységek szabályos dokumentálásáért.                                                                       |
| 31. | Gyomorszondán keresztüli táplálást végez.                                                                                                        | Ismeri a malnutritio tüneteit, a mesterséges táplálás indikációs körét. Ismeri a gyomorszondán keresztüli táplálás standardjait, menetét, és eszközkészletét.                                                                                                                                                                                                                                                   | Etikusan végzi a munkáját.                                                                                                                                     | Utasítás alapján elvégzi a beavatkozást.                                                                                                                                |
| 32. | Beöntést ad, sztómazsák ürítését, cseréjét végzi.                                                                                                | Ismeri a beöntés és a sztómazsák-csere indikációit, kontraindikációit, kivitelezésének módját, lehetséges szövődményeket.                                                                                                                                                                                                                                                                                       | A beteg jogait szem előtt tartva végzi a beavatkozást.                                                                                                         | Utasítás alapján felügyelettel elvégzi a beavatkozást.                                                                                                                  |
| 33. | Húgyhólyagot irrigál.                                                                                                                            | Ismeri az emberi test felépítését, a vizeletkatéter típusát és behelyezést követő gondozását.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | A beteg jogait szem előtt tartva végzi a beavatkozást.                                                                                                         | Utasítás alapján elvégzi a beavatkozást.                                                                                                                                |
| 34. | Gyógyszert juttat parenteralisan a szervezetbe (fiziológiás infúziós oldatot, heparinos fiziológiás oldatot)                                     | Ismeri a gyógyszeres alapokat, a gyógyszerelést, a főbb gyógyszer-csoportokat, és lehetséges mellékhatásukat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Munkáját precízen, körültekintően és az érvényes szakmai protolloknak megfelelően végzi.                                                                       | Utasítás alapján elvégzi a beavatkozást                                                                                                                                 |

|     |                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                       |                                                                                                                                                 |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     | és 14 éves kor felett glukózt bead).                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                       |                                                                                                                                                 |
| 35. | Műtéti előkészítést végez, a műtéti sebek kötés-cseréjénél asszisztál, tevékenységeit dokumentálja.                                                                                                                                          | Ismeri az általános műtéti előkészítés jelentőségét, feladatait, a betegdokumentáció vezetésének szabályait, és a kötések cseréjének módját.                                                                                | Munkáját precízen és körültekintően végzi, a szakmai protokollok betartásával.                                                        | Utasítás alapján elvégzi a beavatkozást.                                                                                                        |
| 36. | Felismeri a nyomási fekély kialakulásának jeleit. A kialakult nyomási fekély súlyosságát felméri, stádiumát megállapítja.                                                                                                                    | Ismeri a nyomási fekély kialakulásának etiológiáját és a stádiumait.                                                                                                                                                        | Munkáját a töle elvárható módon végzi.                                                                                                | Önállóan megfigyeli a beteget.                                                                                                                  |
| 37. | Alkalmazza a szakmai idegen nyelvet szóban és írásban.                                                                                                                                                                                       | Ismeri az egészségügyi ellátás alapvető szókincsét orvosi latin nyelven. Ismeri a kommunikáció formáit. Pszichológiai, etikai ismeretekkel rendelkezik.                                                                     | Értékként tekint a helyes szaknyelvi kommunikációra. Jól használja a munkájához szükséges orvosi latin nyelvet.                       | Felelősséggel használja a szakmai nyelvet.                                                                                                      |
| 38. | Ellátja a praxis/praxisközösség ügyviteli teendőit (betegek ki- és bejelentkezése, heti, havi, éves praxisjelentések, betegregiszterek vezetése, ápolási dokumentáció, egészségügyi dokumentáció). Betegirányítást támogató eszközt használ. | Ismeri a praxis működtetéséhez szükséges dokumentáció vezetés szabályait, az ügyviteli feladatokat. Felhasználói szinten ismeri az akkreditált házi orvosi szoftve-reket, betegirányító rendszereket.                       | Törekszik a munkavégzés elemi szabályainak betartására. Szem előtt tartja a jogszabályi előírásokat. A határidőket precízen betartja. | Útmutatás alapján önállóan végzi el az ügyviteli feladatait. Betartja az adatvédelemre és a dokumentációra vonatkozó előírásokat.               |
| 39. | Figyeli a praxis közegészségügyi-, járványügyi viszonyait, felméri a hiányosságokat.                                                                                                                                                         | Ismeri a praxis közegészségügyi-járványügyi feladatait. Felsorolja a fertőző beteg-ekkel kapcsolatos tevékenységeket, a járványügyi érdekből végzett szűrővizsgálatokat és laboratóriumi vizsgálatokat. Ismeri a járványve- | Szem előtt tartja a jogszabályi előírásokat. Betartja a dokumentáció vezetésének szabályait.                                          | Adminisztrációs és szakápolási tevékenységét orvosi utasításra önállóan végzi. Felelősséget vállal az általa vezetett dokumentáció tartalmáért. |

|     |                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                                     | szély, vagy járvány esetére vonatkozó rendelkezéseket. Ismeri a fertőző betegek be- és kijelentését az OSZIR rendszerbe.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                 |
| 40. | Részt vesz a gondozási tevékenységekben. Ellenőrzi a gondozási naplót, egyes betegcsoportok gondozását protokoll alapján végzi.                                     | Ismeri a leggyakrabban előforduló krónikus betegségek (szív- és érrendszeri, diabéteszes, gasztroenterológiai, légzőszervi, nefrológiai, urológiai, neurológiai, pszichiátriai és onkológiai) kóroktanát, ellátásuknak, gondozásuknak a szabályait, protokolljait, népegészségügyi vonatkozásait és prevenciós lehetőségeiket.                                                                                                                                                                                    | Törekszik a dokumentáció pontos, szabályszerű vezetésére, elkötelezett a szabályok, protokollok betartására. | Önállóan végzi egyes, alacsony kockázatú betegek gondozását. Az orvossal együttműködve végzi a magas kockázatú betegek gondozását. A dokumentációt önállóan vezeti.                                                             |
| 41. | Közreműködik a praxis hatáskörébe tartozó orvosszakértői és keresőképtelenséggel összefüggő feladatok elvégzésében, dokumentálja azokat és vezeti a nyilvántartást. | Ismeri a háziorvosi ellátáshoz tartozó orvosszakértői feladatokat, úgymint a halál megállapítása, láttelelet felvétele, gépjárművezetői, belvízi hajózási szolgálati és belvízi kedvtelési célú vízi járművezetői alkalmassági vizsgálat, kézi lőfegyverek, lőszerek, gáz-, és riasztófegyverek megszerzésének és tartásának egészségi alkalmassági vizsgálata. Ismeri az orvosszakértői feladatok dokumentációjának szabályát. Ismeri a keresőképtelenség formáit, és az ezzel összefüggő ügyviteli feladatokat. | Elkötelezett a szakmája, szakterülete iránt.                                                                 | Az orvossal együttműködve végzi a gondozási, az orvosszakértői és keresőképtelenséggel összefüggő adminisztrációs feladatokat. A dokumentációt önállóan vezeti. Betartja az adatkezelésre, adatvédelemre vonatkozó előírásokat. |
| 42. | Részt vesz a prevenció különböző szintjein zajló munkában, betegklubok, színtér programok szervezésében, vala-                                                      | Ismeri a prevenció különböző szintjeit, szintereit és célcsoportjait. Ismeri a szűrővizsgálatok célját, módszerét, etikai és jogszabályi háttérét. Ismeri a kötelező, az életkorhoz kötött és                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Elkötelezett a lakosság egészségének javításában.                                                            | Folyamatosan, belső indíttatásból szervezi az egészségfejlesztési programokat, életvitelével példát mutat. Betartja a szűrővizsgálatokra vonatkozó etikai                                                                       |

|     |                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                             |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     | mint az önszerveződő csoportok szakmai segítésében. Kommunikációs stratégiákat alkalmaz.                                                                                          | ajánlott szűrővizsgálatokat. Ismeri az egészségfejlesztési programok szervezésének módját. Ismeri a prevenciós többlétszolgáltatások igénybevételének.                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                        | és jogszabályi előírásokat.                                                                                                                                 |
| 43. | Elvégzi a védőoltások beszerzésével, tárolásával, nyilvántartásával és felhasználásával kapcsolatos feladatokat.                                                                  | Ismeri a védőoltások beszerzésével, tárolásával, nyilvántartásával és felhasználásával kapcsolatos jogszabályi, hatósági és belső szervezeti előírásokat. Felsorolja az életkorhoz kötötten kötelező, a megbetegedési veszély elhárítása esetén kötelező, az önkéntesen igénybe vehető, a munkakörökhöz kapcsolódó védőoltásokat. Ismeri a térítésmentes influenza elleni oltásban részesülők körét. | Törekszik a szakmai szabályok szerint végzett tevékenységre.                                                                                                                                                                           | Betartja a védőoltások beszerzésével, tárolásával, nyilvántartásával és felhasználásával kapcsolatos jogszabályi, hatósági és belső szervezeti előírásokat. |
| 44. | Eligazodik az idős- és a krónikus ellátás rendszerében. Feltárja a beteg szempontjából kulcsfontosságú potenciális kockázatokat, azonosítja a szükséges beavatkozási területeket. | Ismeri a gerontológia és a geriátria definícióit, típusait, történetét, fejlődését, alapfogalmait. Felidézi a hazai és külföldi demográfiai, epidemiológiai, társadalmi, gazdasági mutatókat, elemzéseket, tanulmányokat. Átlátja a demográfiai, epidemiológiai, társadalmi-gazdasági összefüggéseket, a geriátriai ellátás rendszerét, annak szervezeti struktúráját, kapcsolódási pontjait.        | Elfogadja és tiszteli az idős embereket, érdeklődő és segítőkész személyiség, aki elhivatott a szakterületen belül az idős és a krónikus betegellátás ismereteinek elsajátítása iránt, nyitott a speciális szakmai tudás befogadására. | Tevékenységét önállóan végzi.                                                                                                                               |
| 45. | Felvilágosítást ad az öregedés folyamatáról. Elemzi és értékeli az öregedés folyamatát befolyásoló tényezőket, az egyén szintjén.                                                 | Ismeri az öregedés folyamatának biológiai és élettani vonatkozásait, kockázatait. Felidézi az öregedés elméleteket, érti azok csoportosítását, lényegét. Ismeri az öregedést befolyásoló té-                                                                                                                                                                                                         | Empatikus, ráhangolódik a gondjaira bízott páciensek helyzetébe, érzelmeibe és ennek alapján motivált az egyéni segítségnyújtásra.                                                                                                     | Felelős az idős, illetve krónikus betegek holisztikus ellátásáért, gondozásáért, ápolásáért. Betartja a kompetenciahatárait a beteg, illetve hozzátartozók  |

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                               | nyezőket és az idősellátás jogi-, etikai vonatkozásait                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | tájékoztatásakor, felvilágosításakor. Tevékenységét önállóan, illetve másokkal együttműködve, továbbá vezetői irányítással, utasítás alapján végzi.                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 46. | Elemzi az idős és krónikus betegek társaskapcsolatainak jellemzőit és feltárja a pszichológiai, illetve szociális zavarokat. Részt vesz a demens és Alzheimer-kórban szenvedő betegek ellátásában, illetve ezen betegek szakápolását végzi.                                                   | Ismeri az életkori sajátosságokat, a szakterületre jellemző klinikumi vonatkozásokat, az idős ember pszichológiáját, társas kapcsolatait, azok jellemzőit. Felismeri és azonosítja a pszichológiai és a szociális zavarokat. Ismeri a demencia és az Alzheimer kórkongitív és nem kongitív tüneteit, jellemzőit, a betegségek lefolyását, szakaszait, kockázati tényezőit, kezelési lehetőségeit, ezen betegek ellátásával kapcsolatos szakmai és társadalmi problémákat, az ellátással kapcsolatos szakápolói teendőket.                                                             | Türelmes az idős, krónikus beteg páciensekkel, gyakorolja a feltétel nélküli elfogadás módszerét, kerüli a stigmatizációt. Szakápolói tevékenységét a páciens állapotának, az életkori sajátosságainak, a pszichológiai jellemzőinek figyelembevételével, az elsajátított geriátriai klinikumi ismereteit alkalmazva végzi.                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 47. | Menedzseli az idős emberek és a krónikus betegek ellátását. Érthető, szakszerű tájékoztatást nyújt az igénybe vehető szociális ellátási formákról. Közreműködik az egészségügyi és a szociális ellátások megszervezésében. Adatokat és dokumentumokat karbantart, továbbít, ment és archivál. | Ismeri az idős- és krónikus ellátás rendszerét, szervezeti struktúráját, kapcsolódási pontjait, ismeri a szakápolói tevékenységet szabályzó szakmai és jogszabályi környezetet. Ismeri az egészségügyi és a szociális ellátás helyét és szerepét a geriátriai és a krónikus beteg ellátásban. Tudja a betegmenedzselés elemeit, lépéseit, az ellátáson belül, illetve az egészségügyi és szociális ellátás közti határterületeket, koordinációs lehetőségeket, a kapcsolattartás formáit. Ismeri a kommunikációs és konfliktuskezelési módszereket. Beazonosítja a különböző ellátási | Betegmenedzselési és koordinációs feladatainak ellátása közben ügyel a kommunikációjára, a kompetencia-határainak betartására, tiszteltelettudóan, de határozottan fellép a beteg érdekében. Empatikus, segítőkész és törekszik arra, hogy valamennyi intézkedése a beteg érdekeit szolgálja. Ügyel arra, hogy az ellátás folyamatos és szakszerű maradjon. | Önállóan, illetve másokkal együttműködve közreműködik a betegutak menedzselésében, a rehabilitációban, a közösségi-, és az otthoni szakápolásban, illetve a hospice szakellátásban. Önállóan végzi az adatok betáplálását, feldolgozását, átvitelét, fogadását és elemzését. Önállóan végzi az információforrások és információk felkutatását és beszerzését digitális hálózatokból, illetve az információk kiértékelését. |

|     |                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                     |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                                                        | igényt jelző, kezdeményező dokumentációs feladatokat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                     |
| 48. | Részt vesz és segédkezik a beteg egyéni foglalkozásain, illetve részt vesz a munkaterápiás, foglalkoztató terápiás és gyógyfoglalkoztató csoportok munkájában.                         | Ismeri a viselkedés mintákat, kulturális sémákat a geriátriában. Tisztában van a csoportszerep és csoportdinamika jelentésével. Felismeri a szerepek, szerepfeszültségek típusait, azok pszichés és szocielhigiénés következményeit. Ismeri az idősök önértékelési és érzelmi kondicionálási módszereit, az idősellátásban alkalmazható szocioterápiás módszereket.                                                                                    | Viselkedését, kommunikációját kontrollálja. Hatékony módszerekkel meggyőzi mind az egyént, mind a csoporttagokat az új perspektívák megismerésére, új dolgok, új módszerek elsajátítására, megtanulására.                                                                                                                | Önállóan, illetve a megfelelő szakmai tudással rendelkező szakember irányítása mellett vesz részt a terápiás ellátásban, illetve a csoportfoglalkozások munkájában. |
| 49. | Tájékoztatja a beteget és a hozzátartozót a rákszűrés lehetőségeiről, a szűrőprogramokat propagálja. Közreműködik a rákbetegségek felderítésében.                                      | Tisztában van a daganatos betegségek etiológiával, epidemiológiával diagnosztikus lehetőségeivel. Tudja a daganatok csoportosításának egységes rendszerét. Azonosítja a daganatkeltő ágenseket, a veszélyeztetett rizikócsoportokat. Ismeri az egyes kórképekhez kötődő szűrővizsgálati lehetőségeket, szűrési programokat. Érti a betegség korai felismerésének jelentőségét. Tisztában van a gyógyult betegek relapszus kialakulásának veszélyeivel. | Belátja a szekunder prevenció jelentőségét a daganatok korai szűrésében. Elhivatott a rákbetegségek felderítésében. Törekszik a gyógyult betegekben a metasztázisok kialakulásának megelőzésére. Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét. Következétesen alkalmazza a szűrési elveket, technikákat. | Önállóan, illetve mással együttműködve végzi az egészség megőrzésére és fejlesztésére irányuló felvilágosító, tájékoztató tevékenységeket.                          |
| 50. | Kompetenciájának megfelelően tájékoztatja a beteget és felkészíti (pszichésen, szomatikusan) kemo-, biológiai-, sugár-, hormon-, immun- és génterápia kezelésekre. A daganatos betegek | Eligazodik az onkológiai ellátás intézményrendszerében. Érti az onkológiai beavatkozások (kemo-, biológiai-, sugár-, hormon-, immun- és génterápia) célját, menetét, esetleges szövődményeket, a mellékhatások kivédésének lehetőségeit.                                                                                                                                                                                                               | Empatikusan, etikusan, segítőkészen, a beteg érdekeit és szükségleteit szem előtt tartva vesz részt az ellátásban, munkájára és önmagára igényes.                                                                                                                                                                        | Orvosi utasításra, részben önállóan végzi munkáját.                                                                                                                 |

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     | komplex kezelés-<br>ében közreműkö-<br>dik.                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 51. | Citosztatikus ke-<br>verékinfúziót,<br>gyógyszereket,<br>vérkészítményt<br>juttat be a beteg<br>számára Port-a-<br>Cath kanülön<br>vagy érkatéteren<br>(centrális, perifé-<br>riás) infuzoron/<br>perfuzoron át. A<br>katétert, kanült<br>ápolja, gondozza.    | Magabiztosan ismeri a<br>Port-a-Cath kanül és ér-<br>katéterek (centrális, pe-<br>rifériás) perfuzor, in-<br>fuzor fajtáit, működé-<br>sük, alkalmazásuk kü-<br>lönbségeit és az<br>egy-egy kanülök ápolási<br>vonatkozásait.                                                                                                                                                         | Törekszik a ci-<br>tosztatikum érpá-<br>lyán kívülre kerü-<br>lésének kivédé-<br>sére, ezzel a sú-<br>lyos szöveti káro-<br>sodás megelőzé-<br>sére. Magára<br>nézve kötelezőnek<br>érzi a kézhigiénés<br>és aszepszis szabá-<br>lyok betartását.                                                                                                                                                            | Instrukció alapján rész-<br>ben önállóan végzi a<br>beavatkozást. Betartja<br>és betartatja az extra-<br>vazáció megelőzésére,<br>a steril anyagok keze-<br>lésére, tárolására vo-<br>natkozó eljárásrendek-<br>protokollok előírásait,<br>szabályait. |
| 52. | Figyelemmel kí-<br>séri az onkológiai<br>ellátásban alkal-<br>mazott kezelések<br>betegekre gyako-<br>rolt hatását. A ci-<br>tosztatikus-, su-<br>gár-, illetve hor-<br>monkezelés akut<br>és szubakut mel-<br>lékhatásait felis-<br>meri, ellátja.            | Felismeri a különböző<br>szervi lokalizációjú szö-<br>vődményeket. Felismeri<br>a kemo-, sugár-, hor-<br>monterápia akut és szub-<br>akut mellékhatásait. Fel-<br>sorolja a szupportív ke-<br>zelés elveit, a daganatos<br>betegség, vagy a kezelés<br>által okozott tünetek, pa-<br>naszok csökkentését,<br>megszüntetését célzó<br>módszereit.                                      | Felelősséggel, em-<br>patikusan, etiku-<br>san, segítőkészen,<br>a beteg érdekeit és<br>szükségleteit szem-<br>előtt tartva végzi<br>feladatait a szup-<br>portív kezelésben.                                                                                                                                                                                                                                | Orvosi utasításra rész-<br>ben önállóan végzi<br>munkáját. Ápolói tevé-<br>kenységet kezdemé-<br>nyez az onkológiai te-<br>rápia mellékhatásainak<br>kezelésére.                                                                                       |
| 53. | Terminális álla-<br>potú daganatos<br>gyermek és fel-<br>nőtt beteg szak-<br>ápolását, gondo-<br>zását végzi. Tá-<br>mogatja a daganat-<br>os beteget és csa-<br>ládját a haldoklás<br>különböző szaka-<br>szaiban. Ellátja a<br>halott körüli teen-<br>dőket. | Megnevezi a haldokló<br>beteg charta-ját, az élet-<br>végi döntésekhez kap-<br>csolódó jogi szabályo-<br>kat, etikai kódex vonat-<br>kozó részeit. Felismeri a<br>haldoklás pszichológiai<br>stádiumait, a haldoklás<br>szakaszainak jellemzőit,<br>a haldokló és terminális<br>állapotban lévő beteg<br>ápolását, a hospice filo-<br>zófiáját és palliatív me-<br>dicina jellemzőit. | Tiszteletben tartja<br>a súlyosan beteg<br>ember jogait élete<br>végéig, a titoktar-<br>tás követelmé-<br>nyeit. Mélységes<br>humánummal, em-<br>pátiával fordul a<br>haldokló beteg és<br>családja felé. Kész-<br>az együttműkö-<br>désre a beteggel,<br>családtagjaival és<br>a team tagokkal.<br>Etikus, jogkövető<br>magatartást tanú-<br>sít. Tiszteletben<br>tartja és elfogadja<br>a beteg döntéseit. | A haldokló ápolását,<br>részben önállóan, a<br>szakmai szabályok ma-<br>radéktalan betartásával<br>végzi.                                                                                                                                              |
| 54. | Daganatos feké-<br>lyeket, burjánzó                                                                                                                                                                                                                            | Behatóan ismeri a sebel-                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Szem előtt tartja a                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Önállóan végzi a sebel-                                                                                                                                                                                                                                |

|     |                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                     |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     | tumorokat, műtéti sebeket szakszerűen kezel, sebellátással kapcsolatos edukációt végez.                                                                                              | látás korszerű elveit. Ismeri a modern kötszereket, ismeri a kötszerek és más gyógyászati segédeszközök rendelkezésre vonatkozó szabályokat.                                                                                                                                                                                                                                                                       | szakápolási feladatok specialitáit. Minőségorientáltan végzi tevékenységét.                                                                                                               | látást és a sebellátáshoz kapcsolódó edukálást.                                                                                                     |
| 55. | Tájékoztatást nyújt az igénybe vehető gyásztámogató egyéni és csoportos lehetőségekről. Kapcsolatot tart az elhunyt családjával. Támogatja az elhunyt családját a gyász időszakában. | Ismeri a halálhoz kötődő rítusokat. Ismeri a gyászfázisait és azok jellemzőit. Felismeri a szövődményes gyászt. Ismeri az önszegítő csoportok tevékenységét, elérhetőségét.                                                                                                                                                                                                                                        | Kész együttműködni az elhunyt családjával. Tiszteletben tartja a család gyászreakcióit.                                                                                                   | Kompetenciájának megfelelően kommunikál. Javaslattal tesz mentálhigiénés szakember bevonására.                                                      |
| 56. | Megfigyeli az újszülött és koraszülött életjelenségeit. Apgar-értéket számol.                                                                                                        | Ismeri a koraszülött és az egészséges újszülött anatómiai és élettani jellemzőit, a vitális paraméterek korspecifikus normál értékeit. Részletesen ismeri a kora- és az újszülött állapotfelmérésének módjait, az újszülöttkor fiziológiás elváltozásait, valamint az esetleges adaptációs zavarokat. Komplexitásában ismeri az Apgar-rendszert.                                                                   | Szem előtt tartja a szakápolási feladatok specialitáit. Minőségorientáltan végzi tevékenységét. Kellő empátiával fordul a kora- és újszülöttekhez és szüleikhez/törvényes képviselőihez.  | Önállóan végzi az újszülött és koraszülött megfigyelését, esetleges állapotváltozás esetén a kezelőorvosi utasítások szerint, együttműködve jár el. |
| 57. | Kora- és újszülöttet ápol, ellátásában részt vesz.                                                                                                                                   | Részletesen ismeri a kora- és az újszülött állapotfelmérésének módjait, az újszülöttkor fiziológiás elváltozásait, valamint az esetleges adaptációs zavarokat. Ismeri a koraszülött szülés utáni, valamint további speciális ellátási igényeit (PIC) ellátását. Ismeri a leggyakrabban előforduló veleszületett fejlődési rendellenességeket és szülési sérüléseket, valamint az egyéb újszülöttkori betegségeket. | Szem előtt tartja a szakápolási feladatok specialitáit. Minőségorientáltan végzi tevékenységét. Kellő empátiával fordul a kora- és újszülöttekhez és szüleikhez/törvényes képviselőikhez. | A kora- és újszülött ápolást önállóan végzi, a gyógykezelésben az kezelőorvosi utasítások szerint, együttműködve jár el.                            |

|     |                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                            |                                                                                                                                |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 58. | Koraszülöttet, újszülöttet táplál.                                                                    | Ismeri a kora- és újszülött táplálásának fogalmát, módjait, eszközeit.                                                                                                                                                                            |                                                                                                            |                                                                                                                                |
| 59. | A beteg csecsemő vagy gyermek állapotának megfelelő diéta és táplálási mód alkalmazásában részt vesz. | Rendelkezik az alapvető táplálkozási ismeretekkel. Ismeri a diéták formáit, a táplálás módjait.                                                                                                                                                   | Szem előtt tartja a táplálás és a diéta fontosságát, szerepét a beteg gyógykezelésében.                    | A táplálási mód megválasztásánál a kezelőorvos utasítása szerint jár el.                                                       |
| 60. | Sajátos nevelési igényű gyermeket ápol, ellátását segíti.                                             | Ismeri a sajátos nevelési igényű gyermek fogalmát, diagnosztikáját, ellátásának ápolói feladatait.                                                                                                                                                | Körültekintő pontossággal figyeli meg a gyermeket és környezetét, amely ott körülveszi. Empatikus, precíz. | Orvosi utasítás szerint önállóan végzi az ápolást. Az ellátásban együttműködik.                                                |
| 61. | Felismeri és jelzi a gyermekbántalmazást, a gyermekelhanyagolást.                                     | Ismeri a gyermekbántalmazás és gyermekelhanyagolás fogalmát, csoportosítását, fajtáit. Tudja azok alarmírózó jeleit. Ismeri az erre vonatkozó jogszabályokat.                                                                                     |                                                                                                            | Önállóan végzi a megfigyelést, az esetleges alarmírózó jeleket az orvosnak rögtön jelzi. Pontosan dokumentál.                  |
| 62. | Gyermekekori fertőző betegségekben szenvedő gyermeket ápol, segédkezik az ellátásban.                 | Ismeri a gyermekekori fertőzőbetegségek okait, tüneteit, sajátosságait. Részletesen ismeri a fertőzőbetegek ápolásának specialitásait.                                                                                                            | Szem előtt tartja a szakápolási feladatok specialitáit. Minőségorientáltan végzi tevékenységét.            | Az ápolást önállóan végzi, a gyógykezelésben az orvosi utasítások szerint, együttműködve jár el.                               |
| 63. | Gyermekesebészeti perioperatív ápolási feladatokat lát el.                                            | Ismeri a főbb gyermeksebészeti betegségeket, az azokhoz kapcsolódó ápolási feladatokat, diagnosztikai és terápiás eljárásokat és azok ápolói vonatkozásait. Ismeri a műtét körüli teendőket, szervcsoportok szerint a műtétek fajtáinak alapjait. | Szem előtt tartja a szakápolási feladatok specialitáit. Minőségorientáltan végzi tevékenységét             | Az ápolást önállóan végzi, a perioperatív gyógykezelésben az orvosi utasítások szerint, együttműködve jár el.                  |
| 64. | Traumatológiai gyermekbetegeket ápol, sérüléseket szakma szabályai szerint lát el.                    | Ismeri a főbb gyermekt traumatológiai betegségeket és azok ápolói feladatait, diagnosztikai és terápiás eljárásokat és azok ápolói vonatkozásait.<br><br>Ismeri a sérülések fajtáit, lehetséges korai                                             | Szem előtt tartja a szakápolási feladatok specialitáit. Minőségorientáltan végzi tevékenységét             | Az ápolást önállóan végzi, a sebek ellátásában, valamint a gyógykezelésben az orvosi utasítások szerint, együttműködve jár el. |

|     |                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                        |                                                                                                                         |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                              | szövődményeit, elsődleges ellátását és azok ápolói teendőit. Tudja az artériás nyomópontokat.                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                        |                                                                                                                         |
| 65. | Palliatív és haldokló gyermeket ápol, a szülőt/törvényes képviselőt segíti a gyászfolyamatokban.                                                             | Ismeri a palliatív és haldokló gyermek ellátásának szabályait. Ismeri a haldoklás szakaszait, a gyászfolyamatokat, valamint a halott gyermek ellátásának ápolói feladatait.                                                                                     | Etikus, empátikus magatartást tanúsít. Emberi méltósággal végzi az ápolást. Tiszteletben tartja a haldokló beteg chartájában és a szakmai etikai kódexben foglaltakat. | Orvosi utasítás szerint, önállóan és részben önállóan végzi.                                                            |
| 66. | A fájdalom tüneteit felismeri kor-specifikusan, a beteg gyermek fájdalmát monitorozza. Nem gyógyszeres fájdalomcsillapítást végez.                           | Ismeri a fájdalom kórtanának alapjait, vitális paraméterekben jelentkező változásait. A fájdalom objektívizálásának skáláit. Tudja a fájdalomcsillapítás lehetőségeit, esetleges korai szövődményeit, valamint a saját kompetenciáját a fájdalomcsillapításban. | Empátikus, odafigyelő módon végzi a fájdalom felmérését, nagy figyelmet fordít a beteg gyermek fájdalmainak enyhítésére.                                               | Önállóan végzi a fájdalom felmérését. A nem gyógyszeres fájdalomcsillapítást orvosi utasítás szerint önállóan végzi el. |
| 67. | Életkorának megfelelően kommunikál a beteg gyermekkel, szüleivel/ törvényes képviselőjével, valamint az ellátó team tagjaival.                               | Ismeri a gyermekgyógyászat specifikumait a szakmai kommunikáció terén.                                                                                                                                                                                          | Empátikus, türelmes. Figyelmes és fontosnak érzi a betegre való odafigyelést és a kongruens kommunikációt. Etikus, a betegjogokat tiszteletben tartja.                 | Kompetenciájához mérten önállóan végzi. Betartja a betegjogokat, az etikai követelményeket.                             |
| 68. | A beteg gyermek és szülei/törvényes képviselői számára pszichés támogatást nyújt. Közreműködik a szorongás pszichikus ártalmak kialakulásának megelőzésében. | Ismeri a segítő kapcsolatok pszichológiájának alapszabályait és munkájának ápoláslélektani vonatkozásait. Tisztában van a munkáját érintő jogi és etikai követelményekkel.                                                                                      |                                                                                                                                                                        |                                                                                                                         |
| 69. | Egészségnevelést, betegegyakultatást végez a beteg gyermek és szülei/törvényes képviselői részére.                                                           | Ismeri az egészségnevelés, egészségfejlesztés, betegoktatás színtereit, eszközeit és módszereit.                                                                                                                                                                | Szem előtt tartja a beteg gyermek szükségleteit, a szülő, vagy törvényes képviselő                                                                                     | Orvos utasítása alapján, önállóan végzi tevékenységét, önálló javaslatokat fogalmaz meg.                                |

|     |                                                                                                                                        |                                                                                               |                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                        |                                                                                               | igényeit. Elkötelezett az egészségügyi magatartás iránt.                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 70. | Látásélesség vizsgálatot/ színlátás vizsgálatot/ szűrő audiometriás vizsgálatot/ Dopplervizsgálatot/ légzésfunkciós vizsgálatot végez. | Ismeri a főbb diagnosztikai módszerek indikációit, kontraindikációit, kivitelezésének módját. | Elkötelezett a magas szintű ellátás megvalósításában. Minőségi ellátást végez a szakmai irányelveknek megfelelően. Érdeklődik a munkakörnyezetében elérhető diagnosztikus módszerek iránt. | Önállóan alkalmazza szakterületén a szakmai irányelvekben rögzített tevékenységeket, módszereket hatás- és feladatkörében folyamatos önellenőrzés mellett. A vizsgálatokat önállóan végzi. Frissíti a diagnosztikával kapcsolatos szakmai ismereteit, követi a változásokat. |

## 7 Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

7.1 Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy ágazati alapvizsgára az ágazati alapoktatásban való részvétele alapján bocsátható.

### 7.2 Írásbeli vizsga

7.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: **Egészségügyi alapismeretek**

7.2.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása

30 feladatból álló tesztfeladatsor megoldása papír alapon vagy elektronikus formában, mely az alább felsorolt ismeretanyagból kerül összeállításra:

- Emberi test működése, az emberi test részei, magyar és latin nyelvű megnevezésük.
- Betegmegfigyelés és vitális paraméterek: egyszerű eszközös vizsgálatok, vitális paraméterek normál értékei, mérésük szabályai, eszközök és tisztántartásukra vonatkozó szabályok, betegmegfigyelés alapjai, testváladékok megfigyelése.
- Gyógyszerelési ismeretek: gyógyszerbejuttatási módok, szabályok, gyógyászati segédeszközök.
- Ápolástani ismeretek: beteggondozás alapjai, betegmozgatás, pozicionálás, kórtermi környezet, szükségletek szerinti alapápolási feladatok, akadályozottság, asszisztensi feladatok, szállítási módok, inaktivitás.
- Társadalomtudományi ismeretek: etikai, jogi, munkavédelmi szabályok, balesetvédelem, megbízhatóság, higiéné, kommunikáció elemei, dokumentáció és adatvédelem.
- Elsősegélynyújtás: elsősegélynyújtás alapjai, a beteg állapotának felmérése, betegvizsgálat, eszméletlenség, újraélesztés, sérülések és ellátásuk, belgyógyászati esetek, mérgezések, mentőhívás, tömeges balesetek, katasztrófák.

Az elméleti ismeretanyag az alábbi súlyozással kerül a teszt feladatsorába:

- Emberi test működése és részei 20%
- Betegmegfigyelés és vitális paraméterek 20%
- Gyógyszerelési ismeretek 10%

- Ápolástani ismeretek 30%
- Társadalomtudományi ismeretek 10%
- Elsősegélynyújtás: 10%

7.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 45 perc

7.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes vizsgán belül: 50%

7.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A tevékenység ellátásához szükséges alapozó természettudományos és szakmai ismeretek megfelelő szintű elsajátításának mérése

Az értékelés az írásbeli feladatsor javítási-értékelési útmutatója alapján történik.

7.2.5.1 Az értékelés százalékos formában történik.

7.2.5.2 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 51%-át elérte.

### 7.3 Gyakorlati vizsga

7.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: **Egészségügyi alapismeretek a gyakorlatban**

7.3.2 A vizsgatevékenység leírása

A vizsgatevékenység három részből áll:

A) feladat: Vitális paraméterek mérése imitátor segítségével és dokumentálása.

B) feladat: BLS +AED végrehajtása újraélesztő fantomon.

C) feladat: Szituációs feladat végrehajtása az alapápolási-gondozási, elsősegélynyújtási, gyógyszerelési, munkavédelem és higiéné tevékenységek köréből:

- Gondozási feladatok: újszülött-, csecsemő-, kisgyermek gondozási feladatai, idősebb ember gondozása, akadályozott ember segítése.
- Ápolási alapeladatok: ágyazások, pihenés, mozgás, táplálkozási, higiénés, ürítési szükséglettel kapcsolatos feladatok, mindennapi sztomagondozás, inkontinens beteg ápolása, fizikális lázcsillapítás, tudat, magatartás, fájdalom, fekvés megfigyelése, egyszerű, eszközös vizsgálatok (testtömeg, testmagasság, testkörfogat mérése), eszközismeret (mozgást segítő eszközök, kényelmi eszközök, antidecubitus eszközök, betegmozgatást segítő eszközök és használatuk). Az ellátás során keletkező hulladékok szabályos kezelése, hulladékgyűjtő eszközök és használatuk, dokumentálás.
- Gyógyszerelési feladatok: gyógyszerek kezelésére vonatkozó előírások betartása, enterális gyógyszerelés lázlap alapján.
- Elsősegélynyújtás: tájékozódás, teendők a helyszínen, orvos/mentőhívás, kimentés, ABCDE szemléletű állapotfelmérés, eszméletlen beteg ellátása, sérültek állapotfelmérése, ellátása.
- Munkavédelem és higiénés feladatok: egyéni védőeszközök használata, fertőtlenítő eljárások alkalmazása, eszközök előkészítése sterilizálásra, steril anyagok kezelése.

A vizsgaszervező köteles megszervezni, minden tevékenységi körből legalább 1-1 szituációs feladat végrehajtását. A szituációs feladatot gyakorlóteremben, imitátor és gya-

korlófantomok, valamint a feladathoz szükséges szakmai eszközök, anyagok igénybevételével kell lebonyolítani.

7.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc

7.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 50%

7.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A tevékenység ellátásához szükséges alapozó természettudományos és szakmai ismeretek megfelelő szintű elsajátításának mérése:

A) feladat: értékelési aránya a gyakorlati vizsgatevékenységen belül: 30%

Értékelési szempontok:

- Eszközismeret, eszközök és munkaterület előkészítése
- Kommunikáció a pácienssel/munkatárssal
- A feladat kivitelezésének és a mért értékek pontossága
- A munkavégzés ütemezése, határozottság
- Helyzetfelismerés/problémamegoldás
- A dokumentálás formai és tartalmi megfelelősége
- Higiénés, munkavédelmi és betegbiztonsági szabályok betartása

B) feladat: értékelési aránya a gyakorlati vizsgatevékenységen belül: 30%

Értékelési szempontok:

- Biztonságos környezet megítélése
- Reakcióképesség vizsgálat kivitelezése
- Helyszíni segítségkérés megvalósítása
- Átjárható légutak biztosítása
- Légzésvizsgálat kivitelezése
- Segítségkérés, mentőhívás
- Mellkaskompresszió kivitelezése
- AED használata

C) feladat: értékelési aránya gyakorlati vizsgatevékenységen belül: 40%

Értékelési szempontok:

- A feladat megértése
- Eszközismeret, eszközök és munkaterület előkészítése
- Kommunikáció megfelelősége a pácienssel/munkatárssal
- A feladat kivitelezésének pontossága, szabályossága, szükség szerint dokumentálása

- A munkavégzés ütemezése, határozottság
- Helyzetfelismerés/problémamegoldás
- Higiénés, munkavédelmi és betegbiztonsági szabályok betartása

A tanulónak mindegyik feladat esetében legalább 51%-ot el kell érnie.

Az értékelés százalékos formában történik. Amennyiben a vizsgatevékenységhez tartozó valamely vizsgarész sikertelen, akkor a tanulónak az egész vizsgatevékenységet meg kell ismételnie.

7.4 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 51%-át elérte, és minden vizsgarészt sikeresen teljesített. Alapvizsgával betölthető munkakör FEOR száma

| <b>Ágazati alapoktatás<br/>megnevezése</b> | <b>FEOR-szám</b> | <b>FEOR megnevezése</b>     | <b>Alapvizsgával betölthető<br/>munkakör(ök), tevékenysé-<br/>gek</b> |
|--------------------------------------------|------------------|-----------------------------|-----------------------------------------------------------------------|
| Egészségügy                                | 5222             | Segédápoló, műtősse-<br>géd | Segédápoló                                                            |

7.5 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: –

## **8 A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai**

### **8.1 Szakma megnevezése: Általános ápoló**

### **8.2 Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:**

- 8.2.1 Valamennyi előírt képzési évfolyam, az egybefüggő és évközi szakmai gyakorlat sikeres és igazolt teljesítése.
- 8.2.2 Szakmához kötődő további sajátos követelmények: –

### **8.3 Központi interaktív vizsga**

#### **8.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Általános ápoló szakmai ismeret**

#### **8.3.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:**

A vizsgatevékenység során számítógép által generált, 45 kérdésből álló vizsgafeladat-sort kell megoldani, amely különböző típusú (egyszeres feleletválasztó, többszörös feleletválasztó, sorrendbe helyezés, ábrafelismerés, igaz-hamis állítások, párosítás, csoportosítás, hozzárendelés, összehasonlítás, egyszerű számítás) feladatokat tartalmaz. Mindegyik feladattípus esetében az interaktív vizsgarendszer által előre megadott válaszlehetőségek közül kell kiválasztani a megfelelő válasz(oka)t.

A vizsgafeladat az alábbi tanulási eredmények mérésére és értékelésére irányul:

- Szakirányú oktatás szakmai követelményei 10%
- Anatómia-élettan-kórélettan 20%
- Klinikumi ismeretek és diagnosztika 25%
- Gyógyszertani ismeretek 10%
- Szakápolástani ismeretek 25%
- Társadalomtudományi ismeretek 10%

#### **8.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc**

#### **8.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 30%**

#### **8.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:**

Az értékelés a központi interaktív vizsga összeállított javítási-értékelési útmutatója alapján történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

### **8.4 Projektfeladat**

#### **8.4.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Általános ápoló projektfeladat**

#### **8.4.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása**

A projektfeladat két vizsgarészből áll:

**A) vizsgarész:** Gyakorlati vizsgamunka munkahelyi vagy szimulációs körülmények között

**B) vizsgarész:** Az A) vizsgarészhez kapcsolódó szakmai beszélgetés

**A) vizsgarész: Gyakorlati vizsgamunka munkahelyi vagy szimulációs körülmények között**

A feladatsor a szakmai követelményeket tartalmazó táblázat készségeinek, képességeinek mérésére és értékelésére irányul.

**Munkahelyi körülmények között zajló vizsga esetén** (a gyakorlati vizsgamunka értékelése során súlyaránya 100%, időtartama 25 perc):

A vizsgaközpont által összeállított feladatsorból, tételhúzással választott komplex ápolási tevékenység végzése valós munkahelyi környezetben (felőttbeteg-ellátó osztályon). A kihúzott esetleíráshoz/betegesethez kapcsolódó alapápolási, gondozási tevékenység végzése; diagnosztikus, terápiás, vagy egyéb invazív ápolási beavatkozások kivitelezése és ápolási-, gondozási-, vagy betegedukációs terv elkészítése előre összeállított betegdokumentáció alapján.

**Szimulációs körülmények között zajló vizsga esetén** (a gyakorlati vizsgamunka értékelése során súlyaránya 100%, időtartama maximum 25 perc):

A vizsgaközpont által összeállított feladatsorból, tételhúzással választott komplex ápolási tevékenység végzése demonstrációs teremben/skill laborban. A kihúzott esetleíráshoz/betegesethez kapcsolódó alapápolási, gondozási tevékenység bemutatása imitátor bevonásával; diagnosztikus, terápiás, vagy egyéb invazív ápolási beavatkozások elvégzése fantomok, mulázok, vagy szimulációs eszközök használatával és ápolási-, gondozási-, vagy betegedukációs terv elkészítése előre összeállított betegdokumentáció alapján.

A gyakorlati vizsgamunka értékelése a vizsgaközpont által összeállított szempontsor alapján történik.

**B) vizsgarész: Az A) vizsgarészhez kapcsolódó szakmai beszélgetés**

A vizsgázó a vizsgabizottság által megfogalmazott kérdésekre válaszol, a vizsgabizottság tagjaival szakmai megbeszélést folytat. (Időtartama maximum 10 perc)

8.4.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 35 perc

8.4.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 70%

8.4.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A) vizsgarész értékelési súlyaránya a projektfeladatban: 60%

B) vizsgarész értékelési súlyaránya a projektfeladatban: 40%

Értékelési szempontok:

A) vizsgarész:

- Eszközismeret az eszközök és a munkaterület előkészítése 30%
- A feladat pontos kivitelezése, protokollok alkalmazása az eszközök szakszerű használata 30%
- A munkavégzés ütemezése, határozottság 5%
- Helyzetfelismerés/problémamegoldás 5%
- Kommunikáció 10%
- A dokumentálás formai és tartalmi megfelelése 10%
- Higiénés-, munka-, környezetvédelmi és betegbiztonsági szabályok betartása 10%

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a vizsgarészenként megszerezhető pontszámok tekintetében külön-külön, és a megszerezhető összes pontszám

súlyozott átlagát tekintve legalább 40%-át elérte.

Amennyiben a vizsgatevékenységhez tartozó valamely vizsgarész sikertelen, akkor a vizsgázónak az egész vizsgatevékenységet meg kell ismételnie.

8.5 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

A központi interaktív vizsgán informatikus, rendszergazda vagy oktatástechnikus jelenléte javasolt a vizsga informatikai eszközeinek zavar- és akadálymentes használatához.

Munkahelyi körülmények között zajló vizsga esetén a technikai feltételek biztosításáért felelős személy és munkahelyi gyakorlatvezető, vagy szakirányú végzettséggel rendelkező szakember. A gyakorlati vizsga helyszínén a (beleegyező nyilatkozattal rendelkező) beteg/páciens/hozzátartozó, vagy azt helyettesítő imitátor jelenléte szükséges.

A szimulációs körülmények között zajló vizsga esetén a technikai feltételek biztosításáért felelős személy mellett a feladattól függően imitátor bevonása szükséges.

8.6 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Interaktív vizsgatevékenységhez a vizsgacsoport létszámának megfelelő gépszám, internetelérés. Projektfeladathoz az 5. pont alatt felsorolt eszközök, valamint az eszközök, gépek használati leírata.

8.7 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

8.8 A szakmai vizsga eredményébe:

- az ágazati alapvizsgát 10% súlyaránnal,
- a szakmai vizsgát 90% súlyaránnal kell beszámítani.

8.9 A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:

A központi interaktív vizsgán segédanyag nem használható. Projektfeladatnál használható: a GDPR-nak megfelelően előkészített betegdokumentáció, beleegyező nyilatkozatok. Az eszközök, gépek használati leírata.

**9 A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek: -**

# PROGRAMTANTERV

**a**  
**03. EGÉSZSÉGÜGY**  
**ágazathoz tartozó**  
**5 0913 03 01**  
**Általános ápoló**  
**SZAKMÁHOZ**

## 1 A SZAKMA ALAPADATAI

- 1.1 Az ágazat megnevezése: Egészségügy
- 1.2 A szakma megnevezése: Általános ápoló
- 1.3 A szakma azonosító száma: 5 0913 03 01
- 1.4 A szakma szakmairányai: —
- 1.5 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- 1.6 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- 1.7 Ágazati alapoktatás megnevezése: Egészségügy ágazati alapoktatás Egészségügy ágazati alapoktatás
- 1.8 Kapcsolódó részsakmák megnevezése: —

## 2 A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA

A programtantervvel kitöltött időkeret – a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet 13.§ (4) bekezdésének megfelelően – tartalmaz a szakképző intézmény által a helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodó szakmai célokra szabodon felhasználható időkeretet (szabad sáv).

A szabad sáv szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

Az elmélet és a gyakorlat a dokumentumban nem kerül élesen elválasztásra. A cél az, hogy lehetőség legyen a gyakorlat során is elméletet oktatni, hatékonyabbá téve ezzel az oktatást. Az egyes tantárgyaknál történik annak meghatározása, hogy a tantárgy teljes tartalmát tekintve az órakeretnek minimálisan hány százalékát kell gyakorlati körülmények között (tanműhelyben, termelőüzemben stb.) oktatni. Ez az adott tantárgy egészének gyakorlatigényességét mutatja, és minél magasabb ez az arány, annál inkább ösztönöz az elméleti tudáselemek gyakorlatba ágyazottan történő oktatására.

A programtantervben meghatározott tantárgyak, témakörök és a benne foglalt meghatározások (oktatók, elmélet/klinikai szimulációs gyakorlat/klinikai gyakorlat, óraszámok) kötelező érvényűek.

Jelen programtanterv megvalósítása során törekedni kell a tantárgyaknál nevesített oktatók alkalmazására, azonban amennyiben nem tud biztosítani megfelelő végzettségű szakembert az intézmény, átmenetileg alkalmazhat olyan felsőfokú végzettséggel és szakmai gyakorlattal rendelkező oktatót is, aki az adott tantárgyból (témakörből) felsőfokú tanulmányai alatt szigorlatot tett és ennek tényét hitelt érdemlően igazolni tudja.

Jelen programtanterv megvalósítása során a szakképző intézményeknek, a képzési tartalom maradéktalan megtartása mellett van lehetősége a tantárgyak összevonására. A tantárgyak összevonását a szakmai programban szükséges rögzíteni.

Jelen programtanterv megvalósítása során a gyakorlatorientált tantárgyak tanítását csoportbontásban szükséges megszervezni. A csoportbontásra, a gyakorlati óraszám arányára, valamint a képzési helyszínre vonatkozó előírásokat a szakmai programban szükséges meghatározni.

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tantárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

### 3 A TANULÁSI TERÜLETEK RÉSZLETES SZAKMAI TARTALMA

#### 3.1 Munkavállalói ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

18/18 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A Munkavállalói ismeretek tanulási terület elsajátításával a tanuló önismeretet szerez, meghatározza a céljait. Megismerkedik környezete munkaerőpiaci helyzetével. Megtanulja, milyen foglalkoztatási formában tud majd elhelyezkedni munkavállalóként. Megismeri, hogy tanulói jogviszonyában is foglalkoztatható szakképzési munkaviszony keretében. Megtanulja az ehhez a jogviszonyhoz kapcsolódó jogait és kötelezettségeit. A tanuló megismeri a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismereteket, amelyeket a gyakorlati, mindennapi tevékenysége során alkalmazni tud.

##### 3.1.1 Munkavállalói ismeretek tantárgy

18/18 óra

###### 3.1.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló általános felkészítése az álláskeresés módszereire, technikáira, valamint a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismeretek elsajátítására.

###### 3.1.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

###### 3.1.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

###### 3.1.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

###### 3.1.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                      | Ismeretek                                                     | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                  | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák                |
|------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|
| Megfogalmazza saját karriercéljait.                        | Ismeri saját személyisége jellemvonásait, annak pozitívumait. | Teljesen önállóan                   | Önismerete alapján törekszik céljai reális megfogalmazására. Megjelenésében igényes, viselkedésében visszafogott. Elkötelezett a szabályos foglalkoztatás mellett. |                                                                     |
| Szakképzési munkaviszonyt létesít.                         | Ismeri a munkaszerződés tartalmi és formai követelményeit.    | Instrukció alapján részben önállóan | Törekszik a saját munkabérét érintő változások nyomon követésére.                                                                                                  |                                                                     |
| Felismeri, megnevezi és leírja az álláskeresés módszereit. | Ismeri a formális és informális álláskeresői technikákat.     | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                                                    | Internetes álláskeresői portálokon információkat keres, rendszerez. |

### **3.1.1.6 A tantárgy témakörei**

#### **3.1.1.6.1 Álláskeresés**

Karrierlehetőségek feltérképezése: önismeret, reális célkitűzések, helyi munkaerőpiac ismerete, mobilitás szerepe, szakképzések szerepe, képzési támogatások (ösztöndíjak rendszere) ismerete  
Álláskeresői módszerek: újsághirdetés, internetes álláskereső oldalak, személyes kapcsolatok, kapcsolati hálózat fontossága

#### **3.1.1.6.2 Munkajogi alapismeretek**

Foglalkoztatási formák: munkaviszony, megbízási jogviszony, vállalkozási jogviszony, közalkalmazotti jogviszony, közszolgálati jogviszony

A tanulót érintő szakképzési munkaviszony lényege, jelentősége

Atipikus munkavégzési formák a munka törvénykönyve szerint: távmunka, bedolgozói munkaviszony, munkaerő-kölcsönzés, egyszerűsített foglalkoztatás (mezőgazdasági, turisztikai ideiglenes munka és alkalmi munka)

Speciális jogviszonyok: önfoglalkoztatás, iskolaszövetkezet keretében végzett diákmunka, önkéntes munka

#### **3.1.1.6.3 Munkaviszony létesítése**

Felek a munkajogviszonyban. A munkaviszony alanyai

A munkaviszony létesítése. A munkaszerződés. A munkaszerződés tartalma.

A munkaviszony kezdete létrejötte, fajtái. Probaidő

A munkavállaló és munkáltató alapvető kötelezettségei

A munkaszerződés módosítása

Munkaviszony megszűnése, megszüntetése

Munkaidő és pihenőidő

A munka díjazása (minimálbér, garantált bérminimum)

#### **3.1.1.6.4 Munkanélküliség**

Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ). Álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel

Az álláskeresői ellátások fajtái

Álláskeresői számára nyújtandó támogatások (vállalkozóvá válás, közfoglalkoztatás, képzések, utazási költség-támogatások)

Szolgáltatások álláskeresőknél (munkaerő-közvetítés, tanácsadás)

Európai Foglalkoztatási Szolgálat (EURES)

### **3.2 Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tanulási terület (technikus szakmák esetén)**

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

72/72 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Állások megpályázása idegen nyelven. Önéletrajz és motivációs levél megfogalmazása, az állásinterjú során hatékony idegen nyelvű kommunikáció.

#### **3.2.1 Munkavállalói idegen nyelv tantárgy**

72/72 óra

##### **3.2.1.1 A tantárgy tanításának fő célja**

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók idegen nyelven is képesek legyenek álláshirdetésre jelentkezni, ismerjék az álláskeresés lépéseit, hatékonyan és eredményesen meg tudják valósítani a kommunikációs célokat egy állásinterjú során.

Megértsek a munkájukhoz kapcsolódó idegen nyelvű álláshirdetéseket, képesek legyenek a munkavállaláshoz kapcsolódóan egyszerű formanyomtatványokat kitölteni, önéletrajzot írni és motivációs levelet a formai és tartalmi követelményeknek megfelelően megfogalmazni, megértsek egy munkaszerződés alapvető idegen nyelvi fordulatait, kifejezéseit.

Az állásinterjú során legyenek képesek idegen nyelven, személyes és szakmai vonatkozást is beleértve bemutatkozni. Az állásinterjú bevezető részében, az általános társalgás során feltett kérdéseket meg tudják válaszolni. Az interjú során tudjanak szándékaikról, elképzeléseikről, jövőbeli terveikről beszélni. Ki tudják fejezni erősségeiket, gyengeségeiket. Rendelkezzenek megfelelő szókincssel ahhoz, hogy tanulmányaikról és munkatapasztalatukról be tudjanak számolni. Megértsek az adott cég/vállalat honlapján közzétett információkat, és ezzel kapcsolatosan kérdéseket, véleményt tudjanak formálni.

A tantárgy az utolsó évfolyamon kerül oktatásra, így épít a tanulók közismereti tantárgyak keretében elsajátított idegennyelv-tudására, alapvető mondatszerkesztési ismereteikre, valamint a főbb igeidők ismeretére. A tantárgy tanulása során a tanuló ezen ismereteit aktiválja és a munkavállalói szókincset is alkalmazva gyakorolja.

##### **3.2.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások**

A tantárgy tanítása idegen nyelven zajlik, ezért az oktatónak rendelkeznie kell az adott idegen nyelvből nyelvtanári végzettséggel.

##### **3.2.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak**

Idegen nyelvek

##### **3.2.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.**

### 3.2.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                                                                                                                   | Ismeretek                                                                                                                                                                            | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Internetes álláske-reső oldalakon és egyéb fórumokon (újsághirdetések, szaklapok, szakmai kiadványok stb.) álláshirdetéseket keres. Az álláskeresés-hez használja a kap-solati tőkéjét. | Ismeri az állaskere-sést segítő fórumo-kat, álláshirdetése-ket tartalmazó for-rásokat, állásokat hirdető vagy állás-keresésben segítő szervezeteket, mun-kaközvetítő ügy-nökségeket. | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Hatékonyan tudja álláskereséshez használni az inter-netes böngészőket és álláskereső portá-lokat, és ezek segít-ségével képes szak-májának, végzettsé-gének, képességei-nek megfelelően ál-láshirdetéseket ki-választani. |
| A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő önéletraj-zot fogalmaz.                                                                                                                 | Ismeri az önéletrajz típusait, azok tar-talmi és formai kö-vetelményeit.                                                                                                             | Teljesen önállóan               | Törekszik kompe-tenciáinak reális megfogalmazására, erősségeinek hang-súlyozására idegen nyelven. Nyitott szakmai és szemé-lyes kompetenciái-nak fejlesztésére. Törekszik receptív és produktív készsé-geit idegen nyelven fejleszteni (olvasott és hallott szöveg ér-tése, íráskészség, valamint beszédpro-dukció). Szakmája iránt elkötelezett. | Ki tud tölteni ön-életrajzsablonokat, pl. Europass CV-sablon, vagy szö-vegszerkesztő prog-ram segítségével létre tud hozni az adott önéletrajztípu-soknak megfelelő dokumentumot.                                         |
| A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő motivá-ciós levelet ír, me-lyet a megpályá-zandó állás sajátos-ságaihoz igazít.                                                         | Ismeri a motivációs levél tartalmi és for-mai követelményét, felépítését, valamint tipikus szófordula-tait az adott idegen nyelven.                                                  | Teljesen önállóan               | Megjelenése vissza-fogott, helyezethez illő. Viselkedésében törekszik az adott helyzetnek megfele-leni.                                                                                                                                                                                                                                           | Szövegszerkesztő program segítségével meg tud írni egy önéletrajzot, figye-lembe véve a formai szabályokat.                                                                                                               |
| Kitölti és a munka-adóhoz eljuttatja a szükséges nyomtat-ványokat és doku-mentumokat az ál-láskeresés folyama-tának figyelembevételével.                                                | Ismeri az állaskere-sés folyamatát.                                                                                                                                                  | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Digitális forma-nyomtatványok ki-töltése, szövegek formai követelmé-nyeknek megfelelő létrehozása, e-mai-lek küldése és foga-dása, csatolmányok letöltése és hozzá-adása.                                                 |
| Felkészül az állásin-terjúra a megpá-lyázni kívánt állás-nak megfelelően, a céljait szem előtt tartva kommunikál az interjú során.                                                      | Ismeri az állásin-terjú menetét, tisztá-ban van a lehetséges kérdésekkel. Az adott szituáció meg-valósításához meg-felelő szókinccsel és nyelvtani tudás-sal rendelkezik.            | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | A megpályázni kí-vánt állással kap-csolatban képes az internetről informá-ciót szerezni.                                                                                                                                  |

|                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                  |                   |  |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--|--|
| Az állásinterjú, az állásinterjúra érkezéskor vagy a kapcsolódó telefonbeszélgetések során csevegést (small talk) kezdeményez, a társalgást fenn tartja és befejezi. A kérdésekre megfelelő válaszokat ad. | Tisztában van a legáltalánosabb csevegési témák szókincsével, amelyek az interjú során, az interjút megelőző és esetlegesen követő telefonbeszélgetés során vagy az állásinterjúra megérkezéskor felmerülhetnek. | Teljesen önállóan |  |  |
| Az állásinterjúhoz kapcsolódóan telefonbeszélgetést folytat, időpontot egyeztet, tényeket tisztáz.                                                                                                         | Tisztában van a telefonbeszélgetés szabályaival és általános nyelvi fordulataival.                                                                                                                               | Teljesen önállóan |  |  |
| A munkaszerződések, munkaköri leírások szókincsét munkájára vonatkozóan alapvetően megérti.                                                                                                                | Ismeri a munkaszerződés főbb elemeit, leggyakoribb idegen nyelvű kifejezéseit. A munkaszerződések, munkaköri leírások szókincsét értelmezni tudja.                                                               | Teljesen önállóan |  |  |

### 3.2.1.6 A tantárgy témakörei

#### 3.2.1.6.1 Az álláskeresés lépései, álláshirdetések

A tanuló megismeri az álláskeresés lépéseit, és megtanulja az ahhoz kapcsolódó szókincsét idegen nyelven (végzettségek, egyéb képzettségek, megkövetelt tulajdonságok, szakmai gyakorlat stb.).

Képessé válik a szakmájához kapcsolódó álláshirdetések megértésére, és fel tudja ismerni, hogy saját végzettsége, képzettsége, képességei mennyire felelnek meg az álláshirdetés követelményeinek. Az álláshirdetésnek és szakmájának megfelelően begyakorolja az egyszerűbb, álláskereséssel kapcsolatos űrlapok helyes kitöltését.

Az álláshirdetések és az űrlapok szövegének olvasása során a receptív kompetencia fejlesztése történik (olvasott szöveg értése), az űrlapkitöltés során pedig produktív kompetenciákat fejlesztünk (írás-készség).

#### 3.2.1.6.2 Önéletrajz és motivációs levél

A tanuló megtanulja az önéletrajzok típusait, azok tartalmi és formai követelményeit, tipikus szófordulatait. Képessé válik saját maga is a nyelvi szintjének megfelelő helyességgel és igényességgel, önállóan megfogalmazni önéletrajzát.

Megismeri az állás megpályázásához használt hivatalos levél tartalmi és formai követelményeit. Begyakorolja a gyakran használt tipikus szófordulatokat, szakmájában használt gyakori kifejezéseket, valamint a szakmája gyakorlásához szükséges kulcsfontosságú kompetenciák kifejezéseit idegen nyelven. Az álláshirdetések alapján begyakorolja, hogyan lehet az adott hirdetéshez igazítani levelének tartalmát.

#### 3.2.1.6.3 „Small talk” – általános társalgás

A small talk elengedhetetlen része minden beszélgetésnek, így az állásinterjúnak is. Segíti a beszélgetésben részt vevőket ráhangolódni a tényleges beszélgetésre, megtöri a kínos csendet, oldja a feszültséget, segít a beszélgetés gördülékeny menetének fenntartásában és a beszélgetés lezárásában. Fontos, hogy a small talk során érintett témák semlegesek legyenek a beszélgetőpartnerek számára, és az adott szituációhoz, fizikai környezethez passzoljanak. Ilyen tipikus témák lehetnek pl. időjárás, közlekedés (odajutás, parkolás, épületen belüli tájékozódás), étkezési lehetőségek (cégnél, környéken), család, hobbi, szabadidő (szórakozás, sport). A tanulók begyakorolják a kérdésfeltevést és a beszélgetésben való aktív részvétel szabályait, fordulatait.

Az állásinterjút megelőzően gyakran telefonos egyeztetésre is sor kerül, ezért a tanulónak fontos a telefonbeszélgetések szabályait és fordulatait is megismernie, elsajátítania.

A témakör során elsősorban a tanulók produktív kompetenciája fejlődik (beszédképesség), de a témához kapcsolódó internetes videók és egyéb hanganyagok hallgatása során receptív készségeik is fejlődnek (hallás utáni értés).

#### **3.2.1.6.4 Állásinterjú**

A témakör végére a tanuló képes viszonylagos folyékonysággal, hatékony kommunikációt folytatni az állásinterjú során. Be tud mutatkozni szakmai vonatkozással is. Elsajátítja azt a szakmai jellegű szókincset, amely alkalmassá teszi arra, hogy a munkalehetőségekről, munkakörülményekről tájékozódjon. Ki tudja emelni erősségeit, és kérdéseket tud feltenni a betölteni kívánt munkakörrel kapcsolatosan.

A témakör tanulása során elsajátítja a közvetlenül a szakmájára vonatkozó, gyakran használt kifejezéseket.

A témakör tanítása során az állásinterjú lefolytatásán kívül fontos, hogy a tanuló ismerje a munkaszerződés azon szakkifejezéseit, részeit is, amelyek szakmájához kötődhetnek.

A munkaszerződések kulcskifejezéseinek elsajátítása és fordítása révén alkalmas lesz arra, hogy a leendő saját munkaszerződését, illetve munkaköri leírását lefordítsa és értelmezze.

A témakör során elsősorban a tanuló produktív kompetenciája fejlődik (beszédképesség), de a témához kapcsolódó videók és egyéb hanganyagok hallgatása során a receptív készségek is fejlődnek (hallás utáni értés), valamint a munkaszerződés-minták szövegének olvasása során az olvasott szövegértés is fejleszthető.

### 3.3 Egészségügy ágazati alapképzés megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

359/262 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Az ágazati alapképzés ismeretek tartalmazza mindazon ismereteket, melyek elengedhetetlenek egy egészségügyi ellátó intézményben történő képzett segédápolói munkakör betöltéséhez. A tananyag elsajátításával a tanulók képessé válnak megérteni a betegellátás alap pilléreit, etikusan empátikusan és a betegjogok, munkavédelmi alapok betartásával végezni kompetencia szintű beavatkozásait, megismerik az emberi test felépítését, a kórházi aszepszist, az alapvető ápolási-gondozási beavatkozásokat, és azok kivitelezését, illetve gyakorolják ezeket szimulációs és klinikai környezetben.

#### 3.3.1 Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek tantárgy

18/9 óra

##### 3.3.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja az egészségügyi etikába és a betegjogokba történő betekintés nyújtása, illetve képessé tenni a tanulót ezen ismeretek figyelembevétele mellett ellátni mindennapi feladataikat.

##### 3.3.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Betegjogi képviselő / Ápoló BSc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

##### 3.3.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

##### 3.3.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

##### 3.3.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                              | Ismeretek                                                                            | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                          | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|----------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Alkalmazza az alapvető etikai normákat.            | Ismeri az alapvető etikai normákat, ismeri a normáktól való eltérés következményeit. | Teljesen önállóan               | A tanuló folyamatosan aktualizálja tudását, a megfelelő ismereteit bővíti. |                                                      |
| Betartja a betegjogokat.                           | Ismeri az ellátottra vonatkozó jogokat.                                              | Teljesen önállóan               |                                                                            |                                                      |
| Érvényesíti a jogait. Betartja a kötelezettségeit. | Ismeri az egészségügyi/egészségügyben dolgozók jogait és alapvető kötelezettségeit.  | Teljesen önállóan               |                                                                            |                                                      |

|                                                               |                                                     |                                     |  |                                                                         |
|---------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|-------------------------------------|--|-------------------------------------------------------------------------|
| Alkalmazza a rá vonatkozó egészségügyi törvényi szabályozást. | Ismeri az egészségügyi törvény főbb rendelkezéseit. | Teljesen önállóan                   |  | Elektronikus adatforrásokat használ a jogi szabályozás nyomonkövetésére |
| Érvényesíti a betegjogokat, és a beteglátogatás szabályait.   | Ismeri a betegjogokat.                              | Instrukció alapján részben önállóan |  |                                                                         |

### 3.3.1.6 A tantárgy témakörei

#### 3.3.1.6.1 Etika és megbízhatóság

Alapvető etikai fogalmak. Az egészségügyi személyzettől elvárható etikus viselkedés, alapvető etikai szabályok. Etikai vétség és következményei.

#### 3.3.1.6.2 Betegjogok

A betegek törvény által előírt jogai és azok alkalmazása a gyakorlatban. Esetismertetés.

#### 3.3.1.6.3 Az egészségügyi dolgozó alapvető jogai és kötelezettségei

Az egészségügyi és egészségügyben dolgozók alapvető jogai, és azok érvényesítése a gyakorlatban, esettanulmányokkal szemlélítve. Érdekvédelmi szervezet.

#### 3.3.1.6.4 Az egészségügyi törvény alapvető szabályozási területei

A magyar egészségügyi törvény főbb szabályozási körei, ezek vonatkozásai a munkavállalók kapcsán.

### 3.3.2 Kommunikáció alapjai tantárgy

9/9 óra

#### 3.3.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló megismeri a tantárgy kapcsán a kollégákkal és a kliensekkel történő kommunikáció főbb alapvetéseit, mely segíti a későbbi beilleszkedését, a feladatok megértését, az ápolási dokumentáció értelmezését.

#### 3.3.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógia tanár / Pszichológus (kommunikáció, konfliktuskezelés) / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Ápoló Msc / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

#### 3.3.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Magyar nyelv és irodalom

#### 3.3.2.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

### 3.3.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                                                                                                           | Ismeretek                                                                        | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                          | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Munkája során kulturált kommunikációt folytat a betegekkel, családtagjaikkal, munkatársakkal.<br>Hatékonyan kommunikál látás-, hallás-, beszéd- és értelmi fogyatékos emberrel. | Ismeri a speciális kommunikációs technikákat.                                    | Teljesen önállóan               | A munkájához etikusan áll, tudását folyamatosan fejleszti. |                                                      |
| Hiteles kommunikációt folytat betegekkel, hozzátartozókkal, munkatársakkal.                                                                                                     | Ismeri az ellátó csapat tagjait és az azokkal történő kommunikáció alapjait.     | Teljesen önállóan               |                                                            | Hiteles digitális kommunikációt folytat              |
| Alkalmazza a különböző kultúrkörből érkező betegekkel történő megfelelő kommunikációs szabályokat.                                                                              | Ismeri a különböző kultúrkörből érkező betegekkel történő kommunikáció alapjait. | Teljesen önállóan               |                                                            |                                                      |

### 3.3.2.6 A tantárgy témakörei

#### 3.3.2.6.1 Kommunikáció

A kommunikáció fogalma, a kommunikáció általános elméleti modellje

A kommunikációs folyamat dinamikai alapelvei

A kommunikáció csatornái: verbális, nonverbális csatornák

A kulturális szignálok jelentősége a kommunikációban

Kongruens kommunikáció az ellátók és kliensek között.

#### 3.3.2.6.2 Szociokulturális faktorok

A kliensekkel történő kommunikáció sajátosságai a különböző kultúrkörből érkező betegek körében. Speciális kommunikáció beszéd-, hallás-, látássérültekkel

Kommunikációs korlátok leküzdése autizmus spektrumzavar esetén

Infokommunikációs akadálymentesítés

A segítő beszélgetés.

#### 3.3.2.6.3 Egészségügyi kommunikáció

Kompetencia körbe tartozó munkafolyamatokkal kapcsolatos kommunikáció, kliensek és hozzátartozóik tájékoztatásának módjai, és hatáskörök. A kapcsolatfelvétel, bemutatkozás jelentősége, általános szabályai

Kapcsolatteremtés és fenntartás egészséges és beteg gyermekkel, a gyermekek sajátos kommunikációs formái

Kommunikáció hozzátartozóval

Kommunikáció idős beteggel, az idős kor kommunikációs jellemzői, kommunikációs nehézségek.

### 3.3.3 Az emberi test felépítése tantárgy

18/18 óra

#### 3.3.3.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók megismerik az emberi test és a szervrendszerek főbb részeit, elkülönítik az egészséges és a kóros állapotokat.

#### 3.3.3.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Biológus / Biológia szakos tanár / Általános orvos / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Bsc ápolói végzettség / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

#### 3.3.3.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia

#### 3.3.3.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

#### 3.3.3.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                         | Ismeretek                                                                                                                                                   | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                  | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Meg tudja határozni az egyes testrészek, szervek elhelyezkedését, egymáshoz való viszonyát.   | Ismeri az emberi szerveket, és elhelyezkedésüket.                                                                                                           | Teljesen önállóan               | Tudása szempontjából fejlesztő szemléletű, a megszerzett információkat integrálja a munkája során. | Digitális segédanyagokat és atlaszokat használ       |
| Csoportosítja a törzs, végtagok, koponya csontjait, izmait.                                   | Ismeri a mozgásrendszer alapjait.                                                                                                                           | Teljesen önállóan               |                                                                                                    |                                                      |
| Bemutatja a szív felépítését. Értelmezi a vérköroket és az érrendszert, és a nyirokrendszert. | Ismeri a szív felépítését, a vérköroket és az érrendszert. Ismeri a nyirokrendszert. Ismeri a véralkotó elemeit, a véralvadás alapjait és a vércsoportokat. | Teljesen önállóan               |                                                                                                    |                                                      |
| Ismerteti a légzőrendszer részeit, a mellhártyát, a tüdő szerkezetét és érrendszerét.         | Ismeri a légzőrendszer részeit, a mellhártyát, a tüdő szerkezetét és az érrendszerét.                                                                       | Teljesen önállóan               |                                                                                                    |                                                      |

|                                                                    |                                                                                                               |                                     |  |  |
|--------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--|--|
| Bemutatja az emésztőrendszer részeit, illetve a főbb tápanyagokat. | Ismeri az emésztőrendszer részeit, továbbá a májat, hasnyálmirigyet, hashártyát.                              | Teljesen önállóan                   |  |  |
| Meghatározza a normák vizeletet.                                   | Ismeri a vese szerkezetét, és az általa előállított normál vizelet mennyiségi és minőségi jellemzőit.         | Instrukció alapján részben önállóan |  |  |
| Meghatározza a férfi és női nemi szerveket, másodlagos jellegeket. | Ismeri a női és férfi nemi szerveket és másodlagos nemi jellegeket.                                           | Teljesen önállóan                   |  |  |
| Értelmezi az idegrendszer felépítését és részeit.                  | Ismeri az idegrendszer felépítését és részeit, a reflexeket, a központi, környéki és vegetatív idegrendszert. | Teljesen önállóan                   |  |  |
| Értelmezi az endokrin rendszer főbb részeit.                       | Felismeri az endokrin rendszer főbb részeit.                                                                  | Teljesen önállóan                   |  |  |
| Bemutatja az érzékszerveket, és a hőszabályozást.                  | Tisztába van az érzékszervekkel és a hőszabályozással.                                                        | Teljesen önállóan                   |  |  |

### 3.3.3.6 A tantárgy témakörei

#### 3.3.3.6.1 A mozgásrendszer alapjai

Az emberi csontváz főbb részei, az ízületek és mozgásuk, az izomzat, illetve ezek magyar nyelvű megnevezése.

#### 3.3.3.6.2 A keringés és légzés alapjai

Szív felépítése, vérerek, vérkörök, vér alkotóelemei, véralvadás alapjai, vércsoportok, nyirokrendszer. Légzőrendszer felépítése, tüdő szerkezete, érrendszere, mellhártya.

#### 3.3.3.6.3 Az emésztés, kiválasztás, szaporodás alapjai

Emésztőrendszer szakaszai, máj, hasnyálmirigy, hashártya. Vese főbb szerkezete, normál vizelet mennyiségi és eszköz nélkül meghatározható minőségi jellemzői. Női nemi szervek, férfi nemi szervek, másodlagos nemi jellegek. Magyar nyelvű megnevezések.

#### 3.3.3.6.4 Az idegrendszer, endokrin rendszer és az érzékszervek alapjai

Idegrendszer felosztása, gerincvelői reflexek. Agyvelő lebenyei és az agykamrák megnevezése. Érzékszervek megnevezése. Hőszabályozás.

### 3.3.4 Elsősegélynyújtási alapismeretek tantárgy

36/18 óra

#### 3.3.4.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanuló legyen képes a környezetében bekövetkező balesetek, hirtelen egészségkárosodások korai felismerésére, a környezet, beteg/sérült állapotának

szakszerű felmérésére, pontos, tárgyilagos segítségkérésre, mentőhívásra, a szükséges elsősegélynyújtási beavatkozások szabályos elvégzésére, és az ellátásban résztvevő laikusok irányítására.

3.3.4.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Mentőtiszt Bsc / kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló (sürgősségi/intenzív/aneszteziológiai specializációval) / Általános orvos / Mentőorvos / Oxyológia és sürgősségi orvostan szakorvos

3.3.4.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test felépítése

3.3.4.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

3.3.4.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                     | Ismeretek                                                                                  | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                               | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák                        |
|---------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|
| Felismeri az elsősegélynyújtás szükségét.                                 | Ismeri az életveszélyes állapotokra utaló jeleket, tüneteket.                              | Teljesen önállóan                   | Határozottság, empátia, gyors döntéshozatal, magabiztosság, jó kommunikáció, irányító képesség. | Applikációk alkalmazásával vagy digitális eszközök segítségével mentőt hív. |
| Felismeri és elhárítja a veszélyforrásokat.                               | Ismeri a veszélyforrásokat és azok elhárításának elemeit.                                  | Teljesen önállóan                   |                                                                                                 |                                                                             |
| Elsődleges állapotfelmérést követően a szükséges beavatkozásokat elvégzi. | ABCDE algoritmus és az azonnali beavatkozások ismerete.                                    | Teljesen önállóan                   |                                                                                                 |                                                                             |
| Felnőtt és gyermek újraélesztést végez.                                   | BLS, PBLIS, AED algoritmus ismerete.                                                       | Teljesen önállóan                   |                                                                                                 | Újraélesztést oktató eszközök és szoftverek használata.                     |
| Sebellátást végez.                                                        | Ismeri a sebek típusait, jellemzőit.                                                       | Teljesen önállóan                   |                                                                                                 |                                                                             |
| Vérzést csillapít.                                                        | Ismeri a vérzések ellátási stratégiáit.                                                    | Teljesen önállóan                   |                                                                                                 |                                                                             |
| Sérültet ellát.                                                           | Ismeri a sérültellátási algoritmust.                                                       | Teljesen önállóan                   |                                                                                                 |                                                                             |
| Roszcullétet, mérgezést felismeri.                                        | Ismeri a hirtelen roscullétek ellátási stratégiáit, a mérgezésre utaló tüneteket, jeleket. | Teljesen önállóan                   |                                                                                                 |                                                                             |
| Tömeges baleseti ellátásban részt vesz.                                   | Ismeri a tömeges ellátás szabályait.                                                       | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                 |                                                                             |

|                      |                                                                                 |                   |  |  |
|----------------------|---------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--|--|
| HBLS-ben részt vesz. | Ismeri a riasztási kritériumokat és a kompetencia szintű eszközök alkalmazását. | Teljesen önállóan |  |  |
|----------------------|---------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--|--|

### 3.3.4.6 A tantárgy témakörei

#### 3.3.4.6.1 Az elsősegélynyújtás története, alapfogalmai

Az elsősegélynyújtás jellemzői a különböző történelmi korokban  
A nemzetközi és hazai elsősegélynyújtás és mentés fejlődésének fontosabb állomásai  
Mária Terézia Mentési rendelete  
Flór Ferenc, Kresz Géza munkássága  
A Nemzetközi Vöröskereszt, Magyar Vöröskereszt elsősegélynyújtói tevékenysége  
A Mentőszolgálat kialakulás (BŐME, VVOME, OMSZ)  
Az elsősegélynyújtás társadalmi jelentősége, szerepe napjainkban  
Az elsősegélynyújtás fogalma, célja, színterei, helye a mentési láncban  
Az elsősegélynyújtás jogi, etikai vonatkozásai  
Az elsősegélynyújtó személyisége, kompetenciái

#### 3.3.4.6.2 Veszélyhelyzetek ellátási stratégiái

Az elsősegélynyújtás helyszínei, baleseti helyszín és jellemzői  
A helyszín biztonsága, veszélyei  
Veszélyforrások felmérése, elhárítása  
Kimentés során alkalmazható műfogások  
Veszélyzóna, biztonsági zóna fogalma, jellemzői  
A mentőhívás szabályai, a mentésirányító támogató tevékenysége  
Speciális vészhelyzetek, események jelentési specialitásai  
Kommunikáció a beteggel/sérülttel, hozzátartozóval, ellátókkal  
*A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni*

#### 3.3.4.6.3 ABCDE szemléletű állapotfelmérés és ellátás

Az ABCDE algoritmus alkalmazásának szabályai  
A légutak átjárhatóságának megítélése, átjárhatóság biztosítása eszköz nélkül  
A légzés vizsgálata hármasszérzékeléssel, légzési nehezítettség jeleinek felismerése, ellátása  
A keringés jeleinek vizsgálata, a sokk jeleinek felismerése, ellátása  
Az eszmélet és tudat megítélése, eszméletlen ellátása  
Az egész test vizsgálata, sérülések, kihűlés védelem  
Leggyakoribb pozicionálások  
*A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni*

#### 3.3.4.6.4 Újraélesztés

A hirtelen halál, hirtelen szívhalál fogalma, jellemzői, kórélettani alapjai  
Pre-arrest jelek, tünetek  
Az újraélesztés fogalma, célja, szintjei  
A felnőtt BLS érvényes algoritmus  
Az AED alkalmazásának jelentősége, szabályai  
A csecsemő és kisgyermek újraélesztés (PBLS) algoritmus  
A légúti idegentest eltávolítás felnőtt, gyermek algoritmus  
Eszméletlen beteg ellátása, pozicionálása  
*A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni*

#### **3.3.4.6.5 Sérültek állapotfelmérése, ellátása**

Baleseti mechanizmusok és lehetséges sérülések

A sebek típusai, jellemzői, ellátásuk

Vérzések ellátása

Amputált végtag, amputátum ellátása

Rándulás, ficam, törés ellátása

Koponya, gerinc, mellkas, has, medence és végtag sérülések ellátása, pozicionálása

Termikus sérülése ellátása

Elektromos balesetek ellátása

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

#### **3.3.4.6.6 Rosszullétek, mérgezések**

Hirtelen fellépő fájdalmak (fejfájás, mellkasi fájdalom, hasi fájdalom, végtag fájdalom) és ellátásuk

Görcsrohammal járó állapotok és ellátásuk

Életveszélyes allergiás reakciók és ellátásuk

A mérgezés fogalma, formái, jellemzői, behatolási kapuk, mérgezésre utaló jelek, tünetek

Leggyakoribb mérgezések (gáz, gyógyszer, drog, alkohol, marószer, vegyi anyag, gomba, étel) és ellátási stratégiájuk

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

#### **3.3.4.6.7 Tömeges balesetek, katasztrófák**

A tömeges balesetek fogalma, jellemzői

A helyszín és a sérültek felmérésének szabályai, a sérült osztályozás szempontjai

A tömeges baleseti ellátás főbb szabályai

A katasztrófa fogalma, formái, főbb jellemzői

Együttműködés a társszervekkel

#### **3.3.4.6.8 Egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok ellátása (IHBLIS)**

Az egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok jellemzői, ellátási rendszere (MET)

A sürgősségi ellátók riasztásának kritériumai

Az IHBLIS algoritmusai és kompetenciái

Egyszerű, eszközös légútbiztosítás (OPA, NPA) alkalmazása

Maszkos-ballonos lélegeztetés alkalmazása

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

### **3.3.5 Munka-balesetvédelem, betegbiztonság tantárgy**

**36/27 óra**

#### **3.3.5.1 A tantárgy tanításának fő célja**

A tanuló sajátítsa el az egészséges és biztonságos munkavégzéshez szükséges kompetenciákat, megfelelő viselkedésével segítse elő a balesetek megelőzését, és képes legyen balesetek esetén az előírásoknak megfelelően eljárni, ismerje meg és alkalmazza a betegbiztonságot szolgáló eszközöket, technikákat és viselkedésmódot. A tanulók szerezzenek ismereteket a fertőtlenítés, sterilizálás és infekciókontroll kapcsán. Megszerzett ismereteiket eredményesen tudják alkalmazni mindennapi munkájuk során a nosocomiális infekciók megelőzése érdekében.

3.3.5.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel) / Munkavédelmi-balesetvédelmi előadó.

3.3.5.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Alapápolás-gondozás

3.3.5.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

### 3.3.5.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                                                                 | Ismeretek                                                                                                                          | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                     | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák                                   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|
| Munkatevékenysége során biztonságos környezetet és munkakörülményeket alakít ki.                                                      | Ismeri munkakörével kapcsolatos munka-, tűz- és balesetvédelmi szabályokat, a biztonságos munkavégzés feltételeit.                 | Teljesen önállóan               | Magára nézve kötelezőnek érzi a munka-, tűz-, balesetvédelmi és betegbiztonsági szabályok betartását.                 | Munkavédelemmel kapcsolatos szakmai tájékoztatók, jogszabályok keresése az interneten. |
| Munkája során az előírásoknak megfelelően alkalmazza az egyéni védőeszközöket.                                                        | Tisztában van az egyéni védőeszközök fogalmával, fajtáival, használatuk szabályaival.                                              | Teljesen önállóan               |                                                                                                                       |                                                                                        |
| A betegellátás során gondoskodik a beteg, az ellátó személyzet és a környezet biztonságáról, megakadályozza a sérülések kialakulását. | Ismeri a betegbiztonság formáit, a betegkorlátozás módjait, jogi szabályozását.                                                    | Teljesen önállóan               |                                                                                                                       |                                                                                        |
| Megfelelő viselkedésével és eszközök használatával megelőzi a balesetek kialakulását.                                                 | Ismeri a balesetvédelmi, a betegbiztonsági előírásokat, és azok alkalmazását.                                                      | Teljesen önállóan               |                                                                                                                       |                                                                                        |
| Megfelelően alkalmazza a higiénés protokollokat.                                                                                      | Tisztában van a nosocomialis fertőzések fogalmával, kialakulásának megelőzésével. Ismeri a fertőtlenítő szereket és eljárásokat.   | Teljesen önállóan               | Felelősséget érez a beteg és a saját biztonsága iránt. Magára nézve kötelezőnek érzi a higiénés szabályok betartását. |                                                                                        |
| Az eszközöket előkészíti sterilizésre, a steril anyagokat a szabályoknak megfelelően kezeli, tárolja.                                 | Ismeri a sterilizálás fogalmát, formáit, az eszközök előkészítését sterilizálásra, valamint a steril anyagok kezelését, tárolását. | Teljesen önállóan               |                                                                                                                       |                                                                                        |

|                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                          |                   |  |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--|--|
| Szakmai tevékenysége során megfelelően alkalmazza a nosocomialis infekciók megelőzésének szabályait. | Ismeri a nosocomialis infekció fogalmát, jelentőségét, a leggyakrabban előforduló nosocomialis infekciókat. Tisztában van az infekciókontroll fogalmával, alapelemeivel, a fertőzések megelőzésének ápolói feladataival. | Teljesen önállóan |  |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--|--|

### 3.3.5.6 A tantárgy témakörei

#### 3.3.5.6.1 A munkavédelem alapjai

A munkahelyi biztonság és egészség megtartásának jelentősége

A munkavédelem jogi szabályozása

A munkavédelem területei, fogalomrendszere

A munkavédelem intézményrendszere

#### 3.3.5.6.2 A munkahelyek kialakítása

A munkavégzés személyi feltételei: jogszerű foglalkoztatás, munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálata, foglalkoztatási tilalmak, szakmai ismeretek, munkavédelmi ismeretek. A munkavégzés alapvető szervezési feltételei: egyedül végzett munka tilalma, irányítás szükségessége. Egyéni védőeszközök juttatásának szabályai.

#### 3.3.5.6.3 A munkaeszközök biztonsága

Munkaeszközök üzemeltetésének, használatának feltételei

A munkaeszközök dokumentációi

A munkaeszközök veszélyessége, veszélyes munkaeszközök használata

#### 3.3.5.6.4 Balesetvédelem

Veszélyek és veszélyforrások a munkahelyeken

Fizikai, biológiai, kémiai veszélyforrások az egészségügyi munkavégzés során

Pszichés igénybevétel, a stressz

Kockázatfelmérés és kezelés

Balesetvédelmi előírások az egészségügyben

Balesetek és foglalkozási megbetegedések

Teendők munkabaleset esetén

#### 3.3.5.6.5 Betegbiztonság

Biztonságos betegmozgatás eszközei, és módszerei. Biztonságos környezet és kialakítása, egészségvédelmi szempontok betegmozgatás betegszállítás esetén.

#### 3.3.5.6.6 Fertőtlenítés

Asepsis, antisepsis fogalma

A fertőtlenítés fogalma, a fertőtlenítő eljárások hatékonyságát befolyásoló tényezők

A fertőtlenítő eljárások hatásereőségének fokozatai

A fertőtlenítés módjai, fizikai, kémiai, kombinált és speciális fertőtlenítő eljárás

A leggyakrabban alkalmazott fertőtlenítő eljárások: higiénés kézfertőtlenítés, műtéti kézfertőtlenítés, bőrfelület fertőtlenítése beavatkozások előtt, váladékfertőtlenítés, váladékelfogó eszközök fertőtlenítése, felületfertőtlenítés, fertőtlenítő mosás, mosogatás, takarítás, műszer- és eszközfertőtlenítés

A fertőtlenítés végrehajtásának formái: Folyamatos és záró fertőtlenítés, szigorított folyamatos és záró fertőtlenítés

#### **3.3.5.6.7 Sterilizálás**

A sterilizálás fogalma

Eszközök, műszerek, anyagok sterilizálhatósága

Főbb sterilizáló módszerek

A sterilizálandó eszközök előkészítése, csomagolása

A steril anyagok utókezelése

Steril anyagok szállítása, tárolása

#### **3.3.5.6.8 Infekciókontroll**

A nosocomiális infekció fogalma, jelentősége

A nosocomiális fertőzések epidemiológiai sajátosságai

A nosocomiális infekció kialakulását elősegítő tényezők, a fertőzés terjedésének leggyakoribb módjai

Az infekció kontroll fogalma, feladata

Az infekció kontroll tevékenységi elemei

A nosocomiális surveillance. Kockázati tényezők meghatározása, a kockázatok kivédésére vonatkozó szabályozás és a végrehajtás ellenőrzése. Megelőző tevékenység Izolációs szabályok a betegellátás során, környezeti infekciókontroll, fertőtlenítés, sterilizálás, egészségügyi kártevők elleni védekezés. Antibiotikum politika. Az egészségügyi dolgozók nosocomiális fertőzéseinek megelőzése. Képzés, továbbképzés.

A leggyakoribb nosocomiális infekciók: húgyúti infekciók, pneumoniák, műtéti sebfertőzés, bőr és lágyrész, véráram fertőzés okai, hajlamosító tényezői, jellemzői, az infekciók megelőzésének lehetőségei, ápolói feladatai

Fertőző beteg elkülönítése, izolált beteg ápolásának specialitásai

### **3.3.6 Alapápolás-gondozás tantárgy**

**108/72 óra**

#### **3.3.6.1 A tantárgy tanításának fő célja**

Képessé tenni a tanulót az alapvető szükséglet alapú alapápolási-gondozási feladatok elvégzésére, valamint egyes ápolói beavatkozások elvégzésére. Képessé tenni a tanulót a betegmegfigyelésre különböző non-invazív vitális paraméterek mérésére szolgáló eszközök segítségével, és alkalmassá tenni arra, hogy a mért értéket szükség esetén jelezze felettese számára, illetve az elvégzett feladatokat szakszerűen dokumentálja. Felkészíteni a tanulót a rehabilitáció kapcsán a megfelelő gondozási feladatok elvégzésére. Támogató szemléletet biztosítani a család számára. A tanuló sajátítsa el a betegszállítás lehetőségeket, az intézményen belül, és intézményen kívül, szükség esetén alkalmazza a megszerzett ismereteit. Képessé váljon a szakszerű betegmozgatás kivitelezésére, a beteg pozicionálására és kényelmének biztosítására.

#### **3.3.6.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások**

Bsc ápoló/Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

### 3.3.6.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test felépítése, Munka-balesetvédelem, megbízottság, Betegszállítás-mozgás-pozicionálás

3.3.6.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

### 3.3.6.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                                                                            | Ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                       | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|
| Elvégzi a kliens szükségleteinek megfelelő alapvető gondozási feladatokat. Felismeri a decubitus jeleit.                                         | Ismeri az alapvető emberi szükségleteket, és azok ellátására vonatkozó szabályokat, a kivitelezés menetét, és eszközeit. Ismeri a decubitus kialakulását elősegítő tényezőket, annak előjeleit, és a kialakult decubitust felismeri.                            | Teljesen önállóan                   | A kliensekhez, empátikusan segítőkészen áll, a munkáját tudásának megfelelő legmagasabb szinten végzi el, minden körülmények között szem előtt tartja a beteg jogait, és szemérmének védelmét. Munkájára pontos, precíz, a vele szemben támasztható elvárásoknak megfelelően végzi a beavatkozásokat. Empatikusan, fejlesztő szemlélettel végzi munkáját. |                                                                      |
| Alkalmazza a gyorseszteket vizet, széklet és ujjbegyből történő vér mintavétellel. Az ápolói beavatkozások kapcsán asszisztál.                   | Ismeri a beavatkozás eszközrendszerét, és kivitelezésének protokollját, a beavatkozás dokumentálásának módját. Ismeri a beavatkozások eszközrendszerét, előkészítésének közös és kliensoldali vetületét, a környezet előkészítését a betegjogok vonatkozásában. | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Elektronikus dokumentációt kompetenciaszintjének megfelelően vezeti. |
| Nem steril kötéseket, fedőkötéseket helyez fel. Elvégzi a beavatkozások kapcsán keletkező hulladékok és az újrahasznosítható eszközök kezelését. | Ismeri a nem steril szigetkötszereket, és azok felhelyezésének menetét. Ismeri a fedőkötés elkészítését. Ismeri az újrahasznosítás menetét, az eszközök tisztítására, vonatkozó előírásokat, és az egészségügyi hulladékkezelés szabályait, eszközeit.          | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                      |

|                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                     |  |                                                                                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--|--------------------------------------------------------------------------------|
| Alapvető ápolói szempontból jelentős betegmegfigyelést végez.                                                                                                                                                                                 | Ismeri a betegmegfigyelés jelentőségét, kivitelezésének főbb lépéseit.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Irányítással                        |  |                                                                                |
| Non-invazív méréseket végez el. Segítséget nyújt a különböző akadályozottsággal élő emberek számára a speciális szükségleteik kielégítésében. Segít az ápolónak az egészség fejlesztését célzó rendezvények, szűrőprogramok lebonyolításában. | Ismeri a szükséges eszközparkot, és a beavatkozások protokolljait. Ismeri az akadályozottság formáit, az akadályok típusait és az akadálymentesítés lehetőségeit, eszközeit. Ismeri az egészségkultúra elemeit, az egészséges életmód, életvitel jellemzőit. Tisztában van a környezet-szennyezés és az egyéb egészségkárosító tényezők formáival, a megelőzés lehetőségeivel. Ismeri a prevenció szintjeit, a mentálhigiéné és az egészségfejlesztés alapvető lehetőségeit. | Instrukció alapján részben önállóan |  |                                                                                |
| Elvégzi a beavatkozások kapcsán felmerülő dokumentációs feladatokat.                                                                                                                                                                          | Ismeri az ápolási és orvosi dokumentációt, illetve a vezetésükre vonatkozó szabályokat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Teljesen önállóan                   |  | Elektronikus ápolási dokumentációt vezet.                                      |
| Megérti az inaktivitás káros hatásait az emberi szervezetre                                                                                                                                                                                   | Felsorolás szerűen ismeri az inaktivitás negatív hatásait.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Instrukció alapján részben önállóan |  |                                                                                |
| Alkalmazza a betegmozgatási technikákat és eszközöket.                                                                                                                                                                                        | Ismeri a megfelelő mozgatási technikát és eszközparkot.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Instrukció alapján részben önállóan |  |                                                                                |
| Meghatározza a betegszállítás módját, megrendeli a betegszállítást. Diagnosztikus és terápiás beavatkozásokat követően pozicionálja a beteget.                                                                                                | Felismeri a betegszállítás megrendelő dokumentációt, ismeri a kitöltésére vonatkozó szabályokat. Ismeri a betegpozicionálási lehetőségeket.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Irányítással                        |  | Elektronikus dokumentáció esetén is képes elvégezni a szállítás megrendelését. |

|                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                            |                   |  |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--|--|
| Biztosítja a beteg kényelmét és a megfelelő kényelmi eszközöket alkalmazza. A nyomási fekély kialakulását megelőző eszközöket és ápolási technikákat alkalmazza a tartósan fekvő beteg ápolása során. | Ismeri a betegpozicionálás lehetőségeit, és a kényelmi eszközöket. Ismeri a nyomási fekély fogalmát, rizikótényezőit, stádiumait, megelőzésének lehetőségeit, valamint a megelőzésben használt eszközöket. | Teljesen önállóan |  |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--|--|

### 3.3.6.6 A tantárgy témakörei

#### 3.3.6.6.1 A betegmegfigyelés alapjai

Alapfogalmak: panasz, tünet, szindróma, kardinális tünetek

A beteg általános megtekintése, a testalkat, járás, arc kifejezés, beszéd megfigyelése

Testtájak megfigyelése: fej, nyak, mellkas, has, végtagok

A bőr és bőrfüggelék megfigyelése

Érzékszervek megfigyelése: a látás, hallás megfigyelése

A fekvés megfigyelése

A fájdalomra utaló jelek, jellegzetes fájdalmak felismerése

A tudat, a magatartás megfigyelése

Testvázadékok és megfigyelésük.

#### 3.3.6.6.2 Non-invazív mérések és dokumentáció

Testtömeg, testmagasság mérése és dokumentálása

Testkörfogat mérése és dokumentálása

Alapvető életjelek megfigyelése és dokumentálása:

A pulzus jellemzői, megfigyelésének szempontjai, a pulzusvizsgálat módja

A légzés megfigyelése: a légzés megfigyelésének szempontjai, a megfigyelés módja

A vérnyomás jellemzői, a vérnyomásmérés

A testhőmérséklet élettani értékei, eltérések az élettani értéktől

A láz fogalma, jellemzői, tünetei, a testhőmérséklet mérése

Egészségügyi dokumentáció vezetése, típusai, formái.

#### 3.3.6.6.3 A beteggondozás alapjai

Beteg szükségletei, és szükségletek kielégítése. Beteggondozás az életkorok függvényében. Fürdetés, speciális gyógyfürdetés (kiütéses, elvékonyodott/száraz bőrű beteg fürdetése, fertőtlenítő fürdetés fertőző beteg esetén, fürdető kendős fürdetés kivitelezése). Hajápolás, gyógyszamponok, körömgondozás, borotválás, genitáliák tisztán tartása. Ürítési szükséglet biztosítása, eszközök. Ágyazás, kórtermi környezet, vizsgáló helyiség kialakítása, vizitek előtti teendők, textilápolás. Öltöztetés. Táplálkozási szükséglet kielégítése, szájjápolás, protézisgondozás.

#### 3.3.6.6.4 Betegápolási eljárások

Decubitus/bőrelváltozások jeleinek felismerése. Mintagyűjtés módjai, széklet, vizelet, vér (ujjbegyéből) és gyors teszttel történő vizsgálatuk, minta laborba juttatása, fedőkötések felhelyezése, nem steril kötések felhelyezése. Sztómazsák csere, bőrápolás. Bevit-ürített folyadék egyensúly monitorizálása.

#### **3.3.6.6.5 Asszisztensi feladatok**

Alapvető ápolási beavatkozások eszközei, és előkészítésük, egyszer és többször használatos eszközök kezelése, hulladékok kezelése az egészségügyben. Ápolási beavatkozásokban történő asszisztálás/részvétel: perifériás és midline kanül behelyezés/eltávolítás, katéterezés, beöntés, NG szonda behelyezés, i.v. injekciózás, infúziós és oxigénterápia, bőrteszt kivitelezés. Az egészségfejlesztés alapjai. Az egészségkultúra elemei, az egészséges életmód, életvitel jellemzői. A környezet szennyezés és az egyéb egészségkárosító tényezők formái, a megelőzés lehetőségei. A prevenció szintjei, a mentálhigiéné és az egészségfejlesztés alapvető lehetőségeit.

#### **3.3.6.6.6 Inaktivitási tünetcsoport**

A főbb szervrendszerek kapcsán kialakuló negatív hatások az inaktivitás kapcsán és azok megelőzési lehetősége, beteg mozgatási ismeretek kontextusba hozása az inaktivitás kapcsán.

#### **3.3.6.6.7 Az akadályozottság/korlátozottság alapfogalmai**

Bevezetés az akadályozottság/korlátozottság témakörébe, alapfogalmak (integráció, szegregáció, előítélet, diszkrimináció, stigmatizáció, esélyegyenlőség)

Mozgásképességükben akadályozott személyek

Látássérült személyek

Hallássérült személyek

Értelmileg akadályozott személyek

Akadálymentesség meghatározása

Az akadályok főbb formái

Egyetemes tervezés filozófiája

#### **3.3.6.6.8 Szállítási módok, betegszállítási alapok**

Intézményen belüli és intézményen kívüli szállítási módok lehetőségek, szabályok. Beteg vizsgálatra kísérésének szabályai, oxigénpalack kezelése a szállítás alkalmával. Elérhető szállítási eszközök.

Betegszállítás megrendelése, ülő, fekvő szállítás feltételei, speciális betegszállítás megrendelése (oxigén igényes beteg szállítása).

#### **3.3.6.6.9 Betegfektetési és más pozicionálási technikák, betegmozgatás**

Kényelmi eszközök és alkalmazásuk, nyomási fekély prevenciós eszközök és használatuk. Betegpozicionálási lehetőségek az ápolói beavatkozások alatt (fürdetés oldalra fordítható/felültethető beteg esetén, fektetés beöntés, sztómaellátás, EKG készítés, enterális gyógyszerelés, ágy melletti és egyszerű eszközös vizsgálatok kivitelezése közben, pozicionálás I.V. perifériás kanülok behelyezése, vérvétel, injekciózás, infúziós terápia és oxigén terápia során. Betegmozgatás kivitelezésének helyes technikái, különböző önellátási képességekkel rendelkező vagy akadályozott ember ágyban történő mozgatása, felültetése, kiültetése, felállásban, mozgásban történő segítése emberi erővel és betegemelő eszközök és mozgatást segítő eszközök használatával.

### **3.3.7 Irányított gyógyszerelés tantárgy**

**36/36 óra**

#### **3.3.7.1 A tantárgy tanításának fő célja**

A tanulót felkészíteni az előre csomagolt enterális gyógyszerek előírászerű bejuttatására, segédkezik különböző gyógyszerek bejuttatása kapcsán. Megismertetni a gyógyászati segédeszközöket és használatukat.

3.3.7.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos / Gyógyszerész / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

3.3.7.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak  
Matematika, Munka-balesetvédelem, Betegbiztonság

3.3.7.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

### 3.3.7.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                                                                 | Ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                  | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                     | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|
| Elvégzi az előre csomagolt enterális készítmények beadását, előírásnak megfelelően.                                                   | Ismeri a gyógyszerelés alapszabályait, a beadás menetét.                                                                                                                                                                                                   | Instrukció alapján részben önállóan | Precízen, szakmai tudásának legmagasabb szintjén végzi a gyógyszerelő tevékenységét, együttműködik a team tagjaival, empatikus a kliensekkel szemben. |                                                                     |
| Elvégzi a subcutan, intracutan és intramusculáris (deltaizom) injekciózást, előre töltött fecskendők esetén. Szövődményeket felismer. | Ismeri a beavatkozás eszközeit, használatukra vonatkozó protokollokat, ismeri az esetleges szövődményeket, és megfigyeli azok jeleit, ismeri a dokumentáció vezetésére vonatkozó előírásokat.                                                              | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                       | Elektronikus dokumentációt kompetenciaszintjének megfelelően vezet. |
| Segédkezik a különböző gyógyszerbejuttatások kapcsán.                                                                                 | Ismeri a hüvely, fül-orr-szem, rectalis és transzdermális gyógyszerbejuttatás lehetőségeit, a megfelelő gyógyszerformákat, képes az eszközöket, a klijenst a kórtermet és a gyógyszereket megfelelően előkészíteni, és asszisztálni a beavatkozás kapcsán. | Irányítással                        |                                                                                                                                                       |                                                                     |
| Megfelelően tárolja a gyógyszereket.                                                                                                  | Ismeri a gyógyszer tárolására vonatkozó előírásokat.                                                                                                                                                                                                       | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                                       |                                                                     |

|                                           |                                                                                    |              |  |  |
|-------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|--------------|--|--|
| Alkalmazza a gyógyászati segéd-eszközöket | Ismeri a gyógyászati segéd-eszközök használatának indikációit és alkalmazási körét | Irányítással |  |  |
|-------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|--------------|--|--|

### 3.3.7.6 A tantárgy témakörei

#### 3.3.7.6.1 A gyógyszerelés alapjai

Szilárd-, lágy-, folyékony gyógyszerformák, törzskönyvezett gyári készítmény, kémiai-, generikus-, gyári név fogalma, rövidítések, gyógyszeradagok és számításuk, gyógyszerelés eszközei, használatuk, gyógyszerelés szabályai, gyógyszereltárolás szabályai, higiénés szabályok.

#### 3.3.7.6.2 Gyógyszerbejuttatási módok

A per os gyógyszerelés fogalma, javallatai, ellenjavallati,

Per os adagolható gyógyszerformák,

Per os gyógyszerelés (kiadagolás, beadás) gyakorlata,

Az injekciózás fogalma, formái,

Az egyes bejuttatások helyei, kimérési technikái, a bejuttatás algoritmusa, szabályai,

Az injekciós szövődmények és megelőzésük

Az injekciós terápia biztonsági és higiénés szabályai

Az inzulin beadás szabályai

Alacsony molekulatömegű heparin készítmények beadásának szabályai, előre kiszerelt készítmények beadási technikája

Az injekciózás gyakorlata (subcutan és intramusculáris injekciózás, segédkezés intravénás injekciózásnál)

Rectális, vaginális (kúp, hüvelygolyó, oldat) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusa, életkori sajátosságai

A fül-orr-szem cseppek alkalmazásának javallatai, a bejuttatás algoritmusa, higiénés szabályai

A transzdermális (kenőcs, krém, gél, paszta, oldat, tapasz) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusa, higiénés szabályai

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.***

#### 3.3.7.6.3 Gyógyászati segédeszközök

Gyógyászati segédeszközök fajtái. A betegmozgatást, betegfürdetést segítő eszközök használata. Gyógyászati segédeszközökkel szemben támasztott követelménye.

### 3.3.8 Komplex klinikai szimulációs gyakorlat tantárgy

**63/52 óra**

#### 3.3.8.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulási terület tantárgyai kapcsán megszerzett ismeretek készség szintű gyakorlati elsajátítása szimulációs környezetben.

#### 3.3.8.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Bsc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

### 3.3.8.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test felépítése, Munka-balesetvédelem, betegbiztonság, Betegszállítás-mozgás-pozicionálás, alapápolás-gondozás, irányított gyógyszerelés,

3.3.8.4 A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

### 3.3.8.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                                                | Ismeretek                                                                                            | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                 | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Készség szinten alkalmazza a biztonságos betegmozgást és eszközeit, használja az egyéni védő felszereléseket.        | Széles körű betegbiztonsági ismeretekkel rendelkezik.                                                | Instrukció alapján részben önállóan | Munkájára, környezetére és önmagára precíz, a szakma elvárásainak megfelelő viselkedést tanúsít a szimulációs körülmények között. |                                                      |
| Készség szinten alkalmazza a kényelmi eszközöket, és pozicionálja a beteget.                                         | Megfelelő ismeretekkel rendelkezik a kényelmi eszközök és betegpozicionálás terén.                   | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                   |                                                      |
| Készség szinten alkalmazza a betegbiztonsági és munkavédelmi szabályokat.                                            | Ismeri a munka-baleset és tűzvédelmi előírásokat és a betegbiztonságra vonatkozó szabályokat.        | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                   |                                                      |
| Készség szinten non-invazív eszközök segítségével vitális paramétereket mér és egyszerű eszközös vizsgálatokat végez | Ismeri a beavatkozások protokollját, eszközeit és azok használatának szabályait.                     | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                   |                                                      |
| Készség szinten alkalmazza a szükségletek szerinti alapápolási-gondozási feladatokat és a betegápolási eljárásokat.  | Ismeri a beavatkozások jogi és etikai hátterét, a beavatkozások kivitelezésének módját és eszközeit. | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                   |                                                      |

|                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                           |                                     |  |  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--|--|
| Készség szinten asszisztál az ápolási beavatkozások (perifériás és midline-kanül behelyezés/el-távolítás, katéterezés, beöntés, NG szonda behelyezés, i.v. injekciózás, infúziós és oxigénterápia, bőr-teszt kivitelezés kapcsán. | Ismeri az ápolási beavatkozások eszközparkját, eszközös, környezeti és kliens előkészítésekre vonatkozó szabályokat. A hulladékgazdálkodást, és az újrahasznosítható eszközök kezelését.  | Instrukció alapján részben önállóan |  |  |
| Alkalmas a gyógyszerbejuttatásokban történő segédkezés kivitelezésére, és az enterális gyógyszerbejuttatás megvalósítására.                                                                                                       | Ismeri a gyógyszerelés szabályait, a gyógyszerértékelés szabályait, a gyógyszer formákat, és a gyógyszerbejuttatás módjait, valamint az asszisztálás menetét egyes beavatkozások kapcsán. | Instrukció alapján részben önállóan |  |  |
| Készség szinten alkalmazza a gyógyászati segédeszközöket.                                                                                                                                                                         | Ismeri a gyógyászati segéd-eszközökkel kapcsolatos elvárásokat, és használatukat.                                                                                                         | Instrukció alapján részben önállóan |  |  |

### 3.3.8.6 A tantárgy témakörei

#### 3.3.8.6.1 Betegbiztonság szimulációs gyakorlat

Egészségügyi védőfelszerelések használata. Biztonságos környezet és kialakítása, egészségvédelmi szempontok betegmozgatás betegszállítás esetén.

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.***

#### 3.3.8.6.2 Betegfektetési és más pozicionálási technikák szimulációs gyakorlat

Kényelmi eszközök és alkalmazásuk, nyomási fekély prevenciók eszközök és használatuk. Betegpozicionálási lehetőségek az ápolói beavatkozások alatt (fürdetés oldalra fordítható/felülthetető beteg esetén, fektetés beöntés, sztómaellátás, EKG készítés, enterális gyógyszerelés, ágy melletti és egyszerű eszközös vizsgálatok kivitelezése közben, pozicionálás I.V. perifériás kanülok behelyezése, vérvétel, injekciózás, infúziós terápia és oxigén terápia során)

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.***

#### 3.3.8.6.3 Betegmozgatás szimulációs gyakorlat

Betegmozgatás kivitelezésének helyes technikája és eszközei.

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

#### 3.3.8.6.4 Non-invazív mérések és dokumentáció szimulációs gyakorlat

Testtömeg, testmagasság mérése és dokumentálása

Testkörfogat mérése és dokumentálása

Alapvető életjelek megfigyelése és dokumentálása:

A pulzusvizsgálat módja

A légzés megfigyelése, a megfigyelés módjai

A vérnyomásmérés kivitelezése

A testhőmérséklet mérése, mérésének módjai, eszközei.

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.***

#### **3.3.8.6.5 Beteg gondozás alapjai szimulációs gyakorlat**

Beteg szükségletei, és szükségletek kielégítése. Beteg gondozás az életkorok függvényében. Fürdetés, speciális gyógyfürdetés (kiütéses, elvékonyodott/száraz bőrű beteg fürdetése, fertőtlenítő fürdetés fertőző beteg esetén, fürdető kendős fürdetés kivitelezése). Hajápolás, gyógyszamponok, körömgondozás, borotválás, genitáliák tisztán tartása. Ürítési szükséglet biztosítása, eszközök. Ágyazás, kórtermi környezet, vizsgáló helyiség kialakítása, vizitek előtti teendők, textília kezelés. Öltöztetés. Táplálkozási szükséglet kielégítése, szájaápolás, protézis gondozás.

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.***

#### **3.3.8.6.6 Betegápolási eljárások szimulációs gyakorlat**

Decubitus/bőrelváltozások jeleinek felismerése. Mintagyűjtés módjai, széklet, vizelet, vér (ujjbegyből) és gyors teszttel történő vizsgálatuk, minta laborba juttatása, fedőkötések felhelyezése, nem steril kötések felhelyezése. Sztómazsák csere, bőrápolás. Bevitt-ürített folyadék egyensúly monitorizálása.

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.***

#### **3.3.8.6.7 Asszisztensi feladatok szimulációs gyakorlat**

Alapvető ápolási beavatkozások eszközei, és előkészítésük, egyszer és többször használatos eszközök kezelése, hulladékgazdálkodás az egészségügyben. Ápolási beavatkozásokban történő asszisztálás/részvétel: perifériás és midline kanül behelyezés/eltávolítás, katéterezés, beöntés, NG szonda behelyezés, i.v. injekciózás, infúziós és oxigénterápia, sztóma gondozás, bőrteszt kivitelezés.

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.***

#### **3.3.8.6.8 Gyógyszerbejuttatási módok szimulációs gyakorlat**

A per os gyógyszerelés fogalma, javallatai, ellenjavallati,

Per os adagolható gyógyszerformák,

Per os gyógyszerelés (kiadagolás, beadás) gyakorlata,

Az injekciózás fogalma, formái,

Az egyes bejuttatások helyei, kimérési technikái, a bejuttatás algoritmusai, szabályai,

Az injekciós szövődmények és megelőzésük

Az injekciós terápia biztonsági és higiénés szabályai

Az inzulin beadás szabályai

Alacsony molekulatömegű heparin készítmények beadásának szabályai, előre kiszerelt készítmények beadási technikája

Az injekciózás gyakorlata (subcutan és intramusculáris injekciózás, segédkezős intravénás injekciózásnál)

Rectális, vaginális (kúp, hüvelygolyó, oldat) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusai, életkori sajátosságai

A fül-orr-szem cseppek alkalmazásának javallatai, a bejuttatás algoritmusai, higiénés szabályai

A transzdermális (kenőcs, krém, gél, paszta, oldat, tapasz) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusai, higiénés szabályai

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.***

**3.3.8.6.9** Gyógyászati segédeszközök szimulációs gyakorlat  
 Leggyakoribb gyógyászati segédeszközök használatuk indikációs köre és alkalmazásuk.  
*A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.*

### 3.3.9 Vitális paraméterek és injekciózás rendelőintézeti gyakorlat tantárgy

**35/21 óra**

**3.3.9.1** A tantárgy tanításának fő célja  
 A készség szintű ismeretek klinikai körülmények között történő alkalmazásának elsajátítása, megismerkedés a klinikai környezettel és a team munkával.

**3.3.9.2** A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Bsc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzettséget követően) legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

**3.3.9.3** Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test felépítése, Munka-balesetvédelem, betegbiztonság, Betegszállítás-mozgás-pozicionálás, alapápolás-gondozás, irányított gyógyszerelés, Komplex klinikai szimulációs gyakorlat tantárgy

**3.3.9.4** A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

#### 3.3.9.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                                                                          | Ismeretek                                                                                                                                            | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                       | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Elvégzi a klinikai környezetben a vitális paraméterek mérését kivitelezését, a megfelelő dokumentáció vezetésével.                             | Ismeri a beavatkozások kivitelezésének módját.                                                                                                       | Instrukció alapján részben önállóan | Kliensközpontúan áll a munkájához, a beavatkozásokat precízen végzi. A szakma elvárásainak megfelelő viselkedést tanúsít a klinikai körülmények között. | Elektronikus ápolási dokumentációt vezet.            |
| Elvégzi klinikai körülmények között az injekciós terápia kivitelezését, s.c.; i.m. (deltai-tom) injekciózás esetén előre töltött fecskendővel. | Ismeri az injekciózás és gyógyszerelés szabályait, annak ápolói vonatkozásait, illetve az esetleges szövődmények kialakulásának lehetséges tüneteit. | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                         | Elektronikus ápolási dokumentációt vezet.            |

#### 3.3.9.6 A tantárgy témakörei

##### 3.3.9.6.1 Non-invazív mérések és dokumentáció klinikai gyakorlat

Testtömeg, testmagasság mérése és dokumentálásának kivitelezése  
Testkörfogat mérése és dokumentálásának kivitelezése  
Alapvető életjelek megfigyelése és dokumentálásának kivitelezése  
A pulzus vizsgálat kivitelezése  
A légzés megfigyelés kivitelezése  
A vérnyomásmérés kivitelezése  
A testhőmérséklet mérésének kivitelezése.

#### **3.3.9.6.2** Gyógyszerbejuttatási módok klinikai gyakorlat

Az injekciós bejuttatásának helyei, kimérési technikái, a bejuttatás algoritmusa, szabályai, az injekciós szövődmények és megelőzésük. Az injekciós terápia biztonsági és higiénés szabályai a gyakorlatban.

### 3.4 Alaptudományok megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

189/168 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási területen belül a tanuló elmélyíti tudását az egészséges életvitel jellemzőivel, az egészséget veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatban. Megismerkedik az egészséges emberi szervezet felépítésével és működésével, valamint ezek biokémiai, biofizikai alapjaival. A tanulási terület a mikrobiológia-járványtan és általános kórtan, higiéné tantárgy segítségével bevezeti a tanulót a kóros folyamatokba és a fertőzések, járványok megelőzésével kapcsolatos feladatokba is.

#### 3.4.1 Szakmai kémiai és biokémiai alapok tantárgy

72/51 óra

##### 3.4.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók sajátítsák el a laboratóriumi munkához, a laboratóriumban használt berendezések működéséhez kapcsolódó fizikai-kémiai elméleti alapokat. A tanulók sajátítsák el az általános kémiai ismereteket. Ismerjék meg a kémia elemek élettani hatásait.

##### 3.4.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos / Biokémikus / Kémikus / Kémia szakos tanár / Orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikus Bsc

##### 3.4.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Komplex természettudományos tárgy, biológia

##### 3.4.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

##### 3.4.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                                | Ismeretek                                                   | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                           | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák                                        |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|---------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|
| Ismerteti a termodinamika és reakciókinetika törvényszerűségeit, folyamatait.                        | Termodinamika és reakciókinetika elmélete.                  | Teljesen önállóan               | Törekszik a szakmai szabályok betartására, szaknyelv pontos és szakszerű használatára, pontos, logikusan gondolkodik.       | Felhasználói szintű számítógépezés, Szövegszerkesztő és táblázatkezelő szoftver használata. |
| Ismerteti az elektromos vezetők csoportjait, az elektród-folyamatokat és az elektrolízis folyamatát. | Elektrokémiai alapismeretek.                                | Teljesen önállóan               | A használt eszközöket, berendezéseket és a munkaterületet tisztán és rendezetten tartja. A hulladékokat szakszerűen kezeli. | Laboratóriumi eszközöket használja.                                                         |
| Ismerteti az atomok és molekulák felépítését.                                                        | Ismeri az általános kémia alapjait, a molekulák jellemzőit. | Teljesen önállóan               | Felelős és igényes munkát végez egyéni, páros vagy                                                                          | Az adatokat digitálisan is dokumentálja, prezentálja.                                       |
| Ismerteti a halmazállapotokat és azok változásait.                                                   | Ismeri a halmazállapotok jellemzőit.                        | Teljesen önállóan               |                                                                                                                             |                                                                                             |

|                                                                                                          |                                                                             |                   |                        |  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|-------------------|------------------------|--|
| Ismerteti az oldatok tulajdonságait, a kolloidoldatok jellemzőit.                                        | Elsajátította az oldatokkal kapcsolatos kémiai ismereteket.                 | Teljesen önállóan | csoportfeladat esetén. |  |
| Ismerteti a vizes oldatok jellemzőit.                                                                    | Elsajátította a vízzel és a vizes oldatokkal kapcsolatos ismereteket.       | Teljesen önállóan |                        |  |
| Ismerteti a periódusos rendszer főcsoportjaira jellemző tulajdonságokat, egyes elemek élet-tani hatását. | Ismeri a periodikus rendszer elemeinek fizikai, kémiai és élettani hatását. | Teljesen önállóan |                        |  |

### 3.4.1.6 A tantárgy témakörei

#### 3.4.1.6.1 Kémiai alapfogalmak, az atomok elektronszerkezete és a periódusos rendszer

Tudománytörténet

Mennyiségek, mértékegységek

Az atomok felépítése, az elemi részecskék

Az elektronszerkezet. Az atomok gerjesztett állapota

Az elemek periódusos rendszere

Az anyagmennyiség

Kémiai képlet, kémiai egyenlet

#### 3.4.1.6.2 A molekulák szerkezete, kémiai kötések és kémiai reakciók

Elsőrendű kémiai kötéstípusok

Másodrendű kémiai kötéstípusok

Molekulák képződése

Kölcsönhatás a molekulák között

Kristályrács

Molekulapolaritás

#### 3.4.1.6.3 Halmazállapotok, oldatok és kolloidok

Az anyagok halmazállapotai, az egyes halmazállapotok jellemzői

Halmazállapot változások

Elegyek és oldatok

Oldatok összetevői

Oldódás folyamata, az oldhatóság

Az oldódást kísérő energiaváltozások

A kolloid rendszer fogalma, legfontosabb általános tulajdonságai

#### 3.4.1.6.4 A víz és a vizes oldatok (elektrolitok, savak, bázisok), kémiai egyensúlyok

A víz tulajdonságai

Elektrolitok

Savak és bázisok

Vizes oldatok kémhatásának meghatározása

Elektrolitok, elektrolitos disszociáció

Kémiai egyensúlyi állapotok

#### **3.4.1.6.5** Alkálifémek, alkáliföldfémek, szerepük a biológiai rendszerekben

Elhelyezkedésük a periódusos rendszerben

Alkálifémek általános jellemzői

Alkálifémek legfontosabb vegyületei és azok mindennapi felhasználása, élettani szerepük

Alkáliföldfémek általános jellemzői

Alkáliföldfémek legfontosabb vegyületei és azok mindennapi felhasználása, élettani szerepük

#### **3.4.1.6.6** Átmenetifémek, fémkomplexek, földfémek

Fémes anyagok jellemzői

Átmeneti fémek általános tulajdonságai

Átmeneti fémek felhasználása a hétköznapi életben

Komplexbildetés

Fémkomplexek a mindennapi életben

A földfémek általános jellemzői

A bór és az alumínium szerepe, felhasználási területei a hétköznapi életben

A félfémek általános tulajdonságai

A félfémek gyakorlati felhasználása

#### **3.4.1.6.7** Nemfémes elemek

Nitrogén legfontosabb vegyületei és ezek felhasználása a gyakorlatban

A foszfor fizikai és kémiai tulajdonságai

A foszfor allotróp módosulatai és tulajdonságai

A foszfor előfordulása a természetben

A foszfor legjelentősebb vegyületei

A foszfor élettani jelentősége

Az oxigén molekulaszervezete, fizikai és kémiai jellemzői

Az oxigén előfordulása, felhasználása

Oxigén és ózon élettani szerepe

Szabad oxigénradikálok és jelentőségük

Kén fizikai és kémiai tulajdonságai

Kén előfordulása és felhasználása

Kén legfontosabb vegyületei

A kén élettani hatásai

#### **3.4.1.6.8** Halogén elemek biológiai jelentősége

Halogénelemek fizikai és kémiai tulajdonságai

A fluor, a klór, a bróm és a jód felhasználása a hétköznapi életben

A fluor, a klór, a bróm és a jód élettani hatásai

#### **3.4.1.6.9** Kémiai termodinamika és Reakciókinetika

A termodinamika 3 fő tétele

A kémiai reakciók iránya, egyensúlyi állapot kialakulása

Termodinamikai rendszerek típusai (izolált, zárt, nyitott)

Reakcióhő fogalma

Termodinamika és az ember - Hogyan fogyjunk le (termodinamikai magyarázat)

A reakciók feltételei

A reakció sebességét befolyásoló tényezők

Megfordítható kémiai reakciók

A reakciósebességet befolyásoló tényezők változásának hatása

Katalizátor hatása

Kémiai reakciók csoportosítása a reakcióban részt vevő anyagok szerint (egyesülés, bomlás, cserebomlás, helyettesítés)

Kémiai reakciók csoportosítása a lejátszódó kémia folyamat szerint – redoxi és sav-bázis reakciók

Kémiai reakciók csoportosítása a reakció termodinamikai jellege szerint

#### **3.4.1.6.10 Az elektrokémia alapjai**

Az elektrokémia fogalma

Mi az elektromos áram

Első- és másodfajú vezetők

Elektródok, elektródfolyamatok

Elektrolízis

Az elektrolízis gyakorlati alkalmazása

### **3.4.2 Szakmai fizikai és biofizikai alapok tantárgy**

**36/36 óra**

#### **3.4.2.1 A tantárgy tanításának fő célja**

A tanulók tisztában legyenek a képalkotó berendezések működésével, annak felépítésével. Ismerje a sugárvédelmi szabályokat, hogy azokat betartsa és betartassa.

#### **3.4.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások**

Fizikus / Biofizikus / Fizika szakos tanár / Orvosi diagnosztikai analitikus Bsc

#### **3.4.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak**

Komplex természettudományos tárgy, biológia

#### **3.4.2.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.**

#### **3.4.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák**

| <b>Készségek, képességek</b>                                                                 | <b>Ismeretek</b>                                                                                            | <b>Önállóság és felelősség mértéke</b> | <b>Elvárt viselkedésmódok, attitűdök</b>                                           | <b>Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák</b> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
| Bemutatja az atomok szerkezetét, az elektromágnesesség alapjait.                             | Ismeri a főbb atomszerkezeti részeket, az izotópok fogalmát, az elektromágneses képi diagnosztika alapjait. | Instrukció alapján részben önállóan    | Önmagára és környezetére figyelmes, szem előtt tartja a sugárvédelmi szempontokat. |                                                             |
| Ismerteti a röntgensugárzással működő készülékeket, és bemutatja a sugárvédelmi előírásokat. | Ismeri a röntgen képalkotás eszközeit, és a sugárvédelmi eszközöket, szabályokat.                           | Teljesen önállóan                      |                                                                                    |                                                             |
| Ismerteti az ultrahang-diagnosztika fizikai alapjait.                                        | Ismeri az ultrahang-diagnosztika fizikai alapjait.                                                          | Teljesen önállóan                      |                                                                                    |                                                             |

|                                                                          |                         |                   |  |                                                                                                |
|--------------------------------------------------------------------------|-------------------------|-------------------|--|------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Ismerteti és jellemzi a fény tulajdonságait, elektromágneses jellemzőit. | Fénytani alapismeretek. | Teljesen önállóan |  | Adatok digitális rendszerekben történő dokumentálása, prezentációkészítő programok használata. |
|--------------------------------------------------------------------------|-------------------------|-------------------|--|------------------------------------------------------------------------------------------------|

### 3.4.2.6 A tantárgy témakörei

#### 3.4.2.6.1 Sugárfizika alapjai

Az atom szerkezete

Atommag

Elektronhéj

Az atommag szerkezete

Nukleonok

Izotóp

A mag energiaállapota, stabilitás

Természetes és mesterséges radioaktivitás

Magsugárzások

Bomlási törvény, felezési idő

Az elektromágneses sugárzások

Keletkezés

Hullámhossz

A röntgensugár fizikai tulajdonságai, kölcsönhatása az élő és élettelen anyaggal.

#### 3.4.2.6.2 Röntgen képalkotó berendezések

Röntgensugárzás alkalmazása a gyógyászatban

Röntgensugárzást használó készülékek, és alkalmazásuk főbb indikációi

Sugárvédelmi szabályok és alkalmazásuk, eszközrendszerek.

#### 3.4.2.6.3 Ultrahang fizikai alapjai

Ultrahang vizsgálatok feltételei:

Ultrahang vizsgáló helység, ultrahang készülék

Ultrahangdiagnosztikai alapok, az ultrahang kép keletkezése:

Ultrahang fizikai jellemzői (frekvencia, terjedési sebesség, hullámhossz, intenzitás).

#### 3.4.2.6.4 Fénytan alapjai, fényvisszaverődés, -elnyelés, -törés

A fény jellemző tulajdonságai, a látható fény

A fény, mint elektromágneses sugárzás – fénytörés

A fény, mint elektromágneses sugárzás – fényfelbontás

A fény, mint elektromágneses sugárzás – fényvisszaverődés

A fény, mint elektromágneses sugárzás – fényelnyelés.

### 3.4.3 Egészségügyi informatika tantárgy

9/9 óra

#### 3.4.3.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók szerezzenek ismereteket és tapasztalatokat az egészségügyi dokumentáció kezelésével, az egészségügyi szoftverek alkalmazásával kapcsolatban.

#### 3.4.3.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások.

Informatikus / Informatika tanár

#### 3.4.3.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

#### 3.4.3.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

#### 3.4.3.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                       | Ismeretek                                                                                                           | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök     | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|-----------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Az egészségügyi dokumentációt az adatvédelmi szabályok betartásával kezeli. | Ismeri az egészségügyi dokumentáció részeit, a dokumentálás és adatvédelem szabályait.                              | Irányítással                    | Munkájára igényes, precíz, figyelmes. | Digitális források használata.                       |
| Munkája során medikai rendszerek alkalmazásában közreműködik.               | Ismeri az egészségügyi informatikának a felhasználó szempontjából lényeges alapjait, a szakmai szoftverek típusait. | Irányítással                    |                                       | Medikai rendszerek használata.                       |

#### 3.4.3.6 A tantárgy témakörei

##### 3.4.3.6.1 Egészségügyi informatikai alapok

Az egészségügyi informatika tárgya

Elektronikus egészségügyi dokumentáció részei

##### 3.4.3.6.2 Adatvédelem

Adatvédelem, adattovábbítás

Az elektronikus levél küldésének szabályai

##### 3.4.3.6.3 Informatika az egészségügyben

Egészségügyi kódrendszerek

Szoftverek az egészségügyben (orvosi, gazdasági, pénzügyi, személyügyi rendszerek)

Egészségügyi Elektronikus Szolgáltatási Tér (EESZT) fogalma, moduljai

E-recept

Medikai rendszerek típusai

Tetszőlegesen kiválasztott medikai rendszer alkalmazása

### 3.4.4 Egészségügyi terminológia tantárgy

18/18 óra

#### 3.4.4.1 A tantárgy tanításának fő célja

Az alapvető orvosi latin nyelvi ismereteinek megszerzése, valamint a szakkifejezések helyes használata.

#### 3.4.4.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos / Ápoló Bsc / Mentőtiszt Bsc / Latin szakos tanár

#### 3.4.4.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test felépítése

#### 3.4.4.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

#### 3.4.4.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                                                                           | Ismeretek                                                                              | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                               | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Megérti és ismerteti a latin szakkifejezéseket az emberi test részeinek megnevezésére, és egyes klinikumi, ápolástani szakkifejezéseket megért. | Ismeri a főbb anatómiai, ápolástani és klinikumi latin kifejezéseket.                  | Teljesen önállóan               | Megfelelő minőségű szakmai kommunikációra törekszik a csapat tagjaival szemben. |                                                      |
| Szakmai tevékenysége során megfelelően alkalmazza a latin szakkifejezéseket.                                                                    | Ismeri az orvosi latin szakkifejezéseket, a latin nyelv alapvető nyelvtani szabályait. | Teljesen önállóan               |                                                                                 | Digitális tananyagok használata.                     |

#### 3.4.4.6 A tantárgy témakörei

##### 3.4.4.6.1 Az orvosi latin nyelv alapjai

Az orvosi latin nyelv kialakulása és fejlődése

A latin szavak írása és olvasása

Írásjelek és helyesírás

A kiejtés és hangsúly.

##### 3.4.4.6.2 Az emberi test részei, síkok, irányok

Az emberi test főbb részeinek latin megnevezése

Anatómiai gyűjtőnevek

Az emberi test fő síkjai és irányai

A főnevek szótári alakja és neme

A főnevek declinációi

Birtokos jelzős szerkezetek

Minőségjelzős szerkezetek.

#### **3.4.4.6.3 Szervek, szervrendszerek**

A mozgásrendszer anatómiai szakkifejezései  
A keringési rendszer anatómiai szakkifejezései  
A légzőrendszer anatómiai szakkifejezései  
Az emésztőrendszer anatómiai szakkifejezései  
A vizeletkiválasztó és elvezető rendszer anatómiai szakkifejezései  
A nemi szervek anatómiai szakkifejezései  
Az endokrin rendszer anatómiai szakkifejezései  
Az idegrendszer anatómiai szakkifejezései  
Az érzékszervek anatómiai szakkifejezései  
Melléknevek képzése főnevekből  
Az igék szótári alakja, főnevek képzése igékből.

#### **3.4.4.6.4 Kórtani és klinikumi elnevezések**

A betegség, a betegség lefolyásának szakaszai - latin elnevezései  
A mozgásrendszer, keringési rendszer, légzőrendszer, emésztőrendszer, vizeleti rendszer betegségeinek gyakrabban előforduló szakkifejezései.

#### **3.4.4.6.5 Gyógyítással kapcsolatos kifejezések**

Alapvető szakkifejezések: kórelőzmény, fizikális vizsgálat, tünet, tünetegyüttes, jelen állapot, kórisme, diagnózis, gyógykezelés  
A latin számnevek.

### **3.4.5 Egészségügyi jog és etika alapjai tantárgy**

**18/18 óra**

#### **3.4.5.1 A tantárgy tanításának fő célja**

Az egészségügyi etika vonatkozásainak ismertetése a tanulókkal. A tantárgy felkészíti a tanulókat az alapvető egészségügyi jogszabályok megismerésére és betartására.

#### **3.4.5.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások**

Betegjogi képviselő / Ápoló BSc / Ápoló MSc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

#### **3.4.5.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak**

Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek tantárgy

#### **3.4.5.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.**

#### **3.4.5.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák**

| <b>Készségek, képességek</b>                        | <b>Ismeretek</b>                               | <b>Önállóság és felelősség mértéke</b> | <b>Elvárt viselkedésmódok, attitűdök</b> | <b>Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák</b> |
|-----------------------------------------------------|------------------------------------------------|----------------------------------------|------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
| Ismerteti az etikai alapfogalmakat, és alapelveket. | Ismeri az etika alapfogalmakat és alapelveket. | Teljesen önállóan                      | Munkája során a lehető legmagasabb       |                                                             |

|                                                                                                           |                                                                                                                                                                                    |                                     |                                                              |                                              |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|
| Munkáját az etikai normák és az egészségügyi dolgozóktól elvárt viselkedési szabályok betartásával végzi. | Ismeri az egészségügyi szakdolgozó tevékenységével kapcsolatos etikai normákat, magatartási és kommunikációs szabályokat. Érti a beteglátogatásra vonatkozó általános elvárásokat. | Teljesen önállóan                   | etikai ismereteit használja fel.                             | Ápolók etikai kódexének keresése interneten. |
| Szakmai munkáját az alapvető jogi normák betartásával végzi.                                              | Ismeri az egészségügyi orvosi jogokkal, valamint az egészségügyi dolgozók jogaival kapcsolatos előírásokat. Ismeri a betegjogok érvényesítésének lehetőségeit.                     | Teljesen önállóan                   | A munkáját mindig a jogi normák szem előtt tartásával végzi. | Digitális jogtár használata.                 |
| Érvényesíti a saját és a beteg jogait.                                                                    | Ismeri a saját és a betegjogok érvényesítésének módját.                                                                                                                            | Instrukció alapján részben önállóan |                                                              |                                              |

### 3.4.5.6 A tantárgy témakörei

#### 3.4.5.6.1 Alapfogalmak

Erkölc  
Moralitás  
Érték  
Norma  
Etika  
Bioetika  
Ápolásetika

#### 3.4.5.6.2 Az egészségügyi etika alapelvei

Autonómia tisztelete  
"Ne árts" elve  
Jótékonyság elve  
Igazságosság elve

#### 3.4.5.6.3 Szakmai etikai alapkövetelmények

Előítélet mentesség, másság elfogadása, tolerancia, humanitás, empátia, karitativitás, intimitás, esélyegyenlőség biztosítása  
Az orvos - szakdolgozó - beteg közötti munkakapcsolat etikai normái  
A team munka alapjai, együttműködés az egészségügyi dolgozók között  
Személyiségi jogok, titoktartás, adatvédelem  
Tájékozott beleegyezés, az egészségügyi szakdolgozó kompetenciája a betegtájékoztatásban

#### 3.4.5.6.4 Egészségügyi etikett

Az egészségügyi dolgozó megjelenése, az egészségügyi dolgozóval szemben elvárt magatartás, viselkedés  
A beteglátogatás viselkedési szabályai  
Etikai kódex

#### **3.4.5.6.5** Az egészségügyről szóló törvény

Céljai  
Alapelvei  
Szerkezete

#### **3.4.5.6.6** A betegek jogai és kötelezettségei

A betegjogok és érvényesítése, betegjogi képviselő, szakmai szervezetek. A betegek kötelezettségei

#### **3.4.5.6.7** Az egészségügyi dolgozók jogai és kötelezettségei

Az egészségügyi dolgozókra vonatkozó jogszabályok, és azok érvényesítése

### **3.4.6 Sejtbiológia tantárgy**

**36/36 óra**

#### **3.4.6.1** A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló ismerje meg a sejtnet, mint az élő szervezet alapegységének felépítését működését, az alapvető biológiai folyamatok alapjait. Ismerkedjen meg a sejtek vizsgálatára szolgáló eljárásokkal.

#### **3.4.6.2** A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Biológus / Általános orvos / Biológia szakos tanár

#### **3.4.6.3** Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia, szerves és biokémia

#### **3.4.6.4** A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

#### **3.4.6.5** A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| <b>Készségek, képességek</b>                   | <b>Ismeretek</b>                                                                           | <b>Önállóság és felelősség mértéke</b> | <b>Elvárt viselkedésmódok, attitűdök</b>                                                                             | <b>Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák</b>                                    |
|------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Jellemzi a növényi és állati (humán) sejteket. | Ismeri a növényi és állati (humán) sejtek felépítése közötti azonosságokat, különbségeket. | Teljesen önállóan                      | Törekszik a szakmai szabályok betartására, szaknyelv pontos és szakszerű használatára, pontos, logikusan gondolkodik |                                                                                                |
| Felsorolja a sejtalkotókat, azok működését.    | Ismeri a sejt organelumokat.                                                               | Teljesen önállóan                      | A használt eszközöket, berendezéseket és a munkaterületet tisztán és rendezetten tartja.                             |                                                                                                |
| Ismerteti a sejt alapvető biológiai funkcióit. | Ismeri a sejtosztódás és a sejtpusztulás folyamatát.                                       | Teljesen önállóan                      | A hulladékokat szakszerűen kezeli.                                                                                   | Adatok digitális rendszerekben történő dokumentálása, prezentációkészítő programok használata. |

|                                               |                                                                 |                   |                                                                                                                       |  |
|-----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|-------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| Ismerteti a sejt különböző vizsgálmódszereit. | Ismeri, hogy milyen főbb módszerekkel lehet sejteket vizsgálni. | Teljesen önállóan | Érti a munkavédelmi szabályok jelentőségét. Felelős és igényes munkát végez egyéni, páros vagy csoportfeladat esetén. |  |
|-----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|-------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

### **3.4.6.6 A tantárgy témakörei**

#### **3.4.6.6.1 A sejt felépítése (prokarióta, eukarióta)**

A prokarióta sejt felépítése, jellemzői

Az eukarióta sejt felépítése jellemzői

#### **3.4.6.6.2 A növényi és az állati (humán) sejt összehasonlítása**

Különbségek és azonosságok a növényi és állati (humán) sejt felépítésében, működésében

#### **3.4.6.6.3 A sejtmembrán szerkezete, transzportfolyamatok**

A foszfolipid kettősréteg felépítése

A membránfehérjék

A sejtmembrán fluiditása

Transzportfolyamatok

#### **3.4.6.6.4 A sejtalkotók és szerepük a sejt életében**

A citoplazmában elhelyezkedő sejtorganellek és azok funkciója

A sejt váz szerkezete

#### **3.4.6.6.5 A riboszómák szerkezete és működése, a génkifejeződés**

A génexpresszió fogalma

A génátíródás (transzkripció) folyamata, az mRNS szerepe

A riboszómák szerkezete, a transzláció lépései

#### **3.4.6.6.6 A sejt ciklus és a sejt osztódás (mitózis, meiózis)**

A sejt ciklus fogalma, fázisai

A meiózis

A mitózis

#### **3.4.6.6.7 A sejt pusztulás**

A necrosis

Az apoptózis

#### **3.4.6.6.8 Mivel és hogyan vizsgálhatóak a sejtek**

A sejtalkotók centrifugális üledékkel történő elkülönítése (sejtfractionálás)

Fénymikroszkópia

Fáziskontraszt mikroszkópia

Elektronmikroszkópia

Citokémiai módszerek alapjai

#### **3.4.6.6.9 Évközi gyakorlat (sejtvizsgáló módszerek) szövettani laboratóriumban**

Szövettani laboratóriumban megismerkednek a tanulók:

A centrifugákkal, a centrifugálással  
A különböző mikroszkópokkal  
Betekintést nyernek a citokémiai módszerekbe

### 3.5 Egészségügyi alapozó ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

298/270 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási területen belül a tanulók elmélyítik tudásukat az egészséges életvitel jellemzőivel, az egészséget veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatban. Megismerkednek az egészséges emberi szervezet felépítésével és működésével. A tanulási terület megismerése során alapismereteket adunk át a laboratóriumi és az ápolói munka gyakorlati megvalósításához. Az ápolás történetén keresztül eljutunk a ma alkalmazott ápolási folyamatokhoz. A tanulók elsajátítják a betegmegfigyelés, állapotkövetés alapjait, képesek lesznek a szükségletek felmérésére, azok kielégítésére.

#### 3.5.1 Emberi test és működése tantárgy

64/36 óra

##### 3.5.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg az egészséges ember testi működésének alapjait.

##### 3.5.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Biológus / Biológia szakos tanár / Általános orvos / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Bsc ápolói végzettség.

##### 3.5.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Komplex természettudományos tantárgy, biológia, emberi test felépítése

##### 3.5.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

##### 3.5.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                                                                   | Ismeretek                                                              | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök            | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|----------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|
| Bemutatja az emberi szervezet struktúráját, ismerteti az életműködések lényegét. Ez irányú tudását az alapozó tárgyak során alkalmazza. | Ismeri az emberi test felépítésének és működésének alapjait.           | Teljesen önállóan                   | Tudását fejleszti, elhivatott munkája iránt. | Anatómiai oktatóprogramok, elektronikus tananyagok használata. |
| Felsorolja az emberi szervezet főbb részeit, és azok főbb funkcióit                                                                     | Ismeri az emberi test felépítését és az egyes szervek főbb feladatait. | Instrukció alapján részben önállóan |                                              |                                                                |

##### 3.5.1.6 A tantárgy témakörei

###### 3.5.1.6.1 Általános ismeretek

Szervek, szervrendszerek fogalma, felépítése

### 3.5.1.6.2 Szervrendszerenkénti felépítési és működési ismeretek

A mozgásrendszer felépítésének alapjai

A keringési rendszer feladata, felépítésének, működésének alapjai

A légzőrendszer feladata, felépítésének és működésének alapjai

Az emésztőrendszer feladata, felépítésének és működésének alapjai

A vizeleti rendszer feladata, felépítésének és működésének alapjai

A nemi szervek feladata, felépítése

Az idegrendszer feladata, felépítésének és működésének alapjai

A belső elválasztású mirigyek

## 3.5.2 Alapvető higiénés rendszabályok tantárgy

18/18 óra

### 3.5.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók szerezzenek ismereteket a nosocomialis infekciók kialakulásáról, az infekciókontroll ápolói feladatairól.

### 3.5.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kórházhygiénikus / Bsc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

### 3.5.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészséges ember és környezete, Az ápolás és gondozás alapjai.

### 3.5.2.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

### 3.5.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                          | Ismeretek                                                                                                                                                                                                             | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                              | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák                                                          |
|--------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Munkája során az előírásoknak megfelelően alkalmazza az egyéni védőeszközöket. | Tisztában van az egyéni védőeszközök fogalmával, fajtaival, használatuk szabályaival.                                                                                                                                 | Teljesen önállóan               |                                                                                                |                                                                                                               |
| Megfelelően alkalmazza a higiénés protokollokat.                               | Ismeri a mikroorganizmusok típusait, a fertőzések, járványok létrejöttének alapjait. Tisztában van a nosocomialis fertőzések fogalmával, kialakulásának megelőzésével. Ismeri a fertőtlenítő szereket és eljárásokat. | Teljesen önállóan               | Magára nézve kötelezőnek érzi a munka-, tűz-, balesetvédelmi és higiénés szabályok betartását. | Szakmai oldalak felkeresése, oktatóvideók alkalmazása a fertőtlenítés, higiénés kézfertőtlenítés témakörében. |

|                                                                                                       |                                                                                                                                    |                   |  |                                                      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--|------------------------------------------------------|
| Az eszközöket előkészíti sterilizésre, a steril anyagokat a szabályoknak megfelelően kezeli, tárolja. | Ismeri a sterilizálás fogalmát, formáit, az eszközök előkészítését sterilizálásra, valamint a steril anyagok kezelését, tárolását. | Teljesen önállóan |  | Sterilizáló berendezések használatának megtekintése. |
| Részt vesz a fertőző betegek elkülönítésében.                                                         | Ismeri a fertőző betegek elkülönítésére és ápolására vonatkozó alapvető előírásokat, higiénés és munkavédelmi szabályokat.         | Irányítással      |  |                                                      |

### 3.5.2.6 A tantárgy témakörei

#### 3.5.2.6.1 Infekció - nosocomiális infekció

A kórokozók csoportosítása, főbb jellemzői

A fertőzés fogalma

A járványfolyamat mozgató erői

A fertőzés terjedési módjai gyakoriság és kiterjedés szerint

A fertőző betegség és szakaszai

A fertőző betegségek előfordulási módjai

Járványügyi teendők

Bejelentési kötelezettség

A fertőző betegek elkülönítése

A fertőző betegségek megelőzése

Nosocomiális infekció fogalma, leggyakoribb formái

Infekciókontroll

#### 3.5.2.6.2 Egyéni védőeszközök használata

Munkaruha, védőruha

Egyéni védőeszköz fogalma, használatának jellemzői

Az egészségügyben használt egyéni védőeszközök típusai, jellemzői

Egyéni védőeszközök használatának gyakorlása

### **3.5.2.6.3 Fertőtlenítés, sterilizálás alapjai, steril anyagok kezelése**

A fertőtlenítés fogalma

A fertőtlenítő eljárások hatékonyságát befolyásoló tényezők

Fizikai, kémiai fertőtlenítő eljárások, fertőtlenítés gázzal

A gyakoribb fertőtlenítőszer hatóanyagok és készítmények

A fertőtlenítőszer alkalmazása

Kombinált fertőtlenítő eljárások: fertőtlenítő mosás, mosogatás, takarítás

Higiénés kézfertőtlenítés, fertőtlenítő kézmosás

Fertőző beteg elkülönítésének és ápolásának alapvető szabályai

Folyamatos és záró fertőtlenítés

A sterilizálás alapfogalmai

A sterilizálás gyakorlata: előkészítés, fertőtlenítés, tisztítás, eszközök átvizsgálása, karbantartása, csomagolás

A sterilizáló eljárások alapjai

Steril anyagok szállítása, tárolása

A sterilitás ellenőrzése

### **3.5.2.6.4 Hulladékkezelés**

A hulladék fogalma, a hulladékok csoportosítása (a keletkezés forrása szerint, halmazállapot szerint, környezetre gyakorolt hatás szerint)

A hulladékok környezeti hatásai

A települési hulladékok gyűjtése, elszállítása, ártalmatlanítása

A szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás

Az egészségügyben keletkező hulladékok fajtái

## **3.5.3 Általános ápolástan és gondozástan tantárgy**

**90/90 óra**

### **3.5.3.1 A tantárgy tanításának fő célja**

A tanulók szerezzék meg az egészséges és a beteg ember gondozásához, ápolásához szükséges elméleti és gyakorlati alapokat. Fejlődjön problémaérzékenységük, felelősségérzetük, empátiás készségük, törekedjenek a precíz munkavégzésre. Sajátítsák el az intramusculáris injekciózást, kanülbehelyezést, bólus gyógyszerbejuttatást (fájdalomcsillapítók, hányáscsillapítók, antikoagulánsok, diuretikumok, kortikoszteroidok, fiziológiás oldatok, heparinos fiziológiás oldatok és 14 éves kor felett glukóz).

### **3.5.3.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások**

Bsc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

### **3.5.3.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak**

Az emberi test működésének alapjai, ágazati alapozó képzés

### **3.5.3.4 A képzés órakeretének legalább 25%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.**

### 3.5.3.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Ismeretek                                                                                                                                                                    | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                                     | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Segédkezik a betegek vizsgálatánál, diagnosztikai eljárásokkal kapcsolatos ápolói feladatokat lát el. Részt vesz a betegek gyógykezelésében.                                                                                                                                                                                                       | Ismeri a kórképekhez kapcsolódó főbb alapápolási feladatokat.                                                                                                                | Teljesen önállóan                   | Nytott, az egészséges, a beteg ember életét befolyásoló tényezők megfelelő módon való befolyásolására. Támogatja az előítélet mentes viselkedést munkatársai és a gondozottak körében | Digitális mérőeszközöket használ a munkája során.    |
| Biztosítja az egyén komfortját különböző életszakaszokban, élethelyzetekben.                                                                                                                                                                                                                                                                       | Ismeri az egyén komfortját biztosító tényezőket.                                                                                                                             | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                       |                                                      |
| Elvégzi a perifériás rövid kanül behelyezését, gondozását, eltávolítását, valamint intramusculáris injekciót ad. Elvégzi a gyógyszer beadást, az előírásoknak megfelelően. (fájdalomcsillapító, hányáscsillapító, antikoaguláns, diuretikum, kortikoszteroid, fiziológias oldat, heparinos fiziológias oldat és 14 éves kor felett glukóz esetén). | Ismeri a perifériás vénakanül, az injekciózás, a gyógyszerelési beavatkozások eszközeit, azok használatát, előkészítésük menetét, és a beavatkozást követő ápolói teendőket. | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                       |                                                      |
| Segítséget nyújt a különböző akadályozottsággal élő emberek számára a speciális szükségleteik kielégítésében.                                                                                                                                                                                                                                      | Ismeri az akadályozottság formáit, az akadályok típusait és az akadálymentesítés lehetőségeit, eszközeit.                                                                    | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                                                                       |                                                      |
| Biztosítja a kórterem rendjét, biztonságos, nyugodt környezetet alakít ki.                                                                                                                                                                                                                                                                         | Ismeri a betegosztály felépítését és működését. Ismeri a kórterem és a vizsgáló felszerelését, a berendezések fertőtlenítését, a szennyes és tiszta textília kezelését.      | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                                                                       | Prezentáció készítése.                               |

|                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                     |  |                                                                                                                                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Segédkezik a vizitek előkészítésében, és diagnosztikus eljárások kapcsán.                                                                                         | Ismeri a vizit és konzílium fogalmát, a vizit előkészítésével kapcsolatos ápolói feladatokat. Ismeri a diagnosztikus beavatkozások során az asszisztensi feladatokat.                                                                                                                  | Irányítással                        |  | Előkészíti az elektronikus dokumentáció áttekintéséhez szükséges eszközöket a vizit során, kinyomtatja a szükséges tartalmakat |
| A beteg általános megtekintése során felismeri a főbb kóros eltéréseket, észleli a beteg magatartásának, tudatállapotának változásait, a jellegzetes fájdalmakat. | Ismeri a testalkat, testtájékok, járás, a kültakaró, a tudat, a magatartás és a fájdalom megfigyelésének szempontjait, a kóros eltéréseket, a kóros eltérések szakkifejezéseit.                                                                                                        | Instrukció alapján részben önállóan |  |                                                                                                                                |
| Felsorolja a testvialadékok típusait, és a mintavételek általános szabályait, részt vesz a minták laboratóriumba juttatásában.                                    | Ismeri a testvialadék mintavételének általános alapjait, és a CVK-ból történő vérvétel kivitelezésének protokollját. Tisztában van a vialadékfelfogó eszközök használatával, tisztításuk és fertőtlenítésük módjával. Ismeri a vizsgálati minta tárolásának, szállításának szabályait. | Teljesen önállóan                   |  |                                                                                                                                |
| Részt vesz a terminális állapotú beteg alapápolásában, a halott körüli teendők ellátásában.                                                                       | Ismeri a haldoklás szakaszait, a haldokló és terminális állapotban lévő beteg ápolását. Ismeri a halott körüli teendőket, a család támogatásának szempontjait.                                                                                                                         | Irányítással                        |  |                                                                                                                                |

### 3.5.3.6 A tantárgy témakörei

#### 3.5.3.6.1 Diagnosztikai alapismeretek

Diagnosztikai alapfogalmak: Anamnézis, auto-, hetero anamnézis, az anamnézis főbb elemei, objektív tünet, szubjektív panasz, tünet, tünet együttes

Labordiagnosztikai ismeretek: A beteg előkészítés szempontjai különböző laborvizsgálatoknál. Vérvétel gyakorlata zárt vérvételi rendszer alkalmazásával, aktív-, passzív biztonsági rendszerek. Hiba lehetőségek és azok megelőzése vérvételnél. Testvialadékok mintavételi technikái, szabályai. Point Of Care Testing (betegágy melletti labordiagnosztika) fogalma, célja, módszerei, jelentősége a betegellátásban. Betegágy melletti vércukor és vizelet meghatározás kivitelezése

Radiológiai diagnosztikai ismeretek: A Rtg, CT, MR, PET, SPECT, Doppler UH, UH vizsgáló modalitások jellemzői, indikációi, kontraindikációi, biztonsági specialitásai, A beteg előkészítésének és vizsgálat utáni megfigyelésének szempontjai

#### **3.5.3.6.2 A gondozás fogalma, célja és formái**

Az ember és környezete

Az ember, mint biopszicho-szociális lény

Az egészség fogalma, értelmezése (WHO)

Az egészséges életmód, életvitel összetevői

A prevenció fogalma, szintjei

A gondozás fogalma, célja és formái, a gondozó jellemzői

A gondozás és nevelés egysége

Gondozói hálózat

Gondozás, fejlődés életkoronként

Akadályozott ember gondozása

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.***

#### **3.5.3.6.3 A betegellátó osztály és működése**

A kórterem felszerelése

A vizsgáló, kezelő felszerelése

Higiénés követelmények a betegosztályon: takarítás, fertőtlenítés, tiszta és szennyes textília kezelése, hulladékkezelés

A beteg távozása, áthelyezés más osztályra

A kórházi házirend

Látogatás szabályai

Vizit, konzílium ápolói feladatai

A betegosztályok munkarendje

#### **3.5.3.6.4 A betegmegfigyelés alapjai**

Alapfogalmak: panasz, tünet, szindróma, kardinális tünetek

A beteg általános megtekintése, a testalkat, járás, arckifejezés, beszéd megfigyelése

Testtájak megfigyelése: fej, nyak, mellkas, has, végtagok

A bőr és bőrfüggelékek megfigyelése

Érzékszervek megfigyelése: a látás, hallás megfigyelése

A fekvés megfigyelése

A fájdalomra utaló jelek, jellegzetes fájdalmak felismerése

A tudat, a magatartás megfigyelése

betegmegfigyelő monitor mérési lehetőségei

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.***

#### **3.5.3.6.5 Testvázlatok megfigyelése és kezelése**

Vérvétel elméleti alapjai és kivitelezése

Vérvétel CVK-ból

A testvázlat mintavétel általános alapjai, minta típusok (széklet vizelet, hányadék, köpet, seb-torok-orr-fül-szemvázlat)

A laboratóriumi minták kezelésének, tárolásának, szállításának szabályai

Asszisztálás punkciók, biopsziák, spirometria során

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.***

#### **3.5.3.6.6 Általános ápolási beavatkozások**

Alapápolási feladatok szükségletek szerint

Perifériás rövid kanül behelyezése, gondozása, eltávolítása

Intramusculáris injekció kivitelezése

Beteg előkészítés

Beadás kivitelezése ventrogluteális régióba, vastus lateralisba és rectus femorisba.

Inkontinens beteg ellátása, ennek non-invazív eszközei és alkalmazásuk (váladék felfogó eszközök).

Hólyagkondicionálás

Gyógyszerelés eszközei, előkészítése és kivitelezése, beavatkozás dokumentálása

Asszisztálási feladatok diagnosztikus beavatkozások során (képalkotó diagnosztika, labor-diagnosztika)

**A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.**

### **3.5.3.6.7 Haldoklás, halál, gyász**

A haldoklási folyamat szakaszai

A terminális állapot fogalma

A haldokló beteg ápolási igényei

A halál klinikai és biológiai jelei

A halott körüli teendők

A család támogatása, a gyász

## **3.5.4 Gyógyszertani alapismeretek tantárgy**

**18/18 óra**

### **3.5.4.1 A tantárgy tanításának fő célja**

A tanulók ismerjék meg a különböző gyógyszerformák és bejuttatási módok fontosabb jellemzőit, azok esetleges indikációit, kontraindikációit. Képessé váljanak szabályos és felelősségteljes kompetencia szintű gyógyszerelés kivitelezésére, az esetleges interakciók, szövődmények megelőzésére, felismerésére. Ismerjék meg az infúziós oldatokat és azok típusait, az oxigén és inhalációs terápia elméleti alapjait.

### **3.5.4.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások**

Általános orvos / Gyógyszerész / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló

### **3.5.4.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak**

Matematika, biokémia, biofizika, egészségügyi jog, Anatómia, élettan, ápolástan

### **3.5.4.4 A képzés órakeretének legalább 40%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.**

### **3.5.4.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák**

| <b>Készségek, képességek</b>                                        | <b>Ismeretek</b>                                                                         | <b>Önállóság és felelősség mértéke</b> | <b>Elvárt viselkedésmódok, attitűdök</b>                                                                             | <b>Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák</b> |
|---------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
| Enterális és parenterális gyógyszerelést végez                      | Ismeri a gyógyszerelés szabályait.                                                       | Instrukció alapján részben önállóan    | Precizitás, pontosság, felelősségtudat, logikus gondolkodás, megfigyelőképesség, felismerő képesség, szabálykövetés. | Medikai gyógyszerelő programokat használ.                   |
| Oxigén és inhalációs terápiát végez alacsony áramlású rendszerekkel | Ismeri az oxigén és inhalációs terápia gyakorlatát, és az alacsony nyomású rendszereket. | Instrukció alapján részben önállóan    |                                                                                                                      |                                                             |

|                                                                                          |                                                                                     |                                     |  |                                                                         |
|------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--|-------------------------------------------------------------------------|
| Előkészít infúziós terápiához, segítkezik a kivitelezésben, és infúziós palackot cserél. | Ismeri az infúziók típusait és adagolásuk szabályait.                               | Instrukció alapján részben önállóan |  | Infúzió adagoláshoz kapcsolódó számításokat végez digitális eszközökön. |
| Gyógyszerinterakciókat felismer és jelent.                                               | Ismeri a leggyakoribb gyógyszerinterakciók tünetét, azok ellátásának kompetenciáit. | Teljesen önállóan                   |  |                                                                         |
| Felismeri az invazív beavatkozások szövődményeit.                                        | Ismeri az invazív beavatkozások helyi és általános szövődményeit.                   | Teljesen önállóan                   |  |                                                                         |

### 3.5.4.6 A tantárgy témakörei

#### 3.5.4.6.1 Gyógyszertani alapfogalmak

A farmakológia, tárgya, célja, tudomány ágai, főbb területei

Farmakodinámia fogalma, jellemzői

Farmakokinetika fogalma, fázisa és az egyes fázisok jellemzői

Felezési idő, biológiai hasznosulás, terápiás dózis, toxicus dózis

A gyógyszerabúzus fogalma, leggyakoribb formái, jellemzői, megelőzési lehetőségek

Törzskönyvezett gyári készítmény, kémiai-, generikus-, gyári név fogalma

ATC rendszer fogalma, lényege

Magisztrális készítmény, Fo-No készítmény fogalma

A beteg gyógyszereszedési compliance lényege és jelentősége

#### 3.5.4.6.2 Gyógyszerbejuttatási módok

Gyógyszerformák áttekintő ismételése

A per os gyógyszerelés fogalma, javallatai, ellenjavallati

Per os gyógyszerelés (kiadagolás, beadás) gyakorlata

A parenterális gyógyszer bejuttatás formái, előnyei, javallatai

Az inhalációs terápia formái, előnyei, javallatai

Az oxigén terápia célja, javallatai, kompetenciái

Oxigénvételi formák (palack, központi oxigén rendszer, oxigén fejlesztő)

Az oxigén adagolás eszközei (reduktor)

Az oxigén bejuttatás eszköze (orrkanül, egyszerű arcmaszk, reservoáros arcmaszk, Venturi maszk, aeroszol maszk, T-szár, Hi-flow rendszerek), az egyes bejuttatási eszközök alkalmazásának javallatai, ellenjavallata

Az oxigénterápia gyakorlata, algoritmusa

Az oxigénterápia hatékonyságának követése

Az inhalációs terápia fogalma, célja, az inhalációs terápia főbb gyógyszercsoportjai

Az inhalációs terápiás eszközök (kézi adagolók -MDI, DPI, nebulizátorok, köd porlasztók, UH porlasztók, JET porlasztók) főbb jellemzői, alkalmazásának javallatai, ellenjavallatai

Az inhalációs terápia algoritmusa, gyakorlata, hatékonyságának követése

Az oxigén- és inhalációs biztonsági és higiénés szabályai

Az injekciózás fogalma, formái

Az injekciós készítmények felszívása, injekciós oldatok elkészítése

Az egyes bejuttatások helyei, kimérési technikái, a bejuttatás algoritmusa, szabályai

Az injekciós terápia biztonsági és higiénés szabályai

Az injekciós szövődmények és megelőzésük

Az inzulin beadás szabályai, inzulin adagok kiszámítása

Alacsony molekulatömegű heparin készítmények beadásának szabályai, előre kiszertelt készítmények beadási technikája, adagok kiszámítása nagydózisú kiszertelés esetén

Az injekciózás gyakorlata (subcutan és intramusculáris injekciózás, segédkezés intravénás injekciózásnál)

Az infúziós terápia fogalma, formái, lehetséges bejuttatási módok, azok jellemzői,

Az infúziós szerelékek jellemzői (mikro-, makro cseppes szerelék, cseppszám faktor fogalma)

Az infúziós terápia során alkalmazható egyéb eszközök és jellemzőik (intravascularis kanülök, összekötők, tűmentes csatlakozók, csatlakozók, infúzióadagoló készülékek)

Az infúziós oldatok adagolásának számítási képletei

Perifériás rövid kanülök jellemzői (nyitott, zárt kanül, aktív-passzív biztonsági rendszerű kanül, biokompatibilitás)

A kanülök alkalmazásának indikációi, kontraindikációi, a behelyezés algoritmusai

Az intravasalis érkatéterek kezelésének, gondozásának és gyógyszer bejuttatásának szabályai, kanülök bemosásának, lezárásának szabályai

Az infúziós terápia követése, megfigyelési szempontok, vizuális infúziós phlebitis score alkalmazása

Az infúziós terápia szövődményei és azok megelőzésének szempontjai, teendők szövődmények esetén

Az infúzió összeállításának algoritmusai, gyakorlata

Az perifériás vénakanülálás és az infúziós terápia kivitelezésének algoritmusai, gyakorlata

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.***

#### **3.5.4.6.3 Gyógyszerinterakciók és ellátásuk**

Főbb gyógyszercsoportok (fájdalomcsillapító, hányáscsillapító, antikoaguláns, diuretikum, kortikoszteroid) és lehetséges legjellemzőbb mellékhatásaik és megfigyelése

A gyógyszerelés tényezői

A gyógyszerinterakció fogalma, lényege, elősegítő tényezői

A szervezet és a gyógyszerek kölcsönhatásai:

- receptor-elmélet, dózis hatás, fogalma, lényege
- szinergizmus, antagonizmus fogalma, jellemzői
- antagonisták, kompetitív antagonisták fogalma

A gyógyszer mellékhatás kialakulása, jellemzői, mellékhatásra utaló tünetek

Az allergiás reakciók fogalma, formái, azok jellemzői

Allergiás reakcióra utaló tünetek

Teendők gyógyszerallergia esetén

#### **3.5.4.6.4 A gyógyszerelés szabályai**

A gyógyszerrendelés jogi, minőségirányítási szabályai, kompetenciái

A gyógyszer elrendelésének formái (azonnali, egyszeri, folyamatos, szükség szerinti)

Gyógyszerelés elrendelésének szabályai speciális esetekben (szóban vagy telefonon történt elrendelés)

A gyógyszerrendelés szabályai, gyakorlata az alap és járóbeteg ellátásban

A gyógyszerrendelés szabályai, gyakorlata a fekvőbeteg ellátásban

A gyógyszerek tárolásának szabályai, specialitásai

A kábítószerekkel való gyógyszerelés szabályai

A gyógyszerelés 3-as, 5-ös, 9-es szabályai

A gyógyszer helyettesítés szabályai

Lejárt gyógyszerekkel történő feladatok szabályai

A gyógyszerelés dokumentálásának szabályai

A gyógyszer interakciók, gyógyszer tévesztés esetén követendő szabályok

A gyógyszereléshez kapcsolódó betegoktatás szempontjai, szabályai

#### **3.5.4.6.5 Gyógyszerelő rendszerek**

A gyógyszerrendelés és vényírás gyakorlata

A vényírás nyelvezete, az egyes kifejezések értelmezése

Gyógyszerelőrendelő, vényíró rendszerek az alapellátásban

Az EESZT funkciói a gyógyszer felírásban, kiváltásban és követésben

A gyógyszer elrendelés szabályai a fekvőbeteg ellátásban

Gyógyszerelőrendelő rendszerek a fekvőbeteg ellátás medikai programjaiban

Kórházi gyógyszerelő rendszerek (Unit dose) alkalmazásának lényege, hatékonysága, gyógyszerelés biztonsági tényezői.

### 3.5.5 Kommunikáció tantárgy

18/18 óra

#### 3.5.5.1 A tantárgy tanításának fő célja

Az egészségügyi szakmák gyakorlásához szükséges kommunikációs képességek fejlesztése

#### 3.5.5.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógia tanár / Pszichológus (kommunikáció, konfliktuskezelés) / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Ápoló Msc / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

#### 3.5.5.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Magyar nyelv

Történelem

Az emberi test és működése

#### 3.5.5.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

#### 3.5.5.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                       | Ismeretek                                                                                                                                                                                      | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                           | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák                                                                  |
|-----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Hiteles kommunikációt folytat betegekkel, hozzátartozókkal, munkatársakkal. | Ismeri a kommunikáció jellemzőit, a hiteles kommunikáció feltételeit, a kommunikációs zavarokat. Tisztában van a beteggel, családtagokkal, munkatársakkal történő kommunikáció szempontjaival. | Teljesen önállóan               | Fontosnak érzi a beteg meghallgatását. A betegekkel, hozzátartozókkal történő kommunikáció során nem lépi túl a hatáskörét. |                                                                                                                       |
| Speciális kommunikációt folytat, segítő kommunikációs technikákat alkalmaz. | Ismeri a kommunikáció módját látás-, hallás-, beszéd- és értelmi fogyatékos emberrel. Ismeri a segítő beszélgetés alapjait.                                                                    | Teljesen önállóan               |                                                                                                                             | Digitális kommunikációs lehetőségek hallás-, látássérültek esetében.<br>A kommunikáció sajátosságait bemutató videók. |
| Hatékony konfliktuskezelési technikákat alkalmaz.                           | Ismeri a konfliktusok típusait, a konfliktuskezelés módjait.                                                                                                                                   | Teljesen önállóan               |                                                                                                                             |                                                                                                                       |

### **3.5.5.6 A tantárgy témakörei**

#### **3.5.5.6.1 Kommunikációs zavarok**

Kóros kommunikáció

A nyelvi szocializáció hiányosságai

Szégyenlősség, gátlásosság

Kommunikációs gátak és közléssorompók

#### **3.5.5.6.2 Egészségügyi szakmai kommunikáció**

Az egészségügyi dolgozók közötti kommunikáció

Az egészségügyi dolgozó és a beteg közötti kommunikáció

A kapcsolatfelvétel, bemutatkozás jelentősége, általános szabályai

Kapcsolatteremtés és fenntartás egészséges és beteg gyermekkel, a gyermekek sajátos kommunikációs formái

Kommunikáció hozzátartozóval

Kommunikáció idős beteggel, az idős kor kommunikációs jellemzői, kommunikációs nehézségek

Kommunikáció eltérő kultúrából érkező beteg esetén

Kommunikáció zaklatott beteggel, indulatos beteggel

A telefonos kommunikáció szabályai az egészségügyben

#### **3.5.5.6.3 Speciális kommunikáció**

Speciális kommunikáció beszéd-, hallás-, látássérültekkel

Kommunikációs korlátok leküzdése autizmus spektrumzavar esetén

Infokommunikációs akadálymentesítés

A segítő beszélgetés

Esettanulmányok

#### **3.5.5.6.4 Konfliktuskezelés**

Konfliktus fogalma

Konfliktusok típusai

Konfliktuskezelési stratégiák: elkerülő, versengő, együttműködő, kompromisszumkereső, alkalmazkodó

A konfliktushelyzetek megelőzése és feloldása hatékony kommunikáció segítségével

### **3.5.6 Általános laboratóriumi alapismeretek tantárgy**

**36/36 óra**

#### **3.5.6.1 A tantárgy tanításának fő célja**

A tanulók ismerjék meg az alapvető laboratóriumi munkafolyamatokat, Tevékenységük során az elsajátított elméleti ismereteiket képesek legyenek a laboratóriumi gyakorlatban hasznosítani. Tanulják meg milyen minőségbiztosítási feladatokat és munkavédelmi szabályokat kell a laboratóriumokban alkalmazni. Legyenek tisztában a környezetvédelmi előírásokkal.

#### **3.5.6.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások**

Orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikus / egészségügyi szakoktató szakirányú végzettséggel / szövettani szakasszisztens minimálisan 5 év gyakorlattal / klinikai kémiai laboratóriumi szakasszisztens minimálisan 5 év gyakorlattal

### 3.5.6.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test felépítése, kórházi aszeptikus, Munka-balesetvédelem, betegbiztonság

3.5.6.4 A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

### 3.5.6.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                   | Ismeretek                                                            | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                        | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák              |
|-------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|
| Tömeget és térfogatot mér a laboratóriumban használt mérőeszközökkel.   | Ismeri a laboratóriumi tömeg- és térfogatmérő eszközöket.            | Instrukció alapján részben önállóan | Törekszik a szakmai szabályok betartására, pontos, logikusan gondolkodik, szabályokat betartja.                                                          | Az adatok feldolgozását és megjelenítését digitálisan is elvégzi. |
| Oldatokat készít.                                                       | Elsajátította a kapcsolódó matematikai és kémiai ismereteket.        | Instrukció alapján részben önállóan | Feladatait pontosan, precízen, az utasításoknak megfelelően, fegyelmezetten látja el                                                                     | Digitális laboratóriumi eszközök használata.                      |
| Elvégzi az alapvető anyagtisztítási és anyagszétválasztási műveleteket. | Ismeri az anyagok szétválasztására és szűrésére használt eszközöket. | Irányítással                        | A használt eszközöket, berendezéseket és a munkaterületet tisztán és rendezetten tartja.                                                                 | Internetes információforrások keresése és használata.             |
| Munka- és környezetvédelmi előírásokat, szabályokat alkalmaz.           | Ismeri a biztonságtechnikai előírásokat.                             | Instrukció alapján részben önállóan | A hulladékokat szakszerűen kezeli. Érti a munkavédelmi szabályok jelentőségét. Felelős és igényes munkát végez egyéni, páros vagy csoportfeladat esetén. |                                                                   |

### 3.5.6.6 A tantárgy témakörei

#### 3.5.6.6.1 A laboratóriumi munka eszközei

A laboratóriumokban használt üveg fém és műanyag eszközök

#### 3.5.6.6.2 Tömeg- és térfogatmérés a laboratóriumban

Tömegmérés eszközei - a mérlegek típusai, jellemzői

Folyadék térfogatmérésére használt eszközök típusai, tulajdonságai.

Használatuk szabályai

#### 3.5.6.6.3 Matematikai számítások a laboratóriumban

Elegyek és oldatok százalékos összetételével kapcsolatos számítások

Oldatok koncentrációjával kapcsolatos számítások

Normál oldat számítása

#### **3.5.6.6.4** Oldatkészítés, oldatkonzentráció

Az oldódás folyamata

Az oldatkészítés alapvető szabályai

Százalékos összetétel és típusai

Oldatkonzentráció és típusai

Normál oldat

Hígítás, töményítése

#### **3.5.6.6.5** Laboratóriumi alapműveletek: anyagok tisztítása és szétválasztása

Szűrés

Bepárlás

Ülepítés

Extrakció (kioldás)

Centrifugálás

Dekantálás (szilárd anyagok oldódási különbségén alapuló szétválasztása)

Többfázisú elegyek szétválasztása

Egyszerű és frakcionált desztillálás

#### **3.5.6.6.6** Laboratóriumi vegyszerek és tárolásuk

Laboratóriumban használt szervetlen vegyszerek

Laboratóriumban használt szerves vegyszerek

A vegyszerek szabályszerű tárolása

#### **3.5.6.6.7** Biztonságtechnika a laboratóriumban

Az emberre és környezetre veszélyes anyagok kezelése tárolása

Használt veszélyes anyagok kezelése

Munka a biológia anyagokkal

#### **3.5.6.6.8** Évközi orientációs gyakorlat szövettani, klinikai kémiai és mikrobiológiai laboratóriumban

Látogatás szövettani, klinikai kémiai és mikrobiológiai laboratóriumokba.

Tájékozódás a munkakörnyezetről, az egyes területeken zajló munkáról, munkafolyamatokról

#### **3.5.6.6.9** Informatika a laboratóriumban

A szövettani és klinikai kémiai laboratóriumban használatos informatikai eszközök alkalmazási területe.

#### **3.5.6.6.10** Minőségbiztosítás a laboratóriumban

Minőség fogalma

Minőségbiztosítás fogalma

Minőségbiztosítás módszerei (minőségellenőrzés, minőségirányítás)

Minőségbiztosítási szabványok

### 3.5.7 Rehabilitációs alapismeretek és fizioterápia tantárgy

54/54 óra

#### 3.5.7.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló ismerje meg az akadályozott ember gondozásával kapcsolatos alapvető fogalmakat és gondozási feladatokat. A tantárgy során a tanulók megismerkednek a re/habilitációt érintő legfontosabb fogalmakkal, meghatározásokkal. Továbbá elsajátítják a fizioterápia alapjait.

#### 3.5.7.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Bsc ápoló / Gyógytornász Bsc / Gyógypedagógus

#### 3.5.7.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi terminológia, Szakmai kémiai és biokémiai alapok, Szakmai fizikai és biofizikai alapok, Egészségügyi etika alapjai, Egészségügyi jog alapjai, Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan, Gyógyszer-tani alapismeretek, Kommunikáció, Pszichológia alapjai, Belgyógyászat és ápoláстана, Sebészet és ápoláстана.

#### 3.5.7.4 A képzés órakeretének legalább 25%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

#### 3.5.7.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képes-ségek                                                               | Ismeretek                                                                                 | Önállóság és fele-lősség mértéke    | Elvárt viselkedés-módok, attitűdök                                                                                                                                                                                                         | Általános és szak-mához kötődő di-gitális kompeten-ciák                                                                          |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| A rehabilitációs alapfogalmakat helyesen értelmezi, és ennek megfelelően cselekszik  | Ismeri a rehabilitá-ció alapfogalmait.                                                    | Teljesen önállóan                   | Mindennapi élete és munkája során em-patikusan és diszk-rimináció mentesen cselekszik, erre ösz-tönzi környezetét. Elkötelezett a morá-lis akadálymentesi-tés és az integráció eszméjével, - mun-kája során önkriti-kus önmagával szemben. | A betegségek és fo-gyatékokosságok nem-zetközi osztályozá-sának rendszerét az informatikai rend-szeren keresztül ta-nulmányozza. |
| A komplex rehabili-táció rendszerében az akadályozott em-berek fejlesztését végzi.   | Ismeri az átfogó re-habilitációs rend-szer működését.                                     | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                                                            | Internet alapú szak-mai anyagokat ol-vas.                                                                                        |
| Kiválasztja a meg-felelő segédeszkö-zőket.                                           | Áttekintéssel ren-delkezik a segéd-eszközök alkalma-zására és beszerzé-sére vonatkozólag. | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                                                            | Internet segítségé-vel segédeszköz forgalmazó cégeket keres.                                                                     |
| A különböző típusú akadályozottságok-kal élő kliensekkel megfelelően kom-munikál.    | Ismeri a sajátos el-látású igényű klien-sek segítségének, kommunikációjának technikáit.   | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                                                                                                                            | Tájékoztató, oktató jellegű filmeket ke-res az internet segít-ségével.                                                           |
| Feladatokat végez az akadályozott em-berek sajátos szük-ségeiteinek kielégí-tésénél. | Tisztában van a kü-lönböző akadályo-zottságok jellegez-tes megjelenési for-máival.        | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                                                            | Oktatófilmek kere-sése az interneten.                                                                                            |

|                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                              |                                     |  |                                                                                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--|-----------------------------------------------------------------------------------|
| Alkalmazza az akadálymentes környezet lehetőségei gondozási tevékenysége folyamatában.     | Ismeri az akadálymentes környezet kialakításának főbb szempontjait.                                                                                                                                                          | Instrukció alapján részben önállóan |  | Akadálymentes környezet kialakításával kapcsolatos filmek keresése az interneten. |
| A fizioterápia területén tanult fogalmakat helyesen értelmezi.                             | Ismeri a fizioterápia alapfogalmait.                                                                                                                                                                                         | Teljesen önállóan                   |  |                                                                                   |
| Felsorolja a fizioterápiás eljárások főbb csoportjait, és azok legfőbb alkalmazási köreit. | Ismeri a fizioterápiás eljárások főbb csoportjait és azok alkalmazási köreit.                                                                                                                                                | Teljesen önállóan                   |  |                                                                                   |
| Gyógyszer nélküli fájdalomcsillapító eljárásokat alkalmaz.                                 | Ismeri a fájdalom alapjait, jellemzőit, a fájdalom felmérését és a felméréshez kapcsolódó dokumentációs rendszert. Tisztában van a fájdalomcsillapítás lehetőségeivel. Ismeri a nem gyógyszeres fájdalomcsillapítás módjait. | Teljesen önállóan                   |  |                                                                                   |

### 3.5.7.6 A tantárgy témakörei

#### 3.5.7.6.1 A rehabilitáció alapfogalmai

A re/habilitációs tevékenység fogalma, tartalma

A betegségek és fogyatékoságok nemzetközi osztályozása (BNO)

A tevékenység akadályozottsága, a részvétel korlátozottsága, az FNO kódrendszer gyakorlati jelentősége

Az akadályozottságok formái, tipológiák (orvosi rehabilitáció, gyógypedagógia)

Különböző akadályozottságok, és rehabilitációjuk főbb sarokpontjai

A re/habilitációs team és szerepe

A rehabilitációs szakemberek főbb tevékenységei, kompetenciái, képzési sajátosságai

A rehabilitációt akadályozó és támogató tényezők

Támogató tényezők: empátia, önrehabilitációs akarat, együttműködés, érdekvédelem, ismeretterjesztés, felvilágosítás, jó szociális körülmények

Akadályozó tényezők: az izoláció, a viktimizáció, stigmatizáció, álrehabilitáció, rossz életkörülmények, az önrehabilitációs akarat hiánya

#### 3.5.7.6.2 Az akadályozott ember sajátos ellátási igényei, szükségletei

Az akadályozottság lelki vonatkozásai

A felnőttkori akadályozottságok lelki vonatkozásai (betegség, akadályozottság elfogadásának folyamata,)

Sérülésspecifikus pszichológiai következmények:

Kommunikációjukban (hang-, beszéd- és nyelvi zavarban) akadályozott személyek

Mozgásképeségükben akadályozott személyek

Látássérült személyek

Hallássérült személyek

## Értelmileg akadályozott személyek

### **3.5.7.6.3** Komplex, átfogó akadálymentesítés

Akadálymentesség meghatározása

Az akadályok főbb formái

Egyetemes tervezés filozófiája

### **3.5.7.6.4** A komplex (átfogó) rehabilitáció rendszere

A rehabilitáció komplexitása, - jellemzői meghatározói

A rehabilitáció intézményrendszere, főbb feladataik

Az orvosi rehabilitáció célja, feladata, eszközrendszere, és módszerei

A pszichológiai rehabilitáció célja, feladata, eszközrendszere, és módszerei

Az oktatási, nevelési rehabilitáció célja, feladata, és eszközrendszere, módszerei

A foglalkozási rehabilitáció célja, feladata, eszközrendszere, módszerei

A szociális rehabilitáció célja, feladata, eszközrendszere, módszerei

A lakóközösségi rehabilitáció elmélete, hazai vonatkozásai

Az Önálló Életvitel Mozgalmak és az új paradigmák

Az életminőség jelentősége

A civil szervezetek szerepe a rehabilitációban, az akadályozott emberek érdekvédelmi szervezetei

Aktivizáló/rehabilitációs szemléletű gondozási feladatok

### **3.5.7.6.5** A rehabilitációt támogató eszközök

Test távoli és test közeli segédeszközök

A mobilitás segédeszközei

Az önellátás segédeszközei

A kommunikáció és az információ eszközei

Kényelmi eszközök

### **3.5.7.6.6** Akadályozottságok az orvosi rehabilitációban

Az orvosi rehabilitáció tipológiája szerint felosztás területei:

Speciális funkciózavarok (pl.: spaszticitás, inkontinencia)

Pszichológiai problémák (pl.: viselkedés zavarok)

Tartós akadályozottságot okozó állapotok (pl.: stroke)

Az életkorral összefüggő akadályozottságok (pl.: cerebral paresis)

### **3.5.7.6.7** Fizioterápiáról általában

A fizioterápia fogalma és felosztása a bevitt energia szerint, feladata. A fájdalomcsillapítás nem gyógyszeres formáinak, jellemzői, indikációi-kontraindikációi, alkalmazásának algoritmusai (pozíciós terápia, felszíni kezelés, hideg-meleg terápiás alkalmazások, masszázs, fizio-oterápia, hidroterápia, TENS, alternatív medicina módszerei).

### **3.5.7.6.8** Fizioterápiás alapok

Hidroterápia, Balneoterápia, Mechanoterápia, Klímaterápia

Inhalációs kezelések

Mágneses és elektroterápia, Fototerápia, Termoterápia fogalma

Legfőbb alkalmazási területeik

### 3.6 Társadalomtudományi ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

90/72 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület összefoglalja azokat a pszichológiai, pedagógiai, szociológiai ismereteket, amelyek nélkülözhetetlenek a segítő hivatást választók számára. Az itt tanult tantárgyak azokra a témákra helyezik a hangsúlyt, amelyek az egészségügyi szakdolgozó munkájára közvetlenül, vagy közvetett módon hatással vannak. A pszichológiai, pedagógiai ismeretek megalapozzák betegvezetést, a betegoktatást, egészségfejlesztés tevékenységét, a szociológiai, közigazgatási, valamint szociális joggal foglalkozó témák a szociális segítségnyújtás lehetőségeibe vezetnek be a tanulókat.

#### 3.6.1 Szociológia alapjai tantárgy

18/18 óra

##### 3.6.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

Olyan szakemberek képzése, akik nyitottak a szociális különbségek felismerésére, megfelelő ismerettel rendelkeznek ezen egyenlőtlenségek kezelésére, ismerik a szociológia alapjait, a családot, mint a társadalom legkisebb egységét, védik a társadalmi értékeket és képesek összefoglalni a magyar társadalomra jellemző egészségpszichológiai ismereteiket.

##### 3.6.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociológus / Szociális Munkás Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár / Egészségügyi szakoktató.

##### 3.6.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

##### 3.6.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

##### 3.6.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                                                        | Ismeretek                                                                                                            | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                                | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Felsorolja a szociológia alapfogalmait, és jellemzi azokat.                                                                  | Ismeri a szociológia, a társadalmi rétegződés és szocializáció, deviancia fogalmát és tárgykörüket röviden jellemzi. | Teljesen önállóan               | Munkája során figyelembe veszi a kulturális különbségeket, biztosítja az ellátás során az esélyegyenlőséget, segítő magatartást tanúsít a kollégáival és a kliensekkel egyaránt. |                                                                                                 |
| Használja a mortalitást, morbiditást, meghatározza a szociális intézményrendszereket, és azok működésének főbb szempontjait. | Ismeri az alapfogalmakat, a szociális intézményeket és rendszerüket.                                                 | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                                                  | Elektronikus adatbázisokat kezel, elektronikus formában tartja a kapcsolatot egyes kliensekkel. |

|                                                                                                                     |                                                                                                                                                       |                   |  |  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--|--|
| Munkája során alkalmazza az egészségszociológiai ismereteit.                                                        | Ismeri a társadalmi rétegződést, az egészséget, mint értéket, az egészségi állapotot az életmódot és a betegek/fogyatékkal élők társadalmi helyzetét. | Teljesen önállóan |  |  |
| Jellemzi a családot, mint a társadalom legkisebb egységét és megítéli a családban bekövetkező szerepkonfliktusokat. | Ismeri a család egységét és a szerepkonfliktusokat.                                                                                                   | Teljesen önállóan |  |  |
| Ismerteti a családmodelleket, és a házasság intézményét szociológiai szempontból.                                   | Ismeri a családmodelleket, és a házasság intézményét.                                                                                                 | Teljesen önállóan |  |  |

### 3.6.1.6 A tantárgy témakörei

#### 3.6.1.6.1 A szociológia alapjai

A szociológia lényege, tárgya, jelentősége. Társadalmi rétegződés és mobilitás. Társadalmi egyenlőtlenségek és a szegénység. A szocializáció fogalma és elméletei; szinterei, intézményei. Deviáns magatartás fogalma, formái.

#### 3.6.1.6.2 Egészségsszociológia

Mortalitás, Morbiditás, Társadalmi rétegződés és az egészség kapcsolata, az egészség, mint érték, az életkor és az egészségi állapot, életmód a különböző társadalmi rétegekben, betegek, fogyatékkal élők társadalmi helyzete. Biomedikális szemlélet.

#### 3.6.1.6.3 Családszociológia

Családszociológia. Család intézménye. Családon belüli szerepek és szerepkonfliktusok, a család funkciói. Házasság intézménye. Családmmodellek: Klasszikus, egyszülős, mátrix családok szociológiai jelentősége.

### 3.6.2 Pszichológia alapjai tantárgy

36/18 óra

#### 3.6.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg az ember pszichikus működésének, pszichikus fejlődésének alapjait, a személyiség jellemzőit. Pszichológiai ismereteik járuljanak hozzá a betegekkel, munkatársakkal való együttműködési képesség fejlődéséhez. Fejlődjön empátiás készségük, a beteg ember lélektanával kapcsolatos ismereteik segítsék őket a megfelelő beteg-szakdolgozó kapcsolat kialakításában, a betegvezetés és a betegek lelki támogatása során.

#### 3.6.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pszichológus / Mentálhigiénés szakember / Pedagógia tanár

3.6.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak  
Általános ápolástan és gondozástan, Kommunikáció

3.6.2.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

### 3.6.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                                                                        | Ismeretek                                                                                                                                   | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                        | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák                            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|
| Általános lélektan-nal kapcsolatos ismereteit felhasználja a betegekkel való kapcsolat kialakítása, a betegoktatás és egészségnevelés során. | Ismeri a megismerő folyamatok működésének alapjait.                                                                                         | Teljesen önállóan               | Megértő, empátikus magatartást tanúsít a betegekkel szemben. Korrekt munkahelyi kapcsolatokra törekszik. | Online pszichológiai tesztek keresése, kitöltése.                               |
| Felismeri a személyiség típusokat.                                                                                                           | Ismeri a legalapvetőbb személyiségelméletek lényegét.                                                                                       | Teljesen önállóan               |                                                                                                          |                                                                                 |
| Munkáját az életkori sajátosságok figyelembevételével végzi.                                                                                 | Ismeri a pszichikus fejlődés törvényszerűségeit, a pszichikus fejlődés főbb mozzanatait.                                                    | Teljesen önállóan               |                                                                                                          | Fejlesztőlélektan-nal kapcsolatos videók keresése és megtekintése a világhálón. |
| Megfelel a munkahelyi szerepelvárásoknak, hatékonyan együttműködik az egészségügyi team tagjaként.                                           | Ismeretekkel rendelkezik a szerepek-ről, szereptanulás-ról. Ismeri a formális kiscsoportok jellemzőit, a csoportok alakulásának folyamatát. | Teljesen önállóan               |                                                                                                          |                                                                                 |
| Felismeri a betegnek a betegsége adott reakcióját, a megfelelő segítséget, pszichés támogatást nyújtja ezzel kapcsolatban.                   | Ismeri a beteg ember lélektani folyamatait. Ismeri a szororigén pszichikus ártalmakat.                                                      | Teljesen önállóan               |                                                                                                          |                                                                                 |

### 3.6.2.6 A tantárgy témakörei

**3.6.2.6.1** Általános lélektan  
A megismerő folyamatok rendszere  
Az érzékelés és észlelés  
A figyelem  
Alvás, álom  
Emlékezés, tanulás  
Képzelet  
Gondolkodás, intelligencia és kreativitás  
Motiváció és érzelmek

#### **3.6.2.6.2 Személyiséglélektan**

A személyiség fogalmának ismételése. A személyiségelméletek csoportjai. Típuselméletek ismételése

Pszichoanalitikus elméletek: Sigmund Freud, Carl Gustav Jung személyiségelmélete

Humanisztikus elméletek: Rogers, Maslow elmélete

A jellem. Az érett személyiség jellemzői

#### **3.6.2.6.3 Fejlődéslélektan**

A fejlődéslélektan fogalma. Pszichikus fejlődéstörvények. Életkori periodicitás

A szenzomotoros fejlődés. A mozgásfejlődés főbb jellemzői. Az érzékszervi-mozgásos értelmi fejlődés periódusai

A beszéd és nonverbális kommunikáció fejlődése

Gyermeki világkép és gondolkodás

Az énkép és éntudat fejlődése

Az érzelmek és az akarat fejlődése

A játék, a rajz és a mese szerepe

A korai anya-gyermek kapcsolat jelentősége. Az apa szerepe

A szocializáció fogalma, szinterei. Utánzás, azonosulás, identifikáció

#### **3.6.2.6.4 Szociálpszichológia**

A szociálpszichológia tárgya. A személyészlelés ismételése

Szerepek, szereptanulás, szerepkonfliktus

Az emberi kollektívák. A csoport fogalma, csoporttípusok. A formális kiscsoport rétegződése. A csoportnormák, csoportszerepek. A formális kiscsoport fejlődése.

#### **3.6.2.6.5 Beteg ember lélektana**

A gyógyítók személyisége. Nővértípusok. A gyógyítók közössége

A beteggel való kommunikáció. Empátia és tolerancia

A betegség hatása a személyiségre. Betegségélmény és magatartás. A fájdalom. A krónikus betegség hatása a személyiségre. A haldoklás, halál és gyász

Az egészségügyi szakdolgozók feladatai a betegvezetés során

Az egészségügyi dolgozó mindennapos feladatai elvégzésével kapcsolatos lélektani vonatkozások

Szororigén pszichikus ártalmak

### 3.6.3 Népegészségtan, egészségfejlesztés tantárgy

18/18 óra

#### 3.6.3.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanulása egészítse ki és mélyítse el a tanulók egészséges életmóddal, életvitellel kapcsolatos ismereteit, járuljon hozzá az egészségtudatos magatartás formálásához.

#### 3.6.3.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Népegészségügyi ellenőr Bsc / Ápoló Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

#### 3.6.3.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia, Általános ápolástan és gondozástan, Emberi test és működése

#### 3.6.3.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

#### 3.6.3.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                                                                      | Ismeretek                                                                                                                                                       | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                       | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák                                             |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Felismeri az egészséget hátrányosan befolyásoló tényezőket.                                                                                | Ismeri az egészség, és az egészségkultúra fogalmát, elemeit.                                                                                                    | Teljesen önállóan               | Belátja az egészséges életmód, életvitel jelentőségét. Életvitelében törekszik ennek betartására, és a környezetével való kiegyensúlyozott kapcsolatra. |                                                                                                  |
| Értelmezi a lakosság egészségi állapotát leíró mutatókat, statisztikai adatokat, diagramokat.                                              | Ismeri az egészségi állapot mérési módszereinek lényegét, a főbb mutatókat.                                                                                     | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                         | A lakosság egészségi állapotával kapcsolatos adatok keresése digitális adatbázisokban.           |
| Felismeri az egyén magatartásában az egészséget veszélyeztető tényezőket, rizikófaktorokat.                                                | Ismeri a prevenció fogalmát, szintjeit, eszközeit, az egészségmegőrzési programokat.                                                                            | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                         |                                                                                                  |
| Egészséges életmóddal, szexuálhigiéniával, káros szenvedélyekkel kapcsolatos ismereteit alkalmazza az egészségfejlesztő tevékenység során. | Tisztában van az egészséges életmód elemivel, a modern nemzedék egészség magatartásával, a szexuálhigiéniával. Ismeri a káros szenvedélyek formáit, jellemzőit. | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                         | Internetes kutatómunka, prezentációkészítés egészséges életmód, vagy káros szenvedélyek témában. |
| Megelőzi a kiégés kialakulását.                                                                                                            | Ismeri a stressz és a konfliktusok lelki egészségre gyakorolt hatását, a lelki egyensúly fenntartásának, helyreállításának lehetőségeit.                        | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                         |                                                                                                  |

|                                                                  |                                                                |                                     |  |  |
|------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--|--|
| Munkájához kapcsolódó egészségfejlesztési tevékenységet folytat. | Ismeri az egészségfejlesztés módszereit, eszközeit, szintjeit. | Instrukció alapján részben önállóan |  |  |
|------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--|--|

### 3.6.3.6 A tantárgy témakörei

#### 3.6.3.6.1 Az egészség, egészségkultúráltság

Az egészségkultúra fogalma, összetevői, helye a kultúrában

Az egészség fogalmának értelmezése

Az egészséget meghatározó tényezők: életmód, környezet (társadalmi, természeti), egészségügyi ellátórendszer, egyéni sajátosságok

A népegészségtan fogalma, feladatai

#### 3.6.3.6.2 Az egészségi állapot mérési módszerei

A magyar lakosság egészségi állapotának jellemzői

Az egészségi állapot mérésének módszerei

Statisztikai módszerek: statisztikai adat, adatgyűjtés, csoportosítás, statisztikai sorok

Szociológiai módszerek

Demográfiai módszerek: a demográfia fogalma, demográfiai adatgyűjtés, a strukturális demográfia, népmozgás, a természetes népmozgás mutatói (születési, halálozási mutatók)

Epidemiológiai módszerek: morbiditás, morbiditási adatok forrásai

#### 3.6.3.6.3 Prevenció és egészségmegőrzés

A prevenció fogalma, szintjei

A primer, sekunder és terciér prevenció célja, lényege és eszközei

Védőoltások típusai, életkorhoz kötött védőoltások

Szűrővizsgálatok célja, fajtái

A szív- és érrendszeri, emésztőszervi, légzőszervi megbetegedések kialakulásának okai és kockázati tényezői

Daganatos betegségek megelőzése

#### 3.6.3.6.4 Népegészségügyi programok

Az egészségfejlesztés alapidokumentumai (Alma-Ata, Ottawai Charta, Dzsakartai Nyilatkozat)

Hazai népegészségügyi programok

#### 3.6.3.6.5 Életmód - egészségmagatartás

Az életmód fogalma, objektív és szubjektív meghatározói

Az egészségmagatartás. Preventív magatartás, kockázati magatartás

Egészségtudatos magatartás fogalma, jellemzői. Az életminőség

A modern nemzedék egészség-magatartása. A digitális nemzedék jellemzői. A számítógép használatának egészségügyi vonatkozásai, az egészségügyi problémák megelőzése. Elhúzódozó serdülőkor. Modern kori evés- és testképzavarok.

#### 3.6.3.6.6 Szexuálhigiéné

A szexuális identitás

A pubertás élettani változásai

Intim higiéné. Menstruációs higiéné

Az emlő és a here önvizsgálata

Partnerkapcsolatok  
 Családtervezés. A fogamzásgátlás módszerei  
 Felkészülés a nőgyógyászati vizsgálatra  
 Szexuális úton terjedő betegségek és megelőzésük

#### **3.6.3.6.7 Mentálhigiéné**

A mentálhigiéné fogalma  
 Az egészséges lelki egyensúly fenntartása  
 A stressz. Megküzdési stratégiák, énvédő technikák  
 Konfliktushelyzetek és kezelésük  
 A burn-out szindróma. A kiégés megelőzése

#### **3.6.3.6.8 Egészségkárosító tényezők**

A környezetszennyezés egészségre gyakorolt hatásainak ismertetése  
 Addikció fogalma. A függőségek fajtái. Hajlamosító tényezők  
 Kémiai függőségek: nikotin, alkohol, pszichoaktív szerek  
 Viselkedéses függőségek

#### **3.6.3.6.9 Egészségfejlesztés**

Az egészségfejlesztés fogalma, célja, feladata  
 Az egészségfejlesztés módszerei, eszközei  
 Az egészségfejlesztés színterei, szervezeti formái  
 Egészségfejlesztő foglalkozások tervezése

### **3.6.4 Pedagógiai – betegoktatási alapismeretek tantárgy**

**18/18 óra**

#### **3.6.4.1 A tantárgy tanításának fő célja**

A tanulók sajátítsák el a betegek és hozzátartozók oktatásához szükséges alapvető pedagógiai ismereteket. Lássák át a területükön gyakorlatot teljesítő tanulókkal kapcsolatos alapvető feladatokat, értsék meg a szakmai gyakorlat pályaszocializációban betöltött szerepét, jelentőségét.

#### **3.6.4.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások**

Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Ápoló MSc / kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Pedagógia tanár (általános pedagógia, andragógia) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

#### **3.6.4.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak**

Pszichológiai ismeretek, Általános ápolástan és gondozástan, Kommunikáció

#### **3.6.4.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.**

#### **3.6.4.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák**

| Készségek, képességek | Ismeretek | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|-----------------------|-----------|---------------------------------|-----------------------------------|------------------------------------------------------|
|-----------------------|-----------|---------------------------------|-----------------------------------|------------------------------------------------------|

|                                                                                                            |                                                                                                                                        |              |                                                                                                                                                                                             |                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|
| A nevelés és oktatás alapelveit, módszereit alkalmazza a betegek oktatása során.                           | Ismeri a nevelés fogalmát, alapelveit, módszereit, a nevelői attitűdöket. Ismeri az oktatás alapelveit, főbb módszereit, munkaformáit. | Irányítással | A betegekkel és a hozzátartozókkal empatikus, toleráns. Figyelembe veszi egyéni tanulási igényeiket és szükségletüket. Fontos számára a szakmai utánpótlás nevelésében való szerepvállalás. | Prezentációkészítés, oktatástechnikai eszköz használata.            |
| A felnőtt beteg oktatásánál figyelembe veszi a felnőttekre jellemző sajátos igényeket.                     | Ismeri az andragógia alapfogalmait, a felnőttek tanulásának jellegzetességeit.                                                         | Irányítással |                                                                                                                                                                                             | Felnőttképzési, felnőttoktatási lehetőségek keresése az interneten. |
| Részt vesz a betegek oktatásában, a beteg otthonában önállóan végezhető egyszerűbb műveletek tekintetében. | Ismeri a betegek oktatásának főbb elveit, módszereit.                                                                                  | Irányítással |                                                                                                                                                                                             |                                                                     |
| Részt vesz a területre érkező tanulóval való foglalkozásban.                                               | Tisztában van a gyakorlatot teljesítő tanulók gyakorlati foglalkoztatásának alapvető szabályaival.                                     | Irányítással |                                                                                                                                                                                             |                                                                     |

### 3.6.4.6 A tantárgy témakörei

#### 3.6.4.6.1 Általános pedagógiai alapismeretek

A pedagógia tárgya, tudományterületei

A nevelés fogalma, célja, alapelvei

A nevelés főbb módszerei

A módszerek megválasztásának elvei

A nevelői attitűdök

A didaktika fogalma, alapelvei. A tanulási-tanítási folyamat

Az oktatás leggyakoribb módszerei (előadás, magyarázat, megbeszélés, vita, szemléltetés, munkáltatás), megválasztásuk elvei. Az oktatás szervezeti formái

Oktatástechnikai eszközök

#### 3.6.4.6.2 Andragógia

Az andragógia fogalma, területei (felnőttoktatás, felnőttképzés)

A lifelonglearning elve. A távoktatás és e-learning jellemzői

A tanulás típusai: formális, informális, nonformális

A felnőtt tanulók és a felnőttkori tanulás főbb jellemzői

A felnőttoktató szerepe

#### 3.6.4.6.3 Betegoktatás

A betegoktatás célja

Beteg és hozzátartozójának oktatása során alkalmazott módszerek

Krónikus betegek oktatása (diabétesz, onkológiai, nefrológiai, pulmonológiai)

A betegnapló vezetésének megtanítása

Gyógyászati segédeszközök alkalmazásának megtanítása

#### **3.6.4.6.4** Egészségügyi szakdolgozók oktatása

A szakmai gyakorlatok célja, feladatai

A szakmai gyakorlatok etikai és jogszabályi előírásai (felelősségbiztosítás, szerződések, a tanuló gyakorlati foglalkoztatásának szabályai)

Az egészségügyi intézményben folytatott gyakorlatok személyi és tárgyi feltételei, adminisztrációs feladatai (foglalkozási napló, jelenléti ív)

Az intézményi gyakorlatok sajátos módszerei: előmegbeszélés, gyakorlás, utómegbeszélés, esetbemutató

### 3.7 Klinikumi alapismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

405/354 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület tárgyainak oktatása során a tanuló megismeri belgyógyászat-, sebészet és háttérterületeinek, valamint a gyermekgyógyászatban leggyakrabban előforduló kórképeket.

#### 3.7.1 Belgyógyászat és ápolástana tantárgy

54/47 óra

##### 3.7.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanítása során a tanulók megismerik a leggyakoribb belgyógyászati betegségek mortalitási és morbiditási mutatóin túl azok kórélettani és patofiziológiai alapjait, a szükséges diagnosztikai, valamint terápiás specialításait. Képesse válnak az oxigénterápia, a húgyhólyag irrigálás, az infúziós terápia, az EKG kivitelezésére és a széklet, vizelet, hányadék felfogására, mintavételére.

##### 3.7.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év belgyógyászati területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

##### 3.7.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan

##### 3.7.1.4 A képzés órakeretének legalább 25%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

##### 3.7.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                   | Ismeretek                                              | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                                                            | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|---------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|-------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Részt vesz a szív-, és érrendszeri betegek ellátásában. | Ismeri keringési rendszer klinikumi specialításait.    | Instrukció alapján részben önállóan | Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empátikus magatartás, megfigyelőképesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség. | Kórházi informatikai rendszerek használata.          |
| Részt vesz a vérképző rendszeri betegek ellátásában.    | Ismeri vérképző rendszer klinikumi specialításait.     | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                              |                                                      |
| Részt vesz a légző rendszeri betegek ellátásában        | Ismeri légző rendszer klinikumi specialításait.        | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                              |                                                      |
| Részt vesz az emésztőrendszeri betegek ellátásában.     | Ismeri az emésztőrendszer klinikumi specialításait.    | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                              |                                                      |
| Részt vesz a kiválasztó rendszeri betegek ellátásában.  | Ismeri a kiválasztó rendszer klinikumi specialításait. | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                              |                                                      |
| Részt vesz az endokrin rendszeri betegek ellátásában.   | Ismeri az endokrin rendszer klinikumi specialításait.  | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                              |                                                      |

|                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                 |                                     |  |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--|--|
| Részt vesz a daganatos betegek ellátásában.                                                                                                                                                                                                           | Ismeri a daganatos megbetegedések klinikumi specialitásait.                                                     | Instrukció alapján részben önállóan |  |  |
| Részt vesz a fertőző betegek ellátásában.                                                                                                                                                                                                             | Ismeri a fertőző betegségek klinikumi specialitásait.                                                           | Instrukció alapján részben önállóan |  |  |
| Belgyógyászati ápolási beavatkozásokat végez (EKG készítés, részvétel az infúziós terápiában: palack csere, cseppszám szabályozás, húgyhólyag öblítés, széklet vizelet hányadék mintavétel, felfogása, oxigénterápia alacsony nyomású rendszerekkel). | Ismeri a beavatkozások elméleti és gyakorlati kivitelezésének menetét, az esetleges szövődeményeket megfigyeli. | Instrukció alapján részben önállóan |  |  |

### 3.7.1.6 A tantárgy témakörei

#### 3.7.1.6.1 Szív- és érrendszeri megbetegedések

A leggyakoribb szívérrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnózisa, terápiája

Koszorúér-betegségek (Atherosclerosis, ISZB, akut coronária szindróma /angina, infarctus), Koronarográfia

A pericardium betegségei (pericarditis, pericardiális tamponád, pericardiocentesis)

A myocardium betegségei (myocarditis, cardiomyopathia)

Az endocardium betegségei (endocarditis, rheumás láz)

Szívhibák/vitiumok (veleszületett vitiumok, shunt nélkül, jobb-bal, bal-jobb shunttel, szerzett vitiumok stenosis, insuffitientia)

Az ingerképzés, ingerületvezetés zavarai, csoportosítása (bradycardiával, tachycardiával járó ritmuszavarok)

A szívelégtelenség okai, kialakulásának folyamata, tünettana, terápiája, stádium beosztása

A hypertónia betegség (primer, secunder, hypertoniás sürgősségi állapotok)

Az érrendszeri betegségek (az artériás és vénás rendszer betegségei, rizikó tényezői, Virchow triász, thrombo-emboliás állapotok, mélyvénás thrombozsis, thrombophlebitis, varicositas, artériás embolizáció)

Anticoaguláns terápiák (thrombolysis, trombocita aggregációgátló-, anticoaguláns- és profilaktikus terápiák és jellemzőik)

A szív-érrendszeri betegek educatiójának specialitásai

Szív-érrendszeri betegségek időskori vonatkozásai

#### 3.7.1.6.2 Vértképzőrendszeri megbetegedések

A vértképzőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

A vértképzőrendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb vértképzőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnózisa, terápiája

A vörösvértestek betegségei – anaemiák (vashiányos, megaloblastos, hemolyticus, corpuscularis, renalis, aplasticus)

A fehérvérsejtek betegségei – leukaemiák, malignus lymphomák

Heamorrhagiás diathesisek (coagulopathiák, haemophilia, DIC, thrombocytopéniák, thrombocytopathiák)

A vérképzőrendszeri betegek edukációjának specialitásai

#### **3.7.1.6.3 Légzőrendszeri megbetegedések**

A légzőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

A légzőrendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb légzőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, terápiája

A felsőlégutak lázzal és láz nélkül járó betegségei

Obstruktív tüdőbetegségek – COPD (asthma bronchiale, krónikus bronchitis, emphysema)

Restriktív tüdőbetegségek (pneumóniák, tbc, fibrosis, tumorok)

A tüdő keringési zavarai (pulmonális hypertonia, cor pulmonale)

A pleura betegségei (pleuritis, tumor, pleurális folyadékgyűlem)

A légzőrendszeri betegek edukációjának fontosabb elemei (steroid, bronchodilatátor és profilaktikus terápiák, a légzésfunkció önellenőrzése, a köpet kezelése)

#### **3.7.1.6.4 Emésztőrendszeri megbetegedések**

Az emésztőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

Az emésztőrendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb emésztőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, terápiája

A nyelőcső betegségei (gyulladás, diverticulum, achalasia, reflux, szűkület, tumor, hiatus hernia)

A gyomor betegségei (gastritisek, ulcus ventriculi, stenosis, tumor)

A belek betegségei (IBD, ulcus duodeni, colitis ulcerosa, M. Chron, diverticulosis, diverticulitis, polyposis, tumor)

Emésztőrendszeri vérzések (occult vérzés, oesophagus varix ruptura, haematemesis, melena, haematokézia)

A székletürítés zavarai (hasmenés, székrekedés, bélférgesség, fertőző betegségek)

A hasnyálmirigy betegségei (acut és krónikus pancreatitis, tumor)

A májelégtelenséghez vezető kompenzált és dekompenzált állapotok (cirrhosis, portális hypertonia, hepaticus encephalopathia, coma hepaticum)

Az epeutak betegségei (epekövesség, cholecystitis, cholangitis)

Az emésztőrendszeri betegek edukációjának specialitásai

#### **3.7.1.6.5 Kiválasztórendszeri megbetegedések**

A kiválasztórendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

A kiválasztórendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb kiválasztórendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnózisa, terápiája

A vese gyulladásos betegségei (glomerulonephritis, pyelonephritis)

Nephrosis syndroma

Vesekövesség

Vese cysta, polycistás vese, vese daganatok

Acut veseelégtelenség prerenális, renális és postrenális formái

Krónikus veseelégtelenség, uraemia

Vesepótlókezelés (haemodialízis, peritoneális dialízis, CAPD)

A dializált betegek edukációjának specialitásai

A vizeletkiválasztó rendszeri betegségek időskori vonatkozásai

#### **3.7.1.6.6 Endokrinrendszeri megbetegedései**

Az endokrinrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői  
 Az endokrinrendszeri betegségek diagnosztikája  
 A leggyakoribb endokrinrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnózis, terápiája  
 A diabetes mellitus (formái, diagnosztika, terápia, szövődmény, crisis állapotok)  
 A diabetes terápiáinak csoportosítása, jellemzői  
 A diabetes szövődményei, azok megelőzésének feladatai, diabeteses beteg educatioja  
 A pajzsmirigy betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, strumák, Basedow-kór, gyulladások, daganatok, crisis állapotok)  
 A mellékpajzsmirigy betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, tetánia)  
 A mellékvesekéreg betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, Cushing syndrome, Phaeromocytoma, Addison kór, crisis állapotok)  
 A hypothalamus és hypophysis endokrin zavarai (nanizmus, gigantizmus, acromegália, diabetes insipidus)  
 Az endokrinrendszeri betegek educatiojának specialitásai

#### **3.7.1.6.7 Daganatos megbetegedések**

A daganatos betegségek epidemiológiája (morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői)  
 Daganatos betegségek diagnosztikája  
 Daganatos betegségek szűrővizsgálata (formái, jelentősége, a szűrési programokkal kapcsolatos követelmények,)  
 Daganatok nevezéktana és stádium beosztása  
 A daganatos betegségek jelei, tünetei (általános tünetek, szervspecifikus tünetek, áttétek tünetei, paraneoplasias jelenségek)  
 Daganatos betegségek kezelésének módszerei (sebészeti kezelés, sugárterápia, kemoterápia, hormonkezelés, daganatok célzott kezelése: biológiai kezelés, immunterápia, génterápia, gyógyszeres kezeléssel)  
 Terápiás mellékhatások és kezelésük (hányinger, hányás, hasmenés, nyálkahártya elváltozások, bőrtünetek)  
 Fájdalomcsillapítás  
 Táplálás terápia az onkológiai betegségben szenvedőknél  
 Daganatos betegek lelki gondozása (daganatos betegségek pszichoszociális jellemzői, halálkó betegségei pszichoszociális ellátása)

#### **3.7.1.6.8 Fertőző betegek, infektológia**

A fertőző betegségek epidemiológiai vonatkozásai  
 A fertőző betegségek kialakulásának tényezői, lefolyásának jellemzői  
 A fertőző betegségeket megelőző közegészségügyi – járványügyi tevékenységek  
 A védőoltások elméleti alapjai (aktív, passzív immunizálás, életkorhoz kötött és felnőttkori védőoltások)  
 Fertőzésre utaló tünetek  
 Kiütéssel járó fertőző betegségek  
 Hasmenéssel, hányással járó fertőzések  
 Élősködők, kullancsok által terjesztett megbetegedések  
 Bakteriális meningitis klinikai specialitásai  
 Influenza klinikai specialitásai  
 A fertőző betegek ellátásának jogi és etikai aspektusai  
 Fertőzőbeteg, fertőző forrás elkülönítése, az izoláció  
 A kórházi infekciók, járványok megelőzésére irányuló intézkedések.

**3.7.1.6.9** Belgyógyászati ápolási beavatkozások  
 Oxygénterápia eszközei, használatuk  
 Húgyhólyaöblítés eszközei használata, előkészítés és asszisztálás  
 EKG készítés eszközei, használatuk  
 Betegedukáció a vizsgálat alatt, eszközök kezelése.  
 Széklet, vizelet, hányadék felfogása  
 Mintavétel eszközei és azok alkalmazása  
*A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni*

**3.7.2 Sebészet és ápolástana tantárgy** **54/36 óra**

**3.7.2.1** A tantárgy tanításának fő célja  
 Megismertetni a tanulókat a sebészeti osztályon történő gyógyító tevékenységekkel, a sebészeti területek sajátosságaival. Megtanítani a legfőbb kórképek klinikai jellemzőit terápiás vonatkozásait. Betekintést nyújtani a műtét alatti folyamatokba és azok hatásaival emberi szervezetre. Elsajátítja a tanuló a sebkezelés, a stómaterápia alapjait, a beöntés adás módját, a gyomorszonda levezetését, a sebváladékok megfigyelését, a decubitus jeleit és súlyosságát, a műtéti előkészítés ápolási vonatkozásait.

**3.7.2.2** A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások  
 Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év sebészeti területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

**3.7.2.3** Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak  
 Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan

**3.7.2.4** A képzés órakeretének legalább 25%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

**3.7.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák**

| Készségek, képességek                                                               | Ismeretek                                                                                          | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                               | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák                                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|
| Megfigyeli és felméri a beteg állapotát és szükségleteit a perioperatív időszakban. | Állapot felmérés szabályai, módszerei, a perioperatív és a posztoperatív ellátás főbb szempontjai. | Teljesen önállóan                   | Empatikusan, etikusán, segítő-készen a kliens érdekeit és szükségleteit szem előtt tartva vesz részt az ellátásban, munkájára és önmagára igényes, tiszta, ápol | Egészségügyi dokumentációt vezet, felhasználói szintű számítógépes ismeretei vannak. |
| Műtét előtti betegtájékoztatót végez.                                               | A kliensek műtét előtti és utáni sajátos igényei.                                                  | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                 |                                                                                      |

|                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                          |                                     |                                                                                                |                                                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|
| Segédkezik a műtét utáni seb-kötőzésben, sebek megfigyelésében.                                                                              | Az akut sebek jellemzőit, a szövetegetyegesítő eljárásokat, a sebgyógyulási zavarokat, sebváladék minta-vétel menete, a vérzési rendellenességek, a sebek típusai, varratszedés típusai.                                                 | Irányítással                        | megjelenésű, tudását folyamatosan bővíti, fogékony az innovatív eljárásokra és alkalmazásukra. |                                                 |
| Részt vesz a hasi sebészeti betegek terápiájában.                                                                                            | Hasi műtét típusok és eljárások, a fektetési módok, a kliens műtét utáni szükségletei, a mobilizációs lehetőségek, megnevezi a dietetikai meg-szorítások.                                                                                | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                | Egészségügyi informatikai rendszereket használ. |
| Részt vesz a mellkasi-, szívsebészeti betegek terápiájában.                                                                                  | A mellkasi-szívsebészeti műtét típusok és a műtét utáni teendők, ismeri a kliens szükségletei, mellkas punctió/csapolás asszisztálásának módjai, a mellkasi szívás típusai, alkalmazása. Átlátja a mellkasi fizioterápiás lehetőségeket. | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                | Egészségügyi informatikai rendszereket használ. |
| Részt vesz a mozgásrendszerei betegek ellátásában.                                                                                           | Ismeri a mozgásrendszer klinikumi specialításait                                                                                                                                                                                         | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                |                                                 |
| Akut és műtéti sebbekezelést, kötéscserét végez, sebváladékból mintát vesz. Decubitust megfigyel, súlyosságát felméri.                       | Ismeri a beavatkozások protokollját, ismeri a sebekre vonatkozó alapvető ismereteket, és a decubitus felmérésének lehetőségeit.                                                                                                          | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                |                                                 |
| Ápolási beavatkozásokat végez, nazogasztrikus szondán keresztül táplál, sztómazsákot cserél, gondoz, beöntést ad, műtéti előkészítést végez. | Ismeri az ápolási beavatkozások kivitelezésének protokolljait, eszköz igényét.                                                                                                                                                           | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                |                                                 |

### 3.7.2.6 A tantárgy témakörei

#### 3.7.2.6.1 Általános sebészeti alapismeretek

A sebek klinikuma, a sebgyógyulás folyamata

A sebek fajtái

A sebgyógyulás zavarai, gyulladásos sebek kezelése

Sebészeti fertőzések (anaerob, vírus, gombás)  
Hőhatás okozta sérülések és ellátásuk (égés, fagyás)  
Vegyi hatások, sugárhatások és elektromos áram okozta sérülések  
Műteti érzéstelenítés formái  
Műtét előtti kivizsgálás, anamnézis felvétele  
Posztoperatív betegfogadás, megfigyelés  
Műtét utáni szövődmények

#### **3.7.2.6.2 Részletes sebészet**

A fej sebészete (fejlődési rendellenességek, daganatok, agy sebészeti betegségei)  
A nyak sebészete (pajzsmirigy, mellékpajzsmirigy)  
Az emlő sebészete (gyulladásos megbetegedések, jó- és rosszindulatú daganatok)  
Gyomor és nyombél fekélybetegsége, kezelése  
Gyomor daganatos betegségei  
Vékonybél sebészi betegségei (fejlődési rendellenességek, Crohn-betegség, féregnyúlvány gyulladás)  
Vastagbél sebészi betegségei (colitis ulcerosa, jó- és rosszindulatú daganatok, FAP szindróma)  
Anorectum sebészi betegségei (nodus haemorrhoidalis, fistulák, fissurák)  
A máj sebészete (sérülés, tályogok, ciszták, daganatok)  
Epehólyag, epeutak sebészete (epekövesség, carcinoma)  
Hasnyálmirigy sebészete (pancreatitis, carcinoma)  
Lép sebészete  
Sérvek sebészete (hasfali sérvek, lágyék-, femoralis sérvek)  
Akut hasi katarsztrófák sebészete (bélelzáródás, peritonitis, gastrointestinalis vérzések)  
A mellkas sebészete (mellkasfal, mellhártya, mediastinum)  
A tüdő sebészete  
Szívsebészeti betegségek (fejlődési rendellenességek, zárt és nyitott szív műtétek, coronaria elváltozások)  
Érsebészet (arteriális rendszer betegségei, vénás rendszer betegségei)

#### **3.7.2.6.3 Traumatológiai, ortopédiai betegek ápolása**

Csonttörés típusok, rögzítési lehetőségük, konzervatív módszerek (gipszrögzítés, húzatásos módszer) külső csont rögzítő eszközök ápolása  
Leggyakoribb törési típusok csecsemő- és gyermekkorban  
Ortopédiai műtétet igénylő kórképek, ízületek betegségei és ápolásuk  
Protézisek fajtái, ortézisek és használatuk  
Politraumatizált beteg ellátásának specifikumai  
Végtag amputált beteg ápolása  
Sebészeti ellátást igénylő mozgásrendszeri fejlődési rendellenességek műtét utáni ápolása  
Gerinc és mellkas deformitásai  
Termikus sérülések és ellátásuk

#### **3.7.2.6.4 Sebészeti ápolási beavatkozások**

Akut és műteti sebek ellátása, fedőkötés felhelyezése, asszisztálás drain gondozás, sebkötözés, PTX, HTX ellátásának ápolói vonatkozásai, mellkas szívás, csapolás; biopsziák asszisztálási feladatai  
Kötéscsere  
Enterosztóma gondozás, zsák csere, beöntések típusai, kivitelezésük eszközei, menete  
Gyomor szonda levezetésének eszközei, menete

Sebváladék mintavétel eszközei, menete  
 Decubitus jelei és súlyosságának meghatározása  
 Kliens műtéti előkészítésének menete  
 Nazogasztrikus szondán keresztüli táplálás menete, és eszközrendszere  
***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

### 3.7.3 Kisklinikumi ismeretek és ápolástanuk tantárgy

36/31 óra

#### 3.7.3.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulót képessé tenni a kisklinikumi tárgyak tekintetében az ápolási-asszisztensi feladatok elvégzésére, bőrteszt, testváladék mintavételek, gyógyszerelés kivitelezésére.

#### 3.7.3.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év kisklinikumi területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

#### 3.7.3.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan

#### 3.7.3.4 A képzés órakeretének legalább 30%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

#### 3.7.3.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                             | Ismeretek                                                                                                                                                                                                                | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                  | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|---------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Szemészeti és FOG kliensek ápolásában részt vesz. | Ismeri az anatómiai élettani alapfogalmakat, a szemöblítés formáit, a szemcsepp, szemkenőcs, orrcsepp, orrspray, fülcsepp alkalmazásának szabályait, speciális kötözési lehetőségeket, gégekanül tisztításának lépéseit. | Instrukció alapján részben önállóan | Empatikusan, előítéletektől mentesen áll a beteghez, munkájára precíz, az etikai vonatkozásokat szem előtt tartja. | E-ápolási dokumentációt vezet                        |

|                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                               |                                     |  |                               |
|----------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--|-------------------------------|
| Közreműködik Bőrgyógyászati és Urológiai kliensek ápolásában.              | Felismeri a bőrgyógyászati műtétet követő kliens ápolási szükségleteit, felsorolja a vizeletvizsgálat lehetőségeit, ismerteti a vizelet mintavétel szabályait, ismeri a non-invazív vizeletfelfogó eszközöket, és alkalmazásukat, urosztómák ápolói teendőit. | Instrukció alapján részben önállóan |  | E-ápolási dokumentációt vezet |
| Bőrtesztet végez (Prick-teszt, tuberculin próba).                          | Ismeri a bőrteszt kivitelezésének eszközeit és módjait.                                                                                                                                                                                                       | Instrukció alapján részben önállóan |  | E-ápolási dokumentációt vezet |
| Testvázladékot felfog, mintát vesz (köpet, torok, szem, orr, fül váladék). | Ismeri a testvázladékok felfogásának módját és a mintavételek kivitelezésének protokollját.                                                                                                                                                                   | Instrukció alapján részben önállóan |  | E-ápolási dokumentációt vezet |

### 3.7.3.6 A tantárgy témakörei

#### 3.7.3.6.1 Fül-orr-gégészeti betegek ápolása

A műtétet igénylő kórképek klinikumi és ápolási vonatkozási  
Fülmosás, gége kanül tisztítása, orrszívás, kötözés típusok

#### 3.7.3.6.2 Szemészeti betegek ápolása

Műtétet igénylő szemészeti kórképek klinikumi és ápolói vonatkozási  
Szemöblítés, szemcsepp, szemkenőcs, kötözések alkalmazása  
Szemészeti műtétek perioperatív ápolása

#### 3.7.3.6.3 Bőrgyógyászati betegek ápolása

Műtétet igénylő bőrelváltozások klinikumi és ápolói vonatkozási  
Bőrelváltozások ápolása  
Plasztikai sebészet specifikumai  
Bőrttranszplantáció

#### 3.7.3.6.4 Urológiai betegek ápolása

Műtétet igénylő urológiai betegségek klinikumi és ápolási vonatkozásai  
Urostoma  
Non-invazív eszközök  
Vizeletmintavétel/gyűjtés  
Vizeletvizsgálatok kivitelezése  
Vesebiopsia asszisztálási feladatai

#### 3.7.3.6.5 Ápolási beavatkozások

Bőrteszt kivitelezésének indikációi, menete, eszközei,  
A szemcsepp, szemkenőcs, orrcsepp, orrspray, orrkenőcs, fülcsepp alkalmazása  
Köpet, torok-szem-orr-fül váladék mintavétel eszközei, előkészítés és kivitelezés  
**A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.**

### 3.7.4 Szülészeti-nőgyógyászati klinikuma tantárgy

18/18 óra

#### 3.7.4.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy megismertessük a tanulókkal a nőgyógyászati intézmények munkáját, a nőgyógyászat eszközszerét, valamint meg tudják különböztetni az élettani várandósságot/szülést a patológiástól. Cél továbbá, hogy megismertessük a tanulókat a reprodukciós szervrendszer kóros működésével, a diagnosztika, terápia lehetőségeiről.

#### 3.7.4.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos, szülész-nő Bsc (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év szülészeti-nőgyógyászati területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

#### 3.7.4.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia, emberi test és működése, Klinikai gyakorlat

#### 3.7.4.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

#### 3.7.4.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                 | Ismeretek                                                                                                                                            | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                              | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|
| Tevékenysége során tájékoztatást nyújt a női reprodukciós szervekről és működésükről. | Ismeri a női reprodukciós szerveket és működésüket, eszközparkot, kliens pozicionálásának lehetőségeit.                                              | Teljesen önállóan               | Munkája során, valamint a mindennapi életében empátikusan segíti a fiziológiai és a patológiai várandós ember életét, különös tekintettel a sajátos ellátási igényű emberekre. | Internet használat az adott témában, tájékoztató-oktatási segédleteket használata. |
| Tevékenysége során tájékoztatást nyújt a fogamzás és a magzat fejlődéséről.           | Érti a fogamzás feltételeit, a fiziológiai várandósságot, diagnosztikáját, szűrővizsgálatok menétét, magzat fejlődését, anyai szervezet változásait. | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                                                |                                                                                    |
| Tevékenysége során tájékoztatást nyújt a várandósság leggyakoribb szövődményeiről.    | Ismeri a várandósság alatti leggyakoribb szövődményeket és a mesterséges megtermékenyítés okait.                                                     | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                                                |                                                                                    |
| Akadályozott/korlátozott pacienseket tájékoztat a szülés szakaszairól.                | Ismeri a szülés szakaszait, az arányos jelentőségét hormonális és pszichés szempontból.                                                              | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                                                |                                                                                    |

|                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                   |  |  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--|--|
| Tájékoztatja a sajátos ellátási igényű pácienseket az érett újszülött paramétereiről, az alapvető gondozási feladatokról. | Ismeri az érett újszülött jellemzőit, ismeri az újszülött ellátás menetét. Ismeri a női mell anatómiáját és élettanát, a szoptatás jelentőségét, a tejtermelés folyamatát, tejtermelést segítő tényezőket, mennyiségét, az újszülött fiziológiás változásait. Ismeri az újszülött kori szűrővizsgálatok kivitelezésének módját. | Teljesen önállóan |  |  |
| Tevékenysége során a várandós páciensek állapot változásait észleli, és jelenti az orvosnak.                              | Ismeri a leggyakoribb nőgyógyászati betegségeket (fertőzés, PCOS, endometriózis), az életkori fiziológiás változásokat, a vérzési rendellenességeket, ismeri a leggyakoribb nőgyógyászati daganatos betegségeket a petesejt tárolás lehetőségeit.                                                                               | Teljesen önállóan |  |  |

### 3.7.4.6 A tantárgy témakörei

#### 3.7.4.6.1 Nőgyógyászati vizsgáló eljárások

Nőgyógyászati anamnézis felvétel lépései, elemei

Külső, belső női nemi szervek megtekintésének lépései, fiziológiás kinézete, vizsgáló eszközök felsorolása

Hüvely kenet mintavétel menete

Tapintásos vizsgálat menete, diagnosztikai jelentősége

Nőgyógyászati vizsgáló eszközök

#### 3.7.4.6.2 Várandós gondozás

Élettani fogamzás

Várandósság jelei, otthoni és klinikai diagnosztikája

Fiziológiás anyai változások a várandósság egyes szakaszaiban

Várandósság alatti kötelező szűrővizsgálatok és ápolói vonatkozásaik

Magzat fejlődésének mérföldkövei a várandósság során

#### 3.7.4.6.3 Szövődményes/patológias terhesség

Patológias terhesség fogalma, diagnosztikája

Veszélyeztetett terhesség meghatározása

Várandósság alatt fellépő leggyakoribb szövődmények és ápolói vonatkozásaik

Vetélés típusai

#### 3.7.4.6.4 Háborítatlan szülés folyamata, szülési rendellenessége

Háborítatlan szülés fogalma, menete, szülés szakaszai, kísérése. Vertikális szülési módok, szülőszoba felszereltsége. Szülés alatti vizsgáló eljárások, lehetséges szövődmények, beavatkozások és ápolói vonatkozásaik. Anyai-magzati sérülések a szülés alatt.

**3.7.4.6.5** Szoptatástámogatás, gyerekbarát újszülött ellátás, gyermekágy  
Érett újszülött jellemzői, Apgar, aranyóra és hormonális-pszichés jelentősége, újszülött el-  
látása, szűrővizsgálatai, fiziológiás sárgaság, súlyvesztés  
Női mell anatómiája és élettana, tejtermelés folyamata, ingerei  
Szoptatás elősegítése (bőrkontaktus, rooming-in, pszichés támogatás).  
Gyermekágyas anya fiziológiás változásai

**3.7.4.6.6** Nőgyógyászati betegségek  
Reprodukciós és hormonrendszer életkori fiziológiás változásai  
Vérzési rendellenességek  
A leggyakoribb nőgyógyászati fertőzések, gyulladásos kórképek, PCOS, endometriózis,  
HPV klinikumi vonatkozása  
Leggyakoribb nőgyógyászati daganatos betegségek klinikai vonatkozásai

### 3.7.5 Neurológia klinikuma tantárgy

18/18 óra

**3.7.5.1** A tantárgy tanításának fő célja  
A tantárgy oktatása képessé teszi az asszisztenseket, hogy alapvetően megértsék, és elsajátítsák a neuroanatómiai, neurofiziológiai és neurodiagnosztikai eljárások mibenlétét, a betegek felkészítését a beavatkozásokra. Képessé válnak a neurológiai problémák azonosítására, a betegek idegrendszeri funkcióinak és egészségügyi állapotának folyamatos értékelésére. Az ellátó team többi tagjával együttműködve, kompetencia szintjének megfelelő alapvető ellátást nyújtson.

**3.7.5.2** A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások  
Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló, egészségügyi szakoktató/ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év neurológiai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

**3.7.5.3** Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak  
Szakmai kémiai és biokémiai alapok, Szakmai fizikai és biofizikai alapok, Egészségügyi etika alapjai, Egészségügyi jog alapjai, Emberi test és működése, Általános ápolástan és gondozástan, Gyógyszertani alapismeretek, Kommunikáció, Pszichológia alapjai, Belgyógyászat és ápolástan, Sebészet és ápolástan

**3.7.5.4** A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

#### 3.7.5.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek | Ismeretek | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|-----------------------|-----------|---------------------------------|-----------------------------------|------------------------------------------------------|
|-----------------------|-----------|---------------------------------|-----------------------------------|------------------------------------------------------|

|                                                                                                           |                                                                                          |                                     |                                                                                                                                                                                                       |                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|
| Az alapvető kóros tünetek azonosítani tudja.                                                              | Betegmegfigyelés, állapotkövetés.                                                        | Instrukció alapján részben önállóan | Határozottság, empátia, jó megfigyelőképesség, logikus gondolkodás, kritikus szemlélet, etikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, együttműködési készség, higiénés szabályok betartása. | e-ápolási dokumentációt vezet |
| Asszisztál a diagnosztikai vizsgálatoknál.                                                                | Ismeri diagnosztikai beavatkozások előkészítésére, kivitelezésére vonatkozó feladatokat. | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                       |                               |
| Felismeri az életveszélyes állapotokat, és közreműködik annak elhárításában kompetenciájának megfelelően. | Ismeri az életveszélyes állapot tüneteit.                                                | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                       |                               |

### 3.7.5.6 A tantárgy témakörei

#### 3.7.5.6.1 Általános és speciális vizsgálatok

Az egészségi állapot felmérés, a fizikális vizsgálatok neurológiai sajátosságai  
 Neurológiai diagnosztikai vizsgáló módszerek, berendezések  
 Betegek előkészítésének specialitásai diagnosztikus vizsgálatokra

#### 3.7.5.6.2 Tudatállapot változások

A beteg tudat éberségének megfigyelése  
 Neurológia állapot felmérő skálák használatának megismerése, a kapott eredmények értékelése  
 A beszédzavarok típusainak felismerése

#### 3.7.5.6.3 A koponyaűri nyomásváltozással járó állapot változások

Koponyaűri nyomásváltozással járó kórképek  
 Diagnosztikus lehetőségek  
 Koponyaűri nyomásemelkedésben szenvedő beteg megfigyelése

#### 3.7.5.6.4 Idegsebészeti beavatkozások

Idegsebészeti beavatkozást igénylő kórképek  
 Idegsebészeti beavatkozások típusai  
 Koponyanyitás tájékoztatása

#### 3.7.5.6.5 Fejfájás, epilepszia

Fejfájás típusai  
 Különböző roham típusok  
 Epilepszia betegség  
 Status epilepticus

#### 3.7.5.6.6 Agyi érbetegségek

Az agyi vérrellátás zavarai  
 Ischaemiás stroke típusai, vizsgálatok, ellátás lehetőségei  
 Koponyaűri vérzés típusai

#### 3.7.5.6.7 Neurotraumán átesett betegek

Koponyasérülések  
 Az agy traumás sérülései

Gerincvelő traumás sérülései

**3.7.5.6.8**      Neuroinfektológiai betegségek

Vírusfertőzések

Bakteriális fertőzések

Gombás fertőzések

Egyéb kórokozók által indukált agyi fertőzések

**3.7.5.6.9**      Autoimmun betegségek

Sclerosis multiplex

Myasthenia gravis

Gullien-Barré szindróma

**3.7.5.6.10**      Onkológiai és degeneratív neurológiai betegségek

Primer agydaganatok típusai

Más helyen keletkezett tumorok agyi áttéti

Gerincvelői tumorok

Parkinson betegség

Amyotrophic lateral sclerosis

Alzheimer betegség

**3.7.6 Pszichiátria klinikuma tantárgy**

**18/18 óra**

**3.7.6.1**      A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló megismerje a pszichiátriai betegek ellátásának hazai színtereit, azok diagnosztikus és terápiás specialitásait. Legyen képes a felismerni a pszichiátriai tüneteket és kórképeket a különböző életkorokban, képes legyen a mentális zavarokkal küzdő betegek megfigyelésre és felismerje a pszichiátriai sürgősségi ellátást igénylő állapotokat. Ismerje meg a komplex pszichiátriai eljárásokat, mely a beteg/kliens intézeti felvételétől hazabocsátásáig tart.

**3.7.6.2**      A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év pszichiátriai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

**3.7.6.3**      Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi etika alapjai, Egészségügyi jog alapjai, Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan, Gyógyszertani alapismeretek, Kommunikáció, Szociológia alapjai, Pszichológia alapjai, Népegészségtan, egészségfejlesztés, Pedagógiai - betegoktatási alapismeretek, Belgyógyászat és ápoláстана, Sebészet és ápoláстана

**3.7.6.4**      A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

**3.7.6.5**      A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                             | Ismeretek                                                                 | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                                                     | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák               |
|-----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|
| Felismeri és felettesének jelenti a krízis és veszélyeztető magatartást.          | Önkárosító magatartásformák, presuicidális szindróma, NSS.                | Teljesen önállóan               | Határozottság, empátia, jó megfigyelőképesség, logikus gondolkodás, kritikus szemlélet, etikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, együttműködési készség, higiénés szabályok betartása. | Elektronikus dokumentációt alkalmaz.                               |
| Felismeri a pszichiátriai gyógyszerek hatásait, mellékhatásait, azt dokumentálja. | A pszichiátriai ellátásban alkalmazott gyógyszerek hatásai, mellékhatása. | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                                                                       | A gyógyszerekkel kapcsolatos elektronikus információkat értelmezi. |
| Felismeri a pszichotikus tüneteket s kompetenciájának megfelelően kezeli azokat.  | Szkizofrénia spektrum és egyéb pszichotikus zavarok.                      | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                                                                       | Elektronikus szakirodalmat olvas.                                  |

### 3.7.6.6 A tantárgy témakörei

#### 3.7.6.6.1 Pszichiátriai története, előítéletek, stigmák

A magyar pszichiátriai gondozás történeti áttekintése

A pszichiátriai gondozás főbb színterei

Előítéletek a pszichiátriával kapcsolatban, stigmák

A pszichiátria és a jog, cselekvőképesség, a pszichiátriai betegek jogai, korlátozó intézkedések

Sürgősségi és kötelező intézeti gyógykezelés

#### 3.7.6.6.2 Szorongásos zavarok

A szorongás jellemzői, etiológiája, neurobiológiája, epidemiológiája

Gyermekeknél jelentkező szorongásos zavarok: szeparációs szorongás, szelektív mutizmus

Generalizált szorongásos zavar

Pánikzavar

Fóbiák: szociális szorongásos zavar (szociális fóbia), Agorafóbia, Specifikus fóbiák, kevert szorongásos és depressziós zavar

Kényszeres és kapcsolódó zavarok: OCD-obszesszív-kompulzív zavar etiológia, epidemiológia, diagnosztika/tünettan, komorbiditás, differenciáldiagnosztika, terápia

#### 3.7.6.6.3 Hangulatzavarok

Epidemiológia, etiológia (genetikai tényezők, pszichoszociális tényezők), patogenezis, komorbiditás, diagnosztika, differenciáldiagnosztika

Depresszió, Bipoláris zavar: Depressziós epizódok, Mániás epizódok, Kevert epizódok

Diszruptív hangulatszabályozási zavar (DMDD), Disztímia, ciklotímia

A kórképek terápiája: biológiai terápiák, pszichoterápiák

Öngyilkosság (suicidum): öngyilkos magatartás, epidemiológia, az öngyilkosság rizikó- és védőfaktorai, presuicidális szindróma felismerése – Ringel triász

#### 3.7.6.6.4 Pszichoaktív szerek használatával kapcsolatos és egyéb addiktív zavarok

Addikció fogalma, neurobiológiája, a kémiai hozzászokás ismértve

Alkohol, koffein, kannabisz, fenciklidin (és rokon vegyületei), hallucinogének, inhalánsok, opiátok, nyugtató-, altató és szorongásoldószeres, stimulánsok és nikotin használatával összefüggő zavarok

A zavarok etiológiája, epidemiológiája, diagnosztikája és tünettana, differenciáldiagnosztikája és terápiája

#### **3.7.6.6.5 Szkizofrénia spektrum és egyéb pszichotikus zavarok, agresszió és konfliktuskezelés**

A pszichotikus állapotok meghatározása, epidemiológia, etiológia, tünetek, diagnosztika, a pszichotikus zavarok osztályozása a DSM-V alapján: Téveszmés zavar, Rövid pszichotikus zavar, Szkizofreniform zavar, Szkizofrénia, Szkizoaffektív zavar, Differenciáldiagnózis

A szkizofrénia lefolyása, kezelés: gyógyszeres kezelés, pszicho és szocioterápiák, ECT, agresszió

#### **3.7.6.6.6 Személyiség zavarok**

Történeti vonatkozások

Klasszifikáció

Kóreredet (genetikai, biológiai, pszichológiai faktorok)

Terápiás lehetőségek

A személyiségzavarok típusai:

- A csoport: Paranoid, szkizoid, szkizotípiás személyiségzavar
- B csoport: antiszociális, borderline, hisztrionikus, nárcisztikus személyiségzavar
- C csoport: elkerülő, dependens, kényszeres személyiségzavar

Nem meghatározott, egyéb személyiségzavar

NSSI: nem szuicidális önsértések

#### **3.7.6.6.7 Táplálkozási magatartás zavarai**

A gyermekkori evészavarok diagnosztikájának nehézségei, gyermekkori és serdülőkori kezdetű Anorexia nervosa, Bulimia nervosa, Pica, Ételelutasítással járó érzelemzavar, Szelektív evés, Fóbiás típusú evészavar, Falászavar, Izomdiszmorfia, Orthorexia nervosa. A tanulók megismerik a kórképek epidemiológiáját, etiológiáját, klinikai tüneteiket, a kórlefolyást, prognózist az alkalmazott terápiákat.

#### **3.7.6.6.8 Organikus pszichoszindrómák**

A betegvizsgálat sajátosságai

Demenciák, a demenciák osztályozása, felosztása (tünetek, kóreredet, életkor és gyógykezelhetőség alapján)

A demenciák differenciáldiagnózisa

A demenciákhoz társuló pszichológiai és magatartási zavarok

Alzheimer demencia, vaszkuláris demenciák, frontális demenciák, Lewy-testes demencia

A delírium-szindróma, delíriumok okai, terápia

Egyéb organikus mentális zavarok (organikus hallucinózis, organikus (deluzív) paranoid zavar)

Intellektuális képesség zavarok, okai, súlyosság

### **3.7.7 Geriátria klinikuma tantárgy**

**18/18 óra**

#### **3.7.7.1 A tantárgy tanításának fő célja**

A tantárgy célja, hogy a tanuló tisztában legyen az öregedési folyamatok tudományos vizsgálatának szakterületeivel, ezen belül az idősgyógyászat típusaival, a témával kapcsolatos fogalmak definícióival. Ismerje meg az idősödő társadalmakra jellemző demográfiai helyzet

mutatóit. Ismerje meg az idősök helyzetét a mai társadalomban, az öregedő társadalmak kihívásait, problémáit, az erre adható társadalmi, szociális egészségügyi válaszokat és segítségnyújtási lehetőségeket. Ismerje az idős kor jellegzetességeit, az öregedés biológiai folyamatát, az érzék-szervek, szervrendszerek, a viselkedés és az emberi kapcsolatok idősödéssel járó változásait. Ismerje fel az idős kor veszélyeztető tényezőit. Legyen képes részt venni az egészséges idősök egészséggondozásában, illetve sajátítsa el az idős betegek megfigyelésének, speciális ápolásának, gondozásának alapjait.

**3.7.7.2** A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év geriátriai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

**3.7.7.3** Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi etika alapjai, Egészségügyi jog alapjai, Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan, Gyógyszertani alapismeretek, Kommunikáció, Szociológia alapjai, Pszichológia alapjai, Népegészségtan, egészségfejlesztés, Pedagógiai-betegoktatási alapismeretek, Belgyógyászat és ápolástana, Sebészet és ápolástana, Pszichiátria klinikuma

**3.7.7.4** A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

**3.7.7.5** A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                                                                | Ismeretek                                                                                                                                                                                                                     | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                                                                | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Bemutatja a geriátriát és elhelyezi a gerontológián belül, Ismerteti az egyes országok, illetve Magyarország demográfiai jellemzőit. | A gerontológia és a geriátria története. Gerontológiai ismeretek, a gerontológia definíciója, típusai, rendszerszemlélete. Az idősödés folyamata a világ országaiban, Európában és Magyarországon, Népegészségügyi ismeretek. | Teljesen önállóan               | Jó megfigyelő készség, képesség, logikus gondolkodás, kritikus szemlélet, kritikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, képesség, együttműködési készség, képesség, határozottság, türelem, empátia, | Informatikai ismeretek, informatikai eszközök alkalmazása, kereső funkciók, programok alkalmazása. |

|                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                          |                                              |                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Felismeri az idős kor testi-, szellemi és működésbeli változásainak jellegzetességeit és elkülöníti egyes betegségektől, kórképektől.</p> | <p>Biofizika, biokémia. Anatómia- élettan, kórélettan. A test külső jegyeinek, jellegzetességeinek változása, érzékszervi változások, testtömeg-, izomzat, csontrendszer-, immunrendszer változása. Mozgás és reflexek idős korban. Időskori akklimatizáció sajátosságai, közérzet-, figyelem-, hangulatváltozások, alvás és életritmus változásai, társas kapcsolatok, elszigetelődés. Szervek, szervrendszerek és a homeosztázis változásai idős korban, leggyakrabban előforduló betegségek.</p> | <p>Teljesen önállóan</p> | <p>feltétel nélküli elfogadás képessége.</p> | <p>Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő szoftverek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése.</p> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                   |  |                                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Felméri és felismeri az időseket veszélyeztető tényezőket, egyénre szabott prevenciós tervet összeállít és kivitelez. | <p>A biztonság szükségletének változása idős korban.</p> <p>Az idősök testi, lelki épességét veszélyeztető tényezők.</p> <p>Az időskori balesetek okai, formái.</p> <p>A balesetek megelőzésének lehetőségei.</p> <p>Baleseti veszélyforrások.</p> <p>Az időskorúakra irányuló agresszió okai, megjelenési formái.</p> <p>Az időseket érintő családon belüli erőszak.</p> <p>Az idős ember védekező, elhárító magatartásának jellemzői.</p> <p>Az ápoló szerepe az önveszélyeztető, illetve az idősök elleni agresszió felismerésében és megszüntetésében.</p> <p>Az abúzus fogalma.</p> <p>Az időskori szenvedélybetegségek kialakulásának okai, lelki háttere, megjelenési formái.</p> <p>Öngyilkosság okai idős korban.</p> <p>Az idős emberek érdek-, és jogvédelme.</p> | Teljesen önállóan |  | <p>Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő szoftverek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése.</p> |
| Ismerteti az időskori gyógyszerfel szívódási zavarokat, interakciókat.                                                | <p>A gyógyszerek hatásai, mellékhatásai idős korban, idősök gyógyszerelésnek sajátosságai.</p> <p>A gyógyszereléshez kapcsolódó dokumentációs feladatok.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Teljesen önállóan |  | <p>Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő szoftverek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése.</p> |

### 3.7.7.6 A tantárgy témakörei

#### 3.7.7.6.1 Bevezetés a geriátriába

Magyarország jellemző demográfiai adatai

A korfa fogalma, típusai, Magyarország korfájának jellemzői, nemzetközi összehasonlítás

A magyar társadalom életkor szerinti megoszlása, sajátosságai

Az időskorúak számarányának alakulása Magyarország népességén belül

A nemek arányának alakulása az időskorúak körében  
A népesség előregedésének okai  
A kettős öregedés értelmezése  
Európai és világ trendek az időskorúak számarányában  
Az előregedés és a népességfogyás társadalmi és gazdasági következményei  
Az időskor felosztása, az egyes szakaszok sajátosságai  
Az idősek helyzete a mai társadalomban  
Időseket ellátó hazai intézményrendszere  
A gerontológia definíciója, típusai, rendszerszemlélete  
A geriátria fogalma, kapcsolata a gerontológiával  
Klinikai geriátria  
Geriátriai ápolás

#### **3.7.7.6.2** Az idős kor jellegzetességei

Szerepváltozások, magatartások, hiedelmek, veszteségek, krízisek, a gazdasági tényezők hatása, a jövedelmi viszonyok változása, nyugdíjazás, az életmód változás hatása, az élet-minőség, társas kapcsolatok, munkavégzés idős korban.

#### **3.7.7.6.3** Az öregedés biológiai folyamatát befolyásoló tényezők, az időskorra vonatkozó általános jellegzetességek

A test külső jegyeinek, jellegzetességeinek változása, érzékszervi változások, testtömeg-, izomzat-, csontrendszer változása, mozgás, reflexek idős korban, időskori akklimatizáció sajátosságai, szervek- szervrendszerek, immunrendszer működésének változásai, érdeklődés, közérzet, figyelem, érzelmek/ hangulat-, alvás-, életritmus változása, elszigetelődés.

#### **3.7.7.6.4** Veszélyeztető tényezők idős korban

A biztonság szükségletének változása idős korban  
Az idősek testi, lelki épségét veszélyeztető tényezők  
Az időskori balesetek okai, formái  
Baleseti veszélyforrások  
A balesetek megelőzésének lehetőségei  
Az időskorúakra irányuló agresszió okai, megjelenési formái  
Az időseket érintő családon belüli erőszak  
Az idős ember védekező, elhárító magatartásának jellemzői  
Az ápoló szerepe az önveszélyeztető, illetve az idősek elleni agresszió felismerésében és megszüntetésében  
Az abúzus fogalma  
Az időskori szenvedélybetegségek kialakulásának okai, lelki háttere, megjelenési formái  
Öngyilkosság okai idős korban  
Az idős emberek érdek-, és jogvédelme

#### **3.7.7.6.5** Szervek, szervrendszerek és a homeosztázis változásai idős korban, leggyakrabban előforduló betegségek

Keringés rendszere  
Idegrendszer  
Érzékszervek rendszere  
Mozgás-, csontok, izomzat szervrendszere  
Zsigeri rendszer: emésztő rendszer  
Légzőrendszer  
Vizeletkiválasztó rendszer

Nemi szervek rendszere  
Endokrin rendszer

#### **3.7.7.6.6** Egészséggondozás idős korban

Az egészség definíciói  
Ember és környezet  
Az egészségi állapotot befolyásoló tényezők  
Az egészséges életvitel kialakításának lehetőségei idős korban  
Az egészség fenntartása  
A betegségek kialakulása, rizikótényezők  
Egészséges életmód összetevői  
Egészségkárosító tényezők  
Népegészségügyi mutatók  
Egészségtudatos magatartás  
A testtartás és a rendszeres mozgás jelentősége a mindennapi életben  
Az életmód keringési szervekre és a légzőrendszerre gyakorolt hatása  
A táplálkozás, az életmód és az emésztőrendszer közti összefüggések  
A túlzott tápanyagbevitel következményei  
Az egészséges étrend, napirend összeállítása  
Segítségnyújtás az idős emberek szükségleteinek kielégítésében, ápolási feladatok

#### **3.7.7.6.7** Idős betegek speciális ápolása

Segítségnyújtás az idős emberek szükségleteinek kielégítésében  
Demenciában, Alzheimer kórban szenvedő betegek speciális ápolása  
Neurológiai kórképek fennállása esetén nyújtott egyénre szabott ápolás  
Emésztőrendszeri kórképek speciális ápolása  
Akut és krónikus sebek ellátása ápolása  
Esések megelőzése, kezelése  
Megváltozott ürítési szükséglet és megváltozott ürítés ellátása  
Decubitus prevenciója, ellátása  
Segédeszközök, ápolási eszközök alkalmazása az idősellátásban  
Segélyhívó eszközök alkalmazása az idősellátásban

### **3.7.8 Klinikai gyakorlat tantárgy**

**189/168 óra**

#### **3.7.8.1** A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy célja, hogy szintézisbe hozza az elsajátított ismereteket, ápolási és asszisztensi ismereteket gyakorlati készségekké kovácsolja össze. Továbbá betekintést enged a tanulóknak a munkahelyi környezetben történő betegellátásba és a kliensekkel történő interakcióba.

#### **3.7.8.2** A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Ápoló Bsc 2 év klinikai adott osztályon eltöltött klinikai gyakorlattal / felsőfokú végzettséggel, szakirányú középfokú szakképzettséggel, egészségügyi gyakorlatvezető végzettséggel és legalább ötéves szakirányú szakmai gyakorlattal.

#### **3.7.8.3** Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi etika alapjai, Egészségügyi jog alapjai, Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan, Gyógyszertani alapismeretek,

Kommunikáció, Szociológia alapjai, Pszichológia alapjai, Népegészségtan, egészségfejlesztés, Pedagógiai - betegoktatási alapismeretek, Belgyógyászat és ápolástana, Sebészet és ápolástana, Kisklinikumi ismeretek és ápolástanuk

3.7.8.4 A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

### 3.7.8.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                                                                                                                                                                                                   | Ismeretek                                                                                                       | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                            | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|
| Készség szintű belgyógyászati ápolási beavatkozásokat végez (EKG készítés, részvétel az infúziós terápiában: palack csere, cseppszám szabályozás, húgyhólyag irrigálás, széklet vizelet hányadék mintavétel, felfogása, oxigén terápia alacsony nyomású rendszerekkel). | Ismeri a beavatkozások elméleti és gyakorlati kivitelezésének menetét, az esetleges szövődeményeket megfigyeli. | Instrukció alapján részben önállóan | Munkájára és önmagára precíz, szem előtt tartja az etikai normákat és jogi követelményeket, empátikusan előítéletektől mentesen viszonyul a kliensekhez és a team tagjaihoz. | Betegmegfigyelő monitorral EKG-t készít, kinyomtatja a szükséges anyagokat. |
| Készség szintű ápolási beavatkozásokat végez, nasogasztikus szondán keresztül táplál, sztómazsákot cserél, gondoz, beöntést ad, műtéti előkészítést végez.                                                                                                              | Ismeri az ápolási beavatkozások kivitelezésének protokolljait, eszköz igényét.                                  | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                              | E-ápolási dokumentációt vezet                                               |
| Készség szinten bőrtesztet végez.                                                                                                                                                                                                                                       | Ismeri a bőrtesztek kivitelezésének eszközeit és módjait.                                                       | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                              | E-ápolási dokumentációt vezet                                               |
| Készség szinten testvázadékok felfogását, mintát vesz (köpet, torok, szem, orr, fül váladék).                                                                                                                                                                           | Ismeri a testvázadékok felfogásának módját és a mintavételek kivitelezésének protokollját.                      | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                              | E-ápolási dokumentációt vezet                                               |
| Részt vesz az osztályok, szakrendelők mindennapjaiban, a klienssel történő interakciókban.                                                                                                                                                                              | Ismeri az egészségügyi ellátórendszer működésének alapjait, a helyét és szerepét az ellátásban.                 | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                              | E-ápolási dokumentációt vezet                                               |

### 3.7.8.6 A tantárgy témakörei

#### 3.7.8.6.1 Belgyógyászat gyakorlat

A tanuló betekintést nyer az alábbi osztályok működésébe: Kardiológia, pulmonológia, nefrológia, és elsajátítja az oxigénterápia, infúziós terápia, húgyhólyag irrigálás, EKG

készítés, széklet, vizelet és hányadék mintavételeket, és laborba juttatásukat. Elmélyíti a perifériás rövidkanül behelyezés, gondozás és eltávolítás menetét, az injekciózások kivitelezését (s.c., i.c., i.m.), a gyógyszerelés kivitelezését, az aeroszol terápiát.

Melynek legfeljebb 50%-át klinikai szimulációs gyakorlatként is megszervezhető, amennyiben rendelkezésre áll megfelelő tárgyi és személyi feltétel.

#### **3.7.8.6.2 Sebészet gyakorlat**

A tanuló betekintést nyer a sebészeti, ortopédiai és traumatológiai osztályok mindennapjaiba, elsajátítja az akut és műtéti sebkezelést, decubitus felmérést, sztómagondozást, beöntés adását, gyomorszondán keresztüli táplálást, sebváladék mintavételt és a beteg műtéti előkészítését. Elmélyíti a perifériás rövidkanül behelyezés, gondozás és eltávolítás menetét, az injekciózások kivitelezését (s.c., i.c., i.m.), a gyógyszerelés kivitelezését, az aeroszol terápiát.

Melynek legfeljebb 50%-át klinikai szimulációs gyakorlatként is megszervezhető, amennyiben rendelkezésre áll megfelelő tárgyi és személyi feltétel.

#### **3.7.8.6.3 Kisklinikumi gyakorlat**

A tanuló betekintést nyer a szemészeti, urológiai, orr-fül-gégészeti, bőrgyógyászati ellátás menetébe, gyakorolja a szemcsepp, szemkenőcs, orrcsepp, orrspray, orrkenőcs, fülcsepp beadását, a bőrtesztek kivitelezését, valamint köpetet, torok-szem-orr-fül váladékot vesz, és laborba juttat.

Melynek legfeljebb 50%-át klinikai szimulációs gyakorlatként is megszervezhető, amennyiben rendelkezésre áll megfelelő tárgyi és személyi feltétel.

#### **3.7.8.6.4 Egyéb klinikai gyakorlat**

A tanuló betekintést nyer az alábbi osztályok működésébe: Pszichiátria, neurológia, geriátria, szülészet-nőgyógyászat.

Melynek legfeljebb 50%-át klinikai szimulációs gyakorlatként is megszervezhető, amennyiben rendelkezésre áll megfelelő tárgyi és személyi feltétel.

### 3.8 Ápolói alapozó ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

262/252 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület célja megalapozni a szakápolástani és ápolástani feladatokat, megfelelően rávilágítva milyen széles körű ismeret integrációra van szükség az ápolói hivatáshoz. Lehetővé tenni, hogy a tanuló megfelelő jogi, etikai, biokémiai, biofizikai, sejtbiológiai, mikrobiológiai, közegészségtani, informatikai, pszichológiai, népegészségtani, kommunikációs, egészségnevelési-egészségfejlesztési, egészségpszichológiai ismereteket felhasználva részt vegyen a gyógyító team munkájában.

#### 3.8.1 Biokémia tantárgy

18/18 óra

##### 3.8.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

Olyan szakemberek képzése, akik képesek holisztikusan szemlélni az egyént és annak ellátását. Akik képesek megfelelő ismereteik révén körültekintéssel felkészíteni a klienseket a rájuk váró vizsgálatokra, hiszen ismerik azok biokémiai hatásait. Megismertetni a tanulókkal a szervezet belső egyensúlyának alappilléreit.

##### 3.8.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos / Biokémikus / Kémikus / Kémia szakos tanár.

##### 3.8.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Kémia (szerves kémia), Biológia (sejttan, emberi test)

##### 3.8.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

##### 3.8.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                              | Ismeretek                                                                                                                                           | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                                                                                                                   | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|--------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Saját szavaival megfogalmazza az élő szervezet biokémiai alapjait. | Felismeri az élő szervezetben a biokémiai tényezőket, tudja azok meghatározásának módját, az alapvető tápanyagok, emberi testre kifejtett hatásait. | Teljesen önállóan               | A vizsgálatok során holisztikusan szemléli az egyént, figyel a sajátos reakciókra melyet a vizsgáló eljárások váltanak ki. Preventív szemléletű, ösztönzi a klienst a szükséges beavatkozásokon való részvételre, pszichésen támogató, szakmája iránt elkötelezett. |                                                      |
| Jellemzi az anyagcsere folyamatok alapvető tulajdonságait.         | Ismeri az anyagcsere elemeit, a szervezet szempontjából nélkülözhetetlen biokémiai folyamatokat.                                                    | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                      |

|                                                                |                                                                                                             |                                     |                                 |                                                          |
|----------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------|----------------------------------------------------------|
| Felméri az emberi szervezet homeosztázistól eltérő állapotait. | Ismeri a homeosztázis elemeit, a legfontosabb vizsgáló eljárásokat, és azok használatát ápolói szempontból. | Instrukció alapján részben önállóan | Folyamatos tanulásra törekszik. | Homeosztázis monitorozást végez diagrammok segítségével. |
|----------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------|----------------------------------------------------------|

### 3.8.1.6 A tantárgy témakörei

#### 3.8.1.6.1 A biokémia alapjai

Az élőszervezet építőanyagainak és biokémiai alapfolyamatainak jellemzői, élettani szerepe, makromolekulák, enzimek, vitaminok

#### 3.8.1.6.2 Az anyagcsere folyamatok biokémiája

Fehérjék jellemzői, csoportjai. A hemoglobin szerkezete, jellemzői. Aminosavak csoportosítása, anyagcsere folyamatainak jellemzői. Az emberi szervezet nitrogén anyagcseréje, karbamid szintézise. A glukóz oxidációja és szintézise. Lipidek jellemzői, csoportosításuk, lipid anyagcsere folyamata, módszerei. Oxigén és széndioxid anyagcsere jellemzői. Enzimek és működésük.

#### 3.8.1.6.3 Homeosztázis

A homeosztázis fogalma, alkotói, élettani jellemzői, diagnosztikai módszerei

## 3.8.2 Biofizika tantárgy

18/18 óra

### 3.8.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

Olyan szakemberek képzése, akik képesek holisztikusan szemlélni az egyént és annak ellátását. Akik képesek megfelelő ismereteik révén körültekintéssel felkészíteni a klienseket a rájuk váró vizsgálatokra, hiszen ismerik azok biofizikai hátterét. Szintézisbe hozni az anatómiai ismereteket a diagnosztikai eljárásokkal.

### 3.8.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Fizikus / Biofizikus / Fizika szakos tanár.

### 3.8.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Fizika (elektromosság, mágnesesség, rezgések, hullámok, kinematika, vektorok, erő, munka, kommunikációs eszközök, képalakítás, képrögzítés, fény jellemzői, radioaktivitás), Biológia (sejt, emberi test)

### 3.8.2.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

### 3.8.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek | Ismeretek | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|-----------------------|-----------|---------------------------------|-----------------------------------|------------------------------------------------------|
|-----------------------|-----------|---------------------------------|-----------------------------------|------------------------------------------------------|

|                                                                                                                   |                                                                                                                               |                   |                                                                                                                                                                                                                   |                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|
| Jellemzi az életfolyamatok biofizikáját                                                                           | Ismeri a különböző fizikai alapfogalmakat, megfelelő használatukat.                                                           | Teljesen önállóan | A vizsgálatok során holisztikusan szemléli az egyént, figyel a sajátos reakciókra                                                                                                                                 |                               |
| Meghatározza az EKG, EEG, EMG, ENG működési elvét                                                                 | Ismeri a szervezetben keletkező elektromosságot, és ezek rögzítésének módjait.                                                | Teljesen önállóan | melyet a vizsgáló eljárások váltanak ki. Preventív szemléletű, ösztönzi a klienst a szükséges beavatkozásokon való részvételre, pszichésen támogató, szakmája iránt elkötelezett. Folyamatos tanulásra törekszik. | E-ápolási dokumentációt vezet |
| Ismerteti a képalkotó vizsgálatok elméleti alapjait, használatuk indikációit, kontraindikációit és szövődményeit. | Ismeri a képalkotó eljárásokat, a működési elvüket, hatásukat az emberi szervezetre, szövődmények kialakulásának lehetőségeit | Teljesen önállóan |                                                                                                                                                                                                                   |                               |

### 3.8.2.6 A tantárgy témakörei

#### 3.8.2.6.1 Az életfolyamatok biofizikai jelenségei

Az emberi szervezet élettani működésének biofizikai jelenségei, Inger, ingerület, ingerelhetőség, a szenzoros működés tulajdonságai. Mozgás, helyváltoztatás, izomműködés. Légzés (mechanika, gázcsere, nyomásviszonyok, felületi feszültség). Keringés (szívműködés, szisztole-disztole, szív munka, vérnyomás, folyadék-véráramlás). Látás (optikai alapok, akkomodáció, fotoreceptorok, fényérzékelés, látómező). Hallás (hallásemélet, audiometria)

#### 3.8.2.6.2 Elektromos diagnosztikai módszerek fizikai alapjai

Elektromos diagnosztikai eszközök (EKG, EEG, EMG, ENG) működési elvének jellemzői

#### 3.8.2.6.3 Képalkotó módszerek biofizikai alapjai

Radiológiai alapismeretek. A Rtg, CT, MR, PET, SPECT, UH, Angiográfiás és Mammográfiás radiológiai vizsgáló eszközök működési elvének jellemzői. A vizsgáló módszerek főbb indikációi, kontraindikációi. A kontrasztanyagok helye, szerepe a képalkotó diagnosztikában. A kontrasztanyagok főbb jellemzői és típusai Az endoszkópos vizsgálatok alkalmazásának elméleti alapjai, indikációi, céljai

### 3.8.3 Sejtbiológia II. tantárgy

18/18 óra

#### 3.8.3.1 A tantárgy tanításának fő célja

Az emberi szervezetben a sejtek, szövetek szerveket, funkcionális egységben szervrendszereket, az emberi szervezetet alkotják. A patológiai diagnosztika ennek a legkisebb egységeire, a sejtekre és szövetekre épül. A szövettani asszisztens feladata ezeknek az emberi szöveteknek diagnosztikára való előkészítése. A tanítás célja, hogy a hallgató megismerje a szöveteket alkotó sejtek működését, biokémiai összetevőit.

#### 3.8.3.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Biológus / Általános orvos / Biológia szakos tanár.

#### 3.8.3.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Sejtbiológia, szakmai kémia és biokémiai alapok

3.8.3.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

### 3.8.3.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                             | Ismeretek                           | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                                                                                                                                                   | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák                |
|-----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|
| Elsajátítja a sejtek alkotóelemeit, szerkezetüket, és azok funkcióit              | Ismeri a sejtteni alapismereteket   | Teljesen önállóan               | A vizsgálatok során holisztikusan szemléli az egyént, figyel a sajátos reakciókra melyet a vizsgáló eljárások váltanak ki. Preventív szemléletű, ösztönzi a klienst a szükséges beavatkozásokon való részvételre, pszichésen támogató, szakmája iránt elkötelezett. Folyamatos tanulásra törekszik. | Digitális atlaszok segítségével sajátítja el a sejtek alkotórészeit |
| Megismeri a sejt életjelenségeit, azok folyamatát, összefüggéseit                 | Ismeri a sejtteni alapismereteket   | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                     |
| Elsajátítja a sejtciklus és a sejtosztódás formáit, folyamatát, működési zavarait | Ismeri a sejtteni alapismereteket   | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                     |
| Felidéli a különböző szövettípusokat és azok jellemzőit                           | Ismeri a szövettani alapismereteket | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                     |

### 3.8.3.6 A tantárgy témakörei

#### 3.8.3.6.1 Sejtteni alapismeretek

A sejt molekuláris összetevői  
A sejt strukturális alapjai  
A sejtmembrán.  
A citolazma  
Lizoszómák, mitokondriumok szerkezete, működésük  
Anyagtranszport a membránon keresztül  
Autofágia, heterofágia  
Golgi-apparátus működése  
A sejtmag szerkezete, a kromoszómák jellemzése.  
Fehérjeszintézis és anyagtermelés  
A sejtek mozgása  
Sejtosztódás típusai, folyamata

#### 3.8.3.6.2 Általános szövettani alapismeretek

Hámszövet jellemzői, csoportosítása.  
Sejtkapcsolódási módok.  
Speciális hámok.  
Kötő-és támasztó szövetek jellemzői  
A kötőszövetek osztályozása  
Sejttípusok, sejt közötti állomány  
Vér és vérképző szövetek jellemzése  
Simaizomszövet, harántcsíkolt izomszövet és a szívizom jellemzői

Idegzövet jellemzői  
 Idegrostok  
 Az idegvégkések jellemzői.  
 A szinapszis

### 3.8.4 Mikrobiológia tantárgy

18/18 óra

3.8.4.1 A tantárgy tanításának fő célja  
 A tanulók mélyítsék el a fertőzésről, fertőző betegségekről korábban megszerzett ismereteiket. A tantárgy tanulása járuljon hozzá a klinikai tantárgyak megalapozásához. Ismerjék meg a kórokozókat, jellemzésüket és vizsgálati módjaikat.

3.8.4.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások  
 Biológus / Mikrobiológus / Biológia szakos tanár.

3.8.4.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak  
 Biológia

3.8.4.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

#### 3.8.4.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                                                       | Ismeretek                                                                                                                                                               | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                                                                                     | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
| A mikrobák tulajdonságaival, ellenálló képességével kapcsolatos ismereteit összekapcsolja az infekciókontroll ismereteivel. | Ismeri a baktériumok, vírusok, gombák és paraziták alapvető jellemzőit, tulajdonságait, szerepüket a betegségek kialakulásában, a kórokozók kimutatásának lehetőségeit. | Teljesen önállóan               | Felelősséget érez a fertőzések és járványok megelőzése iránt, törekszik azoknak a tényezőknak a kiiktatására, amelyek ezek kialakulásában, terjedésében szerepet játszanak. Belátja a megelőzés szerepét a betegségek kialakulásában. | Videók, képek keresése az Internetről, prezentáció készítés |
| Felsorolja és jellemzi a kórokozókat, és azok vizsgáló módszereit.                                                          | Ismeri a kórokozókat és azok jellemzését, vizsgálatát.                                                                                                                  | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                                                                                                       |                                                             |

#### 3.8.4.6 A tantárgy témakörei

##### 3.8.4.6.1 Bakteriológia, virológia és mikológia

A baktériumok osztályozása, elnevezése

A baktériumok alakja, szerkezete, anyagcseréje, szaporodása, kórokozó képessége, ellenálló képessége

A szervezet normál baktériumflórája

A bakteriológiai vizsgálati módszerek típusai

Antibiotikus kezelés, antibiotikum rezisztencia

A vírusok jellemzői, szerkezetük, osztályozásuk  
 A vírusok ellenálló képessége  
 A vírusbetegségek patogenezise, kimutatása, kezelése, megelőzése  
 A gombák általános tulajdonságai, a gombasejt felépítése, szaporodásuk  
 A gombák osztályozása  
 A gombák kórokozó képessége, a gombafertőzések rizikófaktorai  
 A mycosisok kimutatása, kezelése, megelőzése  
 A gombák ellenálló képessége

#### **3.8.4.6.2 Parazitológia**

A parazitológia tárgya, felosztása  
 A paraziták rendszerezése, protozoonok, parazita férgek, parazita ízeltlábúak főbb jellemzői  
 A paraziták behatolása a szervezetbe, hatásuk a szervezetre  
 A paraziták ellenálló képessége  
 A paraziták kimutatása, kezelés, megelőzés elvei

### **3.8.5 Közegészségtan - járványtan tantárgy**

**36/36 óra**

#### **3.8.5.1 A tantárgy tanításának fő célja**

Ismeri a levegő-, víz-, talajszennyeződés emberre és a környezetre gyakorolt hatásait. Ismeri az élelmiszerekkel kapcsolatos egészségkárosodásokat, azok vizsgálati módszereit, továbbá az ételfertőzésre, ételmérgezésre gyanús megbetegedések tüneteit, valamint a szükséges intézkedéseket.

#### **3.8.5.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások**

Népegészségügyi ellenőr Bsc / Ápoló Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

#### **3.8.5.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak**

Mikrobiológia, biológia, komplex természettudományos tárgy,

#### **3.8.5.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.**

#### **3.8.5.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák**

| <b>Készségek, képességek</b>                                                         | <b>Ismeretek</b>                  | <b>Önállóság és felelősség mértéke</b> | <b>Elvárt viselkedésmódok, attitűdök</b>                               | <b>Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák</b> |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|----------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
| Ismerteti a közegészségtani alapfogalmakat, elhelyezi a tárgyat az orvostudományban. | Ismeri a közegészségtani alapokat | Teljesen önállóan                      | Preventív szemléletű, a kórokozók terjedésének megelőzésére törekszik. |                                                             |

|                                                                                                       |                                                                                                                                        |                                     |  |                                                                                                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Felismeri a fertőzés terjedési lehetőségeit, a fogékony embereket                                     | Ismeri a fertőzés, fertőző betegség fogalmát, a fertőző betegségek kialakulását, előfordulási módjait, a járványfolyamat mozgatóerőit. | Teljesen önállóan                   |  | Naprakészen tájékozódik a digitálisan elérhető járványügyi helyzetekről, amennyiben felmerül, hogy a kliens utazás közben fertőződött meg. |
| Ismerteti az enterális, kültakarón keresztül terjedő és légúti rendszer járványtanának főbb tényezőit | Ismeri az enterális, kültakarón keresztül terjedő és légúti rendszer járványtani jellemzőit.                                           | Teljesen önállóan                   |  |                                                                                                                                            |
| Munkaterületén részt vesz a fertőző betegségek terjedésének megelőzésében.                            | Ismeri az alapvető járványügyi feladatokat, járványellenes teendőket                                                                   | Instrukció alapján részben önállóan |  | Járványügyi szervezet honlapjának keresése az Interneten.                                                                                  |
| Ismerteti az immunvédekezés lényegét, az immunrendszer szerepét a védekezésben.                       | Ismeri az immunrendszer működésének alapjait, az immunitás fajtáit, az immunrendszer kóros működésének formáit.                        | Teljesen önállóan                   |  |                                                                                                                                            |

### 3.8.5.6 A tantárgy témakörei

#### 3.8.5.6.1 A közegészségtan alapjai

A közegészségtan fogalma, története, részterületei, helye és feladatai az orvostudományban.

A magyar népegészségügy felépítése és szervezeti rendszere

Humán ökológia.

A légkör felépítése, tulajdonságai és hatása a szervezetre.

A levegőt szennyező legfontosabb anyagok és források, globális következmények.

Ivóvíz nyelés és ivóvíz ellátás helyzete Magyarországon

A talaj környezet-egészségügyi hatásai

#### 3.8.5.6.2 A fertőzés, fertőző betegségek

A fertőzés, fertőző betegség fogalma

A fertőző betegség létrejöttének feltételei: kórokozók száma, virulencia, behatolás helye, szervezet ellenállása

A fertőző betegségek csoportosítása járványtani szempontból

A fertőző betegségek előfordulási módjai: sporadikus, endémiás előfordulás, epidémia, pandémia, szezonális, ciklicitás

A fertőzésekről általában, járványtan felosztása. Járványfolyamat elsődleges és másodlagos mozgatóerői. A fertőző betegségek és járványok megelőzése, járványügyi intézkedések

Enterális fertőzések járványtana (Bakteriális fertőzések: Hastífusz, Paratyhus, Dysenteria, Coli enteritisek

Enterális fertőzések járványtana (Bakteriális fertőzések: Yersiniosis, Campylobacteriosis, Helicobacteriosis, Kolera, Toxikoinfekciók; Vírusfertőzések; Fégfertőzések)

Légutakon keresztül terjedő fertőzések járványtana (Torokgyík, Mumpsz, Rubeola, Kanyaró, Szamárköhögés, Bányahimlő, Skarlát, Meningitis epidemica, Haemophilus influenzae)

Légutakon keresztül terjedő fertőzések járványtana (Influenza, Mononucleosis infectiosa, Legionellosis, Tuberculosis, Streptococcus fertőzés).

A kültakarón keresztül terjedő fertőző betegségek járványtana

#### **3.8.5.6.3 A járványfolyamat mozgatóerői**

Elsődleges mozgató erők:

A fertőző forrás

A fertőzés terjedésének lehetséges módjai

A fogékony emberi szervezet

Másodlagos mozgató erők: természeti, társadalmi, egyéni tényezők

#### **3.8.5.6.4 Járványügyi feladatok**

A fertőző betegségek megelőzése

Járványügyi teendők fertőző betegségek előfordulásakor - teendők a beteggel és a beteg környezetében

A fertőző beteg bejelentése

Az izoláció, annak szakmai és jogi vonatkozásai. A fertőzőbetegségek megelőzése, immunizálás, oltások és azok formái, jellemzői, oltási naptár.

#### **3.8.5.6.5 Kórházi fertőzések járványtana**

A nosocomiális infekció fogalma, jelentősége

A nosocomiális fertőzések epidemiológiai sajátosságai

A nosocomiális infekció kialakulását elősegítő tényezők, a fertőzés terjedésének leggyakoribb módjai

Az infekció kontroll fogalma, feladata

Az infekció kontroll tevékenységi elemei

A nosocomiális surveillance. Kockázati tényezők meghatározása, a kockázatok kivédésére vonatkozó szabályozás és a végrehajtás ellenőrzése. Megelőző tevékenység Izolációs szabályok a betegellátás során, környezeti infekciókontroll, fertőtlenítés, sterilizálás, egészségügyi kártevők elleni védekezés. Antibiotikum politika. Az egészségügyi dolgozók nosocomiális fertőzéseinek megelőzése. Képzés, továbbképzés.

A leggyakoribb nosocomiális infekciók: húgyúti infekciók, pneumoniák, műtéti sebfertőzés, bőr és lágyrész, véráram fertőzés okai, hajlamosító tényezői, jellemzői, az infekciók megelőzésének lehetőségei, ápolói feladatai

Fertőző beteg elkülönítése, izolált beteg ápolásának specialitásai.

#### **3.8.5.6.6 Immunológia**

Az immunrendszer működése

Az immunitás formái

A szervezet immunizálása

Az immunrendszer megváltozott működése: allergia, autoimmun betegségek, immunhiányos állapotok

### **3.8.6 Egészségügyi etikai esettanulmányok tantárgy**

**18/16 óra**

#### **3.8.6.1 A tantárgy tanításának fő célja**

A tárgy tanítása elsődlegesen a tanulók attitűdjének formálását, általános tájékozottságuk szélesítését szolgálja. Az etikai ismeretek elmélyítése.

**3.8.6.2** A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Betegjogi képviselő / Ápoló BSc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

**3.8.6.3** Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Történelem (állampolgári ismeretek, Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek, Egészségügyi etika és jog alapjai)

**3.8.6.4** A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

**3.8.6.5** A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                  | Ismeretek                                                                                                                                                 | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                 | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák                    |
|------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|
| Jellemzi az egészségügyben az alapvető viselkedési normákat.           | Ismeri az egészségügyi etika alapfogalmait.                                                                                                               | Teljesen önállóan               | Felelős és etikus viselkedés, magabiztos kiállás. |                                                                         |
| Megítéli a munkája kapcsán leggyakrabban jelentkező etikai dilemmákat. | Ismeri a leggyakoribb egészségügyi munka során fellépő etikai dilemmákat, és kompetencia szintű kontextusát. A dolgozótól elvárt viselkedésmódot megérti. | Teljesen önállóan               |                                                   |                                                                         |
| Alkalmazza a munkája során rá vonatkozó etikai normákat                | Ismeri az egészségügyi dolgozókkal szemben támasztott etikai elvárásokat, és a be nem tartásukból származó következményeket.                              | Teljesen önállóan               |                                                   | Elektronikus ápolási dokumentációt vezet az etikai normák betartásával. |

**3.8.6.6** A tantárgy témakörei

**3.8.6.6.1** Rendszerező ismeretek

Alapfogalmak: erkölcs, moralitás, érték, norma, etika

A bioetika, ápolásetika fogalma

Az egészségügyi etika alapelvei: autonómia tisztelete, "ne árts" elve, jótekonyság elve, igazságosság elve

Szakmai etikai alapkövetelmények: előítélet mentesség, másság elfogadása, tolerancia, humanitás, empátia, karitativitás, intimitás, esélyegyenlőség biztosítása

Az orvos és szakdolgozó, illetve a szakdolgozó és beteg közötti kapcsolat etikai normái

A team munka alapjai, együttműködés az egészségügyi dolgozók között  
Személyiségi jogok, titoktartás, adatvédelem  
Tájékozott beleegyezés, az egészségügyi szakdolgozó kompetenciája a betegtájékoztatásban  
Egészségügyi etikett: az egészségügyi dolgozó megjelenése, az egészségügyi dolgozóval szemben elvárt magatartás, viselkedés  
A beteglátogatás viselkedési szabályai  
Etikai kódex  
Etikai sajátosságok időskorban

#### **3.8.6.6.2 Az egészségügyi etika alapjai**

Az egészségügyi etika alapelvei. Etikai értékek az egészségügyben. Etikai szabályozás. Etikai kódex.

#### **3.8.6.6.3 Az egészségügyi dolgozók tevékenységének etikai kérdései**

Az egészségügyi dolgozók tevékenységének etikai elvei és problémái: titoktartás etikai vonatkozásai, tájékoztatás etikai kérdései, haldokló beteg ápolásának etikai kérdései, gyermekek ápolásának etikai vonatkozásai, különleges esetek/akadályozott emberek ápolásának etikai problémái, fizikai/kémiai korlátozó intézkedések alkalmazásának etikai kérdései etikai kérdései. Az egészségügyi sztrájk. Etikai dilemmák és bioetikai kérdések. Az abortusz etikai kérdései. Eutanázia formái és etikai vonatkozásai. Társadalmon belüli szubkultúrák etikai vonatkozásai.

#### **3.8.6.6.4 Szakdolgozói etikett**

Az egészségügyi dolgozóval szemben elvárt magatartás, viselkedés. Szakmai etikai alapkövetelmények: előítélet mentesség, másság elfogadása, tolerancia, humanitás, empátia, karitativitás, intimitás

#### **3.8.6.6.5 Etikai esettanulmányok**

Az egészségügyi dolgozók tevékenységével kapcsolatos esettanulmányok ismertetése, kötetlen beszélgetés formájában történő elemzése, a szakdolgozói etikettel kapcsolatos esettanulmányok ismertetése, és kötetlen beszélgetés formájában történő beszélgetés elemzése. Abortusszal kapcsolatos, eutanáziával kapcsolatos esettanulmányok.

### **3.8.7 Egészségügyi jogi esettanulmányok tantárgy**

**18/16 óra**

#### **3.8.7.1 A tantárgy tanításának fő célja**

A tárgy tanítása elsődlegesen a tanulók attitűdjének formálását, általános tájékozottságuk szélesítését szolgálja. Olyan szakemberek oktatásának szerves részét képezi, akik ismerik és magukra nézve kötelezően alkalmazzák a betegjogokat, tisztában vannak az ellátó személyzet joggaival és kötelességével.

#### **3.8.7.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások**

Betegjogi képviselő / Ápoló BSc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

#### **3.8.7.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak**

Történelem (állampolgári ismeretek, Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek, Egészségügyi etika és jog alapjai)

3.8.7.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

### 3.8.7.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                           | Ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                           | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                 | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Megnevezi és leírja a magyar jogrendszer alapvető fogalmait, és az alaptörvényi szabályozásokat | Ismeri Magyarország alaptörvényének főbb szabályait, ismeri a jogot, a jogrendet és a jogforrásokat.                                                                                                                                                                                | Teljesen önállóan               | Felelős és etikus viselkedés, magabiztos kiállás. | Ismeri a jogszabályok elektronikus elérhetőségeit.   |
| Betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó speciális jogszabályokat.                         | Ismeri a betegjogokat, az egészségügyi dolgozó jogait és kötelességeit, az adatvédelmi szabályokat.                                                                                                                                                                                 | Teljesen önállóan               |                                                   | Ismeri az elektronikus adatvédelmi szabályozást.     |
| Ismerteti a szociális ellátások jogi alapjait.                                                  | Ismeri az állam szerepét a szociális ellátások tekintetében, felsorolja a szociális intézményeket                                                                                                                                                                                   | Teljesen önállóan               |                                                   |                                                      |
| Alkalmazza a munkája során rá vonatkozó etikai normákat                                         | Ismeri az egészségügyi dolgozókkal szemben támasztott etikai elvárásokat, és a be nem tartásukból származó következményeket                                                                                                                                                         | Teljesen önállóan               |                                                   |                                                      |
| Ismerteti a főbb szociális ellátásokat                                                          | Ismeri a szociális törvény által szabályozott ellátásokat, a társadalombiztosítási nyugellátásokat, egészségbiztosítási támogatásokat, családi ellátásokat, a gyermekvédelmi törvény és a munkanélküliek támogatásával kapcsolatos szabályozásokat. A közszolgáltatások rendszerét. | Teljesen önállóan               |                                                   |                                                      |

### 3.8.7.6 A tantárgy témakörei

#### 3.8.7.6.1 A jog és a jogrend

Jogi normák fogalma. A jog és a jogrend fogalma, a belső jogforrások rendszere. Magyarország Alaptörvényében meghatározott alapvető jogok és kötelezettségek.

#### **3.8.7.6.2 Egészségügyi jogi ismeretek**

Az egészségügyre és az egészségügyi szolgáltatásra vonatkozó fontosabb jogi szabályozások. A betegek jogai és a betegjogok érvényesítése. Egészségügyi sztrájkjog. Az egészségügyi dokumentáció kezelése. Információbiztonság és adatvédelem. Egészségügyi dokumentációval kapcsolatos jogok. Az idősellátás jogi vonatkozásai.

#### **3.8.7.6.3 Szociális ellátások jogi alapjai**

A szociálpolitika intézményrendszere és az állam szerepe. A szociális ellátások rendszerei: biztosítási ellátások, költségvetésből finanszírozott ellátások. A szociális szempontból főbb ellátások és jellemzőik: A szociális tv. által szabályozott ellátások, a társadalombiztosítási nyugellátások, egészségbiztosítási támogatások, családi ellátások, a gyermekvédelmi tv. és a munkanélküliek támogatásával kapcsolatos szabályozások. A közszolgáltatások rendszere: az egészségügy és a szociális ellátás intézményei és azok alapvető követelményei, jogi alapjai. Az állami szervek rendszere, jellegük és egymáshoz való viszonyuk. Az állam felelőssége a lakosság egészségi állapotáért. Esélyegyenlőség biztosítása.

#### **3.8.7.6.4 Jogi esettanulmányok**

Az egészségügyi szolgáltatásra vonatkozó esettanulmányok és ismertetésük, az egészségügyi sztrájkjal kapcsolatos esettanulmányok és érdekvédelmi szervezetek szerepe, a szociális ellátásokkal kapcsolatos esettanulmányok.

### **3.8.8 Egészségügyi informatika tantárgy**

**18/16 óra**

#### **3.8.8.1 A tantárgy tanításának fő célja**

A tantárgy tanulásának célja, hogy a tanulók szerezzenek ismereteket és tapasztalatot az egészségügyi dokumentáció kezelésével, az egészségügyi szoftverek alkalmazásával kapcsolatban.

#### **3.8.8.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások**

Informatikus, Informatika tanár.

#### **3.8.8.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak**

Társadalomismeret

#### **3.8.8.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.**

#### **3.8.8.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák**

| Készségek, képességek | Ismeretek | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|-----------------------|-----------|---------------------------------|-----------------------------------|------------------------------------------------------|
|-----------------------|-----------|---------------------------------|-----------------------------------|------------------------------------------------------|

|                                                                                                                           |                                                                                                                              |                   |                                                                                                                |                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|
| Elektronikus ápolási dokumentációt vezet, felhasználói szinten használja a táblázatkezelő és szövegszerkesztő programokat | Ismeri a felhasználói szintű táblázatkezelő, szövegszerkesztő programokat és az elektronikus ápolási dokumentáció vezetését. | Teljesen önállóan | Magára nézve kötelezőnek érzi és betartja a munkájával kapcsolatos jogi, etikai, magatartási következményeket. |                                |
| Az egészségügyi dokumentációt az adatvédelmi szabályok betartásával kezeli.                                               | Ismeri az egészségügyi dokumentáció részeit, a dokumentálás és adatvédelem szabályait.                                       | Irányítással      |                                                                                                                |                                |
| Munkája során medikai rendszerek alkalmazásában közreműködik.                                                             | Ismeri az egészségügyi informatikának a felhasználó szempontjából lényeges alapjait, a szakmai szoftverek típusait.          | Irányítással      |                                                                                                                | Medikai rendszerek használata. |

### 3.8.8.6 A tantárgy témakörei

#### 3.8.8.6.1 Egészségügyi informatikai ismeretek

Az egészségügyi informatika tárgya

Elektronikus egészségügyi dokumentáció részei

Adatvédelem, adattovábbítás

Az elektronikus levél küldésének szabályai

Egészségügyi kódrendszerek

Szoftverek az egészségügyben (orvosi, gazdasági, pénzügyi, személyügyi rendszerek)

Egészségügyi Elektronikus Szolgáltatási Tér (EESZT) fogalma, moduljai

E-recept

Medikai rendszerek típusai

Tetszőlegesen kiválasztott medikai rendszer alkalmazása

#### 3.8.8.6.2 Az egészségügyi dokumentáció, adatvédelem

Az egészségügyi dokumentáció fogalma, részei

A dokumentálás alapvető követelményei

Adatok az egészségügyben: személyazonosító adat, egészségügyi adat

GDPR. Az egészségügyi adatkezelés, adattovábbítás céljai, alapszabályai

### 3.8.9 Egészségpszichológia tantárgy

36/32 óra

#### 3.8.9.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg az ember pszichikus működésének, pszichikus fejlődésének alapjait, a személyiség jellemzőit. Pszichológiai ismereteik járuljanak hozzá a betegekkel, munkatársakkal való együttműködési képesség fejlődéséhez. Fejlődjön empátiás készségük, a beteg ember lélektanával kapcsolatos ismereteik segítsék őket a megfelelő beteg-szakdolgozó kapcsolat kialakításában, a betegvezetés és a betegek lelki támogatása során.

#### 3.8.9.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pszichológus

### 3.8.9.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Társadalomismeret, egészségfejlesztés, betegoktatás, betegápolás alapjai, klinikumok és ápolástan

3.8.9.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

### 3.8.9.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                                                                        | Ismeretek                                                                                                                                   | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                        | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|
| Általános lélektan-nal kapcsolatos ismereteit felhasználja a betegekkel való kapcsolat kialakítása, a betegoktatás és egészségnevelés során. | Ismeri a megismerő folyamatok működésének alapjait.                                                                                         | Teljesen önállóan               | Megértő, empátikus magatartást tanúsít a betegekkel szemben. Korrekt munkahelyi kapcsolatokra törekszik. | Online pszichológiai tesztek keresése, kitöltése.                              |
| Felismeri a személyiségtípusokat.                                                                                                            | Ismeri a legalapvetőbb személyiségelméletek lényegét.                                                                                       | Teljesen önállóan               |                                                                                                          |                                                                                |
| Munkáját az életkori sajátosságok figyelembevételével végzi                                                                                  | Ismeri a pszichikus fejlődés törvényszerűségeit, a pszichikus fejlődés főbb mozzanatait.                                                    | Teljesen önállóan               |                                                                                                          | Fejlődéslélektan-nal kapcsolatos videók keresése és megtekintése a világhálón. |
| Megfelel a munkahelyi szerepelvárásoknak, hatékonyan együttműködik az egészségügyi team tagjaként.                                           | Ismeretekkel rendelkezik a szerepek-ről, szereptanulás-ról. Ismeri a formális kiscsoportok jellemzőit, a csoportok alakulásának folyamatát. | Teljesen önállóan               |                                                                                                          |                                                                                |
| Felismeri a betegnek a betegsége adott reakcióját, a megfelelő segítséget, pszichés támogatást nyújtja ezzel kapcsolatban.                   | Ismeri a beteg ember lélektani folyamatait. Ismeri a szororigén pszichikus ártalmakat.                                                      | Teljesen önállóan               |                                                                                                          |                                                                                |

### 3.8.9.6 A tantárgy témakörei

#### 3.8.9.6.1 Bevezetés a pszichológiába

A pszichológia fogalma, tárgya, tudományterületei, irányzatai

A személyiség fogalma, a személyiség kialakulásában és fejlődésében szerepet játszó tényezők (külső, belső tényezők, érés, tanulás, fejlődés, differenciálódás, integrálódás)

Személyiségtípológiák: Hippokratesz-Galenosz - féle, Kretschmer - féle és Jung féle tipológia

Önismeret fogalma, énkép, önértékelés

Az önismeret fejlesztésének lehetőségei

Énvédő technikák: elhárító mechanizmusok, coping stratégiák  
Társismeret, más személyek megismerésének sajátosságai: személyészlelés, első benyomás, kategorizálás és gondolkodási sztereotípiák  
A motiváció fogalma, alapvető és magasabb rendű motívumok, motívumok hierarchiája

#### **3.8.9.6.2**      Általános lélektan

A megismerő folyamatok rendszere  
Az érzékelés és észlelés  
A figyelem  
Alvás, álom  
Emlékezés, tanulás  
Képzelet  
Gondolkodás, intelligencia és kreativitás  
Motiváció és érzelmek

#### **3.8.9.6.3**      Személyiséglélektan

A személyiség fogalmának ismételése. A személyiségelméletek csoportjai. Típuselméletek ismételése.  
Pszichoanalitikus elméletek: Sigmund Freud, Carl Gustav Jung személyiségelmélete  
Humanisztikus elméletek: Rogers, Maslow elmélete  
A jellem. Az érett személyiség jellemzői.

#### **3.8.9.6.4**      Fejlődéslélektan

A fejlődéslélektan fogalma. Pszichikus fejlődéstörvények. Életkori periodicitás.  
A szenzomotoros fejlődés. A mozgásfejlődés főbb jellemzői. Az érzékszervi-mozgásos értelmi fejlődés periódusai.  
A beszéd és nonverbális kommunikáció fejlődése.  
Gyermei világkép és gondolkodás.  
Az énkép és éntudat fejlődése.  
Az érzelmek és az akarat fejlődése  
A játék, a rajz és a mese szerepe  
A korai anya-gyermek kapcsolat jelentősége. Az apa szerepe.  
A szocializáció fogalma, színterei. Utánzás, azonosulás, identifikáció.

#### **3.8.9.6.5**      Szociálpszichológia

A szociálpszichológia tárgya. A személyészlelés ismételése.  
Szerepek, szereptanulás, szerepkonfliktus.  
Az emberi kollektívák. A csoport fogalma, csoporttípusok. A formális kiscsoport rétegződése. A csoportnormák, csoportszerepek. A formális kiscsoport fejlődése

#### **3.8.9.6.6**      Beteg ember lélektana

A gyógyítók személyisége. ápoló típusok. A gyógyítók közössége  
A beteggel való kommunikáció. Empátia és tolerancia  
A betegség hatása a személyiségre. Betegségélmény és magatartás. A fájdalom, krónikus fájdalom hatása a beteg ember személyiségére. A krónikus betegség hatása a személyiségre.  
A haldoklás, halál és gyász  
Az egészségügyi szakdolgozók feladatai a betegvezetés során  
Az egészségügyi dolgozó mindennapos feladatai elvégzésével kapcsolatos lélektani vonatkozások  
Szorongén pszichikus ártalmak

### 3.8.10 Népegészségtan tantárgy

16/16 óra

#### 3.8.10.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanulása egészítse ki és mélyítse el a tanulók egészséges életmóddal, életvitellel kapcsolatos ismereteit, járuljon hozzá az egészségtudatos magatartás formálásához.

#### 3.8.10.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Népegészségügyi ellenőr Bsc / Ápoló Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

#### 3.8.10.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia

#### 3.8.10.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

#### 3.8.10.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                         | Ismeretek                                                                            | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                       | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|
| Felismeri az egészséget hátrányosan befolyásoló tényezőket.                                   | Ismeri az egészség, és az egészségkultúra fogalmát, elemeit.                         | Teljesen önállóan               | Belátja az egészséges életmód, életvitel jelentőségét. Életvitelében törekszik ennek betartására, és a környezetével való kiegyensúlyozott kapcsolatra. |                                                                     |
| Értelmezi a lakosság egészségi állapotát leíró mutatókat, statisztikai adatokat, diagramokat. | Ismeri az egészségi állapot mérési módszereinek lényegét, a főbb mutatókat.          | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                         | A lakosság egészségi állapotával kapcsolatos keresés az interneten. |
| Felismeri az egyén magatartásában az egészséget veszélyeztető tényezőket, rizikófaktorokat.   | Ismeri a prevenció fogalmát, szintjeit, eszközeit, az egészségmegőrzési programokat. | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                         |                                                                     |

#### 3.8.10.6 A tantárgy témakörei

##### 3.8.10.6.1 Az egészség, egészségkultúráltság

Az egészségkultúra fogalma, összetevői, helye a kultúrában

Az egészség fogalmának értelmezése

Az egészséget meghatározó tényezők: életmód, környezet (társadalmi, természeti), egészségügyi ellátórendszer, egyéni sajátosságok

A népegészségtan fogalma, feladatai

##### 3.8.10.6.2 Az egészségi állapot mérési módszerei

A magyar lakosság egészségi állapotának jellemzői

Az egészségi állapot mérésének módszerei: a demográfia, szomatometria fogalma, célja, jellemzői

Statisztikai módszerek: statisztikai adat, adatgyűjtés, csoportosítás, statisztikai sorok

Szociológiai módszerek

Demográfiai módszerek: a demográfia fogalma, demográfiai adatgyűjtés, a strukturális demográfia, népmozgás, a természetes népmozgás mutatói (születési, halálozási mutatók)

Epidemiológiai módszerek: morbiditás, morbiditási adatok forrásai

#### **3.8.10.6.3**      Prevenció és egészségmegőrzés

A prevenció fogalma, szintjei

A primer, secunder és terciér prevenció célja, lényege és eszközei

Védőoltások típusai, életkorhoz kötött védőoltások

Szűrővizsgálatok célja, fajtái

A szív- és érrendszeri, emésztőszervi, légzőszervi megbetegedések kialakulásának okai és kockázati tényezői

Daganatos betegségek megelőzése

#### **3.8.10.6.4**      Népegészségügyi programok

Az egészségfejlesztés alapidokumentumai (Alma-Ata, Ottawai Charta, Dzsakartai Nyilatkozat)

Hazai népegészségügyi programok

### **3.8.11 Egészségügyi kommunikáció – konfliktuskezelés – krízis menedzsment tantárgy 16/16 óra**

#### **3.8.11.1**    A tantárgy tanításának fő célja

Az egészségügyi szakmák gyakorlásához szükséges kommunikációs képességek fejlesztése.

#### **3.8.11.2**    A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógia tanár / Pszichológus (kommunikáció, konfliktuskezelés) / Egészségügyi szaknár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Ápoló Msc / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

#### **3.8.11.3**    Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Magyar nyelv, Történelem

#### **3.8.11.4**    A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

#### **3.8.11.5**    A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek | Ismeretek | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|-----------------------|-----------|---------------------------------|-----------------------------------|------------------------------------------------------|
|-----------------------|-----------|---------------------------------|-----------------------------------|------------------------------------------------------|

|                                                                             |                                                                                                                                                                                                |                   |                                                                                                                             |                                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Hiteles kommunikációt folytat betegekkel, hozzátartozókkal, munkatársakkal. | Ismeri a kommunikáció jellemzőit, a hiteles kommunikáció feltételeit, a kommunikációs zavarokat. Tisztában van a beteggel, családtagokkal, munkatársakkal történő kommunikáció szempontjaival. | Teljesen önállóan | Fontosnak érzi a beteg meghallgatását. A betegekkel, hozzátartozókkal történő kommunikáció során nem lépi túl a hatáskörét. |                                                                                                                       |
| Speciális kommunikációt folytat, segítő kommunikációs technikákat alkalmaz. | Ismeri a kommunikáció módját látás-, hallás-, beszéd- és értelmi fogyatékos emberrel. Ismeri a segítő beszélgetés alapjait.                                                                    | Teljesen önállóan |                                                                                                                             | Digitális kommunikációs lehetőségek hallás-, látássérültek esetében.<br>A kommunikáció sajátosságait bemutató videók. |
| Hatékony konfliktuskezelési technikákat alkalmaz.                           | Ismeri a konfliktusok típusait, a konfliktuskezelés módjait.                                                                                                                                   | Teljesen önállóan |                                                                                                                             |                                                                                                                       |

### 3.8.11.6 A tantárgy témakörei

#### 3.8.11.6.1 A kommunikáció alapfogalmai

A kommunikáció fogalma, a kommunikáció általános elméleti modellje

A kommunikációs folyamat dinamikai alapelvei

A kommunikáció csatornái: verbális, nonverbális csatornák

A kulturális szignálok jelentősége a kommunikációban

Kongruens kommunikáció

**A témakört csoportbontásban szükséges oktatni**

#### 3.8.11.6.2 Kommunikációs zavarok

Kóros kommunikáció

A nyelvi szocializáció hiányosságai

Szégyenlősség, gátlásosság

Kommunikációs gátak és közléssorompók

**A témakört csoportbontásban szükséges oktatni**

#### 3.8.11.6.3 Egészségügyi szakmai kommunikáció

Az egészségügyi dolgozók közötti kommunikáció

Az egészségügyi dolgozó és a beteg közötti kommunikáció

A kapcsolatfelvétel, bemutatkozás jelentősége, általános szabályai

Kapcsolatteremtés és fenntartás egészséges és beteg gyermekkel, a gyermekek sajátos kommunikációs formái

Kommunikáció hozzátartozóval

Kommunikáció idősebb beteggel, az idősebb kor kommunikációs jellemzői, kommunikációs nehézségek

Kommunikáció eltérő kultúrából érkező beteg esetén

Kommunikáció zaklatott beteggel, indulatos beteggel vagy hozzátartozóval

A telefonos kommunikáció szabályai az egészségügyben

**A témakört csoportbontásban szükséges oktatni**

**3.8.11.6.4** Speciális kommunikáció  
 Speciális kommunikáció beszéd-, hallás-, látássérültekkel  
 Kommunikációs korlátok leküzdése autizmus spektrumzavar esetén  
 Infokommunikációs akadálymentesítés  
 A segítő beszélgetés  
*A témakört csoportbontásban szükséges oktatni*

**3.8.11.6.5** Konfliktuskezelés  
 Konfliktus fogalma  
 Konfliktusok típusai  
 Konfliktuskezelési stratégiák: elkerülő, versengő, együttműködő, kompromisszumkereső, alkalmazkodó  
 A konfliktushelyzetek megelőzése és feloldása hatékony kommunikáció segítségével  
*A témakört csoportbontásban szükséges oktatni.*

### **3.8.12 Egészségnevelés – egészségfejlesztés tantárgy**

**16/16 óra**

**3.8.12.1** A tantárgy tanításának fő célja  
 A tantárgy tanulása egészsítse ki és mélyítse el a tanulók egészséges életmóddal, életvitellel kapcsolatos ismereteit, járuljon hozzá az egészségtudatos magatartás formálásához.

**3.8.12.2** A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások  
 Ápoló Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár (Ápoló Bsc előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

**3.8.12.3** Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak  
 Biológia

**3.8.12.4** A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

### **3.8.12.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák**

| <b>Készségek, képességek</b>                                                                                                              | <b>Ismeretek</b>                                                                                                                                               | <b>Önállóság és felelősség mértéke</b> | <b>Elvárt viselkedésmódok, attitűdök</b>                                                                 | <b>Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák</b>                                      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Egészséges életmóddal, szexuálhigiénével, káros szenvedélyekkel kapcsolatos ismereteit alkalmazza az egészségfejlesztő tevékenység során. | Tisztában van az egészséges életmód elemivel, a modern nemzedék egészség magatartásával, a szexuálhigiénével. Ismeri a káros szenvedélyek formáit, jellemzőit. | Teljesen önállóan                      | Megértő, empátikus magatartást tanúsít a betegekkel szemben. Korrekt munkahelyi kapcsolatokra törekszik. | Internetes kutatómunka, prezentációkészítés egészséges életmód, vagy káros szenvedélyek témában. |

|                                                                  |                                                                                                                                          |                                     |  |  |
|------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--|--|
| Megelőzi a kiégés kialakulását.                                  | Ismeri a stressz és a konfliktusok lelki egészségre gyakorolt hatását, a lelki egyensúly fenntartásának, helyreállításának lehetőségeit. | Teljesen önállóan                   |  |  |
| Munkájához kapcsolódó egészségfejlesztési tevékenységet folytat. | Ismeri az egészségfejlesztés módszereit, eszközeit, színtereit                                                                           | Instrukció alapján részben önállóan |  |  |

### 3.8.12.6 A tantárgy témakörei

#### 3.8.12.6.1 Életmód - egészségmagatartás

Az életmód fogalma, objektív és szubjektív meghatározói

Az egészségmagatartás. Preventív magatartás, kockázati magatartás.

Egészségtudatos magatartás fogalma, jellemzői. Az életminőség.

A modern nemzedék egészség-magatartása. A digitális nemzedék jellemzői. A számítógép használatának egészségügyi vonatkozásai, az egészségügyi problémák megelőzése. Elhúzódozó serdülőkor. Modern kori evés- és testképzavarok

#### 3.8.12.6.2 Egészségfejlesztés

Az egészségfejlesztés fogalma, célja, feladata

Az egészségfejlesztés módszerei, eszközei

Az egészségfejlesztés szinterei, szervezeti formái

Egészségfejlesztő foglalkozások tervezése

Egészségfejlesztés idős korban

#### 3.8.12.6.3 Mentálhigiéné

A mentálhigiéné fogalma

Az egészséges lelki egyensúly fenntartása

A stressz. Megküzdési stratégiák, énvédő technikák.

Konfliktushelyzetek és kezelésük

A burn-out szindróma. A kiégés megelőzése

#### 3.8.12.6.4 Szexuálhigiéné

A szexuális identitás

A pubertás élettani változásai

Intim higiéné. Menstruációs higiéné.

Az emlő és a here önvizsgálata

Partnerkapcsolatok

Családtervezés. A fogamzásgátlás módszerei.

Felkészülés a nőgyógyászati vizsgálatra

Szexuális úton terjedő betegségek és megelőzésük

#### 3.8.12.6.5 Egészségkárosító tényezők

A környezetszennyezés egészségre gyakorolt hatásainak ismertetése

Addikció fogalma. A függőségek fajtái. Hajlamosító tényezők.

Kémiai függőségek: nikotin, alkohol, pszichoaktív szerek

Viselkedéses függőségek

### 3.8.13 Egészségyszociológia tantárgy

16/16 óra

#### 3.8.13.1 A tantárgy tanításának fő célja

Olyan szakemberek képzése, akik nyitottak a szociális különbségek felismerésére, megfelelő ismerettel rendelkeznek ezen egyenlőtlenségek kezelésére, ismerik a szociológia alapjait, a családot, mint a társadalom legkisebb egységét, védik a társadalmi értékeket és képesek összefoglalni a magyar társadalomra jellemző egészségyszociológiai ismereteiket.

#### 3.8.13.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociológus / Szociális munkás / Egészségügyi szaktanár/tanár / Egészségügyi szakoktató.

#### 3.8.13.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

#### 3.8.13.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

#### 3.8.13.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                                                        | Ismeretek                                                                                                                                             | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                                | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|
| Felsorolja a szociológia alapfogalmait, és jellemzi azokat.                                                                  | Ismeri a szociológia, a társadalmi rétegződés és szocializáció, deviancia fogalmát és tárgykörüket röviden jellemzi.                                  | Teljesen önállóan               | Munkája során figyelembe veszi a kulturális különbségeket, biztosítja az ellátás során az esélyegyenlőséget, segítő magatartást tanúsít a kollégáival és a kliensekkel egyaránt. |                                                          |
| Használja a mortalitást, morbiditást, meghatározza a szociális intézményrendszereket, és azok működésének főbb szempontjait. | Ismeri az alapfogalmakat, a szociális intézményeket és rendszerüket.                                                                                  | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                                                  |                                                          |
| Munkája során alkalmazza az egészségyszociológiai ismereteit.                                                                | Ismeri a társadalmi rétegződést, az egészséget, mint értéket, az egészségi állapotot az életmódot és a betegek/fogyatékkal élők társadalmi helyzetét. | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                                                  | Digitális forrásokat használ az ismeretek fejlesztésére. |
| Jellemzi a családot, mint a társadalom legkisebb egységét és megítéli a családban bekövetkező szerepkonfliktusokat.          | Ismeri a család egységét és a szerepkonfliktusokat.                                                                                                   | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                                                  |                                                          |

|                                                                                  |                                                       |                   |  |  |
|----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|-------------------|--|--|
| Ismerteti a családmodelleket, és a házasság intézményét szociológiai szempontból | Ismeri a családmodelleket, és a házasság intézményét. | Teljesen önállóan |  |  |
|----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|-------------------|--|--|

### 3.8.13.6 A tantárgy témakörei

#### 3.8.13.6.1 A szociológia alapjai

A szociológia lényege, tárgya, jelentősége. Társadalmi rétegződés és mobilitás. Társadalmi egyenlőtlenségek és a szegénység. A szocializáció fogalma és elméletei; szinterei, intézményei. Devians magatartás fogalma, formái.

#### 3.8.13.6.2 Egészségszociológia

Mortalitás, Morbiditás, Társadalmi rétegződés és az egészség kapcsolata, az egészség, mint érték, az életkor és az egészségi állapot, életmód a különböző társadalmi rétegekben, betegek, fogyatékkal élők társadalmi helyzete. Biomedikális szemlélet

#### 3.8.13.6.3 Családszociológia

Családszociológia. Család intézménye. Családon belüli szerepek és szerepkonfliktusok, a család funkciói. Házasság intézménye. Családmodellek: Klasszikus, egyszülős, mátrix családok szociológiai jelentősége

### 3.9 Ápolói szakmai ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

374/359 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület elsajátítása során a tanuló megismeri és képessé válik az emberi test élettani-kórélettani működésének értelmezésére. A különböző betegségek, kórállapotok kialakulásának, tünettanának ok-okozati összefüggéseinek felismerésével és azok értelmezésével alkalmas lesz a kompetencia szintű betegmegfigyelésre, vizsgálatra, valamint az elrendelt diagnosztikai és terápiás beavatkozások megtervezésére és azok preanalitikai feladatainak szabályos kivitelezésére. Az elsajátított szakmai ismereteken túl mindennapi munkáját a jogi, etikai, beteg-lélektani, kommunikációs és betegedukációs ismereteinek adaptálásával, valamint a biztonságos betegellátás szabályainak betartásával végzi.

#### 3.9.1 Anatómia-élettan-kórélettan tantárgy

54/54 óra

##### 3.9.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló ismerje meg az emberi szervezet felépítését és működését, szerezzék meg azokat a nélkülözhetetlen ismereteket, amelyek a betegmegfigyelés, diagnosztika és a klinikai tantárgyak eredményes tanuláshoz szükségesek. A tantárgy tanulása járuljon hozzá a klinikai tantárgyak megalapozásához.

##### 3.9.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Biológus / Biológia szakos tanár / Általános orvos / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Bsc ápolói végzettség

##### 3.9.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia

##### 3.9.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

##### 3.9.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                                                    | Ismeretek                                                                                                                                                 | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                                                                  | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| A síkok, irányok ismeretében meg tudja határozni az egyes testrészek, szervek elhelyezkedését, egymáshoz való viszonyát. | Ismeri az emberi szervezetet alkotó sejtek, szövetek felépítésének alapjait, tisztában van a test felépítésének alapelveivel, a főbb síkokkal, irányokkal | Teljesen önállóan               | Belátja a tantárgy jelentőségét, alapozó szerepét. Pontosságra törekszik, tanulmányai és munkája során szem előtt tartja az ember anatómiai-élettani sajátosságait. Elkötelezett a szakmai nyelvhasználat mellett. | Anatómiai digitális tananyagok használata            |
| Csoportosítja a törzs, végtagok, koponya csontjait, izmait. Alkalmazza az anatómiai szakkifejezéseket.                   | Ismeri a mozgárendszer felépítését és működését.                                                                                                          | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                                                                                    | Anatómiai digitális tananyagok használata            |

|                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                   |                   |  |                                           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--|-------------------------------------------|
| Bemutatja a szív felépítésének és működésének összefüggéseit. Értelmezi a vérköröket. Az anatómiai szak kifejezéseket adekvátan alkalmazza.                             | Ismeri a szív és erek, a vér és nyirokrendszer jellemzőit, feladatát, a keringési rendszer működését, a működéssel kapcsolatos alapvető élettani paramétereket. Tisztában van a magzati vérkeringés jellemzőivel. | Teljesen önállóan |  | Anatómiai digitális tananyagok használata |
| Megmagyarázza a gázcsere lényegét. Értelmezi a légzés és a szív működés összefüggéseit                                                                                  | Ismeri a légzőrendszer feladatát, felépítését és működését, a légzés szabályozását.                                                                                                                               | Teljesen önállóan |  | Anatómiai digitális tananyagok használata |
| Ismereti az emésztés folyamatát és az anyagcsere lényegét                                                                                                               | Ismeri az emésztőrendszer feladatát, felépítését, működését. Ismeri a tápanyagokat, sejtépítők, enzimek szerepét.                                                                                                 | Teljesen önállóan |  | Anatómiai digitális tananyagok használata |
| Elmagyarázza a vizeletképzés folyamatát és a vizeletürítés mechanizmusát.                                                                                               | Ismeri a vizeleti szervek feladatát, felépítését és működését, a vizelet jellemzőit. Ismeri a vese szerepét a homeosztázis fenntartásában.                                                                        | Teljesen önállóan |  | Anatómiai digitális tananyagok használata |
| Elmagyarázza a menstruációs ciklus szakaszainak jellemzőit.                                                                                                             | Ismeri a férfi és női nemi szervek felépítését, a petefészek és a here hormontermelését, a szaporodás élettanát.                                                                                                  | Teljesen önállóan |  | Anatómiai digitális tananyagok használata |
| Ismereti az idegrendszer, endokrin rendszerszabályozó szerepét az emberi szervezet működésében. Elmagyarázza az érzékelési folyamatokat.                                | Ismeri az idegrendszer és a hormonális rendszer felépítését, a szabályozó működések alapjait Ismeri az érzékszervek felépítését és működését.                                                                     | Teljesen önállóan |  | Anatómiai digitális tananyagok használata |
| Felismeri és jellemzi a kórokozó tényezőket. Felismeri a daganatok korai figyelmeztető jeleit. Megfelelően használja a szövetek kóros elváltozásainak szakkifejezéseit. | Ismeri a betegségek kialakulásának és lefolyásának jellemzőit, a betegségek lefolyását módosító tényezőket. Ismeri a szövetek kóros elváltozásait és azok jellemzőit.                                             | Teljesen önállóan |  |                                           |

|                                                                                                                                                      |                                                                         |                   |  |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|-------------------|--|--|
| Helyesen értelmezi a szervezet jelző reakcióit. Megmagyarázza a gyulladás klasszikus tüneteit. Érti a transsudatum és exsudatum közötti különbséget. | Ismeri a szervezet jelző és védekező mechanizmusait és azok jellemzőit. | Teljesen önállóan |  |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|-------------------|--|--|

### 3.9.1.6 A tantárgy témakörei

#### 3.9.1.6.1 Az anatómia és élettan tudománya, a szervezet morfológiai felépítése

Az anatómia és élettan fogalma, felosztása

Az emberi test fő részei, felépítésének általános jellemzői

Az emberi test fő síkjai és irányai

A sejt szerkezete, alkotórészei, sejtjelenségek

A szövetek típusai, főbb jellemzői

#### 3.9.1.6.2 Mozgásrendszer

Általános csonttan és ízülettan

A törzs nagyobb csontjai és ízületei

A végtagok nagyobb csontjai és ízületei

A koponya csontjai, összeköttetései

A magzati koponya

Az izmok általános jellemzői

Az izomműködés élettana

A törzs és a végtagok nagyobb izmai

A fej és a nyak nagyobb izmai

#### 3.9.1.6.3 Keringési rendszer

A keringési rendszer részei, feladata

A szív felépítése és működése, a szív működés szabályozása

A vérerek fajtái és jellemzése, az erek közötti összeköttetések

Vérkörök

A nagyvérkör főbb artériái és vénái

A perifériás vérkeringés

A vérnyomás

Az érműködés szabályozása

A magzati vérkeringés jellemzői

A vér összetétele, az alakos elemek és a vérplazma jellemzése

A vérképző szervek

A véralvadás

A vércsoportok

A nyirokrendszer felépítése, a nyirok keringés és szabályozása

#### 3.9.1.6.4 Légzőrendszer és emésztőrendszer

A légzőrendszer feladata, részei

A légzőszervek anatómiai felépítése

A légzés mechanizmusa

A külső és belső légzés

A légzés szabályozása

Az emésztőrendszer részei, feladata  
Tápanyagok, sejtépítők, enzimek  
A tápcsatorna szakaszai, felépítése  
A máj, a hasnyálmirigy felépítése és működése  
Az epe termelés és az enterohepatikus körforgás jellemzői  
A hashártya szerepe, a hasúri szervek elhelyezkedésének hashártyai viszonya  
Az emésztés folyamata  
Az anyagcsere folyamatok élettani jellemzői

#### **3.9.1.6.5** A vizeletkiválasztó rendszer és szaporodás szervrendszere

A vizeletkiválasztó rendszer élettani szerepe, részei  
A vese anatómiai felépítése, működése  
A vizeletelvezető rendszer felépítése  
A vizelet képződés és ürítés mechanizmusa  
A vizelet összetétele  
A nemi jellegek  
A külső és belső női nemi szervek felépítése  
A petevezető, petefészek jellemzői  
A petefészek hormontermelése, a petefészek működésének szabályozása  
A menstruációs ciklus  
A külső és belső férfi nemi szervek felépítése  
A szaporodás élettana

#### **3.9.1.6.6** Endokrin rendszer és idegrendszer

A neuroendokrin rendszer fogalma, a hormonok általános jellemzői  
A hormonszekréció szabályozása  
A hypophysis felépítése és működése  
A pajzsmirigy felépítése és működése  
A mellékpajzsmirigy felépítése és működése  
A mellékvese felépítése és működése  
A hasnyálmirigy, mint belső elválasztású szerv  
Az ivarmirigyek hormonjai és hatásuk  
A csecsemőmirigy, a tobozmirigy  
Az idegrendszer feladata, felosztása  
Az idegrendszer szöveti felépítése  
Az ingerületvezetés élettana  
A reflex, reflexív  
A gerincvelő anatómiai felépítése, pályarendszerei  
Gerincvelői reflexek  
Az agyvelő felépítése és működése  
Agykamrák  
Liquor és liquorkeringés  
Az agy vérellátása  
Az agy és gerincvelő burkai  
A környéki idegrendszer - agyidegek, gerincvelői idegek  
A vegetatív idegrendszer felosztása, működése

#### **3.9.1.6.7**      Érzékszervek

A látószerv felépítése, működése  
A halló és egyensúlyozó szerv felépítése, működése  
Szaglószer, ízlelőszerv jellemzői, szaglás és ízlelés  
A bőr feladata, felépítése  
A bőr, mint érzékszerv  
Az emlő

#### **3.9.1.6.8**      Kórtani alapfogalmak, kórokozó tényezők, A betegségek lefolyása

A kórtan tárgya, területei  
Egészség, betegség, kóros állapot  
A kórokok csoportosítása  
Elsődleges, másodlagos kórokok  
Élő és élettelen kórokok  
A betegségek csoportosítása lefolyásuk időtartama szerint  
Az akut, szubakut, krónikus betegség jellemzői  
A kórokok behatolási kapuja, hatásai  
A betegségre való hajlam, fogékonyság  
A betegség szakaszai, kimenete  
A betegségek lefolyását befolyásoló tényezők

#### **3.9.1.6.9**      A szervezet jelző reakciói, Védekező mechanizmusok

A szervezet reakcióinak csoportjai  
A fájdalom szerepe, okai, formái, hatása a szervezetre  
A láz fogalma, kialakulása, szerepe, fokozatai  
A gyulladás fogalma, okai és klasszikus tünetei  
A gyulladást kísérő jelenségek  
Az akut gyulladások típusai, jellemzői  
Krónikus gyulladások okai, jellemzői, következményei  
Az allergiás reakció fogalma, okai, formái, folyamatának jellemzői, tünettana

#### **3.9.1.6.10**      A szövetek kóros elváltozásai

Hypertrophia, hyperplasia, aplasia, hypoplasia, atrophia, degeneratio, necrosis  
A szövetek regenerációs képessége  
A daganat fogalma, a daganatok kialakulása, karcinogén tényezők  
A daganatok általános jellemzése, terjedése, hatása a szervezetre  
Rákmegelőző állapotok  
A szűrővizsgálatok jelentősége  
Hám eredetű benignus és malignus daganatok  
Kötő-, támasztószövet eredetű benignus és malignus daganatok

### 3.9.2 Elsősegélynyújtás-első ellátás tantárgy

36/32 óra

#### 3.9.2.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanuló legyen képes a környezetében bekövetkező balesetek, hirtelen egészségkárosodások korai felismerésére, a környezet, beteg/sérült állapotának szakszerű felmérésére, pontos, tárgyilagos segítségkérésre, mentőhívásra, a szükséges elsősegélynyújtási beavatkozások szabályos elvégzésére, és az ellátásban résztvevő laikusok irányítására.

#### 3.9.2.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Mentőtiszt Bsc 6 kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló (sürgősségi/intenzív specializációval)

#### 3.9.2.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi jogi, etikai ismeretek, az emberi test működésének alapjai

#### 3.9.2.4 A képzés órakeretének legalább 90%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

#### 3.9.2.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                    | Ismeretek                                                                                  | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                              | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák   |
|--------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|
| Felismeri az elsősegélynyújtás szükségét                                 | Ismeri az életveszélyes állapotokra utaló jeleket, tüneteket                               | Teljesen önállóan                   | Határozottság, empátia, gyors döntéshozatal, magabiztosság, jó kommunikáció, irányító képesség | Mentőhívás                                             |
| Felismeri és elhárítja a veszélyforrásokat.                              | Ismeri a veszélyforrásokat és azok elhárításának elemeit                                   | Teljesen önállóan                   |                                                                                                |                                                        |
| Elsődleges állapotfelmérést követően a szükséges beavatkozásokat elvégzi | ABCDE algoritmus és az azonnali beavatkozások ismerete                                     | Teljesen önállóan                   |                                                                                                |                                                        |
| Felnőtt és gyermek újraélesztést végez                                   | BLS, PBLIS, AED algoritmus ismerete                                                        | Teljesen önállóan                   |                                                                                                | Újraélesztést oktató eszközök és szoftverek használata |
| Sebellátást végez                                                        | Ismeri a sebek típusait, jellemzőit                                                        | Teljesen önállóan                   |                                                                                                |                                                        |
| Vérzést csillapít                                                        | Ismeri a vérzések ellátási stratégiáit                                                     | Teljesen önállóan                   |                                                                                                |                                                        |
| Sérültet ellát                                                           | Ismeri a sérültellátási algoritmust                                                        | Teljesen önállóan                   |                                                                                                |                                                        |
| Rosszullétet, mérgezést felismeri                                        | Ismeri a hirtelen rosszullétek ellátási stratégiáit, a mérgezésre utaló tüneteket, jeleket | Teljesen önállóan                   |                                                                                                |                                                        |
| Tömeges baleseti ellátásban részt vesz                                   | Ismeri a tömeges ellátás szabályait.                                                       | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                |                                                        |

|                      |                                                                                 |                   |  |  |
|----------------------|---------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--|--|
| IHBLS-ben részt vesz | Ismeri a riasztási kritériumokat és a kompetencia szintű eszközök alkalmazását. | Teljesen önállóan |  |  |
|----------------------|---------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--|--|

### 3.9.2.6 A tantárgy témakörei

#### 3.9.2.6.1 Az elsősegélynyújtás története, alapfogalmai

Az elsősegélynyújtás jellemzői a különböző történelmi korokban  
A nemzetközi és hazai elsősegélynyújtás és mentés fejlődésének fontosabb állomásai  
Mária Terézia Mentési rendelete  
Flór Ferenc, Kresz Géza munkássága  
A Nemzetközi Vöröskereszt, Magyar Vöröskereszt elsősegélynyújtói tevékenysége  
A Mentőszolgálat kialakulás (BŐME, VVOME, OMSZ)  
Az elsősegélynyújtás társadalmi jelentősége, szerepe napjainkban  
Az elsősegélynyújtás fogalma, célja, színterei, helye a mentési láncban  
Az elsősegélynyújtás jogi, etikai vonatkozásai  
Az elsősegélynyújtó személyisége, kompetenciái

#### 3.9.2.6.2 Veszélyhelyzetek ellátási stratégiái

Az elsősegélynyújtás helyszínei, baleseti helyszín és jellemzői  
A helyszín biztonsága, veszélyei  
Veszélyforrások felmérése, elhárítása  
Kimentés során alkalmazható műfogások  
Veszélyzóna, biztonsági zóna fogalma, jellemzői  
A mentőhívás szabályai, a mentésirányító támogató tevékenysége  
Speciális vészhelyzetek, események jelentési specialitásai  
Kommunikáció a beteggel/sérülttel, hozzátartozóval, ellátókkal  
*A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni*

#### 3.9.2.6.3 ABCDE szemléletű állapotfelmérés és ellátás

Az ABCDE algoritmus alkalmazásának szabályai  
A légutak átjárhatóságának megítélése, átjárhatóság biztosítása eszköz nélkül  
A légzés vizsgálata hármasszérzékeléssel, légzési nehezítettség jeleinek felismerése, ellátása  
A keringés jeleinek vizsgálata, a sokk jeleinek felismerése, ellátása  
Az eszmélet és tudat megítélése, eszméletlen ellátása  
Az egész test vizsgálata, sérülések, kihűlés védelem  
Leggyakoribb pozicionálások  
*A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni*

#### 3.9.2.6.4 Újraélesztés

A hirtelen halál, hirtelen szívhalál fogalma, jellemzői, kórélettani alapjai  
Pre-arrest jelek, tünetek  
Az újraélesztés fogalma, célja, szintjei  
A felnőtt BLS érvényes algoritmus  
Az AED alkalmazásának jelentősége, szabályai  
A csecsemő és kisgyermek újraélesztés (PBLS) algoritmus  
A légúti idegentest eltávolítás felnőtt, gyermek algoritmus  
Eszméletlen beteg ellátása, pozicionálása  
*A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni*

#### **3.9.2.6.5 Sérültek állapotfelmérése, ellátása**

Baleseti mechanizmusok és lehetséges sérülések

A sebek típusai, jellemzői, ellátásuk

Vérzések ellátása

Rándulás, ficam, törés ellátása

Koponya, gerinc, mellkas, has, medence és végtag sérülések ellátása, pozicionálása

Amputált végtag, amputátum ellátása

Termikus sérülések ellátása

Elektromos balesetek ellátása

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

#### **3.9.2.6.6 Rosszullétek, mérgezések**

Hirtelen fellépő fájdalmak (fejfájás, mellkasi fájdalom, hasi fájdalom, végtag fájdalom) és ellátásuk

Görcsrohammal járó állapotok és ellátásuk

Életveszélyes allergiás reakciók és ellátásuk

A mérgezés fogalma, formái, jellemzői, behatolási kapuk, mérgezésre utaló jelek, tünetek

Leggyakoribb mérgezések (gáz, gyógyszer, drog, alkohol, marószer, vegyi anyag, gomba, étel) és ellátási stratégiájuk

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

#### **3.9.2.6.7 Tömeges balesetek, katasztrófák**

A tömeges balesetek fogalma, jellemzői

A helyszín és a sérültek felmérésének szabályai, a sérült osztályozás szempontjai

A tömeges baleseti ellátás főbb szabályai

A katasztrófa fogalma, formái, főbb jellemzői

Együttműködés a társszervekkel

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

#### **3.9.2.6.8 Egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok ellátása (IHBLIS)**

Az egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok jellemzői, ellátási rendszere (MET)

A sürgősségi ellátók riasztásának kritériumai

Az IHBLIS algoritmusai és kompetenciái

Egyszerű, eszközös légútbiztosítás (OPA, NPA) alkalmazása

Maszkos-ballonos lélegeztetés alkalmazása

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

### **3.9.3 Egészségügyi terminológia II. tantárgy**

**18/16 óra**

#### **3.9.3.1 A tantárgy tanításának fő célja**

Az egészségügyi szakmák gyakorlásához szükséges kommunikációs képességek fejlesztése, az alapvető orvosi latin nyelvi ismeretek megszerzése, a szakkifejezések helyes használata és az egészségügyi dokumentációk szakszerű és pontos vezetése.

#### **3.9.3.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások**

Általános orvos / Ápoló Bsc / Mentőtiszt Bsc

3.9.3.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak  
Anatómia, élettan, általános kórtan

3.9.3.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

### 3.9.3.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                           | Ismeretek                                                                                | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                                               | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Alkalmazza szóban és írásban a latin nyelvű kifejezéseket és fogalmakat.                        | Ismeri a latin nyelvi kifejezéseket és alapfogalmakat, melyeket a munkája során használ. | Teljesen önállóan               | Belátja a tantárgy jelentőségét, alapozó szerepét. Pontosságra törekszik, tanulmányai és munkája során szem előtt tartja a tantárgy fontosságát. Elkötelezett a szakmai nyelvhasználat mellett. |                                                      |
| Szakmai tevékenysége során megfelelően alkalmazza a latin szakkifejezéseket.                    | Ismeri az orvosi latin szakkifejezéseket, a latin nyelv alapvető nyelvtani szabályait.   | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                                                                 | Digitális tananyagok használata.                     |
| Az egészségügyi dokumentáció vezetése során pontosan alkalmazza a szakmai helyesírás szabályait | Ismeri a latin nyelvi kifejezések helyesírását.                                          | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                                                                 |                                                      |

### 3.9.3.6 A tantárgy témakörei

#### 3.9.3.6.1 Az emberi test részei, síkok, irányok

Az emberi test főbb részeinek latin megnevezése

Anatómiai gyűjtőnevek

Az emberi test fő síkjai és irányai

#### 3.9.3.6.2 Szervek, szervrendszerek

A mozgásrendszer anatómiai szakkifejezései

A keringési rendszer anatómiai szakkifejezései

A légzőrendszer anatómiai szakkifejezései

Az emésztőrendszer anatómiai szakkifejezései

A vizeletkiválasztó és elvezető rendszer anatómiai szakkifejezései

A nemi szervek anatómiai szakkifejezései

Az endokrin rendszer anatómiai szakkifejezései

Az idegrendszer anatómiai szakkifejezései

Az érzékszervek anatómiai szakkifejezései

#### 3.9.3.6.3 Kórtani és klinikumi elnevezések

A betegség, a betegség lefolyásának szakaszai - latin elnevezései

A mozgásrendszer, keringési rendszer, légzőrendszer, emésztőrendszer, vizeleti rendszer betegségeinek gyakrabban előforduló szakkifejezései

#### 3.9.3.6.4 Gyógyítással, ápolással kapcsolatos kifejezések

Alapvető szakkifejezések: kórelőzmény, fizikális vizsgálat, tünet, tünetegyüttes, jelen állapot, kórisme, diagnózis, gyógykezelés

Gyógyszeralakok elnevezése

Az ápolói beavatkozások elnevezései

### 3.9.4 Gyógyszertan - alkalmazott gyógyszer-tan tantárgy

36/34 óra

#### 3.9.4.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló ismerje meg a gyógyszeres terápiák élettani alapjait. Ismerje a különböző gyógyszerformák és bejuttatási módok fontosabb jellemzőit, azok esetleges indikációit, kontraindikációit az egyes életkorok vonatkozásában. Képessé váljon szabályos és felelősségteljes kompetencia szintű gyógyszerelés kivitelezésére, az esetleges interakciók, szövődmények megelőzésére, felismerésére és a terápia hatékonyságának követésére. Legyen képes a fájdalommal és lázzal járó állapotokhoz kapcsolódó terápiák kivitelezésére. Ismerje a transfúziós terápia elméleti alapjait és a hozzá társuló ápolási feladatokat.

#### 3.9.4.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos / Gyógyszerész / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló

#### 3.9.4.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Matematika, biokémia, biofizika, egészségügyi jog, Anatómia, élettan, kórtan ápolástan,

#### 3.9.4.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

#### 3.9.4.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                        | Ismeretek                                                                                               | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                   | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|--------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Enterális és parenterális gyógyszerelést végez               | Ismeri a gyógyszerelés szabályait                                                                       | Instrukció alapján részben önállóan | Precizitás, pontosság, felelősségtudat, logikus gondolkodás, megfigyelőképesség, felismerő képesség, szabálykövetés | Medikai gyógyszerelő programokat használ             |
| Oxigén és inhalációs terápiát végez                          | Ismeri az oxigén és inhalációs terápia gyakorlatát                                                      | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                     |                                                      |
| Intramuscularis és subcutan injekciózást végez               | Ismeri a parenterális gyógyszerelés szabályait, az injekciózás előkészítési kimerési és beadási módjait | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                     |                                                      |
| Perifériás rövidkanült helyez be és a kanül gondozását végzi | Ismeri a kanülökkel történő munka szabályait                                                            | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                     |                                                      |
| Infúziós terápiát végez                                      | Ismeri az infúziók típusait és adagolásuk szabályait                                                    | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                     | Infúzió adagoláshoz kapcsolódó szoftvert használja   |

|                                                  |                                                                                     |                                     |  |                                        |
|--------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--|----------------------------------------|
| Láz és fájdalomcsillapítást végez                | Ismeri a láz és fájdalomcsillapításhoz tartozó ápolói feladatokat                   | Instrukció alapján részben önállóan |  |                                        |
| Gyógyszerinterakciókat felismer és jelent        | Ismeri a leggyakoribb gyógyszerinterakciók tüneteit, azok ellátásának kompetenciáit | Teljesen önállóan                   |  |                                        |
| Transzfúziós terápiánál közreműködik             | Ismeri a transzfúziós szabályzat ápolói vonatkozásait                               | Irányítással                        |  |                                        |
| Felismeri az invazív beavatkozások szövődményeit | Ismeri az invazív beavatkozások helyi és általános szövődményeit                    | Teljesen önállóan                   |  |                                        |
| Terápiás beavatkozásokat dokumentál              | Ismeri a terápiás beavatkozások dokumentációs követelményeit                        | Teljesen önállóan                   |  | Elektronikus medika rendszert alkalmaz |

### 3.9.4.6 A tantárgy témakörei

#### 3.9.4.6.1 Terápiás alapfogalmak

A terápia fogalma, célja, formái

Tüneti-támogató terápia, supportív terápia, palliatív terápia, komfort terápia, életvégi terápia, aspecifikus-, specifikus terápia fogalma, céljai, helye az egészségügyi ellátás rendszerében,

A konzervatív terápia, műtéti terápia, dietoterápia, fizioterápia, pszichoterápia célja, főbb jellemzői

Döntési algoritmus és allokáció az optimális terápia megválasztásában,

A beteg pszichés előkészítésének és vezetésének praktikumai a kompetencia határok betartásával,

A terápiás módszerek jogi, etikai, minőségirányítási, biztonsági, higiénés szempontjai és szabályai

#### 3.9.4.6.2 Gyógyszertani alapfogalmak

A farmakológia, tárgya, célja, tudomány ágai, főbb területei

Farmakodinámia fogalma, jellemzői

Farmakokinetika fogalma, fázisa és az egyes fázisok jellemzői

Felezési idő, biológiai hasznosulás, terápiás dózis, toxicus dózis,

A gyógyszerabúzus fogalma, leggyakoribb formái, jellemzői, megelőzési lehetőségek  
Törzskönyvezett gyári készítmény, kémiai-, generikus-, gyári név fogalma

ATC rendszer fogalma, lényege

Magisztrális készítmény, Fo-No készítmény fogalma

A beteg gyógyszereszedési compliance lényege és jelentősége

#### 3.9.4.6.3 Gyógyszerformák

Szilárd-, lágy-, folyékony gyógyszerformák

A szilárd gyógyszerformák jellemzői, alkalmazásuk lényege, indikációi-kontraindikációi, farmakokinetikai jellemzői

A lágy gyógyszerformák jellemzői, alkalmazásuk lényege, indikációi-kontraindikációi, farmakokinetikai jellemzői

A folyékony jellemzői, alkalmazásuk lényege, indikációi-kontraindikációi, farmakokinetikai jellemzői

Az infúziós oldatok csoportosítása, főbb jellemzői

#### **3.9.4.6.4 Gyógyszerbejuttatási módok**

A per os gyógyszerelés fogalma, javallatai, ellenjavallatai

Per os adagolható gyógyszerformák

Per os gyógyszerelés (kiadagolás, beadás) gyakorlata

A parenterális gyógyszer bejuttatás formái, előnyei, javallatai

Az inhalációs terápia formái, előnyei, javallatai

Az oxigén terápia célja, javallatai, kompetenciái

Oxigénvételi formák (palack, központi oxigén rendszer, oxigén fejlesztő)

Az oxigénterápia hatékonyságának követése

Az inhalációs terápia fogalma, célja, az inhalációs terápia főbb gyógyszercsoportjai

Az inhalációs terápiás eszközök (kézi adagolók -MDI, DPI, nebulizátorok, köd porlasztók, UH porlasztók, JET porlasztók) főbb jellemzői, alkalmazásának javallatai, ellenjavallatai

Az inhalációs terápia algoritmusa, gyakorlata, hatékonyságának követése

Az oxigén- és inhalációs terápia biztonsági és higiénés szabályai

Az injekciózás fogalma, formái,

Az injekciós terápia biztonsági és higiénés szabályai

Az injekciós szövődmények és megelőzésük

Alacsony molekulatömegű heparin készítmények beadásának szabályai, előre kiszerelt készítmények beadási technikája, adagok kiszámítása nagy dózisú kiszerelés esetén

Perifériás rövid kanülök jellemzői (nyitott, zárt kanül, aktív-passzív biztonsági rendszerű kanül, biokompatibilitás)

A kanülök alkalmazásának indikációi, kontraindikációi, a behelyezés algoritmusa

Az intravasalis érkatéterek kezelésének, gondozásának és gyógyszer bejuttatásának szabályai, kanülök bemosásának, lezárásának szabályai

Az infúziós terápia fogalma, formái, lehetséges bejuttatási módok, azok jellemzői,

Az infúziós szerelékek jellemzői (mikro- és makro cseppes szerelék, cseppszám faktor fogalma)

Az infúziós terápia során alkalmazható egyéb eszközök és jellemzőik (intravascularis kanülök, összekötők, tűmentes csatlakozók, csatlakozók, infúzióadagoló készülékek).

Az infúziós oldatok adagolásának számítási képletei

Az infúziós terápia követése, megfigyelési szempontok, vizuális infúziós phlebitis score alkalmazása

Az infúziós terápia szövődményei és azok megelőzésének szempontjai, teendők szövődmények esetén

#### **3.9.4.6.5 Gyógyszerinterakciók és ellátásuk**

A gyógyszerelés tényezői

A gyógyszer interakció fogalma, lényege, elősegítő tényezők

A szervezet és a gyógyszerek kölcsönhatásai

- receptor-elmélet, dózis hatás, fogalma, lényege
- szinergizmus, antagonizmus fogalma, jellemzői
- antagonisták, kompetitív antagonisták fogalma

A gyógyszer mellékhatás kialakulása, jellemzői, mellékhatásra utaló tünetek

Az allergiás reakciók fogalma, formái, azok jellemzői

Allergiás reakcióra utaló tünetek  
Teendők gyógyszer allergia esetén

#### **3.9.4.6.6** A gyógyszerelés életkori sajátosságai

A gyógyszerelést befolyásoló fontosabb életkori tényezők  
A gyógyszerformák megválasztásának szempontjai különböző életkorokban  
A gyógyszer bejuttatási módját befolyásoló tényezők különböző életkorokban  
A gyógyszeradagok kiszámításának szempontjai és szabályai különböző életkorokban  
Csecsemő és kisgyermek gyógyszerelésének sajátosságai  
Idős beteg gyógyszerelésének sajátosságai  
Demens beteg gyógyszerelésének specialitásai  
Szem-orr-fül cseppek bejuttatásának gyakorlata csecsemő és gyermekek esetén  
Rectális kúpok, oldatok bejuttatásának gyakorlata csecsemő és kisgyermek esetén

#### **3.9.4.6.7** A gyógyszerelés szabályai

A gyógyszer rendelés jogi, minőségirányítási szabályai, kompetenciái  
A gyógyszer elrendelésének formái (azonnali, egyszeri, folyamatos, szükség szerinti)  
Gyógyszerelés elrendelésének szabályai speciális esetekben (szóban vagy telefonon történt elrendelés)  
A gyógyszerrendelés szabályai, gyakorlata az alap és járóbeteg ellátásban  
A gyógyszerrendelés szabályai, gyakorlata a fekvőbeteg ellátásban  
A gyógyszerek tárolásának szabályai, specialitásai  
A kábítószerekkel való gyógyszerelés szabályai  
A gyógyszerelés 3-as, 5-ös, 9-es szabályai  
A gyógyszer helyettesítés szabályai  
Lejárt gyógyszerekkel történő feladatok szabályai  
A gyógyszerelés dokumentálásának szabályai  
A gyógyszer interakciók, gyógyszer tévesztés esetén követendő szabályok  
A gyógyszereléshez kapcsolódó betegoktatás szempontjai, szabályai

#### **3.9.4.6.8** Gyógyszerelő rendszerek

A gyógyszerrendelés és vényírás gyakorlata  
A vényírás nyelvezete, az egyes kifejezések értelmezése  
Gyógyszerelőrendelő, vényíró rendszerek az alapellátásban  
Az EESZT funkciói a gyógyszer felírásban, kiváltásban és követésben  
A gyógyszer elrendelés szabályai a fekvőbeteg ellátásban  
Gyógyszerelőrendelő rendszerek a fekvőbeteg ellátás medikai programjaiban  
Kórházi gyógyszerelő rendszerek (Unit dose) alkalmazásának lényege, hatékonysága, gyógyszerelés biztonsági tényezői

#### **3.9.4.6.9** Láz- és fájdalomcsillapítás

A láz fogalma, szervezetre gyakorolt hatásai, tünetei,  
A lázcsillapítás lényege, lázcsillapítók csoportosítása, jellemzői, lehetséges mellékhatásai,  
A fizikális lázcsillapítás fogalma, célja, módszerei, indikációi,  
A hűtőfürdő és hűtő borogatás (priznic) alkalmazásának algoritmusa,  
Lázas beteg ápolásának, megfigyelésének szempontjai,  
A lázcsillapítás hatékonyságának követése, dokumentálása,  
A lázcsillapítás életkori sajátosságai,  
A fájdalom fogalma, kórélettani alapjai, formái, jellemzői,  
A fájdalom hatása a szervezetre,

A fájdalom felmérésének, megfigyelésének, szempontjai,  
 A fájdalomcsillapítás fogalma, célja, módszerei, kompetenciaköre,  
 A gyógyszeres fájdalom csillapítás lényege, fájdalom csillapítók csoportosítása, jellemzői, lehetséges mellékhatásai,  
 A fájdalomcsillapítás nem gyógyszeres formáinak, jellemzői, indikációi-kontraindikációi, alkalmazásának algoritmusai (pozíciós terápia, felszíni kezelés, hideg-meleg terápiás alkalmazások, masszázs, fizioterápia, hydroterápia, TENS, alternatív medicina módszerei),  
 A fájdalomcsillapítás hatékonyságának követése, dokumentálása,  
 A fájdalomcsillapítás életkori sajátosságai

#### **3.9.4.6.10 Transzfúziós terápia**

A transzfúziós terápia fogalma, célja, leggyakoribb javallatai és formái  
 A transzfúziós terápia, jogi-, etikai szabályai, transzfúziós szabályzat  
 Leggyakrabban alkalmazott vér-, vérkészítmények, azok jellemzői, alkalmazásuk és tárolásuk szabályai,  
 A transzfúziós tálca teljeségi listája  
 A transzfúziós terápia orvosi tevékenységei  
 A transzfúziós terápia ápolói feladatai a terápia előtt-alatt-után,  
 A vér, vérkészítmények bejuttatásának eszközei és jellemzőik  
 A beteg megfigyelésének szempontjai  
 Transzfúziós szövődmények, szövődményre utaló panaszok, tünetek, teendők szövődmények esetén,  
 A transzfúziós terápia dokumentálása  
*A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni*

### **3.9.5 Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika tantárgy**

**36/36 óra**

#### **3.9.5.1 A tantárgy tanításának fő célja**

A tantárgy tanításának fő célja, hogy a tanuló sajátítsa el a betegmegfigyelés alapjainak elméletét és gyakorlatát. Képes legyen gyors és határozott állapotfelmérést végezni, a beteg állapotában fellépő változásokat felismerni, a változásoknak megfelelően intézkedni, a megfigyeléseit dokumentálni. A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló képes legyen a páciens/beteg panaszainak felmérésére, az elmondott és megfigyelt tünetek értelmezését követően a szükséges fizikális és eszközös vizsgálatok kompetencia szintű elvégzésére. Ismerje az elrendelt labor-, képalkotó, és invazív diagnosztikai vizsgálatokhoz kapcsolódó feladatait és képessé váljon azok szakszerű kivitelezésére. A betegmegfigyelés, monitorozás szakszerű alkalmazásával képes legyen a beteg állapotkövetésére és állapotváltozások korai felismerésére.

#### **3.9.5.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások**

Általános orvos / Ápoló BSc.

#### **3.9.5.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak**

Elsősegélynyújtás - első ellátás, szakmai kommunikáció, pszichológiai, szociológiai, pedagógiai, jogi ismeretek, anatómiai ismeretek, ápolási folyamat, szükségletek

#### **3.9.5.4 A képzés órakeretének legalább 66%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.**

### 3.9.5.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                                                                                                                                                                                    | Ismeretek                                                                                                                                                                                                         | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                                                               | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Megfigyeli és alkalmazza a betegmegfigyelés általános szempontjait, speciális eseteit.                                                                                                                                                                   | Ismeri a betegmegfigyeléssel kapcsolatos fogalmi meghatározásokat, elvárásokat, szempontokat, feladatokat                                                                                                         | Teljesen önállóan                   | Együttérzés, határozottság, gyors döntéshozatal, önálló gondolkodás, jó kommunikációs készség, együttműködés a team tagokkal, felelősség tudat, etikai, jogi normák, szabályok betartása, pontosság, precizitás |                                                      |
| Felismeri a beteg állapotváltozásait                                                                                                                                                                                                                     | Ismeri az állapotváltozások kritérium- és riasztási rendszerét                                                                                                                                                    | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                                                                                                 |                                                      |
| Légzést megfigyeli, vizsgálja, kóros eltéréseket felismeri, eszköz nélküli, és egyszerű eszközös légút biztosítást végez, dokumentál                                                                                                                     | Ismeri az élettani és a kóros légzés típusokat, a normál, tolerábilis, intolerábilis értékeket.                                                                                                                   | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                                                                                                 | Medikai informatikai rendszerek alkalmazása          |
| Beteg megfigyelő monitorokat kezel, EKG vizsgálatot végez                                                                                                                                                                                                | Ismeri a non-invaszív monitorozás és EKG készítés szabályait                                                                                                                                                      | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                                 | Betegmegfigyelő monitorok használata                 |
| Megfigyeli a beteg viselkedését, magatartását, megfigyeléseit dokumentálja, felismeri a beteg viselkedésében, magatartásában bekövetkezett változásokat                                                                                                  | Ismeri a lehetséges viselkedési formákat, a betegség viselkedést módosító hatásait, a hirtelen állapotváltozás jelentőségét                                                                                       | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                                                                                                 | Medikai informatikai rendszerek alkalmazása          |
| Megfigyeli, felméri a beteg tudatállapotát, összefüggést hoz az egyéb megfigyelései között, felelősségteljes döntést hoz további teendőivel kapcsolatosan                                                                                                | Ismeri a tudatállapotokat, a tudatállapot megfigyelésének lehetőségeit, felismeri annak megváltozását, riasztási kritériumokat                                                                                    | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                                                                                                 | Medikai informatikai rendszerek alkalmazása          |
| Munkája során megfigyeli a beteg mozgását, járását, felméri annak szükségleteket módosító hatása a betegellátásban. Felméri a Nyomási fekély kialakulás kockázatát, Norton skálát, Braden skálát alkalmaz, az eredmények alapján kockázatot állapít meg. | Ismeri a beteg önellátó képességének, mozgásának megfigyelési szempontjait. Felméri a beteg mozgásképességét, annak szükségleteket módosító hatását. Nyomási fekély kialakulásának felmérésére scorokat alkalmaz. | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                                                                                                 | Medikai informatikai rendszerek alkalmazása          |

|                                                                                                           |                                                                                                                              |                                     |  |                                                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--|------------------------------------------------|
| Információt gyűjt a beteg alvási, pihenési szokásairól, kiegészítve a saját megfigyeléssel                | Ismeri az alvás, pihenés szervezetre gyakorolt élettani hatásait, az alvási zavarok leggyakoribb formáit, alvási szokásokat. | Teljesen önállóan                   |  | Medikai informatikai rendszerek alkalmazása    |
| Testvialadékok min-tavételét végzi laboratóriumi vizsgálatokhoz, Közreműködik csapolásoknál, biopsziáknál | Ismeri a laboratóriumi preanalitikai tevékenységeket. Ismeri a beavatkozások algoritmusát és szabályait                      | Instrukció alapján részben önállóan |  | Laboratóriumi informatikai rendszer használata |
| Beteget előkészít képi diagnosztikai vizsgálatokhoz, beavatkozásokhoz                                     | Ismeri a képalkotó vizsgálatok és beavatkozások modalitásait és előkészítési specialitásait                                  | Instrukció alapján részben önállóan |  | Radiológiai informatikai rendszer használata   |

### 3.9.5.6 A tantárgy témakörei

#### 3.9.5.6.1 A betegmegfigyelés általános szempontjai

A betegmegfigyelés fogalma, jellemzői, formái

A betegmegfigyeléssel kapcsolatos életkori sajátosságok

A betegmegfigyelés kritériumai

Általános megtekintés

Anamnézis, auto-, hetero anamnézis, az anamnézis főbb elemei

Objektív tünet, szubjektív panasz

Tünet, tünet együttes

Diagnózis, csoport diagnózis, differenciál diagnózis

Döntési algoritmus és allokáció a diagnosztikai módszer megválasztásában

A diagnosztikai beavatkozások biztonsági és higiénés szempontjai és szabályai

A páciens/beteg vizsgálatának jogi, etikai szabályai

#### 3.9.5.6.2 Fizikális vizsgálatok, eszközös vizsgálatok

Megtekintés - eszmélet, tudatállapot, viselkedés, a kültakaró, ruházat, testalkat, testarányok, járás, mozgás megtekintése, kóros fekvések megfigyelése, az élettanitól eltérő változások, a testvialadékok makroszkópos megfigyelése (köpet, hányadék, vizelet, széklet), azok jellegzetes kóros eltérései, Higiénia felmérése

Tapintás - a bőrtapintása, testhőmérséklet, hidratáltság, turgor, oedemák, deformitások, pulzus vizsgálata, tapintásának helyei, megfigyelésének szempontjai (numericitás, kvalicitás, ritmicitás, pulzus deficit), a pulzus normál-tolerábilis-intolerábilis értéktartományai, has tapintása, végtagok tapintása

Hallgatózás - a légzés vizsgálatának szempontjai, szabályai, a légzés normál-tolerábilis-intolerábilis értéktartományai, kóros légzési formák, légzési hangok, a nehézlégzés formái, a fonendoszkóp használata, centrális pulzus hallgatása, bélhangok hallgatása

Kopogtatás - a kopogtatás diagnosztikai jelentősége, tompulat, dobozos hang

Ütögetés - az ütögetés diagnosztikai, differenciál diagnosztikai jelentősége

A fizikális vizsgálatok gyakorlata

A testtömeg, testmagasság, testarányok, testkörfogatok mérése, a BMI kiszámítása,

A vérnyomás non-invazív mérése, a vérnyomásnormál-tolerábilis-intolerábilis értéktartományai, hiba lehetőségek, Speciális non-invazív vérnyomásmérés (ABPM)

Pulzoxymetriás vizsgálat, a saturáció normál-tolerábilis-intolerábilis értéktartományai, a pulzoximetria mérés életkori sajátosságai, hiba lehetőségek

A testhőmérséklet mérése, köpeny, mag hőmérséklet fogalma, mérési helyei, szabályai, eszközei, a testhőmérséklet eltérései, láz típusok és jellemzői a testhőmérséklet mérésének életkori sajátosságai, hibalehetőségek,

Az EKG vizsgálat elméleti alapja, elvezetések, EKG készítés szabályai, hiba lehetőségek és azok megelőzésének szempontjai, speciális EKG vizsgálatok (terheléses, Holter, TTE, Telemetriás), hiba lehetőségek

Spirometriás vizsgálatok lényege, fontosabb mért értékek, a vizsgálatot megelőző feladatok  
A mérési eszközök kezelésének, tisztításának szabályai

A mért értékek dokumentálásának szabályai

Az eszközös vizsgálatok gyakorlata

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

#### **3.9.5.6.3      Labordiagnosztikai ismeretek**

Labordiagnosztika fogalma, célja, módszerei, fázisai, TAT idő,

Leggyakrabban alkalmazott laborvizsgálatok csoportosítása, indikációi, jellemzői.

A beteg előkészítés szempontjai különböző laborvizsgálatoknál.

Vérvétel gyakorlata zárt vérvételi rendszer alkalmazásával, aktív-, passzív biztonsági rendszerek

Hiba lehetőségek és azok megelőzése vérvételnél

Testváladékok mintavételi technikái, szabályai,

A hemokultúra vizsgálat célja, indikációja, módszere, kivitelezésének szabályai,

Mintavételi technikák vizelet, széklet, köpet, garatváladék, sebváladék mikrobiológiai vizsgálatához, hiba lehetőségek

A vizsgálati anyagok kezelésének, szállításának, dokumentálásának specialitásai.

Point Of Care Testing (betegágy melletti labordiagnosztika) fogalma, célja, módszerei, jelentősége a betegellátásban.

Betegágy melletti vércukor és vizelet meghatározás kivitelezése

Váladékok megfigyelésének, kezelésének biztonsági szabályai

Székletürítés, széklet megfigyelése

Vizeletürítés, vizelet megfigyelése

Hányás, hányadék megfigyelése

Köhögés, köpetürítés, köpet megfigyelése

Hüvelyváladék megfigyelése

Sebváladék megfigyelése

Vízháztartás megfigyelése, folyadékkegyenleg vezetése

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

#### **3.9.5.6.4      Radiológiai diagnosztikai ismeretek, Invazív diagnosztikai vizsgálatok**

Radiológiai vizsgálatok célja,

A Rtg, CT, MR, PET, SPECT, Doppler UH, UH vizsgáló modalitások jellemzői, indikációi, kontraindikációi, biztonsági specialitásai,

A beteg előkészítésének és vizsgálat utáni megfigyelésének szempontjai,

A kontrasztanyag alkalmazásával történt radiológiai vizsgálatok előkészítési és megfigyelési specialitásai,

Az invazív radiológia módszerei (DSA, angiografia, coronarografia) azok előkészítési és megfigyelési, ápolási specialitásai

A nukleáris medicina leggyakoribb vizsgáló módszerei és jellemzői,

Az invazív diagnosztikai beavatkozások fogalma, általános jellemzői, biztonsági szabályai, lehetséges szövődményei,

A csapolások elméleti alapjai, célja, higiénés szabályai

A has-, mellkas-, lumbál-, ciszterna-, sternumpunkció és crista biopszia lényege, indikációi-kontraindikációi, a beavatkozásokhoz kapcsolódó előkészítési, együttműködési, megfigyelési és dokumentációs feladatok.

A csapolások ápolói tevékenységének gyakorlata

Az endoszkópos vizsgálatok elméleti alapjai, indikációi, céljai,

A beavatkozásokhoz (emésztőrendszeri-, légzőrendszeri-, urológiai endoszkópiák) kapcsolódó előkészítési, együttműködési, megfigyelési és dokumentációs feladatok,

A biopsziák elméleti alapjai, céljai,

A máj, vese, pajzsmirigy, emlő biopszia lényege, indikációi-kontraindikációi, a beavatkozásokhoz kapcsolódó előkészítési, együttműködési, megfigyelési és dokumentációs feladatok

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

#### **3.9.5.6.5**      Állapotkövetés, betegmegfigyelés, betegmonitorozás

A beteg állapotkövetésének szinterei, jelentősége, progresszió, regresszió,

Az állapotkövetés szempontjai, járó- és fekvőbeteg ellátásban, gondozott betegek körében  
Krónikus betegek állapotkövetése,

A betegmegfigyelés szempontjai, jelentősége,

A megfigyelés formái (rutin, teljeskörű, kiterjesztett, folyamatos, intermittáló

A betegmegfigyelés, állapotkövetés dokumentálása, lázlap és egyéb megfigyelési lapok vezetése,

A betegmonitorozás célja, formái,

A monitorozás eszközei, az optimális monitor jellemzői (programozhatóság, riasztás, memória)

Monitorrendszerek és főbb jellemzőik (ágymelletti-, központi-, transport-, telemetriás monitorok),

Non-invazív, invazív monitorozás fogalma, formái, jellemzői,

A non-invazív monitorizálható paraméterek és jelöléseik (pulzus, SpO<sub>2</sub>, EtCO<sub>2</sub>, Testhő, légzés)

Az EKG monitorozás elméleti alapjai, elvezetések,

Monitorok kezelésének ápolói feladatai, programozás, trendek nyomtatása, perifériák használata, tisztítása)

A beteg monitorozásának gyakorlata

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

#### **3.9.5.6.6**      Ápolói betegmegfigyelés

Mozgásszükséglet felmérésének szempontjai

Önellátási képesség felmérése

Hely-helyzetváltoztatás

A betegbiztonság, beteg elesés rizikójának felmérése

Nyomási fekély kockázatának felmérése. Norton, Braden skála alkalmazása

Érzékszervek állapotának szükségletmódosító hatásai

Érzékszervi betegek segédeszközei

Az alvás, pihenés fogalma, jelentősége

A nyugodt alvást befolyásoló tényezők

Alvászavarok formái, jellemzői

Alvási szokások

A betegviselkedésének, magatartásának megnyilvánulási formái, jellemzői

A betegség magatartás szakaszai  
 Betegségrészlelés, betegség tagadás  
 Tudatzavar fogalma, osztályozása,  
 Zavart tudat okai, veszélyei  
 Teendők zavart tudatú betegnél  
 Fájdalom fogalmi meghatározása, fájdalmat befolyásoló tényezők  
 Jellemző fájdalmak  
 Fájdalommérő skálák alkalmazása  
***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

### 3.9.6 Sztóma ellátás és sebkezelés tantárgy

126/119 óra

#### 3.9.6.1 A tantárgy tanításának fő célja

Olyan ismeretek átadása, mely képessé teszi az ápolót a speciális beavatkozások elvégzéséhez, elméleti és gyakorlati tudást közvetít a munkavégzéshez. Megismerteti a tanulót a krónikus sebellátás és sztómaterápia szabályos kivitelezésének gyakorlását, a beavatkozás közben és után fellépő szövődmények megismertetését és kivédésének lehetőségeit.

#### 3.9.6.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Ápoló BSc 3 év sztóma terápia és sebkezelés területén eltöltött gyakorlat, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

#### 3.9.6.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Higiéné, anatómia-élettan, betegmegfigyelés, állapotkövetés, gyógyszeres és terápiás alapismeretek, belgyógyászat és határterületeinek ápolása, sebészet és határterületeinek ápolása, kritikus állapotú betegek ellátása, munkavédelem, betegoktatás, egészségügyi jogi ismeretek, egészségügyi etika alapjai.

#### 3.9.6.4 A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

#### 3.9.6.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek | Ismeretek                                                                                                                         | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                            | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|-----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Krónikus sebeket ápol | Ismeri a krónikus sebek fogalmát, típusait, kezelésük menetét, eszközrendszerét, dokumentáció módját, megelőzésének lehetőségeit. | Instrukció alapján részben önállóan | Megfelelő empátiával és toleranciával rendelkezik a betegek irányában, tiszteltetben tartja személyiségüket, a megfigyelés során pontosságra | Krónikus sebek elektronikus dokumentálása.           |

|                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                     |                                                                                                                                      |                                                                                                             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Nyomási fekély ellátást végez                                                                                                                                           | Ismeri a nyomási fekély felmérésének lépéseit, skálák alkalmazását, ismeri a stádiumonkénti ellátásának eszközeit, kezelési lehetőségeket. Ismeri a megelőzés eszközrendszerét, a kényelmi eszközöket, aktív és passzív rendszereket. Ismeri a dokumentáció szabályait és fontosságát. | Instrukció alapján részben önállóan | törekszik, elkötelezett az ápolás tekintetében. Fontosnak tartja a munka- és környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályok betartását. |                                                                                                             |
| Sztómaápolást, gondozást kivitelez                                                                                                                                      | Ismeri a sztóma ápolás alapjait                                                                                                                                                                                                                                                        | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                      |                                                                                                             |
| Betegeket és hozzátartozókat oktat sztómaápolásra, protézisek használatára                                                                                              | Ismeri sztómaápolás elméleti és gyakorlati alapjait                                                                                                                                                                                                                                    | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                      |                                                                                                             |
| Segíti a felnőtt vagy gyermek beteget a szükségleteinek kielégítésében, biztosítja a beteg komfortját, segít a sztóma ellátásnál, közreműködik a decubitus prevencióban | Ismeri a beteg ember szükségleteit, a szükségletek kielégítésének lehetőségeit. Ismeri az inkontinens és sztóma más beteg mindennapi ápolási feladatait, a decubitus megelőzés lehetőségeit.                                                                                           | Irányítással                        |                                                                                                                                      | Oktatófilm letöltése/szakirodalom keresése az inkontinencia, sztómagondozás, decubitus prevenció témájában. |

### 3.9.6.6 A tantárgy témakörei

#### 3.9.6.6.1 Krónikus sebek és ellátásuk

Kockázatfelmérés szakápolói feladatai, eszközei, módszerei. Sebek felosztása. Sebek, sebtípusok. A sebgyógyulás folyamata, élettana, Elsődleges és másodlagos sebgyógyulás. A kültakaró (bőr) ellenálló képességének a csökkenése, sebgyógyulási zavarok, A sebgyógyulás szövődményei (vérvés, fertőzés, sebszétválás, előesés, sipoly.) A sebváladék mintavétele. Mikrobiológiai vigyázat. Szövetegyesítő eljárások, varrat, kapocs eltávolítása. Debridement eljárások. Lábszárfekély. Diabeteses láb. Tumoros sebek, fekélyek szakápolástana. Nyomási fekély prevenciós stratégiák. Táplálás, folyadékbevitel, bőrvédelem, nyomáscsökkentés, időfaktor, információáramlás jelentősége a decubitus prevencióban, ellátásban.

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

#### 3.9.6.6.2 Szakápolási specialitások a sebkezelésben

A beavatkozások higiénés, munka-, baleset-, és környezetvédelmi szabályai. A beavatkozások előtti pszichés, szomatikus és eszközös előkészítés ápolói feladatai. A sebek felmérésének, megfigyelésének szempontjai. Krónikus sebek fogalma, kialakulásuk főbb okai, típusai és kezelésük. Sebek mikrobiológiai egyensúlyának jellemzői. Kontaminált, kolonizált, kritikusan kolonizált, fertőzött seb jellemzői. Váladéktípusok, váladék kontroll, mikrobiológiai mintavételi eljárások ápolói vonatkozásai Intelligens kötszerek típusai alkalmazási körük a

gyakorlatban. Nyomási fekély fogalma, kialakulása és hatótényezői, megkülönböztetése az IAD (Inkontinencia asszociált dermatitis)-tól. Nyomási fekély stádiumai, felmérése, Norton és Braden skálák, stádiumonkénti ellátásuk a gyakorlatban. Innovatív eszközök a decubitus megelőzésben, aktív és passzív rendszerek, betegmobilizálás, kényelmi eszközök alkalmazása. A különböző etiológiájú fekélyek (lábszárfekély, vénás fekély, artériás fekély) kialakulásának patomechanizmusa, kezelési irányelvei, ápolói feladatai, megelőzési stratégiái. Neuropátia, diabeteses láb kezelési és ápolási irányelvei. Nekrotikus, fertőzött, granulálódó, hámosodó, drenált, tumoros sebek jellemzői, ellátási és ápolási specialitásai. Sebkezelési módszerek és szempontok (sebtisztítás, mechanikus tisztítás, öblítés, debriment, nedves sebkezelés).

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

#### **3.9.6.6.3 Sztómaterápia**

Sztómák típusai, a sztómaellátás felnőtt és gyermekkorban szakápolástana

Sztómatípusok (input-output, enterális-urosztóma) funkcióik, kialakításuk indikációi, tipológiájuk az idő függvényében. Enterális sztómák kialakításának jellemző helyei, típusai. Entero és urostóma eszközei, azok használata, betegmenedzsment, betegoktatás, ápolói gyakorlat (frissen képzett, kialakult sztóma)

Sztómán át történő táplálás

Irigálás, beöntés sztómán át

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

#### **3.9.6.6.4 Katéterezés**

Húgyúti katéterezéssel kapcsolatos ápolói teendők (előkészítés, szükséges eszközök, kivitelezés (nemek szerint, felnőtt és gyermekkorban), kompetenciák, megfigyelések, lehetséges szövődmények)

Katétergondozás ápolási teendői

Hólyagtréning, kondicionálás

Katétereltávolítás mechanizmusa, ápolói teendői s felnőtt/csecsemő- és gyermekgyógyászatban

Széklet inkontinencia ellátásának gyakorlata

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

### 3.9.7 Klinikai táplálás tantárgy

16/16 óra

#### 3.9.7.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló ismerje meg a szervezet élettani működéséhez szükséges táplálkozási szempontokat, amely alapján képessé válik a táplálkozási állapot felmérésére, követésére és a kóros tápláltsági állapotok felismerésére. A különböző diétás rendszerek, diéták megismerését követően alkalmassá válik az elrendelt dietoterápiák szakszerű és biztonságos elvégzésére a klinikai táplálás különböző módszereinek alkalmazásával.

#### 3.9.7.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Dietetikus Bsc / Ápoló Bsc.

#### 3.9.7.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Matematika, Biológia, Anatómia, Élettan, Ápolástan, Terápiás ismertek

#### 3.9.7.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

#### 3.9.7.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                  | Ismeretek                                                     | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                         | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|----------------------------------------|---------------------------------------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Tápláltsági állapotot felmér           | Ismeri a tápláltsági állapot felmérésének algoritmusát        | Instrukció alapján részben önállóan | Megfigyelőképesség, kérdezés képessége, empátia, logikus gondolkodás, pontosság, precizitás, higiénés szabályok betartása |                                                      |
| Táplálkozási problémákat felismer      | Ismeri a kóros táplálkozásra utaló tüneteket, jeleket         | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                           |                                                      |
| Klinikai táplálásban közreműködik      | Ismeri a klinikai táplálás rendszerét                         | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                           |                                                      |
| Szondatáplálást véggez                 | Ismeri a szondatáplálás szabályait                            | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                           |                                                      |
| Tápszerek tárolását végzi              | Ismeri a tápszerek típusait, azok felhasználásának szabályait | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                           |                                                      |
| Beteget táplálkozási tanácsokkal ellát | Ismeri az egészséges táplálkozás szempontjait, jellemzőit     | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                           | Digitális oktató programokat használnál              |

#### 3.9.7.6 A tantárgy témakörei

##### 3.9.7.6.1 Táplálkozás és táplálkozási szokások

A táplálkozás élettani jelentősége,  
A táplálkozást befolyásoló tényezők,  
Táplálkozási szokások és jellemzői,  
Táplálkozási anomáliák és hóbortok,  
A rendellenes táplálkozás lehetséges következményei,  
Táplálkozási problémára utaló jelek, tünetek

#### **3.9.7.6.2 Tápláltsági állapot felmérése**

A tápláltsági állapot felmérésének célja,  
Ápolói kompetenciák a tápláltsági állapot felmérésében,  
A tápláltsági állapot felmérésének módszerei, score-ok (MUST, NRS, MNA, MST),  
A táplálkozási anamnézis felvétel szempontjai,  
Antropometriai vizsgálatok (bőrredő vastagság, Brocca index, BMI),  
BMI számítása, értéktartományai,  
Bioelektromos Impedancia Analízis,  
Laboratóriumi vizsgálatok,  
Kóros tápláltsági állapotot jelző paraméterek,  
Ápoló feladatai a szűrési eredményének kiértékelését követően

#### **3.9.7.6.3 Tápanyagok**

Fehérjék, zsírok, szénhidrátok szerepe a táplálkozásban, napi szükségletek,  
A nyomelemek (Zn, F, I, Fe, Cr, Cu) szerepe, napi szükségletek,  
Tápanyagszükséglet fogalma, jellemzői,  
A tápanyagszükségletet befolyásoló tényezők,  
Alap anyagcsere és kiszámítása,  
Teljes anyagcsere,  
Az egyéni tápanyagszükséglet,  
Az energia szükséglet meghatározása  
A malnutrició fogalma, kialakulásának okai, megjelenési formáinak (Marasmus, Kwashiorkor, kevert forma) jellemzői  
Panaszok, tünetek malnutricióban  
A malnutrició szervezetre gyakorolt hatása, következménye  
Starvatio, cachexia fogalma, jellemzői  
A katabolizmus és kialakulásának okai

#### **3.9.7.6.4 Étrend és energiatartalom**

A diéta fogalma, célja, terápiás jelentősége,  
Diétás rendszer működésének jellemzői,  
Leggyakoribb diéták és jellemzői, indikációi,  
Tápanyagtartalom szerinti étrendek és jellemzőik (energiaszegény étrend, energiában gazdag étrend, fehérjeszegény étrend, fehérjegyazdag étrend, szénhidrátgazdag étrend, szénhidrát szegény étrend, zsírszegény étrend, Na-szegény étrend)  
Ételkészítés szerinti étrendek és jellemzőik (folyékony, pépes, rostszegény, könnyű-vegyes, normál, rostokban gazdag)

#### **3.9.7.6.5 Speciális étrendek és táplálási formák**

A klinikai táplálás fogalma, célja, csoportosítása, főbb jellemzői, indikációi  
Az enterális táplálás formái, javallatai, ellenjavallatai,  
A gyomorba és vékonybélbe történő táplálás módszerei, szabályai,  
A táplálás felépítésének szempontjai,  
A beadás módszerei (folyamatos, bólus, intermittáló),  
Enterális tápszerek és jellemzőik,  
Tápszerek hígítása  
A tápszerek tárolása  
Gyógyszerek adagolása tápláló szondán – eszközön keresztül,  
Az enterális táplálás szövődményei,  
Az enterális táplálás algoritmusai, gyakorlata

### 3.9.8 Pedagógia tantárgy

16/16 óra

#### 3.9.8.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók sajátítsák el a betegek és hozzátartozók oktatásához szükséges alapvető pedagógiai ismereteket. Lássák át a területükön gyakorlatot teljesítő tanulókkal kapcsolatos alapvető feladatokat, értsék meg a szakmai gyakorlat pályaszocializációban betöltött szerepét, jelentőségét.

#### 3.9.8.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Ápoló MSc / Pedagógia tanár / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

#### 3.9.8.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészséges ember és környezete, Pszichológiai ismeretek

#### 3.9.8.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

#### 3.9.8.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                                      | Ismeretek                                                                                                                              | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                                           | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|
| A nevelés és oktatás alapelveit, módszereit alkalmazza a betegek oktatása során.                           | Ismeri a nevelés fogalmát, alapelveit, módszereit, a nevelői attitűdöket. Ismeri az oktatás alapelveit, főbb módszereit, munkaformáit. | Irányítással                    | A betegekkel és a hozzátartozókkal empatikus, toleráns. Figyelembe veszi egyéni tanulási igényeiket és szükségletüket. Fontos számára a szakmai utánpótlás nevelésében való szerepvállalás. | Prezentációkészítés, oktatástechnikai eszköz használata.            |
| A felnőtt beteg oktatásánál figyelembe veszi a felnőttekre jellemző sajátos igényeket.                     | Ismeri az andragógia alapfogalmait, a felnőttek tanulásának jellegzetességeit.                                                         | Irányítással                    |                                                                                                                                                                                             | Felnőttképzési, felnőttoktatási lehetőségek keresése az interneten. |
| Részt vesz a betegek oktatásában, a beteg otthonában önállóan végezhető egyszerűbb műveletek tekintetében. | Ismeri a betegek oktatásának főbb eleveit, módszereit.                                                                                 | Irányítással                    |                                                                                                                                                                                             |                                                                     |
| Részt vesz a területre érkező tanulóval való foglalkozásban.                                               | Tisztában van a gyakorlatot teljesítő tanulók gyakorlati foglalkoztatásának alapvető szabályaival.                                     | Irányítással                    |                                                                                                                                                                                             |                                                                     |

#### 3.9.8.6 A tantárgy témakörei

##### 3.9.8.6.1 Általános pedagógiai ismeretek

A pedagógia tárgya, tudományterületei.  
A nevelés fogalma, célja, alapelvei  
A nevelés főbb módszerei  
A módszerek megválasztásának elvei.  
A nevelői attitűdök  
A didaktika fogalma, alapelvei. A tanulási-tanítási folyamat.  
Az oktatás szervezeti formái  
Az oktatás leggyakoribb módszerei (előadás, magyarázat, megbeszélés, vita, szemléltetés, munkáltatás), megválasztásuk elvei.  
Oktatástechnikai eszközök

#### **3.9.8.6.2 Andragógia**

Az andragógia fogalma, területei (felnőttoktatás, felnőttképzés)  
A lifelonglearning elve.  
A távoktatás és e-learning jellemzői.  
A digitális oktatás formái, szinterei, annak fontosabb jellemzői  
A tanulás típusai: formális, informális, nonformális  
A felnőtt tanulók és a felnőttkori tanulás főbb jellemzői  
A felnőttoktató szerepe

#### **3.9.8.6.3 Betegoktatás**

A betegoktatás célja  
Beteg és hozzátartozójának oktatása során alkalmazott módszerek, oktatási szintek és formák  
Krónikus betegek oktatása (diabétesz, onkológiai, nefrológiai, pulmonológiai)  
A betegnapló vezetésének megtanítása  
Gyógyászati segédeszközök alkalmazásának megtanítása

#### **3.9.8.6.4 Egészségügyi szakdolgozók oktatása**

A szakmai gyakorlatok célja, feladatai.  
Speciális oktatási formák az egészségügyi szakképzésben (demonstráció, szimuláció)  
A szakmai gyakorlatok etikai és jogszabályi előírásai (felelősségbiztosítás, szerződések, a tanuló gyakorlati foglalkoztatásának szabályai).  
Az egészségügyi intézményben folytatott gyakorlatok személyi és tárgyi feltételei, adminisztrációs feladatai (foglalkozási napló, jelenléti ív).  
A portfólió szerepe, formái, jelentősége az egészségügyi oktatásban  
A portfólió összeállításának, vezetésének gyakorlati aspektusai, szabályai  
Az intézményi gyakorlatok sajátos módszerei: előmegbeszélés, gyakorlás, utómegbeszélés, esetbemutató, ápolási vizit  
A teljesítmény mérése, értékelése, szakmai vizsgák

### 3.9.9 Általános ápolástan II. tantárgy

36/36 óra

#### 3.9.9.1 A tantárgy tanításának fő célja

A korábban megszerzett ápolói ismeretek, képességek, készségek elmélyítése, a tanuló felkészítése a tervezhető és önálló munkavégzésre, munkacsoportban való tevékenységre. Továbbá gyakoroltatja az ápolás specifikus beavatkozásokat.

#### 3.9.9.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Bsc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

#### 3.9.9.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Biokémia, Biofizika, Sejtbiológia, Mikrobiológia, Elsősegélynyújtás-elsőellés szakápolástan, infekciókontroll, Kisklinikumi ismeretek és szakápolástan, Közegészségtan-járványtan, Egészségügyi etikai, Egészségügyi jogi ismeretek, Egészségügyi Informatika, Egészségpszichológia, Mikrobiológia, járványtan, általános kórtan, Ápolástudomány, Betegmegfigyelés, állapotkövetés, Betegápolás alapjai, Alapápolási gyakorlat, Diagnosztika alapismeretek, Gyógyszertani és terápiás alapismeretek, Dietetika, Szülészeti-nőgyógyászati betegek ápolása

#### 3.9.9.4 A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

#### 3.9.9.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                          | Ismeretek                                                                                                | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                             | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Enterális és parenterális gyógyszerelést végez | Ismeri a gyógyszerelés szabályait                                                                        | Instrukció alapján részben önállóan | Empátiával fordul a beteghez, segítőkész.                                                                                     |                                                      |
| Oxigén és inhalációs terápiát végez            | Ismeri az oxigén és inhalációs terápia gyakorlatát                                                       | Instrukció alapján részben önállóan | Fontosak számára a beteg igényei, tudásának folyamatos fejlesztése a legújabb technikai eszközök és eljárások vonatkozásában. |                                                      |
| Intramuscularis és subcutan injekciót végez    | Ismeri a parenterális gyógyszerelés szabályait, az injekciózás előkészítési, kimérési és beadási módjait | Instrukció alapján részben önállóan | A munkavégzés során határozott,                                                                                               |                                                      |

|                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| Asszisztál invazív beavatkozásoknál                                                                                      | Ismeri az invazív beavatkozások fogalmát, formáit, alkalmazásuk indikációit, kontraindikációit. (perifériás és centrális vénakanülök, artéria punkció, artéria kanülálás, EDA kanül, Port-a-cath, gyógyszerek bejuttatásának eszközei, használatuk (infúzor, perfúzor, volumetrikus pumpa, PCA pumpa, túlnyomásos szerelék), dialízis, punkciók, biopsziák). Ismeri az egyes beavatkozások eszközeit, ápolói feladatait, a lehetséges szövődményeket. | Instrukció alapján részben önállóan | körültekintő, pontosra törekszik.<br><br>Az orvos utasítása alapján, az orvossal együttműködve, vagy utasítás alapján önállóan (perifériás vénakanülök, vizeletkatéter, egyszerű közös légútbiztosítás kivitelezése, betegmegfigyelő monitor, gyógyszerbejuttatás eszközeinek használata) együttműködve az ápolóval és/vagy az orvossal vesz részt az invazív beavatkozások kivitelezésében. Felelős a beteg és a bevezetett eszköz megfigyeléséért, gondozásáért. |  |
| Invazív beavatkozásokat végez (vé-nakanül behelyezés, véna punkció, hólyag katéter bevezetése, női és férfi páciensnek)  | Ismeri a perifériás véna kanül behelyezésének protokollját, a vénapunctio menetét. Ismeri a beavatkozás indikációit, kontraindikációit, és a lehetséges szövődményeket. Ismeri a beavatkozás dokumentálásának menetét, és ápolói vonatkozásait.                                                                                                                                                                                                       | Instrukció alapján részben önállóan | Betartja a munkavédelmi, környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályokat.<br><br>A beavatkozásokat felettes utasítására, vagy a szervezeti egység protokollja alapján önállóan végzi. Önálló felelősséggel.                                                                                                                                                                                                                                                          |  |
| Hatóanyag nélküli infúziót előkészít, bead. Előkészít, és segédkezik a hatóanyagot tartalmazó infúziós oldat beadásánál. | Ismeri a krisztalloid oldatok jellemzőit, indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, a lehetséges mellékhatásokat. Részletesen ismeri a gyógyszeres és hatóanyag nélküli infúzió előkészítésével, beadásával kapcsolatos ápolói feladatokat, az infúzió beadásának eszközeit, a lehetséges szövődményeket, teendőket szövődmény esetén, a dokumentálás szabályait.                                                                                 | Instrukció alapján részben önállóan | Orvos utasítása alapján, az orvossal együttműködve vesz részt a hatóanyagot tartalmazó infúzió beadásánál. A hatóanyag nélküli infúziót orvosi utasításra önállóan beadja. Betartja a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, a munka-, tűz-, és egészségvédelmi szabályokat.                                                                                                                                                                                    |  |

### 3.9.9.6 A tantárgy témakörei

#### 3.9.9.6.1 Non-invazív ápolói beavatkozások

Kardinális tünetek – Vérnyomás mérés, pulzus vizsgálat, Üvegampullából történő gyógyszerfelszívás, Gumidugós ampullából történő gyógyszerfelszívás, Két ampulla tartalmának összekeverése egy fecskendőben, Porampulla oldása, mulageon. Perfuzor használata. Beöntés. Tisztítóbeöntés kivitelezése mulageon. Az oxigén adagolás eszközei (reduktor, párásító tartály, flow-meter, áramlás szabályozó)

Az oxigén bejuttatás eszköze (orrkanül, egyszerű arcmaszk, reservoáros arcmaszk, Venturi maszk, aeroszol maszk, T-szár, Hi-flow rendszerek), az egyes bejuttatási eszközök alkalmazásának javallatai, ellenjavallata. Az oxigénterápia gyakorlata, algoritmusai.

Az perifériás vénakanülálás és az infúziós terápia kivitelezésének algoritmusai, gyakorlata Enterális gyógyszerelés. Rectális, vaginális (kúp, hüvelygolyó, oldat) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusai, életkori sajátosságai

A fül-orr-szem cseppek alkalmazásának javallatai, a bejuttatás algoritmusai, higiénés szabályai,

A nasalis adagolás alkalmazásának javallatai, eszköze (MAD), a bejuttatás algoritmusai, szabályai

A transzdermális (kenőcs, krém, gél, paszta, oldat, tapasz) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusai, higiénés szabályai

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

#### 3.9.9.6.2 Invazív ápolói beavatkozások

Invazív beavatkozások fogalma, formái

Injekciózás előkészítés; injekció felszívása; injekciózás kivitelezése mulageon

Vérvétele Perifériás kanül felvezetése, mulageon, Szárnyas tű felvezetése

Perifériás és centrális vénakanülok gondozása, artéria punkció ápolói feladatai, artéria kanüláláshoz asszisztálás

EDA kanül, Port-a-cath. Skybalum eltávolítás - Előkészítés és kivitelezés szimulátoron

Nasogastrikus szonda levezetése - Előkészítés és kivitelezés mulageon

Gyomormosás - Előkészítés és kivitelezés mulageon

Ágymelletti vércsoportmeghatározás Serafol teszttel

Előkészítés infúziós terápiához és kivitelezés mulageon (infúzor, perfúzor, volumetrikus pumpa, PCA pumpa, túlnyomásos szerelék). Dialízis, punctiók, biopsziák ápolói feladatai.

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

### 3.10 Klinikumi és szakápolástani ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

1532/1413 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Készség szinten elsajátíttatni a tanulókkal az ápolási-szakápolási feladatokat szintézisbe hozni a klinikumi tanulmányaikkal, korábbi tanulmányaikat beépíteni a mindennapi munkatevékenységükbe.

#### 3.10.1 Belgyógyászat és szakápolástana tantárgy

144/130 óra

##### 3.10.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanítása során a tanuló megismeri a leggyakoribb belgyógyászati betegségek mortalitási és morbiditási mutatóin túl azok kórélettani és patofiziológiai alapjait, a szükséges diagnosztikai, valamint terápiás specialitásait. Képessé válik az egyes betegségekhez rendelt vizsgálatok, terápiák és ápolási beavatkozások kompetencia szintű, szabályos elvégzésére, a beteg állapotának követésére.

##### 3.10.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Belgyógyász szakorvos orvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év belgyógyászati területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

##### 3.10.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Klinikai táplálásterápia

##### 3.10.1.4 A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzemsb.) kell lebonyolítani.

##### 3.10.1.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek            | Ismeretek                                                       | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                                                             | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|----------------------------------|-----------------------------------------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Szív-érrendszeri betegeket ápol  | Ismeri a keringési rendszer klinikumi és ápolási specialitásait | Instrukció alapján részben önállóan | Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikuss és empatikus magatartás, megfigyelőképesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség. | Kórházi medikai rendszerek használata                |
| Vérképzőrendszeri betegeket ápol | Ismeri a vérképzőrendszer klinikumi és ápolási specialitásait   | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                               |                                                      |
| Légzőrendszeri betegeket ápol    | Ismeri a vérképzőrendszer klinikumi és ápolási specialitásait   | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                               |                                                      |

|                                      |                                                                 |                                     |  |                                             |
|--------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--|---------------------------------------------|
| Emésztőrendszeri betegeket ápol      | Ismeri az emésztőrendszer klinikumi és ápolási specialitásait   | Instrukció alapján részben önállóan |  |                                             |
| Kiválasztórendszeri betegeket ápol   | Ismeri a kiválasztórendszer klinikumi és ápolási specialitásait | Instrukció alapján részben önállóan |  |                                             |
| Endokrin rendszeri betegeket ápol    | Ismeri az endokrin rendszer klinikumi és ápolási specialitásait | Instrukció alapján részben önállóan |  |                                             |
| Mozgásrendszeri betegek ápol         | Ismeri a mozgásrendszer klinikumi és ápolási specialitásait     | Instrukció alapján részben önállóan |  |                                             |
| Ápolási folyamatot tervez, végrehajt | Ismeri az ápolási folyamat tervezési és kivitelezési szabályait | Teljesen önállóan                   |  | Medikai informatikai rendszerek alkalmazása |

### 3.10.1.6 A tantárgy témakörei

#### 3.10.1.6.1 Szív-és érrendszeri betegek ápolása

A szív-érrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

A leggyakoribb szívérrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai:

Koszorúér-betegségek (Atherosclerosis, ISZB, akut coronária szindróma /angina, infarctus), Koronarográfia utáni ápolói feladatok

A pericardium betegségei (pericarditis, pericardiális tamponád, pericardiocentesis)

A myocardium betegségei (myocarditis, cardiomyopathia)

Az endocardium betegségei (endocarditis, rheumás láz)

Szívhibák/vitiumok (veleszületett vitiumok, shunt nélkül, jobb-bal, bal-jobb shunttel, szerzett vitiumok stenosis, insuffitientia)

Az ingerképzés, ingerületvezetés zavarai, csoportosítása (bradycardiával, tachycardiával járó ritmuszavarok, A ritmuszavarok gyógyszeres terápiájának és elektromos kezelésének (cardioverzió, pacemaker terápia) ápolási vonatkozásai

A szívelégtelenség okai, kialakulásának folyamata, tünettana, terápiás lehetőségek, stádium beosztása, a gyógyszeres kezelés ápolási vonatkozásai

A hypertónia betegség (primer, secunder, hypertoniás sürgősségi állapotok)

Az érrendszeri betegségek (az artériás és vénás rendszer betegségei, rizikó tényezői, Virchow triász, thrombo-emboliás állapotok, mélyvénás thrombozsis, thrombophlebitis, varicositas, artériás embolizáció)

Anticoaguláns terápiák (thrombolysis, trombocita aggregációgátló-, anticoaguláns- és profilaktikus terápiák és jellemzőik)

A szív-érrendszeri betegek educációjának specialitásai

A szív-érrendszeri betegek rehabilitációjának színterei, ápolási feladatai

Szív-érrendszeri betegségek időskori vonatkozásai és ápolási specialitásai

Veleszületett szívbetegségek és ápolási vonatkozásai (bal-jobb shunttel járó szívbetegségek, jobb-bal shunttel járó szívbetegségek, szűkülettel járó szívbetegségek, teljes nagyér transzpozíció)

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

**A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret**

#### **3.10.1.6.2 Vértképzőrendszeri betegek ápolása**

A vértképzőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

A vértképzőrendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb vértképzőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai:

A vörösvértestek betegségei – anaemiák (vashiányos, megaloblastos, hemolyticus, corpuscularis, renalis, aplasticus)

A fehérvérsejtek betegségei – leukaemiák, malignus lymphomák

Heamorrhagiás diathesisek (coagulopathiák, haemophilia, DIC, thrombocytopéniák, thrombocytopathiák)

A vértképzőrendszeri betegek educatiojának specialitásai

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

#### **3.10.1.6.3 Légzőrendszeri betegek ápolása**

A légzőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői, kóros légzési típusok.

A légzőrendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb légzőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai:

A felsőlégutak lázzal és láz nélkül járó betegségei

Obstructiv tüdőbetegségek – COPD (asthma bronchiale, krónikus bronchitis, emphysema)

Restrictiv tüdőbetegségek (pneumóniák, tbc, fibrosis, tumorok)

A tüdő keringési zavarai (pulmonális hypertonia, cor pulmonale)

A pleura betegségei (pleuritis, tumor, pleurális folyadékgyülem)

A légzőrendszeri betegek légzési fizioterápiájának és rehabilitációjának ápolási feladatai

A légzőrendszeri betegek educatiojának fontosabb elemei (steroid, bronchodilatátor és profilaktikus terápiák, a légzésfunkció önellenőrzése, a köpet kezelése)

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

#### **3.10.1.6.4 Emésztőrendszeri betegek ápolása**

Az emésztőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

Az emésztőrendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb emésztőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai:

A nyelőcső betegségei (gyulladás, diverticulum, achalasia, reflux, szűkület, tumor, hiatus hernia)

A gyomor betegségei (gastritisek, ulcus ventriculi, stenosis, tumor)

A belek betegségei (IBD, ulcus duodeni, colitis ulcerosa, M. Chron, diverticulosis, diverticulitis, polyposis, tumor, Bélférgesség)

Emésztőrendszeri vérzések (occult vérzés, oesophagus varix ruptura, haematemezis, melena, haematokézia)

A székletürítési zavarai (hasmenés, székrekedés, bélférgesség, fertőző betegségek) és ápolási vonatkozásai

A hasnyálmirigy betegségei (acut és krónikus pancreatitis, tumor)

A májelégtelenséghez vezető kompenzált és dekompenzált állapotok (cirrhosis, portális hypertonia, hepaticus encephalopathia, coma hepaticum)

Az epeutak betegségei (epekövesség, cholecystitis, cholangitis)

Az emésztőrendszeri betegek rehabilitációjának és educációjának specialitásai  
Ápolási diagnózisok alkalmazása.

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

#### **3.10.1.6.5 Kiválasztórendszeri betegek ápolása**

A kiválasztórendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

A kiválasztórendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb kiválasztórendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai:

A vese gyulladásos betegségei (glomerulonephritis, pyelonephritis)

Nephrosis syndroma

Vesekövesség

Vese cysta, polycistás vese, vese daganatok

Acut veseelégtelenség prerenális, renális és postrenális formái

Krónikus veseelégtelenség, uraemia

Vesepótlókezelés (haemodialízis, peritoneális dialízis, CAPD) és ápolási specialitásai

A dializált betegek educatiojának specialitásai

A vizeletkiválasztó rendszeri betegségek időskori vonatkozásai és ápolási specialitásai

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

#### **3.10.1.6.6 Endokrinrendszeri betegek ápolása**

Az endokrinrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

Az endokrinrendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb endokrinrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai felnőtt és gyermekkorban:

A diabetes mellitus (formái, diagnosztika, terápia, szövődmény, crisis állapotok)

A diabetes terápiáinak csoportosítása, jellemzői

A diabetes szövődményei, azok megelőzésének feladatai, diabeteses beteg educatioja

A pajzsmirigy betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, strumák, Basedow-kór, gyulladások, daganatok, crisis állapotok)

A mellékpajzsmirigy betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, tetánia)

A mellékvese kéreg betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, Cushing syndroma, Phaeromocytoma, Addison kór, crisis állapotok)

A hypothalamus és hypophysis endocrin zavarai (nanizmus, gigantizmus, acromegália, diabetes insipidus)

Az endokrinrendszeri betegek educatiojának specialitásai.

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

#### **3.10.1.6.7 Mozgásrendszeri betegek ápolása**

A mozgásrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői

A mozgásrendszeri betegségek diagnosztikája

A leggyakoribb mozgásrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai:

Generalizált csont betegségek (osteoporosis, osteomalatia, Paget-kór, köszvény)

Generalizált reumatológiai betegségek (rheumatoid arthritis, M. Bechterev)

Regionális reumatológiai betegségek (osteoarthritis, spondylarthritis)

A mozgásrendszeri betegek educatiojának és rehabilitációjának specialitásai.

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

**3.10.1.6.8** Belgyógyászati ápolási gyakorlat

A belgyógyászati osztály rendje

A belgyógyászati betegek vizsgálati algoritmusai

Diagnosztikus célú mintavételi eljárások

A beteg előkészítése diagnosztikus és terápiás beavatkozásokhoz

A gyógyszerelés gyakorlata belgyógyászati osztályon

Belgyógyászati kezelések ápolási specialitásai

Az ápolási folyamat jellemzői belgyógyászati osztályon

**3.10.2 Sebészet és határterületeinek ápolástana tantárgy**

**144/136 óra**

**3.10.2.1** A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók sebészeti osztályon történő elhelyezkedésének, a sebészeti területek átlátásának, kliensek ápolásának felkészítése. Megtanítani a legfőbb kórképek klinikai és ápolási vonatkozásait. Ismertetni a műtét körüli ápolói teendőket. Betekintést nyújtani a műtét alatti folyamatokba és hatásukba az emberi szervezetre, ezáltal képessé tenni a posztoperatív páciens fogadására, ellátására. Szemléltetni a gyermeksebészeti speciális vonatkozásokat. A perioperatív ellátás ápolói specialitásainak ismerete és kompetencia szintű részvétel a folyamatban

**3.10.2.2** A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Sebész szakorvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év sebészeti területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

**3.10.2.3** Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Klinikai táplálásterápia

**3.10.2.4** A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

**3.10.2.5** A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek | Ismeretek | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|-----------------------|-----------|---------------------------------|-----------------------------------|------------------------------------------------------|
|-----------------------|-----------|---------------------------------|-----------------------------------|------------------------------------------------------|

|                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                 |
|---------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|
| Felméri a perioperatív ápolási szükségletet.                  | Ismeri az ápolási anamnézis felvételének menetét, meghatározza az ápolási célokat, azonosítja a posztoperatív őrzés lépéseit, és a megfigyelő rendszereket, tudja a műtét utáni szövődmények kialakulásának megfigyelési szempontjait, ismeri a műtét típusokat, az anaesztézia fajtáit | Instrukció alapján részben önállóan | Empatikusan, etikusán, segítő-készen a kliens érdekeit és szükségleteit szem előtt tartva vesz részt az ellátásban, munkájára és önmagára igényes, tiszta, ápolt megjelenésű, tudását folyamatosan bővíti, fogékony az innovatív eljárásokra és alkalmazásukra. | Ápolási dokumentációt vezet, felhasználói szintű számítógépes ismeretei vannak  |
| Részt vesz a kliens műtéti felkészítésében                    | Meghatározza a műtét előtti vizsgálatok ápolói teendőit, ismeri a műtét-hez szükséges dokumentumokat, ismeri a műtét-hez szükséges ápolói beavatkozásokat (pl.: gyógyszerelés, katéter behelyezés, borotválás stb.), azonosítja a kliens pszichés szükségleteit.                        | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                                                                                 | Egészségügyi szerveket önállóan használ, ápolási dokumentációt szerkeszt, vezet |
| Részt vesz a műtét utáni sebkötözésben, sebek megfigyelésében | Ismeri az akut sebek jellemzőit, a szövetegetyesítő eljárásokat, a sebgyógyulási zavarokat, sebváladék mintavétel menetét, a vérzési rendellenességeket, a sebek típusait, varratszedés típusait.                                                                                       | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                 |
| Részt vesz a hasi sebészeti betegek ápolásában                | Ismeri a hasi műtét típusokat és eljárásokat, a fektetési módokat, a kliens műtét utáni szükségleteit, a mobilizációs lehetőségeket, megnevezi a diétetikai megszorításokat.                                                                                                            | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                 |

|                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                     |  |  |
|----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--|--|
| Mellkasi-szívsebészeti betegek ápolásában részt vesz                                   | Ismeri a mellkasi-szívsebészeti műtét típusokat, és a műtét utáni ápolói teendőket, ismeri a kliens szükségleteit, mellkas punctió/csapolás asszisztálásának módjait, a mellkasi szívás típusait, alkalmazását. Felsorolja a mellkasi fizioterápiás lehetőségeket. | Instrukció alapján részben önállóan |  |  |
| Közreműködik a traumatológiai és ortopédiai betegek ellátásának ápolói vonatkozásaiban | Megérti a csont és porc sérülések okait, felsorolja a csontegyesítő eljárásokat, bemutatja az ortézisek használatát, ismeri a protézis típusokat, és behelyezésük menetét, azonosítja a külső csontrögzítő eszközök ápolói teendőit.                               | Instrukció alapján részben önállóan |  |  |
| Szemészeti és FOG kliensek ápolásában részt vesz                                       | Ismeri az anatómiai élettani alapfogalmakat, a szemöblítés formáit, a szemcsepp, szemkenőcs, orrcsepp, orrspray, fülcsepp alkalmazásának szabályait, speciális kötözési lehetőségeket, gégekanül tisztításának lépéseit.                                           | Instrukció alapján részben önállóan |  |  |
| Közreműködik Bőrgyógyászati és Urológiai kliensek ápolásában                           | Felismeri a bőrgyógyászati műtétet követő kliens ápolási szükségleteit, felsorolja a vizeletvizsgálat lehetőségeit, ismerteti a vizelet mintavétel szabályait, ismeri a noninvazív vizeletfelfogó eszközöket, és alkalmazásukat, urosztómák ápolói teendőit.       | Instrukció alapján részben önállóan |  |  |

|                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                     |  |  |
|------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--|--|
| Közreműködik gyermeksebészeti páciensek ellátásában. | Ismeri a gyermeksebészeti műtéteket, műtétet követően a kliens ápolási és pszichés szükségleteit, a gyermek beteg ápolásának speciális vonatkozásait                                                                                                                                                                                                                                | Instrukció alapján részben önállóan |  |  |
| Speciális ápolói feladatokat lát el                  | Ismeri a fizikai fájdalomcsillapítás lehetőségeit, a NG szonda levezetésének menetét, ismeri az input enterosztómák típusait, alkalmazását, ismerteti az output enterosztómák ellátását, tudja a katéter bevezetés menetét lehetséges szövődményeit, ismeri a drain gondozás menetét, az invazív beavatkozásokat, rugalmas pólya felhelyezését, gyógyszerelés ápolói vonatkozásait. | Instrukció alapján részben önállóan |  |  |

### 3.10.2.6 A tantárgy témakörei

#### 3.10.2.6.1 Sebészeti beavatkozások alapjai

Anamnézis felvétel specialitásai

Műtét típusok, műtéti behatolási helyek

Sebgyógyulás stádiumai, sebgyógyulási zavarok, sebváladékok megfigyelése, mintavétel

Fertőző beteg műtéti ellátása, posztoperatív ápolás

Egynapos sebészeti eljárások és feltételeik

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

#### 3.10.2.6.2 Perioperatív ellátás alapjai

Műtét előtti kivizsgálás, ápolási anamnézis felvétel

Anesztézia módjai, típusai

Postoperatív betegfogadás, megfigyelés, monitorozás, testhelyzetek ápolói beavatkozások, fájdalomcsillapítás ápolási specialitásai

Posztoperatív szövődmények felismerése, ápolása

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

#### 3.10.2.6.3 Sebészeti betegek ápolása

Hasi sebészet: a has sebészeti ellátást igénylő kórképek klinikuma és ápolása

Heveny hasi katasztrófák

Nasogastricus szonda

Input és output enterosztómák

Drain gondozás

Gyomormosás/tehermentesítés

Leggyakoribb gyermekkori hasi sebészeti kórképek ápolása

Mellkas sebészet: tüdő műtétet igénylő betegségei

PTX, HTX ellátásának klinikai és ápolói vonatkozásai, mellkas szívás, csapolás; biopsziák asszisztálási feladatai; mellkasi fizioterápiás eljárások

Szívsebészeti klinikumi és ápolói teendők, műtét típusok

Szívtranszplantált beteg ápolása, intervenciós eljárások klinikumi és ápolói vonatkozásai

Pacemaker/ICD beültetésen átesett beteg ápolása

Műtétet igénylő szívfejlődési rendellenességek műtét utáni ápolása, helyreállító sebészeti eljárások

Emlő műtét klinikumi és ápolói vonatkozásai, beavatkozási tilalmak

Daganatos betegek sebészeti kezelése, sugársebészet

Össejt transzplantáció

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

#### **3.10.2.6.4 Traumatológiai, ortopédiai betegek ápolása**

Csonttörés típusok, rögzítési lehetőségük, konzervatív módszerek (gipszrögzítés, húzatásos módszer) külső csont Rögzítő eszközök ápolása

Leggyakoribb törési típusok csecsemő- és gyermekkorban

Lágyrész sérülések, ízületi sérülések és ellátásuk.

Arcsérülések

Koponyasérülések

Az agy traumás sérülései

Gerincvelő traumás sérülései

Ortopédiai műtétet igénylő kórképek, ízületek betegségei és ápolásuk

Protézisek fajtái, ortézisek és használatuk

Súlyos sérült beteg ellátásának specifikumai

Végtag amputált beteg ápolása

Sebészeti ellátást igénylő mozgásrendszeri fejlődési rendellenességek műtét utáni ápolása

Gerinc és mellkas deformitásai

Gyermekek orthopédiai műtét utáni ápolása

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

#### **3.10.2.6.5 Köötözéstan és sebkezelési alapismeretek**

Seb típusok, akut sebek ellátása, köötözéstan, kötéscsere ápolási vonatkozásai

Szövetegyesítő eljárások

Vérzés, vérzéscsillapítás

Varratszedés ápolói feladatai

Kompressziós pólya, harisnya alkalmazása

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

#### **3.10.2.6.6 Sebészeti ápolási gyakorlat**

Az osztály munkarendjének megismerése

Beteg műtéti előkészítése

Pre és postoperatív betegmegfigyelés

A beteg állapotváltozásainak felismerése

Kötöző kocsi felszerelésének használata

Segédkezés kötözésnél

Kötések, sebváladék megfigyelése  
 Közreműködés sztóma ellátásában  
 Gastrostoma gondozása  
 Drain gondozás ápolás  
 Beteg és hozzátartozó oktatása  
 Ápolás-lélektani ismeretek alkalmazása  
 Ápolási tervek készítése  
 Ápolási dokumentáció vezetése  
 Ápolás folyamata a sebészeti gyakorlatban

### 3.10.3 Pszichiátriai betegek ápolása tantárgy

72/55 óra

#### 3.10.3.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy célja, hogy a tanuló megismerje a pszichiátriai betegek ellátásának hazai színtereit, azok diagnosztikus, terápiás és ápolási specialitásait. Legyen képes a felismerni a pszichiátriai tüneteket és kórképeket a különböző életkorok tükrében, képes legyen a mentális zavarokkal küzdő betegek megfigyelésre és ellátására, felismerje a pszichiátriai sürgősségi ellátást igénylő állapotokat, valamint e betegek ápolásának tervezésére és kivitelezésére. Ismerje meg a komplex rehabilitációs eljárásokat, mely a beteg/kliens intézeti felvételétől hazabocsátásáig tart.

#### 3.10.3.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Pszichiáter 6 Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettség-gel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év pszichiátriai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

#### 3.10.3.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Klinikai táplálásterápia, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana

#### 3.10.3.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

#### 3.10.3.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képes-ségek                                                              | Ismeretek                                                                   | Önállóság és fele-lősség mértéke | Elvárt viselkedés-módok, attitűdök                                                                                                                                    | Általános és szak-mához kötődő di-gitális kompeten-ciák |
|-------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| Felismeri a krízis és veszélyeztető maga-tartást                                    | Önkárosító maga-tartásformák, presu-icidális szindróma, NSSI                | Teljesen önállóan                | Határozottság, em-pátia, jó megfigye-lőképesség, logikus gondolkodás, kriti-kus szemlélet, eti-kus, jogkövető ma-gatartás, jó kommu-nikációs készség, együtt-működési |                                                         |
| Felismeri a pszichi-átriai gyógyszerek hatásait, mellékha-tásait, azt dokumen-tálja | A pszichiátriai ellá-tásban alkalmazott gyógyszerek hatá-sai, mellékhatásai | Teljesen önállóan                |                                                                                                                                                                       |                                                         |

|                                                                                  |                                                                              |                   |                                       |  |
|----------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|-------------------|---------------------------------------|--|
| Felismeri a pszichotikus tüneteket                                               | Szkizofrénia spektrum és egyéb pszichotikus zavarok                          | Teljesen önállóan | készség, higiénés szabályok betartása |  |
| Ismerteti a korlátozó intézkedések alkalmazásának indikációit, ápolói feladatait | Ismeri a korlátozó intézkedések alkalmazásának indikációit ápolói feladatait | Teljesen önállóan |                                       |  |
| Alkalmazza a pszichiátriai gyógyszerelés specialitásait                          | Ismeri a pszichiátriai gyógyszerelés specialitásait                          | Teljesen önállóan |                                       |  |

### 3.10.3.6 A tantárgy témakörei

#### 3.10.3.6.1 Pszichiátriai ápolás története, előítéletek, stigmák

A magyar pszichiátriai ápolás történeti áttekintése

A pszichiátriai gondozás főbb szinterei

Előítéletek a pszichiátriával kapcsolatban, stigmák

A pszichiátria és a jog, cselekvőképesség, a pszichiátriai betegek jogai, korlátozó intézkedések

Sürgősségi és kötelező intézeti gyógykezelés

#### 3.10.3.6.2 Szorongásos zavarok

A szorongás jellemzői, etiológiája, neurobiológiája, epidemiológiája

Gyermekeknél jelentkező szorongásos zavarok: szeparációs szorongás, szelektív mutizmus

Generalizált szorongásos zavar

Pánikzavar

Fóbiák: szociális szorongásos zavar (szociális fóbia), Agorafóbia, Specifikus fóbiák, kevert szorongásos és depressziós zavar

Kényszeres és kapcsolódó zavarok: OCD-obszesszív-kompulzív zavar etiológia, epidemiológia, diagnosztika/tünettana, komorbiditás, differenciáldiagnosztika, terápia, az ápoló szerepe és feladata OCD-s betegek ápolása során

*A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret*

#### 3.10.3.6.3 Hangulatzavarok

Epidemiológia, etiológia (genetikai tényezők, pszichoszociális tényezők), patogenezis, komorbiditás, diagnosztika, differenciáldiagnosztika

Depresszió, Bipoláris zavar: Depressziós epizódok, Mániás epizódok, Kevert epizódok

Diszruptív hangulatszabályozási zavar (DMDD), Disztímia, ciklotímia

A kórképek terápiája: biológiai terápiák, pszichoterápiák

Öngyilkosság (suicidum): öngyilkos magatartás, epidemiológia, az öngyilkosság rizikó-és védőfaktorai, presuicidális szindróma felismerése, Ringel triász, ápolói feladatok öngyilkos magatartás esetén, öngyilkosság prevenció

*A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret*

#### 3.10.3.6.4 Pszichoaktív szerek használatával kapcsolatos és egyéb addiktív zavarok

Addikció fogalma, neurobiológiája, a kémiai hozzászokás ismérvei

Alkohol, koffein, kannabisz, fenciklidin (és rokon vegyületei), hallucinogének, inhalánsok, opiátok, nyugtató-, altató- és szorongásoldószerek, stimulánsok és nikotin használatával összefüggő zavarok. A zavarok etiológiája, epidemiológiája, diagnosztikája és tünettana, differenciáldiagnosztikája és terápiája

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

**3.10.3.6.5 Szkizofrénia spektrum és egyéb pszichotikus zavarok, agresszió és konfliktuskezelés**

A pszichotikus állapotok meghatározása, epidemiológia, etiológia, tünetek, diagnosztika, a pszichotikus zavarok osztályozása a DSM-V alapján: Téveszmés zavar, Rövid pszichotikus zavar, Szkizofreniform zavar, Szkizofrénia, Szkizoaffektív zavar, Differenciáldiagnózis, A szkizofrénia lefolyása, kezelés: gyógyszeres kezelés, pszicho és szocioterápiák, ECT, agresszió

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

**3.10.3.6.6 Személyiségzavarok**

Történeti vonatkozások

Klasszifikáció

Kóreredet (genetikai, biológiai, pszichológiai faktorok

Terápiás lehetőségek

A személyiségzavarok típusai:

A csoport: Paranoid, szkizoid, szkizotípiás személyiségzavar

B csoport: antiszociális, borderline, hisztrionikus, narcisztikus személyiségzavar

C csoport: elkerülő, dependens, kényszeres személyiségzavar

Nem meghatározott, egyéb meghatározott személyiségzavar

NSSI: nem szuicidális önsértések

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

**3.10.3.6.7 Táplálkozási magatartás zavarai**

A gyermekkori evészavarok diagnosztikájának nehézségei, gyermekkori és serdülőkori kezdetű Anorexia nervosa, Bulimia nervosa, Pica, Ételelutasítással járó érzelemzavar, Szelektív evés, Fóbiás típusú evészavar, Falászavar, Izomdisz-morfia, Orthorexia nervosa. A tanulók megismerik a kórképek epidemiológiáját, etiológiáját, klinikai tüneteiket, a kórle-folyást, a prognózist az alkalmazott terápiákat és az ápoló szerepét, feladatait az evészavarokkal küzdő betegek ellátása során

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

**3.10.3.6.8 Organikus pszicho szindrómák**

A betegvizsgálat sajátosságai

Demenciák, a demenciák osztályozása, felosztása (tünetek, kóreredet, életkor és gyógykezelhetőség alapján)

A demenciák differenciáldiagnózisa

A demenciákhoz társuló pszichológiai és magatartási zavarok

Alzheimer demencia, vaszkuláris demenciák, frontális demenciák, Lewy-testes demencia

A delírium-szindróma, delíriumok okai, terapia, ápolói feladatok

Egyéb organikus mentális zavarok (organikus hallucinózis, organikus (deluzív) paranoid zavar)

Intellektuális képesség zavarok, okai, súlyosság

**A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret**

#### **3.10.3.6.9 A pszichiátriai betegségek**

Az egészségi állapotot meghatározó tényezők, A pszichiátriai betegségek okai, a betegség, mint élmény magatartás, a betegszerep, a betegség, mint krízishelyzet

A pszichiátria vizsgálómódszerei

Pszichopatológia: Érzékelés, észlelés, Az érzékelés és az észrevevés zavarai, az emlékezés zavarai, a gondolkodás zavarai, a képzelet zavarai, az értelem zavarai, tudatzavarok

Speciális ápolói megfigyelések

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

**A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret**

### **3.10.4 Neurológia és szakápolástana tantárgy**

**72/63 óra**

#### **3.10.4.1 A tantárgy tanításának fő célja**

A tantárgy oktatása képessé teszi a hallgatókat, hogy alapvetően megértsék, és elsajátítsák a neuroanatómiai, neurofiziológiai és neurodiagnosztikai eljárások mibenlétét, a betegek felkészítését a beavatkozásokra. Képessé válnak a neurológiai problémák azonosítására, a betegek idegrendszeri funkcióinak és egészségügyi állapotának folyamatos értékelésére. Az ellátó team többi tagjával együttműködve, kompetencia szintjének megfelelő alapvető ellátást nyújtson.

#### **3.10.4.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások**

A klinikumra vonatkozóan: Neurológus / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év neurológiai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

#### **3.10.4.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak**

Anatómia, élettan, kórélettan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Klinikai táplálásterápia, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana

#### **3.10.4.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.**

#### **3.10.4.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák**

| <b>Készségek, képességek</b>                              | <b>Ismeretek</b>                   | <b>Önállóság és felelősség mértéke</b> | <b>Elvárt viselkedésmódok, attitűdök</b>                                                | <b>Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák</b>                              |
|-----------------------------------------------------------|------------------------------------|----------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|
| Az alapvető kóros neurológiai tüneteket azonosítani tudja | Ismeri a neurológiai betegségeket. | Teljesen önállóan                      | Határozottság, empátia, jó megfigyelőképesség, logikus gondolkodás, kritikus szemlélet, | Megfigyelést szolgáló eszközök használatának ismerete, Szövegszerkesztő program ismerete |

|                                                                                                    |                                                                                                                        |                                     |                                                                                                              |                                                                          |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|
| Ismerteti az egyes neurológiai diagnosztikai beavatkozásokat                                       | Ismeri a neurológiai vizsgáló eljárásokat                                                                              | Instrukció alapján részben önállóan | etikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, együttműködési készség, higiénés szabályok betartása |                                                                          |
| Jártas a közvetlen neurológiai életveszélyes állapot felismerésében,                               | Ismeri a neurológiai veszélyhelyzeteket.                                                                               | Teljesen önállóan                   |                                                                                                              | Képes értelmezni a betegmegfigyelés eszközeinek értékeit                 |
| Speciális neurológiai gyógyszereket alkalmaz                                                       | Ismeri a speciális neurológiai gyógyszereket és alkalmazásuk ápolói vonatkozásait.                                     | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                              | Ismeri a speciális gyógyszeradagoló pumpák kezelését                     |
| Alternatív táplálási technikákat alkalmaz                                                          | Ismeri a betegek általános és megváltozott kalória igényét                                                             | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                              | Volumetrikus és táplálópumpák kezelése, Képes Excel táblázatot használni |
| Állapotértékelő skálákat használ a neurológia területén                                            | A tudatéberség változásainak felmérése. Neurológiai állapot felmérő skálákat ismer                                     | Teljesen önállóan                   |                                                                                                              | Medikai modult használ                                                   |
| Fertőzőbeteget ápol                                                                                | Ismeri a fertőző betegek ápolásának szabályait, ápolási vonatkozásait és a fertőző betegek elkülönítésének szabályait. | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                              |                                                                          |
| Elő és felkészíti a beteget a neurológiai sebészeti ellátásra és posztoperatív megfigyelést végez. | Ismeri a neurológiai perioperatív ápolói teendőket.                                                                    | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                              |                                                                          |
| Megteremti a betegek komfortos elhelyezésének technikáját                                          | Ismeri a betegek szükségleteit, azok felmérését, és kielégítésükre vonatkozó ápolói teendőket.                         | Irányítással                        |                                                                                                              |                                                                          |
| Invazív neurológiai beavatkozásoknál asszisztál                                                    | Ismeri a neurológiai beavatkozásokat, és a beteg, illetve eszközök előkészítését, valamint az aszisztálás lépéseit.    | Irányítással                        |                                                                                                              |                                                                          |

### 3.10.4.6 A tantárgy témakörei

#### 3.10.4.6.1 Általános és speciális vizsgálatok neurológia betegségben szenvedő betegek esetén

Az egészségi állapot felmérés, a fizikális vizsgálatok neurológiai sajátosságai

Neurológiai diagnosztikai vizsgáló módszerek, berendezések

Betegek előkészítésének specialitásai diagnosztikus vizsgálatokra

**A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret**

#### 3.10.4.6.2 A tudatállapot változások felismerése, mérésének lehetőségei, ápolói vonatkozásai

A beteg tudat éberségének megfigyelése

Neurológia állapot felmérő skálák használatának megismerése, a kapott eredmények értékelése

A beszédzavarok típusainak felismerése

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

**3.10.4.6.3** A koponyaűri nyomásváltozással járó állapot változások klinikai megjelenése, mérések, ápolása

Koponyaűri nyomásváltozással járó kórképek

Diagnosztikus lehetőségek

Koponyaűri nyomásemelkedésben szenvedő beteg megfigyelése, ápolása

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

**3.10.4.6.4** Idegsebészeti beavatkozások, lokalizáció szerinti típusai, pre-  
-postoperatív ápolás

Idegsebészeti beavatkozást igénylő kórképek

Idegsebészeti beavatkozások típusai

Koponyanyitás tájanatómiája

Preoperatív előkészítés

Postoperatív ellátás specialitásai

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

**3.10.4.6.5** Epilepsziák, epilepszia betegségben szenvedő beteg ápolása. Fejfájás típusai, ápolási specialitások, fejfájásban szenvedő betegek esetén

Különböző roham típusok

Epilepszia betegség

Status epilepticus

Fejfájás típusai

Ápolási diagnózisok alkalmazása.

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

**3.10.4.6.6** Agyi érbetegségek típusai. A kivizsgálás és ellátásuk sajátosságai, ápolási menedzsmentje

Az agyi vérrellátás zavarai

Ischaemiás stroke típusai, vizsgálatok, ellátás lehetőségei

Koponyaűri vérzés típusai

Agyi érbetegségben szenvedő betegek speciális ápolási tevékenysége, rehabilitációja

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

**3.10.4.6.7** Neuroinfektológiai betegségek csoportosítása, és ápolásuk jellegzetességei

Vírusfertőzések

Bakteriális fertőzések

Gombás fertőzések

Egyéb kórokozók által indukált agyi fertőzések

Izolált neurológiai beteg ápolásának jellegzetessége

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

**3.10.4.6.8** Autoimmun betegségek a neurológiaiellátás területén

Sclerosis multiplex  
Myasthenia gravis  
Guillien-Barré szindróma

**A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret**

**3.10.4.6.9** Onkológiai és degeneratív neurológiai betegségek csoportosítása. Kivizsgálásuk és ápolásuk specialitásai. Agyidegek és perifériás idegbetegségekben szenvedők ápolása

Primer agydaganatok típusai  
Más helyen keletkezett tumorok agyi áttéti  
Gerincvelői tumorok  
Parkinson betegség  
Amyotrophic lateral sclerosis  
Alzheimer betegség

**A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret**

### **3.10.5 Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll tantárgy**

**54/48 óra**

**3.10.5.1** A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg a leggyakoribb infektológiai kórképeket, valamint az ezekhez kapcsolódó szakápolási feladatokat. A tanulók mélyítsék el korábbi ismereteiket a fertőtlenítés, sterilizálás és infekciókontroll kapcsán. Megszerzett ismereteiket eredményesen tudják alkalmazni mindennapi munkájuk során a nosocomialis infekciók megelőzése érdekében.

**3.10.5.2** A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Infektológus / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év infektológia területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

**3.10.5.3** Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Klinikai táplálásterápia, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana

**3.10.5.4** A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

**3.10.5.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák**

| Készségek, képességek                                   | Ismeretek                                                | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                     | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|---------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Fertőző beteg elkülönítésében és ápolásában részt vesz. | Ismeri a fertőző betegségeket és ápolási vonatkozásukat. | Instrukció alapján részben önállóan | Megfelelő empátiával rendelkezik a betegek irányában. | Képi anyagokat, videókat keres Interneten.           |

|                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                          |                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| Fertőző betegeket ápol                                                                                | Ismeri a fertőző betegségek klinikumi és ápolási specialitásait                                                                                                                                                          | Instrukció alapján részben önállóan | Együttműködik a team tagjaival. Etikus viselkedés jellemzi. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosra törekszik. Fontosnak tartja a munka- és környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályok betartását. Felelősséget érez a beteg és a saját biztonsága iránt. Magára nézve kötelezőnek érzi a higiénés szabályok betartását. |  |
| A fertőtlenítő eljárásokat megfelelően alkalmazza.                                                    | Ismeri a fertőtlenítés fogalmát, formáit, szabályait, a fertőtlenítés hatásszosságát befolyásoló tényezőket.                                                                                                             | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |
| Az eszközöket előkészíti sterilizésre, a steril anyagokat a szabályoknak megfelelően kezeli, tárolja. | Ismeri a sterilizálás fogalmát, formáit, az eszközök előkészítését sterilizálásra, valamint a steril anyagok kezelését, tárolását.                                                                                       | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |
| Szakmai tevékenysége során megfelelően alkalmazza a nosocomiális infekciók megelőzésének szabályait.  | Ismeri a nosocomiális infekció fogalmát, jelentőségét, a leggyakrabban előforduló nosocomiális infekciókat. Tisztában van az infekciókontroll fogalmával, alapelemeivel, a fertőzések megelőzésének ápolói feladataival. | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |

### 3.10.5.6 A tantárgy témakörei

#### 3.10.5.6.1 Fertőző betegek ápolása, infektológia

A fertőző betegségek epidemiológiai vonatkozásai

A fertőző betegségek kialakulásának tényezői, lefolyásának jellemzői,

A fertőző betegségeket megelőző közegészségügyi – járványügyi tevékenységek

A védőoltások elméleti alapjai (aktív, passzív immunizálás, életkorhoz kötött és felnőttkori védőoltások)

Fertőzésre utaló tünetek, jelek az ápolás gyakorlatában

Kiütéssel járó fertőző betegségek és ápolási specialitásai

Hasmenéssel, hányással járó fertőzések és azok ápolási vonatkozásai

Élősködők, kullancsok által terjesztett megbetegedések klinikai és ápolási specialitásai

Bakteriális meningitis klinikai és ápolási specialitásai

Influenza klinikai és ápolási specialitásai

A fertőző betegek ellátásának jogi és etikai aspektusai

Fertőzőbeteg, fertőző forrás elkülönítése, az izoláció ápolói feladatai

A kórházi infekciók, járványok megelőzésére irányuló intézkedések

A fertőző beteg ápolásának specialitásai és dokumentációs kötelezettségei

**A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret**

#### 3.10.5.6.2 Infektológia és szakápolástana

Az infektológia fogalma, feladatai

Az immunrendszer működésének, az immunizálás formáinak áttekintése

A járványtani alapfogalmak ismételése

A fertőző betegségek lefolyása, kimenete

A fertőző betegségek felosztása  
A fertőző betegségek jelentési kötelezettsége  
Infekciókontroll, surveillance  
A fertőző betegségek diagnosztikája  
Az antimikrobás, antivirális, antifungicid terápia, a kezelés alapelvei, egyéni védőeszközök és alkalmazásuk szabályai.

A fertőző betegek szállítása, kórházi felvételének, elhelyezésének és ápolásának szabályai  
A fertőző betegek izolálásának módjai, szabályai  
A fertőző betegségekre gyanús személyek elkülönítése  
A beteglátogatásra vonatkozó szabályok fertőző osztályon  
Gyakoribb fertőzések és fertőző betegségek  
Nyirokcsomó megnagyobbodással járó fertőzések: Epstein-Barr vírusfertőzés  
Hasmenéssel járó fertőző betegségek: A hasmenéssel járó betegségekről általában, a leggyakoribb kórokozók, csoportosításuk, lefolyás, diagnosztika, kezelés. Salmonellosisok, Campylobacter-enterocolitis, Shigellosis, patogén E.coli, Clostridiumdifficile, Rotavírus, Calicivírus fertőzés, Amoebiasis, Giardiasis  
Vírushepatitisek  
Magyarországon előforduló helminthiasisok  
Légúti fertőzések: influenza, pneumonia  
Zoonosisok: Leptospirosis, Toxoplasmosis. Kullancs által okozott betegségek.  
Bakteriális meningitis  
Sepsis  
Nemi úton terjedő betegségek: Lues, Gonorrhoea  
Csökkent immunitású betegek infekciói  
HIV és AIDS  
Gyakoribb nosocomialis fertőzések: invazív katéterekkel, kanülökkel, húgyúti katéterekkel kapcsolatos fertőzések  
A fertőző betegségek lefolyásának jellemzői, kezelése, ápolási vonatkozásai

#### **3.10.5.6.3 Infekciókontroll**

A nosocomiális infekció fogalma, jelentősége  
A nosocomiális fertőzések epidemiológiai sajátosságai  
A nosocomiális infekció kialakulását elősegítő tényezők, a fertőzés terjedésének leggyakoribb módjai  
Az infekció kontroll fogalma, feladata  
Az infekció kontroll tevékenységi elemei  
A nosocomiális surveillance. Kockázati tényezők meghatározása, a kockázatok kivédésére vonatkozó szabályozás és a végrehajtás ellenőrzése. Megelőző tevékenység Izolációs szabályok a betegellátás során, környezeti infekciókontroll, fertőtlenítés, sterilizálás, egészségügyi kártevők elleni védekezés. Antibiotikum politika. Az egészségügyi dolgozók nosocomiális fertőzéseinek megelőzése. Képzés, továbbképzés.  
A leggyakoribb nosocomiális infekciók: húgyúti infekciók, pneumoniák, műtéti sebfertőzés, bőr és lágyrész, véráram fertőzés okai, hajlamosító tényezői, jellemzői, az infekciók megelőzésének lehetőségei, ápolói feladatai  
Fertőző beteg elkülönítése, izolált beteg ápolásának specialitásai  
*A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret*

### **3.10.6 Kisklinikumi ismeretek és szakápolástan tantárgy**

**85/76 óra**

**3.10.6.1 A tantárgy tanításának fő célja**  
A tanuló széleskörű ismereteket szerezzen a kisklinikumi tárgyak tekintetében és azok ápolásában.

**3.10.6.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások**

A klinikumra vonatkozóan: Szemész / Fül-orr-gégész / Urológus / Bőrgyógyász / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év Szemészeti/Fül-orr-gégészeti/bőrgyógyászati/urológiai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

**3.10.6.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak**

Anatómia, élettan, kórélettan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Klinikai táplálásterápia, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana

**3.10.6.4 A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.**

**3.10.6.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák**

| Készségek, képességek                                  | Ismeretek                                                                                              | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                                                                                                                           | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|--------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Szemészeti betegeket ápol.                             | Ismeri a szemészeti megbetegedéseket és a kapcsolódó szakápolási feladatokat.                          | Instrukció alapján részben önállóan | Megfelelő empátiával rendelkezik a betegek irányában. Együttműködik a team tagjaival. Etikus viselkedés jellemzi. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. Fontosnak tartja a munka- és környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályok betartását. | Medikai rendszerek megtekintése, alkalmazása.        |
| Fül-orr-gégészeti betegeket ápol.                      | Ismeri a fül-orr-gégészeti megbetegedéseket és a kapcsolódó szakápolási feladatokat.                   | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                      |
| Bőrgyógyászati betegeket ápol.                         | Ismeri a bőrgyógyászati megbetegedéseket, és a kapcsolódó szakápolási feladatokat.                     | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                      |
| Urológiai betegeket ápol.                              | Ismeri az urológiai megbetegedéseket és a kapcsolódó szakápolási feladatokat.                          | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                      |
| Munkája során alkalmazza az ápolási folyamat lépéseit. | Ismeri az ápolási folyamatot, az ápolás tervezésének és az ápolási terv megvalósításának szempontjait. | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                      |

### **3.10.6.6 A tantárgy témakörei**

#### **3.10.6.6.1 Szemészet és szakápolástana**

Szemészeti vizsgálatok (látás, színlátás, látótér, szemfenék, szemnyomás) ápolói vonatkozásai

A szem fénytörési hibái és azok korrekciós lehetőségei

A szemhéj, szemhéjszélek betegségei és azok ápolási specialitásai

A könnyszervek betegségei és azok ápolási specialitásai

A kötőhártya betegségei és azok ápolási vonatkozásai

A szaruhártya betegségei és azok ápolási vonatkozásai

A glaucoma (primer, secunder) ápolási vonatkozásai

A retina betegségei és azok ápolási vonatkozásai

Az akut látásvesztés okai, tünettana és ápolási specialitásai

A szemsérüléseinek korszerű ellátási stratégiái

Szemészeti kezelésmódok (öblítés, cseppentés, kenőcs, kötözési módok) ápolói feladatai

Szemészeti műtétek perioperatív ápolási vonatkozása

Műtétet igénylő szemészeti kórképek klinikumi és ápolói vonatkozása

Szemöblítés, szemcsepp, szemkenőcs, kötözések alkalmazása

Szemészeti műtétek perioperatív ápolása

Gyermekekori műtétet igénylő betegek ellátásai

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

#### **3.10.6.6.2 Fül-orr-gégészet és szakápolástana**

A fül-orr-gégészeti osztály jellemzői

A fül-orr-gégészeti vizsgálatokhoz használt eszközök, műszerek. A betegek vizsgálata, a vizsgálatokkal, kezelésekkkel kapcsolatos ápolói feladatok.

A külsőfül betegségeinek (fejlődési rendellenességek, gyulladásos folyamatok, idegentest, sérülések) ápolási specialitásai

A középfül betegségeinek (gyulladásos folyamatok, daganatok, sérülések) ápolási specialitásai

A belsőfül betegségeinek (gyulladásos folyamatok, daganatok, Menière-betegség) ápolási specialitásai

Az akut halláskárosodás okai, tünettana és ápolási specialitásai

Az orr betegségeinek (fejlődési rendellenességek, degeneratív elváltozások, gyulladásos folyamatok, daganatok, idegentest, sérülések) ápolási specialitásai

Az orrvérző beteg ellátásának ápolási specialitásai

A felsőlégutak (garat, gége, hangszalagok, trachea) betegségeinek gégészeti ellátást igénylő betegségei és állapotai (gyulladások, daganatok, tonsillectomia, gége exstirpatio, tracheotomia) ápolási specialitásai

Fül-orr-gégészeti műtétek és perioperatív ápolási vonatkozásaik

A műtétet igénylő kórképek klinikumi és ápolási vonatkozása

Fülmosás, gége kanül tisztítása, orrszívás, kötözés típusok

Gyermekekori műtétet igénylő betegek ellátása

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

#### **3.10.6.6.3 Bőrgyógyászat és szakápolástana**

A bőrbetegek vizsgálata, speciális vizsgáló eljárások és a kapcsolódó ápolói feladatok

A bőrgyógyászati kezelések és ápolói vonatkozásaik.

Elsődleges, másodlagos elemi bőrjelenségek

Állati élősködők általi betegségek (scabies, pediculosis) ápolási specialitásai, a decontaminálás szabályai, ápolói feladatai

Mikroorganizmusok (baktériumok, vírusok, gombák) okozta betegségek és ápolási vonatkozásai

Allergiás megbetegedések (azonnali és késői típusú) ellátási stratégiái és ápolási specialitásai

A bőr genetikai eredetű betegségeinek ápolási vonatkozásai

A bőr daganatos betegségei és ápolási vonatkozásai

A nemi úton terjedő betegségek (STD) bőrgyógyászati vonatkozása

Műtétet igénylő bőrelváltozások klinikumi és ápolói vonatkozásai, Gyermekekori műtétet igénylő betegek ellátása

Bőrelváltozások ápolása

Plasztikai sebészet specifikumai

Bőrtanszplantáció,

Termikus sérülések és ellátásuk,

Égésplasztikai

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

#### **3.10.6.6.4 Urológia és szakápolástana**

Az urológiai vizsgáló eljárások és kapcsolódó ápolói feladatok

Urogenitálisrendszer fejlődési rendellenességei és ápolási vonatkozásai

A húgyutak gyulladásos megbetegedései és azok szakápolási feladatai

A húgyutak köves megbetegedései és azok szakápolási feladatai

Vizeletkiválasztó és elvezető rendszer daganatos megbetegedései és ápolási specialitásai

Férfi reprodukció rendszer betegségei és ápolási vonatkozásai

Prosztata megbetegedései, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai

A vizeletretenció ellátásának ápolási vonatkozásai

A vizeletkiválasztó rendszer sérüléseinek ápolási vonatkozásai

Noninvazív eszközök

Vizeletmintavétel/gyűjtés

Vizeletvizsgálatok kivitelezése

Katéter felhelyezés női-férfi páciensnek

Vesebiopsia asszisztálási feladatai

ESWL terápia ápolási vonatkozásai

Urológiai műtétek típusai, perioperatív ápolási vonatkozásai

Urostomával rendelkező beteg ápolása

Műtétet igénylő urológiai betegségek klinikumi és ápolási vonatkozásai

Műtétet igénylő gyermekekori húgy-ivarszervi betegségek ápolása

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

### **3.10.7 Gyermekbelgyógyászati alapok és ápolási sajátosságok csecsemő- és gyermekkorban tantárgy**

**72/68 óra**

#### **3.10.7.1 A tantárgy tanításának fő célja**

A tantárgy oktatása során a tanuló megismeri a gyermekgyógyászat alapjait, a gyermekellátás során alkalmazott alapvető/mindennapi diagnosztikai és terápiás beavatkozásokat, ápolói feladatokat. A leggyakrabban előforduló kórképek és állapotok megismerését követően képessé válik a gyermekellátás területén ápolói kompetencia szintű szolgáltatást nyújtani. A tanuló a képzés során megismeri, és irányítással képessé válik arra, hogy az ellátást a kora-, újszülött,

csecsemő vagy a gyermek és családja, illetve a közösség testi, lelki, szocio-kulturális jellemzőinek figyelembevételével végezze.

### 3.10.7.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Csecsemő-gyermekgyógyász szakorvos. BSc ápoló / Egészségügyi szakoktató / Egészségügyi szaktanár/tanár (szakirányú végzettséggel): igazolt 5 gyermekgyógyászati területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

### 3.10.7.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Biokémia, Biofizika, Sejtbiológia, Mikrobiológia, Elsősegélynyújtás-elsőellátás, Egészségügyi terminológia II., Gyógyszertan- alkalmazott gyógyszer-tan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana, Pszichiátria és szakápolástana, Neurológia és szakápolástana, Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll, Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana, Közegészségtan-járványtan, Egészségügyi etikai, Egészségügyi jogi ismeretek Egészségügyi Informatika, Egészségpszichológia, Mikrobiológia, járványtan, általános kórtan, Ápolástudomány, Betegmegfigyelés, állapotkövetés, Betegápolás alapjai, Alapápolási gyakorlat, Diagnosztika alapismeretek, Gyógyszertani és terápiás alapismeretek, Dietetika, Szülészeti-nőgyógyászati betegek ápolása.

### 3.10.7.4 A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

### 3.10.7.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                  | Ismeretek                                                                                                   | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                                                           | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák            |
|------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|
| Betegvizsgálatot, betegmegfigyelést végez.                             | Ismeri a gyermekbetegségek sajátosságait.                                                                   | Teljesen önállóan                   | Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empatikus magatartás, megfigyelőképesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség | Elektronikus betegmegfigyelő rendszerek ismerete és alkalmazása |
| Felismeri a beteg állapotváltozásait, állapotváltozás esetén jelzi azt | Ismeri a gyermekbetegségek sajátosságait, valamint az állapotváltozások kritérium- és riasztási rendszerét. | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                                                                                             | Kórházi medikai rendszerek használata                           |
| Szív-érrendszeri gyermekbetegeket ápol                                 | Ismeri a keringési rendszer anatómiai és élettani jellemzőit, klinikumi és ápolási specialitásait           | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                             |                                                                 |
| Légzőrendszeri gyermekbetegeket ápol                                   | Ismeri a légzőrendszer anatómiai és élettani jellemzőit, klinikumi és ápolási specialitásait                | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                             |                                                                 |

|                                          |                                                                                                   |                                     |  |  |
|------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--|--|
| Emésztőrendszeri gyermekbetegeket ápol   | Ismeri az emésztőrendszer anatómiai és élettani jellemzőit, klinikumi és ápolási specialitá-sait  | Instrukció alapján részben önállóan |  |  |
| Endokrin rendszeri gyermekbetegeket ápol | Ismeri az endokrinrendszer anatómiai és élettani jellemzőit, klinikumi és ápolási specialitá-sait | Instrukció alapján részben önállóan |  |  |
| Pszichiátriai gyer-mekbeteget ápol       | Ismeri a pszichiátria klinikumi és ápolási specialitásait                                         | Instrukció alapján részben önállóan |  |  |

### 3.10.7.6 A tantárgy témakörei

#### 3.10.7.6.1 Szív- és érrendszer

Szív- és érrendszer anatómiai és élettani sajátosságok, jellemzők

Veleszületett szívbetegségek és ápolási vonatkozásai (bal-jobb shunttel járó szívbetegségek, jobb-bal shunttel járó szívbetegségek, szűkülettel járó szívbetegségek, teljes nagyér transz-pozíció)

Speciális ápolói tevékenységek

#### 3.10.7.6.2 Légzőrendszer

Légzőrendszer anatómiai és élettani jellemzői, sajátosságok

A leggyakoribb felső és alsó légúti betegségek csecsemő –és gyermekkorban

Allergiás kórképek

Kóros légzéstípusok

Légzési elégtelenség csecsemő és gyermekkorban

Idegentest aspiráció

Sajátos ápolói tevékenységek

#### 3.10.7.6.3 Emésztőrendszer

Emésztőrendszer anatómiai és élettani jellegzetességek

Emésztőcsatorna betegségei csecsemő és-gyermekkorban

Motilitás zavarai (hasmenés, székrekedés)

A táplálkozás és az anyagcsere zavarai

Speciális ápolói tevékenységek

Energia és tápanyagszükséglet meghatározása csecsemő és gyermekkorban

Táplálás az emésztőrendszer betegségeiben, ápolói vonatkozások

#### 3.10.7.6.4 Idegrendszer

Idegrendszer anatómiai és élettani sajátosságok

Strukturális idegrendszeri betegségek (hydrocephalus, velőcsőzáródási rendellenessé-gek)

Térszűkítő folyamatok

Gyermekkori epilepszia, egyéb görcsös állapotok

Tudatzavarok, eszméletlen gyermek

Speciális ápolói tevékenységek

Központi idegrendszeri infekciók (meningitis, encephalitis)

#### **3.10.7.6.5 Endokrin rendszer**

Endokrin rendszer anatómiai és élettani sajátosságok jellemzői

Csecsemő –és gyermekkori Diabets mellitus

Obesitas, és Anyagcsere betegségei

Speciális ápolói tevékenységek

#### **3.10.7.6.6 A leggyakrabban előforduló pszichiátriai betegségek gyermekkorban**

Idegrendszer fejlődési zavarai (értelmi fejlődés zavara, tanulási zavarok, kommunikációs zavarok, autizmus spektrum zavara, ADHD, Tic zavarok, Tourette-szindróma) és ápolói vonatkozásai

Táplálkozási magatartászavarok (táplálási zavarok, evésmagatartás zavarai (Rumináció, Pica, szelektív evés, fóbias, Bulimia nervosa, Anorexia nervosa, falászavar,)

Ürítési zavarok (nem organikus enuresis, encopresis)

Gyermekek bántalmazása, elhanyagolása (Abúzus (fizikai, érzelmi, szexuális, Münchausen-szindróma), elhanyagolás)

Speciális Nevelési Igényű gyermekek

Speciális ápolói tevékenységek

### **3.10.8 Csecsemő és gyermekápolási ismeretek tantárgy**

**90/76 óra**

#### **3.10.8.1 A tantárgy tanításának fő célja**

A tantárgy oktatása során a tanuló ismerje meg a kora-újszülött ellátásban előforduló kórképek és állapotok klinikai alapjait, az ellátás specialitásait, a megfigyelés fő szempontjait és tudja azokat a szakma szabályai szerint alkalmazni a betegellátás során. Legyen képes a kora-újszülött állapotának megfelelő ápolói ellátást biztosítani.

Váljon képessé a mindehhez kapcsolódó ápolási feladatok szabályos és felelősségteljes kompetencia-szintű kivitelezésére, esetleges szövődmények megelőzésére, felismerésére és az ellátás során a megfelelő, szakmai együttműködésre. Legyen képes a betegmegfigyelés, monitorozás szakszerű alkalmazásával a beteg állapotkövetésére és állapotváltozások korai felismerésére. A tanuló megismerje és a szakma szabályai szerint alkalmazni tudja a különböző invazív beavatkozásokat. Ismerje és tudja a különböző vérvételi és vénabiztosítási eszközöket, azok kompetenciahatárokra belüli alkalmazását, kivitelezését, specifikumait csecsemő- és gyermekkorban, valamint ezeknek az eszközöknek szakszerű további megfigyelését és ápolását. Legyen képes elvégezni a megfelelő ismeretek birtokában az intravénás gyógyszerek és folyadékok elkészítését, tárolását, ismerni az ápolói vonatkozásait a gyermekgyógyászatban.

Ismerje a fájdalomterápia gyermekkori sajátosságait, felmérő módszereit és a fájdalomtünetek életkor szerinti megjelenését, azok megfigyelésének általános szempontjait, valamint képes legyen a fájdalomcsillapító terápiát szakma szabályai szerint alkalmazni, az esetleges állapotváltozásokat korán felismerni és monitorozni, szükség esetén adekvátan, a kompetenciahatárokat betartóan beavatkozni.

Ismerje a gyermekgyógyászatban követendő szakmai irányelveket a palliatív és a haldokló gyermek ellátása során, képes legyen ezek legfontosabb ápolási szempontjait betartva részt venni az ellátásban.

#### **3.10.8.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások**

Csecsemő-gyermekgyógyász szakorvos / Neonatológus szakorvos. BSc ápoló végzettség (3 éves koraszülött ellátásban szerzett szakmai és oktatói gyakorlattal) / Egészségügyi

szakoktató/ Egészségügyi szaktanár/tanár (szakirányú végzettséggel és igazolt 3 éves gyermekgyógyászatban eltöltött gyakorlattal), az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

### 3.10.8.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Biokémia, Biofizika, Sejtbiológia, Mikrobiológia, Elsősegélynyújtás-elsőellátás, Egészségügyi terminológia II., Gyógyszertan- alkalmazott gyógyszer-tan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana, Pszichiátria és szakápolástana, Neurológia és szakápolástana, Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll, Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana, Közegészség-tan-járványtan, Egészségügyi etikai, Egészségügyi jogi ismeretek Egészségügyi Informatika, Egészségpszichológia, Mikrobiológia, járványtan, általános kórtan, Ápolástudomány, Betegmegfigyelés, állapotkövetés, Betegápolás alapjai, Alapápolási gyakorlat, Diagnosztika alapismeretek, Gyógyszertani és terápiás alapismeretek, Dietetika, Szülészeti-nőgyógyászati betegek ápolása.

3.10.8.4 A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

### 3.10.8.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képes-ségek                                                  | Ismeretek                                                                                                                                        | Önállóság és fele-lősség mértéke    | Elvárt viselkedés-módok, attitűdök                                                                                                                                                                                | Általános és szak-mához kötődő di-gitális kompeten-ciák |
|-------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| Betegvizsgálatot, betegmegfigyelést végez                               | Ismeri az újszülöttek, kora-szülöttek sajátossá-gait                                                                                             | Teljesen önállóan                   | Pontosság, maga-biztosság, határo-zott fellépés, jog-követő magatartás, etikus és empatikus magatartás, megfi-gyelőképes-ség, ön-álló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség | Elektronikus ápolási dokumentáció ismerete és vezetése  |
| Felismeri a beteg állapotváltozásait, állapotváltozás ese-tén jelzi azt | Ismeri a kora-újszű-lött betegségek saját-tosságait, valamint az állapotváltozások kritérium- és riasztá-si rendszerét                           | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                                                                                                   | Kórházi medikai rendszerek haszná-lata                  |
| Koraszülöttet ápol                                                      | Ismeri a koraszülöt-tek anatómia élet-tani jellemzőit. A koraszülötteknél leggyakrabban előfor-duló betegsége-ket, és az ápolási specialitásokat | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                                   |                                                         |
| Újszülöttet ápol                                                        | Ismeri az újszülöt-tek anatómia élet-tani jellemzőit. Az újszülötteknél leg-gyakrabban előfor-duló betegségeket, és az ápolási specia-litásokat  | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                                   |                                                         |

|                                                                                       |                                                                                                                 |                                     |  |                                                        |
|---------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--|--------------------------------------------------------|
| Kivitelezi az invazív beavatkozásokat a szakma szabályai szerint                      | Ismeri az invazív beavatkozások fajtáit és azok szakma szabályai szerinti kivitelezését.                        | Instrukció alapján részben önállóan |  |                                                        |
| Fájdalom kor-specifikus felmérése, csillapítása a kompetenciák megfelelő betartásával | Ismeri a fájdalomskálákat, megítélésének gyermekkori sajátosságait, a fájdalomcsillapítás ápolói kompetenciáit. | Instrukció alapján részben önállóan |  |                                                        |
| Haldokló gyermek ápol                                                                 | Ismeri a haldokló gyermekkel kapcsolatos sajátosságokat                                                         | Instrukció alapján részben önállóan |  |                                                        |
| Ápolási és megfigyelési dokumentációt vezet                                           | Ismeri az ápolási dokumentáció vezetésének szabályait, jogi jelentőségét                                        | Teljesen önállóan                   |  | Elektronikus ápolási dokumentáció ismerete és vezetése |

### 3.10.8.6 A tantárgy témakörei

**3.10.8.6.1** A gyermekkori betegségek sajátosságai  
 Gyermekkori betegségek morbiditási és mortalitási mutatói  
 Betegfogadás, betegfelvétel a gyermekosztályon  
 Gyermek beteg felvétel, ápolói feladatok, kompetenciák  
 Kisgyermekek ellátásának jogi és etikai aspektusai  
 Betegbiztonság a gyermek beteg ellátásában  
 Az ápolási folyamat specialitásai gyermekosztályok

**3.10.8.6.2** Kiterjesztett anatómiai és élettani ismeretek  
 Az újszülöttek anatómiai és élettani sajátosságai  
 A koraszülöttek anatómiai és élettani sajátosságai

**3.10.8.6.3** Átfogó neonatológia ismeretek  
 Újszülöttkori adaptációs zavarok  
 Újszülöttkori icterusok  
 Speciális ápolói tevékenységek

**3.10.8.6.4** Leggyakrabban előforduló betegségek koraszülöttség esetén  
 Idiopathiás Respiratoricus Distress Syndroma (IRDS),  
 Necrotisalo entocolitis (NEC),  
 Nyitott ductus arteriosus (PDA),  
 Agykamrai vérzés (IVH) kialakulásának okai, felismerése, ápolói feladatok  
 Retinopathia prematurorum ROP  
 Speciális ápolói tevékenységek

**3.10.8.6.5** A koraszülött ellátás egyéb aspektusai  
 A koraszülöttek speciális ellátási igényei  
 A koraszülöttek táplálása  
 A Perinatális Intenzív Centrumok szerepe a koraszülött ellátásban

## A koraszülöttszállítás alapelvei, ápolói teendők

### **3.10.8.6.6**      Invazív beavatkozások

Vénás vérvétel, eszközei, kivitelezése és azok speciális szempontjai csecsemő- és gyermekkorban

Perifériás vénabiztosítás, eszközei, kivitelezése és azok speciális szempontjai csecsemő- és gyermekkorban

Vércsere, köldökkanülálás

Artériapunkció és -kanülálás

Intraossealis technika alkalmazása

Eszközös légútbiztosítás korspecifikus sajátosságai, eszközei és jellemzői

Transzfúzió kora –újszülött és gyermekkorban, egyedi ápolási vonatkozások

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

### **3.10.8.6.7**      Fájdalomterápia csecsemő- és gyermekkorban

Gyermekkori sajátosságok

Fájdalom megítélése gyermekeknél (alapelvek, kikérdezés, fizikális paraméterek felmérése, fájdalomskálák használata)

A fájdalomcsillapítás gyermekgyógyászati vonatkozásai

Fájdalom pszichológiája csecsemő- és gyermekkorban

Fájdalomtünetek életkor szerinti megjelenése

Fájdalom megítélése korspecifikusan (fájdalomskálák)

Fájdalomcsillapítás szempontjai kora –újszülött –csecsemő és gyermekkorban

Nem gyógyszeres, gyógyszeres fájdalomcsillapítás

### **3.10.8.6.8**      Haldokló gyermek ápolása

Gyermek halálképének fejlődése, jellemzői (halál megélése különböző életkorokban, gyermek viszonya saját halálához)

Palliatív ellátás a gyermekgyógyászatban (definíciója, szerepe, fontos elemei, beteg-csoportok, hazai és nemzetközi gyermekhospice)

Gyermek elvesztésének hatása az ápolóra

Haldokló gyermek ápolása (ellátási lehetőségek Magyarországon (intézeti, otthon, hospice-ház), ellátási formák (életvégi, mentesítő, tranzit, nappali ellátás)

Haldokló gyermek tünetei szervrendszerek szerint, ápolási szempontok, legfontosabb ápolási problémák

## **3.10.9 Sürgősségi ellátás gyermekkorban és ápolástana tantárgy**

**72/60 óra**

### **3.10.9.1**    A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló megismerje a gyermek-sürgősségi ellátás klinikai és ápolástani ismereteit. Ismerje a különböző, sürgősségi ellátásban előforduló kórképek és állapotok klinikai alapjait, az állapotfelmérés korspecifikus algoritmusát, a megfigyelés fő szempontjait és tudja azokat a szakma szabályai szerint alkalmazni a betegellátás során. Legyen képes felismerni az életet veszélyeztető állapotokat a különböző életkorokban.

Megfelelően, az aktuális protokollok szerint tudja alkalmazni a maszkos-ballonos lélegeztetést, valamint az alapszintű és az alapszintű eszközös újraélesztést.

Váljon képessé a mindehhez kapcsolódó ápolási feladatok életkorspecifikus, szabályos és felelősségteljes kompetencia-szintű kivitelezésére, esetleges szövődmények megelőzésére, felismerésére és az ellátás során a megfelelő, szakmai együttműködésre. Legyen képes a

betegmegfigyelés, monitorozás szakszerű alkalmazásával a beteg állapotkövetésére és állapotváltozások korai felismerésére.

### 3.10.9.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Csecsemő-gyermekgyógyász szakorvos / Sürgősségi szakorvos (igazolt 3 éves gyermekgyógyászat gyakorlattal) / BSc ápoló (3 éves sürgősségi szakmai és oktatói gyakorlattal) / Egészségügyi szakoktató / Egészségügyi szaktanár/tanár (igazolt 3 éves gyermek-gyógyászatban eltöltött gyakorlattal) / Mentőtiszt (3 éves kivonuló szakmai és oktatói gyakorlattal) / BLS instruktorként az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

### 3.10.9.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Biokémia, Biofizika, Sejtbiológia, Mikrobiológia, Elsősegélynyújtás-elsőellátás, Egészségügyi terminológia II., Gyógyszertan- alkalmazott gyógyszer-tan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana, Pszichiátria és szakápolástana, Neurológia és szakápolástana, Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll, Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana, Közegészségtan-járványtan, Egészségügyi etikai, Egészségügyi jogi ismeretek Egészségügyi Informatika, Egészségpszichológia, Mikrobiológia, járványtan, általános kórtan, Ápolástudomány, Betegmegfigyelés, állapotkövetés, Betegápolás alapjai, Alapápolási gyakorlat, Diagnosztika alapismeretek, Gyógyszertani és terápiás alapismeretek, Dietetika, Szülészet-nőgyógyászati betegek ápolása.

### 3.10.9.4 A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

### 3.10.9.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                  | Ismeretek                                                                                                  | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                                                           | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák            |
|------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|
| Betegvizsgálatot, betegmegfigyelést végez                              | Ismeri a gyermekbetegségek sajátosságait                                                                   | Teljesen önállóan                   | Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empatikus magatartás, megfigyelőképesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség | Elektronikus betegmegfigyelő rendszerek ismerete és alkalmazása |
| Felismeri a beteg állapotváltozásait, állapotváltozás esetén jelzi azt | Ismeri a gyermekbetegségek sajátosságait, valamint az állapotváltozások kritérium- és riasztási rendszerét | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                                                                                             | Kórházi medikai rendszerek használata                           |
| Gyermekekori sürgősségi állapotokat felismer                           | Ismeri a gyermekekori sürgősségi állapotokat                                                               | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                             |                                                                 |
| Kritikus állapotú gyermeket ellát                                      | Ismeri a kritikus állapotú gyermek klinikum alapjait és ápolástani vonatkozásait                           | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                             |                                                                 |

|                                                                                              |                                                                                                       |                                     |  |                                                         |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--|---------------------------------------------------------|
| Szakma szabályai szerint tudja alkalmazni az alapszintű és eszközös alapszintű újraélesztést | Ismeri a BLS protokollját.                                                                            | Teljesen önállóan                   |  |                                                         |
| Ápolási és megfigyelési dokumentációt vezet                                                  | Ismeri az ápolási dokumentáció vezetésének szabályait, jogi jelentőségét.                             | Teljesen önállóan                   |  | Elektronikus ápolási dokumentáció ismerete és vezetése. |
| Mérgezett gyermeket ápol                                                                     | Ismeri a csecsemő és gyermekkorban leggyakrabban előforduló mérgezéseket, és az ellátás sajátosságait | Instrukció alapján részben önállóan |  |                                                         |

### 3.10.9.6 A tantárgy témakörei

#### 3.10.9.6.1 Sürgősségi állapotfelmérés, kritikus állapotú gyermek ellátása

Állapotfelmérés algoritmus (ABCDE vizsgálat)

Felkészülés súlyos beteg fogadására

Életet veszélyeztető állapotok felismerése, ápolói teendők

Maszkos ballonos lélegeztetés

BLS

Postresuscitációs ellátás

Ápolói teendők

*A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni*

#### 3.10.9.6.2 Sürgősségi állapotok gyermekkorban

Légzési nehezítettség, stridor, köhögés, hyperventilatio

Bronchiolitis,

Krupp-szindróma,

Epiglottitis

Akut asztmás roham

Mellkasi fájdalom, palpáció, cianózis

Eszméletvesztés, tudatzavar

Sokk

Szepszis, széptikus sokk

Anafilaxia

Bradycardia, tachycardia

Akut has

Diabeteses ketoacidosis

Akut légzési elégtelenség

Légúti idegen test eltávolítása

Fejfájás

Kiütések

Fül- és torokfájdalom

Hányás, hasmenés

Lázas gyermek, lázgörcs

Akut glomerulonefritisz

Epilepszia, status epilepticus

Hypovolaemia, dehidráció sürgősségi ellátása  
Hypoglycaemia  
Orrvérzés  
Szemsérülés, szemgyulladás  
Akut torticollis  
Pszichés zavarok, viselkedésproblémák  
Ápolástan sürgősségi ellátást igénylő csecsemő és gyermek esetén

#### **3.10.9.6.3 Mérgezések csecsemő- és gyermekkorban**

A mérgezések formái  
A mérgek hatástalanításának lehetőségei  
Az ellátás sajátosságai csecsemő –és gyermekkorban

#### **3.10.9.6.4 Sürgősségi ápolástan gyakorlat**

Triage-rendszer megismerése, annak csecsemő- és gyermekspecifikus aspektusai  
Kritikus állapotú beteg felismerése, ápolói teendőinek megismerése  
Betegmegfigyelés  
Csecsemő- és gyermek sürgősségi állapotok vizsgálati algoritmusai  
Diagnosztikai és terápiás beavatkozások előkészítése, azokban való asszisztálás/kivitelezés  
Ápolási specialitások és az ápolási folyamat jellemzői a csecsemő- és gyermek sürgősségi osztályon  
Betegfelvételi és megfigyelési dokumentáció vezetése

### **3.10.10 Szülészeti-nőgyógyászati betegek ápolása tantárgy**

**46/42 óra**

#### **3.10.10.1 A tantárgy tanításának fő célja**

Olyan szakemberek képzése, akik képesek a szülészeti és nőgyógyászati intézmények munkájába részt venni, el tudják különíteni az élettani várandósságot/szülést a patológiástól, ismerik a nőgyógyászat eszközrendszerét. Részt tudnak venni az új, családbarát alapelvekre épülő egészségügyi szakmai irányelvek alapján a várandósgondozásban, az újszülött ellátásában, és ismerik a korszerű szoptatási, szülészeti irányelveket. A tanulót megismertetni a reprodukciós szervrendszer kóros működésével, a betegek ápolási diagnózisával és felkészíteni a szakápolási tevékenységek elvégzésére

#### **3.10.10.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások**

A klinikumra vonatkozóan: Szülész-nőgyógyász szakorvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal / Szülésznő Bsc 3 év gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év szülészeti-nőgyógyászati területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

#### **3.10.10.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak**

Biológia: emberi reprodukció, sejtosztódás, Anatómia, élettan, kórélettan, Elsősegélynyújtás-elsőellátás, Egészségügyi terminológia II., Gyógyszertan- alkalmazott gyógyszer-tan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Sztóma ellátás és sebkezelés

Klinikai táplálás, Pedagógia, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana, Pszichiátria és szakápolástana, Neurológia és szakápolástana, Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll, Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana

3.10.10.4 A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

### 3.10.10.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                    | Ismeretek                                                                                                                                                                                                       | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                 | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Nőgyógyászati vizsgálatoknál asszisztál                                  | Ismeri a női reprodukciós szerveket és működésüket, eszköz-parkot, kliens pozicionálásának lehetőségeit.                                                                                                        | Instrukció alapján részben önállóan | Empatikusan, etikusán, segítőkészen a kliens érdekeit és szükségleteit szem előtt tartva vesz részt az ellátásban | Felhasználói szintű számítógép kezelés - egészségügyi szoftver kezelése                               |
| Várandósság alatti szűrővizsgálatokban részt vesz                        | Meghatározza a fogamzás feltételeit, a fiziológias várandósságot, diagnosztikáját, szűrővizsgálatok menetét, magzat fejlődését, anyai szervezet változásait                                                     | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                   | Haladó szinten keresi az aktuális várandós gondozási irányelveket                                     |
| Patológias várandósság ápol                                              | Ismeri a felnőtt ember ápolásának menetét, az ápolási folyamatot, a várandósság alatti leggyakoribb szövődményeket és a hozzájuk tartozó ápolói tevékenységet. Azonosítja a mesterséges megtermékenyítés okait. | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                   | Egészségügyi szoftvereket használva komplettálja ismereteit, elektronikus ápolási dokumentációt vezet |
| Jellemzi a háborítatlan szülés folyamatát, és az aranyóra alap pilléreit | Meghatározza a szülés szakaszait, az aranyóra jelentőségét hormonális és pszichés szempontból                                                                                                                   | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                   | Haladó módon keresi az aktuális szülészeti ajánlásokat                                                |
| Rendellenes szülésen / vetélésen átesett nőt ápol                        | Felsorolja a szülés alatti lehetséges szövődményeket, ellátásuk menetét, a vetélést követő hormonális és pszichikai változásokat, betegjogokat. Azonosítja az ápolói teendőket                                  | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                   |                                                                                                       |

|                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                     |  |  |
|-----------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--|--|
| Közreműködik a szoptatás és gyermekbarát újszülött ellátásban.        | Felsorolja az érett újszülött jellemzőit, ismeri az újszülött ellátás menetét. Ismeri a női mell anatómiáját és élettanát, a szoptatás jelentőségét, a tejtermelés folyamatát, tej-termelést segítő tényezőket, mennyiségét, az újszülött fiziológiás változásait. Ismeri az újszülött kori szűrővizsgálatok kivitelezésének módját.                                                      | Instrukció alapján részben önállóan |  |  |
| Gyermekágyas anyát ápol                                               | Felsorolja a méh involúció lépéseit, ismeri a szült nő fiziológiás szükségleteit. Ismeri a pszichés támogatás jelentőségét                                                                                                                                                                                                                                                                | Teljesen önállóan                   |  |  |
| Nőgyógyászati beteget ápol                                            | Ismeri a leggyakoribb nőgyógyászati betegségeket (fertőzés, PCOS, endometriózis), ápolói teendőket, életkori fiziológiás változásokat, nőgyógyászati szempontból, felsorolja a vérzési rendellenességeket, ismeri a leggyakoribb nőgyógyászati dagantos betegségek ápolói sajátosságait, petesejt tárolás lehetőségeit. Integrálja a nőgyógyászati ellátásba a gyógyszer-tani ismereteit. | Teljesen önállóan                   |  |  |
| Nőgyógyászati beteget felkészít beavatkozásokhoz, és segítkezik benne | Ismeri a fizikális gyógymódokat a nőgyógyászati ellátás kapcsán, meghatározza a nőgyógyászati citosztatikus kezelések ápolói beavatkozásait, tudja a nőgyógyászati vizsgálatok során alkalmazott testhelyzeteket, a beavatkozások menetét, eszközeit                                                                                                                                      | Instrukció alapján részben önállóan |  |  |

### **3.10.10.6 A tantárgy témakörei**

#### **3.10.10.6.1** Nőgyógyászati vizsgáló eljárások

Nőgyógyászati anamnézis felvétel lépései, elemei

Külső, belső női nemiszerv megtekintésének lépései, fiziológiás kinézete, vizsgáló eszközök felsorolása

Hüvely kenet mintavétel menete

Tapintásos vizsgálat menete, diagnosztikai jelentősége, colposcopia, emlők vizsgálata, ön-vizsgálat oktatása

Hasi, hüvelyi UH vizsgálatra történő kliens előkészítés, vizsgálat menete

Nőgyógyászati vizsgáló eszközök

*A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret*

#### **3.10.10.6.2** Várandós gondozás

Élettani fogamzás

Várandósság jelei, otthoni és klinikai diagnosztikája

Fiziológiás anyai változások a várandósság egyes szakaszaiban

Várandósság alatti kötelező szűrővizsgálatok és ápolói vonatkozásaik

Magzat fejlődésének mérföldkövei a várandósság során

#### **3.10.10.6.3** Szövődményes/patológias terhesség

Patológias terhesség fogalma, diagnosztikája

Veszélyeztetett terhesség meghatározása

Várandósság alatt fellépő leggyakoribb szövődmények és ápolói vonatkozásaik

Vetelés típusai, kliens felvételének és ápolásának specialitásai, pszichés és fizikai előkészítése

*A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret*

#### **3.10.10.6.4** Háborítatlan szülés folyamata, szülési rendellenességek

Háborítatlan szülés fogalma, menete

Szülés szakaszai, kísérése

Vertikális szülési módok, szülőszoba felszereltsége

Szülés alatti vizsgáló eljárások, lehetséges szövődmények, beavatkozások és ápolói vonatkozásaik

Anyai-magzati sérülések a szülés alatt és ápolói

#### **3.10.10.6.5** Gyerekbarát újszülött ellátás, szoptatástámogatás, gyermekágy

Érett újszülött jellemzői

Apgár

Aranyóra és hormonális-pszichés jelentősége

Újszülött ellátása, szűrővizsgálatai, fiziológiás sárgaság, súlyvesztés

Női mell anatómiája és élettana, tejtermelés folyamata, ingerei

Szoptatás elősegítése (bőrkontaktus, rooming-in, pszichés támogatás)

Gyermekágyas anya fiziológiás változásai és ápolói vonatkozások

#### **3.10.10.6.6** Nőgyógyászati betegek ápolása

Reprodukciós és hormonrendszer életkori fiziológiás változásai

Vérzési rendellenességek

A leggyakoribb nőgyógyászati fertőzések, gyulladásos kórképek, PCOS, endometriózis, HPV klinikumi és ápolási vonatkozásai

Leggyakoribb nőgyógyászati daganatos betegségek klinikai és ápolási vonatkozásai

**A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret**

### 3.10.11 Közösségi ellátás és színtereinek szakápolástana tantárgy

108/97 óra

#### 3.10.11.1 A tantárgy tanításának fő célja

A közösségi orvoslás-ápolás területén szerzett, ill. más előzetes tanulmányokra alapozva megismertetni a tanulót a körzeti-közösségi ápoló szerepével, lehetséges feladataival, kapcsolatrendszerével. A családorvos praxishoz tartozó felnőtt lakosság (18 éves kortól) számára a primer, secunder és terciér prevenció lehetőségeinek megismerése és az ezekhez kapcsolódó körzeti-közösségi tevékenységekben való aktív közreműködés. A közösségben dolgozó egészségügyi team munkájának és szakmai kapcsolatrendszerének a megismerése. A családorvos praxis csapat jelentősége a gyógyítási-ápolási folyamatban

A tanulási terület oktatásának célja, hogy a tanuló ismerje meg a nemzetközi és hazai alapellátási-közösségi ápolási rendszereket, azok fontosabb jellemzőit, a lakóhely közeli ellátórendszeren belüli és azon kívüli betegutak szervezési szempontjait

#### 3.10.11.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Háziorvostani szakorvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év alapellátási-közösségi területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

#### 3.10.11.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia: emberi reprodukció, sejtosztódás, Anatómia, élettan, kórélettan, Elsősegélynyújtás-elsőellátás, Egészségügyi terminológia II., Gyógyszertan- alkalmazott gyógyszer-tan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Sztóma ellátás és sebkezelés  
Klinikai táplálás, Pedagógia, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana, Pszichiátria és szakápolástana, Neurológia és szakápolástana, Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll, Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana

#### 3.10.11.4 A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

#### 3.10.11.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képes-ségek                               | Ismeretek                                                                                | Önállóság és fele-lősség mértéke | Elvárt viselkedés-módok, attitűdök                                                                      | Általános és szak-mához kötődő di-gitális kompeten-ciák                                        |
|------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Eligazodik az egészségügyi alap-ellátás rendszerében | Ismeri a hazai egészségügyi alap-ellátás fel-építését, működését meghatározó tényezőket. | Teljesen önállóan                | Kiváló probléma felismerő és problémamegoldó készséggel rendelkezik. Kapcsolatteremtő képessége kiváló. | Keresőprogramok segítségével képes információt gyűjteni az ellátórendszer különböző elemeiről. |

|                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                       |                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Figyelemmel kíséri a szakterületét érintő jogszabályi környezet változásait                                                      | Ismeri az alapellátás területére vonatkozó jog-szabályi előírásokat.                                                                                                                                                                                  | Teljesen önállóan                   | A kapcsolódó szakterületek munkatársaival hatékonyan együttműködik a problémák közös megoldásában. Korrekt és empatikus módon kommunikál. Határozottság, Felelősségtudat, jog-szerű és etikus magatartás, szabályok ismerete és betartása, szervezés és irányítás képessége, logikus gondolkodás, vissza-csatolás. | Keresőprogramok segítségével képes információt gyűjteni a jogszabályváltozásokról.               |
| Standardokat, protokollokat dolgoz ki                                                                                            | Ismeri a szak-dolgozói kompetenciákat és hatásköröket, valamint a standardok, protokollok kidolgozásának eljárásrendjét                                                                                                                               | Irányítással                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Word dokumentum sablon létrehozása                                                               |
| Alkalmazza a környezetvédelmi és hulladékkezelési szabályokat                                                                    | Ismeri a környezetvédelmi és hulladékkezelési előírásokat                                                                                                                                                                                             | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Keresőprogramok segítségével képes információt gyűjteni a témát érintő változásokról.            |
| Részt vesz a betegutak menedzselésében                                                                                           | Ismeri a különböző egészség-ügyi és szociális ellátási formákra vonatkozó jogosultsági szabályokat.                                                                                                                                                   | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Keresőprogramok segítségével képes információt gyűjteni a témát érintő változásokról.            |
| Közreműködik a praxis hatáskörébe tartozó orvosszakértői feladatok elvégzésében, dokumentálja azokat és vezeti a nyilvántartást. | Ismeri a praxis hatáskörébe tartozó orvosszakértői feladatokra vonatkozó szabályozásokat.                                                                                                                                                             | Irányítással                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Keresőprogramok segítségével képes információt gyűjteni a témát érintő változásokról.            |
| Közreműködik a közegészségügyi és járványügyi jogszabályok által előírt feladatok végrehajtásában                                | Ismeri a köz-egészségügyi és járvány-ügyi jog-szabályok alapellátásra vonatkozó előírásait.                                                                                                                                                           | Irányítással                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Keresőprogramok segítségével képes információt gyűjteni a témát érintő változásokról.            |
| A kötelező és az ajánlott védőoltások beszerzésében, beadásában és nyilvántartásában részt vesz.                                 | Ismeri a kötelező és az ajánlott védőoltásokkal kapcsolatos nyilvántartási, adat-szolgáltatási kötelezettségeket, valamint az oltó-anyagok beszerzésével, tárolásával összefüggő szabályokat, továbbá a védőoltás beadásával kapcsolatos szabályokat. | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Háziorvosi beteg-nyilvántartó szoftverek alkalmazása                                             |
| Kapcsolatot tart az egészségügyi és szociális alap-ellátást nyújtó szolgáltatókkal                                               | Ismeri az egészség-ügyi és szociális ellátást nyújtó szolgáltatókkal való kapcsolattartás módját.                                                                                                                                                     | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Keresőprogramok segítségével képes információt gyűjteni a területén lévő ellátási lehetőségekről |

|                                                                                                               |                                                                    |                   |  |                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|-------------------|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Betartja az etikai és jogi szabályokat, standardokat, protokollokat az ápolásban és a háziiorvosi rendszerben | Ismeri az etikai és jogi szabályokat, standardokat, protokollokat. | Teljesen önállóan |  | Keresőprogramok segítségével képes az etikai kódexet, jogszabályokat, minőségügyi dokumentumokat, protokollokat megke- resni. |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|-------------------|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### 3.10.11.6 A tantárgy témakörei

#### 3.10.11.6.1 Az alapellátás-közösségi ellátás kialakulása és fejlődése

Az alapellátás-közösségi ellátás helye az egészségügyi ellátórendszerben

Az alapellátás-közösségi ellátás és ápolás fogalma

Az alapellátás kialakulásának és fejlődésének hazai és nemzetközi története

Az alapellátás-közösségi ellátás jelenlegi szereplői és kapcsolatrendszerük, feladatai

Háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátás feladata, sajátosságai

Fogorvosi alapellátás feladata, sajátosságai

Háziiorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátás feladata, sajátosságai

Védőnői ellátás feladata, sajátosságai

Iskola-egészségügyi ellátás feladata, sajátosságai

Az alapellátáshoz kapcsolódó otthoni szakápolás és otthoni hospice ellátás feladata, sajátosságai

A foglalkozás-egészségügyi alapellátás feladata, sajátosságai

Lakóhely közeli szolgáltatások, praxisközösségek, csoportpraxisok, egészségfejlesztési irodák feladatai

Az alapellátás jogszabályi környezete

Az alapellátás és közösségi ápolás fejlődésének trendjei hazánkban és Európában

#### 3.10.11.6.2 Az alapellátás-közösségi ellátás személyi, tárgyi és infrastrukturális feltételrendszere

A személyi, tárgyi és infrastrukturális feltételrendszer jogi szabályozása és ellenőrzése

Szakdolgozói kompetenciák és hatáskörök az alapellátásban

Hatósági és szakmai szakfelügyelet és irányítás

Standardok, protokollok a háziiorvosi rendszerben

Minőségbiztosítás az alapellátás területén (praxis minőségirányítási rendszerének fajtái, felépítése, a megfelelőség tanúsítás kritériumai)

A praxisműködtetés finanszírozása

Lehetséges gazdasági és foglalkoztatási formák

A szakdolgozók szerepe a praxismenedzsmentben

Ápolói felelősség és etikai kérdések az alapellátásban

Környezetvédelem, hulladékkezelés

#### 3.10.11.6.3 Az otthoni szakápolás, hospice ellátás és a háziiorvosi praxis kapcsolata

Az otthoni szakápolás, hospice ellátás jogi szabályozása

Az otthoni szakápolás, hospice ellátás célja, módszere

Az otthoni szakápolás, hospice igénybevételének feltételei, az elrendelés dokumentációja

Az otthoni szakápolás keretében ellátható feladatok

Az otthoni hospice ellátás keretében ellátható feladatok

#### 3.10.11.6.4 A szociális ellátás és az egészségügyi alapellátás kapcsolata

A szociális ellátórendszer felépítése  
Együttműködés a szociális ellátórendszer szereplőivel  
Szociális juttatások és igények felmérése  
Szociális ellátások felosztásának rendszere  
Szociális juttatások kérelmezésének formái, módja

**3.10.11.6.5** Közegészségügyi, járványügyi feladatok a háziiorvosi praxisban  
Fertőző betegségekkel és fertőző betegségekre gyanús személyekkel kapcsolatos tevékenység  
Fertőző betegek be és kijelentése, nyilvántartása  
Kórokozó-hordozókkal kapcsolatos tennivalók  
Életkorhoz kötötten kötelező védőoltások  
Megbetegedési veszély esetén kötelező védőoltások  
Megbetegedési veszély elhárítása céljából önkéntesen igénybe vehető térítésmentes védőoltások  
Külföldre történő kiutazás esetén fennálló védőoltási kötelezettség és egyéb ajánlott védőoltások  
Munkakörökhöz kapcsolódó védőoltási kötelezettség  
Védőoltások és azzal kapcsolatos nyilvántartások, igazolások  
A védőoltással kapcsolatos jelentések  
Járványügyi érdekből végzett laboratóriumi vizsgálatok  
Járványügyi érdekből végzett szűrővizsgálatok  
Járványveszély vagy járvány esetére vonatkozó rendelkezések  
Ételmérgezések esetén szükséges teendők  
*A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret*

**3.10.11.6.6** Háziiorvosi praxisokban történő orvos szakértői, hatósági vizsgálatok  
Háziiorvosi praxisokban történő orvos szakértői, hatósági vizsgálatok típusai, jellemzői  
A praxisokban végzett orvos szakértői, hatósági vizsgálatok jogszabályi háttere, feltételei  
Keresőképtelenség típusai, keresőképeség elbírálása  
Egészségkárosodás mértékének elbírálásához kapcsolódó feladatok  
Láttelelet felvétele  
A halál megállapítása  
Gépjármű-vezetői, belvízi hajózási szolgálati és belvízi kedvtelési célú vízijármű-vezetői alkalmassági vizsgálat  
Kézilőfegyverek, lőszeres, gáz- és riasztófegyverek megszerzésének és tartásának egészségi alkalmassági vizsgálata

**3.10.11.6.7** Alapellátási gyakorlat (intézménylátogatások)  
Fogorvosi praxis  
Védőnői szolgálat  
Foglalkozás-egészségügyi alapszolgálat  
Praxisközösség  
Szociális ellátást nyújtó intézmény  
Oltóközpont  
Kormányhivatala Rehabilitációs Szakigazgatási Szerve

**3.10.11.6.8** Háziiorvosi, ügyeleti, otthoni szakápolási gyakorlat  
Felnőtt és gyermek háziiorvosi praxis  
Otthoni szakápolási, otthoni hospice ellátást nyújtó szolgáltató

Ügyeleti ellátás

Egészségfejlesztési Iroda

Csoportpraxis

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

**3.10.11.6.9** A prevenció szintjei, szinterei és célcsoportjai

A prevenció szintjei, szinterei és célcsoportjai

Szűrővizsgálatok célja, módszerei, szűréssel szemben támasztott követelmények

Egészségnevelés, egészségfejlesztés, mint a megelőzés lehetőségei

A szűrővizsgálatok jogszabályi háttere

Etikai felelősség a szűrővizsgálatok kapcsán

Szakdolgozók szerepe a toborzásban

A kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető szűrések

Életkorhoz kötött ellenőrző és szűrővizsgálatok

Ajánlott szűrővizsgálatok

**3.10.11.6.10** Ápolási folyamatok tervezése, megvalósítása az alapellátásban

Ápolási folyamat az alapellátásban

Ápolási diagnózis alkotás

Ápolási terv készítése az alapellátásban

Az otthonába hazatérő páciens ápolási tervének specialitásai

Ápolási dokumentáció

**3.10.11.6.11** Az ápolói tevékenységet támogató eszközök

A minimumfeltételekben előírt és az ajánlott tárgyi eszközök

A nővértáska felszerelése, a páciens otthonában alkalmazott "táskatechnika" ("visiting nurse bag technique")

Ápolási eszközök, segédeszközök

Rehabilitációs-, kényelmi- és mobilizációs eszközök

Önellátást-, életvitelt segítő és fejlesztő eszközök

Protézisek, ortézisek

Egészségmegőrzést támogató mobilapplikációk

Egészségfejlesztés szemléltető eszközei

Betegirányítást támogató eszközök

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

**3.10.12 Gerontológia és szakápolástana tantárgy**

**155/152 óra**

**3.10.12.1 A tantárgy tanításának fő célja**

A tantárgy célja, hogy a tanuló tisztában legyen az öregedési folyamatokkal a témával kapcsolatos fogalmak definícióival. Ismerje fel az idős kor veszélyeztető tényezőit. Legyen képes részt venni az egészséges idősök egészséggondozásában, illetve sajátítsa el az idős betegek megfigyelésének, speciális ápolásának, gondozásának alapjait. A XXI. század egyik kihívása a demográfiai változás, az időskorú lakosság részarányának növekedése és az idősök ellátásához kapcsolódó problémák halmozódása. A gerontológiai ismeretek szükségesek ahhoz, hogy a hallgató választott szakterületét az idősök körében is megfelelően művelni tudja. Az elméleti oktatás célja rendszerezni és kiegészíteni a geriátria elmélet és szakápolástani ismereteket.

3.10.12.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Gerontológus szakorvos / Geriáter szakorvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év gerontológiai/geriátriai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

3.10.12.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Biokémia, Biofizika, Sejtbiológia, Mikrobiológia, Elsősegélynyújtás-elsőellátás, Egészségügyi terminológia II., Gyógyszertan- alkalmazott gyógyszer-tan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana, Pszichiátria és szakápolástana, Neurológia és szakápolástana, Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll, Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana, Gyermekgyógyászat és szakápolástana, Közegészségtan-járványtan  
Egészségügyi etikai esettanulmányok, Egészségügyi jogi esettanulmányok, Egészségügyi Informatika, Egészségpszichológia, Szülészet-nőgyógyászat és szakápolástana, Közösségi ellátás és színtereinek szakápolástana

3.10.12.4 A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

### 3.10.12.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                                                       | Ismeretek                                                                                                                                                    | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                                                                                                      | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák                                                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Meghatározza a gerontológia alapfogalmait és rendszerezi a gerontológia ágait, részterületeit, alapkérdéseit, célkitűzéseit | Ismeri a gerontológiai alapfogalmakat, a gerontológia ágait, részterületeit alapkérdéseit és célkitűzéseit                                                   | Teljesen önállóan               | Jó megfigyelő készség, képesség, logikus gondolkodás, kritikus szemlélet, kritikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, képesség, együttműködési készség, képesség, határozottság, türelem, empátia, feltétel nélküli elfogadás képessége, | Informatikai ismeretek, informatikai eszközök alkalmazása, kereső funkciók, programok alkalmazása                                                                         |
| Azonosítja az időskorban élettaninak minősíthető változásokat                                                               | Ismeri az időskorban élettaninak minősíthető változásokat, Ismeri az időskorra bekövetkező élettani-funkcionális, szociológiai és pszichológiai változásokat | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                                                                                                                        | Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő szoftverek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése |
| Meghatározza az időskor biológiai, szomatikus és pszichés jellegzetességeit                                                 | Ismeri az életmód hatását az öregedési folyamatra                                                                                                            | Teljesen önállóan               |                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                           |

|                                                                                                                           |                                                                                                                     |                   |                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Bemutatja a geriátriai ellátás holisztikus szemléletét                                                                    | Ismeri a geriátriai ellátás holisztikus szemléletét                                                                 | Teljesen önállóan | Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő szoftverek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése                                           |
| Azonosítja az egészségi állapotot, a potenciális rizikó faktorokat                                                        | Ismeri a prevenció szintereket és a különböző szűrővizsgálatokat                                                    | Teljesen önállóan | Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő, segélyhívó, betegmegfigyelő szoftverek / rendszerek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése |
| Meghatározza a geriátriai betegek speciális ápolási és rehabilitációs igényeit, az életvégi gondozás különböző szintereit | Ismeri a geriátriai betegek speciális ápolási és rehabilitációs igényeit, az életvégi gondozás különböző szintereit | Teljesen önállóan | Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő szoftverek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése                                           |

### 3.10.12.6 A tantárgy témakörei

#### 3.10.12.6.1 Általános gerontológiai alapok

Demográfiai, epidemiológiai, társadalmi és gazdasági összefüggések, A geriátriai ellátás rendszere, szervezeti struktúrája, Ápolási szintek a geriátria területén, Ápolási folyamat az idősellátásban, Értékelési és dokumentációs formák a geriátriai ellátásban

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

#### 3.10.12.6.2 Geriátriai szakápolástani

Geriátriai beteg állapotfelmérésének elvei és módszerei, Idős és krónikus betegek szükségleteinek kielégítése, Viselkedésminták, kulturális sémák, interperszonális kapcsolatok idős korban, Az idős beteg menedzselése az ellátási szintekben, Idős betegek gyógyszerelése, Mindennapos és invazív beavatkozások a geriátriában, A kiválasztó és a reprodukciós rendszer szakápolástana, inkontinenciaellátás idős korban, Idős és krónikus betegek hagyományos és mesterséges táplálása, folyadék egyensúly fenntartása, A demens és Alzheimer kórban szenvedő betegek ellátása, szakápolása, Krónikus, légzőszervi megbetegedések ellátása, szakápolása, A gyógyfoglalkoztatás jelentősége az idősellátásban

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

#### 3.10.12.6.3 Geriátriai gyakorlat

A gyakorlatot célzottan kell lefolytatni Geriátriai-, Ápolási-, Krónikus Belgyógyászati Osztályokon, valamint Pszichiátriai Osztály Demens, vagy Alzheimer részlegén, illetve otthoni szakápolást nyújtó szolgálaton belül

### **3.10.13 Onkológia és szakápolástana tantárgy**

**140/135 óra**

#### **3.10.13.1 A tantárgy tanításának fő célja**

Rendelkeznek azokkal az élettudományi, egészségtudományi, ápolástudományi, táplálkozástudományi, fizioterápia, orvostudományi, különös tekintettel a klinikai, diagnosztikai, terápiás és szakápolástani ismeretekre, melyek birtokában képesek az onkológiai betegellátásban önálló munkavégzésre, specializációjának megfelelően a kritikus gondolkodásra, a megszerzett tudás gyakorlati alkalmazására.

Elméleti és gyakorlati ismereteik képessé teszik az onkológiai betegellátás színterén a betegvizsgálattal, diagnózisalkotással, terápiás, valamint betegvezetési és betegedukációs feladatok ellátására is.

Képességeiket azon intézményben alkalmazhatják a gyakorlatban is, ahol az alkalmazandó jogszabályok, irányelvek, protokollok ezt lehetővé teszik

### 3.10.13.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Onkológus szakorvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év Onkológiai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

### 3.10.13.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Biokémia, Biofizika, Sejtbiológia, Mikrobiológia, Elsősegélynyújtás-elsőellátás, Egészségügyi terminológia II., Gyógyszertan- alkalmazott gyógyszer-tan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana, Pszichiátria és szakápolástana, Neurológia és szakápolástana, Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll, Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana, Gyermekgyógyászat és szakápolástana, Közegészségtan-járványtan  
Egészségügyi etikai esettanulmányok, Egészségügyi jogi esettanulmányok, Egészségügyi Informatika, Egészségpszichológia, Szülészet-nőgyógyászat és szakápolástana, Közösségi ellátás és színtereinek szakápolástana, Gerontológia és szakápolástana

### 3.10.13.4 A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

### 3.10.13.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                                                         | Ismeretek                                                                    | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                           | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Ismerteti a daganatos betegségek morbiditási, mortalitási mutatóit.<br>A daganatos betegségek kialakulásának rizikótényezőit. | Ismeri a daganatos betegségek etiológiai tényezőit, megelőzésük lehetőségeit | Teljesen önállóan                   | A tantárgy elsajátításában motivált. Megfigyelőképesség, gondolkodás, pontosság, precizitás |                                                      |
| Biztonságos betegkörnyezet biztosít a diagnosztikus beavatkozások, tevékenységek során                                        | Ismeri a biztonságos betegkörnyezetet                                        | Teljesen önállóan                   |                                                                                             |                                                      |
| A beteget előkészíti a diagnosztikus beavatkozásokhoz                                                                         | Ismeri a beteg előkészítés módjait                                           | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                             |                                                      |
| Betegmegfigyelést és a vizsgálati anyagokkal kapcsolatos teendők ellátja                                                      | Ismeri beteg megfigyelés általános szempontjait, speciális eseteit           | Teljesen önállóan                   |                                                                                             | Elektronikusan rögzíti                               |

|                                                               |                                                                   |                                     |  |                                                                                                                                         |
|---------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Részt vesz, a szűrővizsgálatok szervezésében, végrehajtásában | Ismeri az egyes kórképekhez kötődő szűrővizsgálati lehetőségeket. | Instrukció alapján részben önállóan |  | E-mailban tájékoztatja az érintetteket az eseményről, megfelelő hozzájárulás birtokában, digitális platformokon hirdeti az eseményeket. |
| Fájdalomcsillapítást végez                                    | Ismeri a daganatos betegek fájdalomcsillapítási protokolljait     | Instrukció alapján részben önállóan |  |                                                                                                                                         |
| Tápláltsági állapotot felmér.                                 | Ismeri a tápláltsági állapot felmérésének algoritmusát            | Instrukció alapján részben önállóan |  |                                                                                                                                         |
| Klinikai táplálásban közreműködik                             | Ismeri a klinikai táplálás rendszerét                             | Instrukció alapján részben önállóan |  |                                                                                                                                         |

### 3.10.13.6 A tantárgy témakörei

#### 3.10.13.6.1 Daganatos betegségek etiológiája, epidemiológiája

A daganatképződés molekuláris alapjai (onkogének, tumorszuppresszor gének, DNS javító rendszerek, epigenetikai szerepe a daganatképződésben)

Vírusok szerepe a daganatok kialakulásában

Fizikai-kémia daganatkeltő faktorok,

A sugárzás daganatkeltő hatása

Daganatok növekedése és terjedése

Daganat előtti állapotok

Alapfogalmak: Incidencia, morbiditás, mortalitás

A daganatok gyakorisága, daganat keletkezés kockázati tényezői az életmód szerepe

Daganatos megbetegedések gyakoriságát befolyásoló tényezők

A daganatos megbetegedések incidenciája és az általuk okozott halálozás alakulása Magyarországon.

A daganatos betegségek várható alakulása

#### 3.10.13.6.2 A daganatok szűrése és korai felismerés

A szűrési programok alapjai

A primer (életmód, környezetszennyezés, vakcináció) és szekunder (szervezett szűrések) prevenció lehetőségei

Nemzetközi ajánlások

Hazai szűrési programok

**A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret**

#### 3.10.13.6.3 A daganatos betegségek diagnosztikája, ápolói feladatok a diagnosztikus eljárások során

Daganatos betegségek tünettana (általános tünetek, szervspecifikus tünetek, áttétek tünetei, paraneoplasias jelenségek)

A daganatos betegségek kórelőzménye, fizikális vizsgálat

Daganatos megbetegedések laboratóriumi diagnosztikája, tumor markerek

Képalkotó diagnosztika szerepe, módszerei

Izotóppal végzett diagnosztika lehetőségei,

A daganatok szövettani és molekuláris, géndiagnosztikája  
Intervenciós módszerek

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

#### **3.10.13.6.4** Daganatok csoportosításának egységes rendszere

Daganatok nevezéktana  
Daganatok szövettani típusai  
Daganatok TNM beosztása  
Daganatok stádium besorolása

#### **3.10.13.6.5** Daganatos betegek kezelésének lehetőségei

Daganatos betegségek kezelésének módszerei (sebészeti kezelés, sugárterápia, kemoterápia, hormonkezelés, daganatok célzott kezelése -biológiai kezelés, immunterápia, génterápia, gyógy-szeres kezeléssel kapcsolatos ápolói feladatok)

A daganatos betegek kezelhetőségét befolyásoló tényezők, és a kezeléssel összefüggő fogalmak

A daganatok sebészi kezelése-sebészeti onkológia, daganat eltávolítás elvei, sebészi technikája, műtétek fajtái

A daganatos betegségek gyógyszeres szisztémás kezelése: kemoterápia, hormonterápia, célzott daganatellenes kezelés, immunterápia

Daganatok sugárkezelése- modalitásai, fizikai, kémiai és biológiai alapjai

Terápiás mellékhatások és kezelésük (hányinger, hányás, hasmenés, nyálkahártya elváltozások, bőrtünetek)

Fájdalomcsillapítás

Táplálás terápia az onkológiai betegségben szenvedőknél

Rehabilitáció az onkológiában (definíció, onkológiai rehabilitációs program elemei, testi és lelki rehabilitáció, nonverbális pszichoterápia, ápolói feladatok rehabilitáció területén)

Daganatos betegek lelki gondozása (daganatos betegségek pszichoszociális jellemzői, halálkó betegek pszichoszociális ellátása)

#### **3.10.13.6.6** Daganatos betegek szupportív (támogató) kezelése

Vérképző rendszerre kifejtett mellékhatások kezelése

Nyálkahártya, bőr, oto-neurotoxicitás kezelése

Gyomor-bélműködés zavarainak elhárítása (hányinger, hányás, hasmenés kezelése)

Daganatos betegek fájdalomcsillapítása

Táplálásterápia onkológiai beteg kezelése során

#### **3.10.13.6.7** Onkológiai gyógyszerterapeutikai ismeretek

Citosztatikus kezelések alapelvei

Kemoterápiás kezelések módjai

Daganatok hormonális befolyásolásának lehetőségei

Citokinek szerepe

Célzott daganatkezelés jelentősége

Immunterápia alapjai

Farmakodinámiai interakciók: antagonizmus, szinergizmus

Farmakokinetikai interakciók (béltraktusban előforduló, fehérjekötődés során létrejövő, metabolizmus során bekövetkező interakció).

Daganatellenes szerek és az étel közötti interakció

#### **3.10.13.6.8** Részletes klinikai onkológia és szakápolástani alapjai

Fej-nyak régió daganatok, kezelése és szakápolása  
Tápcsatorna daganatok, kezelése és szakápolása  
Máj és epeúti daganatok, kezelése és szakápolása  
A hasnyálmirigy, az emésztőrendszeri stromadaganatok (GIST), hashártya daganatok, kezelése és szakápolása  
Emlődaganatok, kezelése és szakápolása  
Mellkasi szervek daganata és szakápolástana  
Ivarszervek daganatai és szakápolástana  
Kisklinikumi daganatok és szakápolástana  
Központi idegrendszeri- és mozgásszervi daganatok, valamint ezek szakápolástana  
Gyermekekori daganatok- és haematológiai daganatok, valamint ezek szakápolástana  
Daganatos beteg ápolási specialitásai, ápolási tervek  
Daganatos betegek gondozása  
Onkológiai szakbizottságok (onkoteam) szerepe, feladatai

#### **3.10.13.6.9** Speciális onkológiai szakápolástana

Citosztatikus keverékinfúzió készítésének tárgyi feltételei (helyiség, berendezések, eszközök, felszerelések,)  
Citosztatikus keverékinfúzió készítésének személyi feltételei (citosztatikus keverékinfúzió készítő aszeptikus egység személyzete, létszáma, alkalmassági orvosi vizsgálat)  
Citosztatikus keverékinfúzió szállítása,  
Citosztatikus keverékinfúzió tárolása,  
Citosztatikus keverékinfúzió beadása, dokumentálása.  
Dekontamináció, módjai,  
Dekontaminálás eszközei, lépései, dokumentációja  
Paravazáció/extravazáció típusai  
Paravazáció/extravazáció leggyakoribb okai  
Port a Cath kanül, gyógyszer bejuttatása  
Port a Cath kanül ápolása, gondozása  
*A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni*

#### **3.10.13.6.10** Onko-hematológia- immunrendszer sajátosságai csecsemő –és gyermekkorban

Onko-hematológiai- immunrendszer anatómiai és élettani sajátosságok, jellemzők  
A leggyakoribb onko –hematológiai betegségek  
Vérzéssel járó rendellenességek  
Véralvadási rendellenességek  
Veszélyeztetett immunhiányos állapotok  
Szisztémás autoimmun betegségek  
Össejt-transzplantáció  
Hospice ellátás csecsemő és gyermekkorban  
Sajátos etikai, jogi szempontok az ellátás, gondozás során  
*A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni*

**3.10.13.6.11** Bevezetés az onkopszichológiába  
Bevezetés az onkopszichológiába  
Onkopszichológia fogalma, története.  
Pszichoszomatikus betegségek,  
Biopszichoszociális modell,  
Betegközpontú és holisztikus betegellátás, gyógyítás elméletei

### **3.10.14 Hospice ellátás és szakápolástana, otthonápolás tantárgy**

**85/82 óra**

#### **3.10.14.1 A tantárgy tanításának fő célja**

Elsajátítják a gyógyíthatatlan gyermek és felnőtt beteg, valamint családja szükségleteinek holisztikus megközelítésben történő felmérését, ennek alapján a multidiszciplináris team tagjaként az egyénre szabott ápolási gondozási tervet végrehajtani ill. végrehajtását koordinálni, amennyiben szükséges más ellátási területről szakembereket bevonni az ellátásba az elérhető legmagasabb életminőséget biztosítva ezzel a betegnek és családjának. Megismerik a hospice-palliatív ellátási igényű betegek kínzó tüneteinek enyhítési/megszüntetési módjait, megtanulják a nem gyógyszeres terápiás eljárásokat. Megismerik az élet végéhez kapcsolódó jogi szabályokat, melynek alapján támaszt tudnak nyújtani a családnak az életvégi jogi kérdések körében, valamint a gyász időszakában is.

Képessé válnak arra, hogy nyíltan kommunikáljanak a beteggel és családtagjaival; ápolási, pszichológiai, tanatólogiai ismereteiket alkalmazva bevonják a családtagokat a beteg ellátásába, támogassák a beteget és családját a haldoklás különböző szakaszaiban, felkészítsék a családtagokat, hogy mindvégig a beteg mellett tudjanak lenni. Felkészülnek az önálló, felelős munkavégzésre és annak szakszerű és pontos dokumentálására.

#### **3.10.14.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások**

A klinikumra vonatkozóan: Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év hospice területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

#### **3.10.14.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak**

Anatómia, élettan, kórélettan, Biokémia, Biofizika, Sejtbiológia, Mikrobiológia, Elsősegélynyújtás-elsőellátás, Egészségügyi terminológia II., Gyógyszertan- alkalmazott gyógyszer-tan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana, Pszichiátria és szakápolástana, Neurológia és szakápolástana, Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll, Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana, Gyermekgyógyászat és szakápolástana, Közegészségtan-járványtan

Egészségügyi etikai esettanulmányok, Egészségügyi jogi esettanulmányok, Egészségügyi Informatika, Egészségpszichológia, Szülészet-nőgyógyászat és szakápolástana, Közösségi ellátás és színtereinek szakápolástana, Gerontológia és szakápolástana

#### **3.10.14.4 A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.**

#### **3.10.14.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák**

| Készségek, képes-ségek                                                                                                                                                                      | Ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Önállóság és fele-lősség mértéke    | Elvárt viselkedés-módok, attitűdök                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Általános és szak-mához kötődő di-gitális kompeten-ciák                                                                                                                                                      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Felméri a beteg per-formansz státuszát, a beteg és családja szükségleteit, felis-meri a prioritásokat, ápolási tervet készít, értékeli az eredmé-nyeket, elvégzi a szükséges módosí-tásokat | Ismeri a vitális és önellátási képességi paraméterek élettani és kóros értékeit. Is-meri az ápolási fo-lyamatot. Ismeri a fájdalom felmérésé-nek módszereit. Ismeri a decubitus rizikófelmérésére szolgáló skálákat                                                                                                                                | Teljesen önállóan                   | Feladatait a beteg és családja szükségle-teinek holisztikus megközelítésben történő felmérése alapján a hospice/ palliatív ellátás kü-lönböző területein a team tagjaival együttműködve eti-kusan, empatikusan, határozott pontos-sággal végzi.<br>A beteg állapotát megfigyeli, értékeli, precízen, kellő rész-lelességgel doku-mentál a szakmai ki-fejezések használa-tával.<br>Törekszik a pontos és precíz munka-végzésre.<br>Segítőkész, munká-jára és önmagára igényes | Informatikai eszkö-zőket felhasználói szinten kezel, elekt-ronikus ápolási do-kumentációt vezet                                                                                                              |
| Multidisziplináris team tagjaként a be-teg ellátásába a team többi tagját ill. más ellátási terület-ről szakembereket bevon                                                                 | Ismeri a hospice-palliatív team tevé-kenységét, hatáskörét, az ellátás kü-lönböző formáit és igénybevételének lehetőségeit.                                                                                                                                                                                                                        | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Informatikai és tele-kommunikációs esz-közöket felhasználói szinten kezel. Alkal-mazza a hazai ellátói adatbázisokat                                                                                         |
| Megtanítja a család-tagokat a beteg ak-tuális állapotának megfelelő alap és szakápolási művele-tekre                                                                                        | Ismeri az ápolási el-veket, ajánlásokat, szakmai kommuni-kációt és pedagógiai ismereteit alkal-mazza                                                                                                                                                                                                                                               | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Informatikai és tele-kommunikációs eszközöket felhasz-nálói szinten kezel. Alkalmazza a hazai ellátói adatbázisokat                                                                                          |
| Enyhíti/megszünteti a gyógyíthatatlan beteg fájdalmát, kínzó testi és egyéb tüneteit                                                                                                        | Átfogóan ismeri a fájdalom mechaniz-musának kialakulá-sát. Ismeri a dagana-tos beteg fájdalmá-nak csillapítására irányuló gyógyszer-es, nem gyógyszer-es és alternatív le-hetőségeket. Ismeri a fájdalomcsillapítás szintjeit és a fájdalomcsillapítók for-máit, hatásait. Ismeri a palliatív és supportív terápia or-vosi és ápolói lehe-tőségeit | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | PCA és subcutan pumpát kezel, terá-piás eszközöket fel-használói szinten is-mer és alkalmaz, az aktuális hazai és nemzetközi irányel-veket keresi és al-kalmazza. Elektro-nikus ápolási doku-mentációt vezet |
| Megelőzi/enyhíti a gyógyszer-mellék-hatás következtében kialakuló, életminő-séget rontó tünete-ket. Felkészíti a család-tagokat a várható mellékhatásokra                                   | Ismeri a fájdalom-csillapítók mellék-hatásai                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Elektronikus ápolási dokumentációt ve-zet. Az aktuális hazai és nemzetközi irányel-veket, evidenciákat keresi és alkal-mazza                                                                                 |

|                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                           |                                     |  |                                                                                                                              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Megelőzi a nyomási fekély kialakulását, a családtagoknak megtanítja a megelőzés lehetőségeit, a kialakult decubitusot kezeli. Műteti és tumoros sebeket, krónikus sebeket sipolyokat ellát és megtanítja a családtagokat a seb-ellátásra. | Ismeri a decubitus kialakulására hajlamosító tényezőket, a nyomási fekély stádiumait és a különböző stádiumban lévő sebek ellátásának módszereit. Ismeri a sebellátás korszerű elveit, a modern kötszereket, a felírhatóság lehetőségeit. | Instrukció alapján részben önállóan |  | Elektronikus ápolási dokumentációt vezet.<br>Az aktuális hazai és nemzetközi irányelveket, evidenciákat keresi és alkalmazza |
| Felismeri a közelgő halál jeleit, biztosítja a haldokló beteg szükségleteinek megfelelő ápolást                                                                                                                                           | Tisztában van a közelgő halál jeleivel, ismeri a haldokló beteg chartáját                                                                                                                                                                 | Teljesen önállóan                   |  |                                                                                                                              |
| Kegyeletlenni halottellátást végez                                                                                                                                                                                                        | Ismeri a szakmai ajánlásokat, kulturális vonatkozásokat                                                                                                                                                                                   | Teljesen önállóan                   |  |                                                                                                                              |
| Felismeri a gyásztámogatás módszereit, felismeri a patológias gyászreakciókat                                                                                                                                                             | Ismeri és alkalmazza a szakmai kommunikáció alapelveit, a jogi, etikai, szociológiai és pszichológiai ismereteket                                                                                                                         | Instrukció alapján részben önállóan |  |                                                                                                                              |

### 3.10.14.6 A tantárgy témakörei

#### 3.10.14.6.1 A hospice-palliatív ellátás szellemisége, alapelvei a hospice mozgalom története

Hazai és nemzetközi epidemiológiai adatok  
Palliatív ellátás, hospice ellátás fogalma  
Előrehaladott állapot, terminális állapot, életminőség  
A hospice/palliatív ellátás alapelvei

- St Christopher's Hospice
- WHO 2002

Fehér könyv az európai hospice és palliatív ellátás standardjairól és normáiról

A nemzetközi hospice mozgalom története

A magyarországi hospice mozgalom kialakulása és fejlődése

#### 3.10.14.6.2 A Mo.-i hospice-palliatív ellátórendszer felépítése, törvényi és finanszírozási háttere, ellátási formák sajátosságai

A magyarországi hospice - palliatív ellátás felépítése, működése

Törvényi és finanszírozási háttér:

A palliatív ellátás elvi alapjai az egészségügyi ellátásban

A Magyarországon jelenleg hatályos jogszabályok:

- 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről 99.§
- Betegjogok

A palliatív ellátás jogi hátterére vonatkozó jogszabályok:

- Hatályos rendelet a szakmai minimumfeltételekről

- Emberi Erőforrások Minisztériuma szakmai irányelve a daganatos betegek ellátásáról
- Hatályos finanszírozási rendelet
- Betegjogok
- Dokumentációs rendszerek

A hospice-palliatív ellátás szervezeti és ellátási formái

A palliatív ellátás szintjei a progresszív betegellátás elvei szerint:

gyermek /felnőtt hospice ház, intézeti hospice-palliatív osztály, hospice-palliatív járóbeteg ellátás, otthoni gyermek és felnőtt hospice-palliatív gondozás, egyéb ellátási formák - mobil team, nappali szanatórium

#### **3.10.14.6.3 Multidiszciplináris team tagjai, feladatai, jelentősége**

A palliatív ellátás személyi feltételei és eszközigénye

Multidiszciplinaritás fogalma, együttműködés a team tagjai között, csoportnormák

A team tagjainak feladatai, céljai, kompetenciái

- palliatív jártasságú szakorvos
- ápoló, koordinátor
- gyógytornász, fizioterapeuta
- pszichológus, pszichiáter, mentálhigiénés szakember
- dietetikus
- szociális munkás
- képzett önkéntes segítő
- foglalkoztató terapeuta
- lelkész, pap

#### **3.10.14.6.4 Speciális klinikai és ápolási ismeretek**

A daganatos megbetegedések előfordulása Magyarországon - morbiditás, mortalitás, Nemzeti Rákregiszter/ EU

Az onkológiai hálózat

Diagnosztikai eljárások, vizsgálatok:

- képalkotó diagnosztika
- laboratóriumi diagnosztika
- endoscopia
- nukleáris medicina

Az onkológiai sebészet fő célkitűzései, a rekonstrukciós műtétek fontossága, a több ülésben végzett műtétek jelentősége

Onkológiai sebészeti beavatkozáson átesett beteg ápolása

- a beteg előkészítése műtetre
- a műtéten átesett beteg ápolása - sebellátás, kötözés, szövődmények, drének, speciális gyomor-bélszonda levezetése, mellkas megnyitáson átesett betegekkel kapcsolatos teendők inhalációs terápia sztomaterápia (ileo-colosztóma, tracheosztóma)
- tartósan behelyezett szondák, katéterek használatával kapcsolatos ápolási feladatok
- mesterséges enterális és parenterális táplálás

Kemo-, hormon-, immunterápia mellékhatásai, a terápián átesett betegek ápolása - dermatológiai tünetek, gastrointestinális tünetek, idegrendszeri tünetek stb. a testkép megváltozása

A sugárterápia és mellékhatásai, a sugárterápián átesett beteg ápolása - bőr-, nyálkahártyakezelés, megfelelő diéta

A daganatos beteg rehabilitációjának eszközei, gyógyászati segédeszközök

A rehabilitációs terv/program összeállításának elve

- mobilitás

- oxigenizáció segítése
- dietetika

Orvosi, szociális és lelki rehabilitáció a diagnózis közlésétől a beteg gyógyulásáig, illetve haláláig

Gyermekekorból adódó specialitások

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

#### **3.10.14.6.5** A palliatív és szupportív terápia orvosi és ápolói vonatkozásai

Az anamnézis és státusfelvétel folyamata, specializációi, fizikális vizsgálat, állapotfelmérő skálák

Speciális műszeres és laborvizsgálatok

A tünetek gyógyszeres kezelése, palliatív terápia

A fájdalomcsillapítás alapelvei, terápiás módszerei

Dermatológiai tünetek - bőrt infiltráló tumorok, nyomás okozta tünetek - decubitus, sztómák és fisztulák, perifériás ödémák, lymphoedema, viszketés

Emésztőrendszeri elváltozások - halitosis, száraz száj szindróma, stomatitis, orális candidiasis, ízérzés zavarok, étvágytalanság, nehezített nyelés, csuklás, hányás, hányinger, székrekedés, hasmenés, bélelzáródás, ascites

Vizeletürítési zavarok - vizelet inkontinencia és vizeletretenció, haematuria

Idegrendszeri tünetek - agyi metastasisok, epilepsziás és epileptiform rohamok terminális állapotban, gerincvelői kompresszió, zavartság

Folyadék-, elektrolit zavarok

Láz, infekciók

Légzőrendszeri elváltozások, nehézlégzés

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

#### **3.10.14.6.6** A fájdalomcsillapítás speciális vonatkozásai

A fájdalom kialakulásának okai, típusa - nociceptív, neuropátiás, pszichogén; áttöréses fájdalom

A fájdalom felmérése - fájdalomfelmérő skálák, a fájdalom jellege, életminőséget befolyásoló jellemzői

A fájdalomcsillapítás módszerei

Gyógyszeres fájdalomcsillapítás lehetőségei

A fájdalomcsillapítás alapelvei, lépcsői - WHO ajánlás

Gyógyszerek helyi alkalmazása- idegblokádok, epidural kanül

A major opiátokkal kapcsolatos rendelkezések

- gyógyszerfelírás/rendelés
- tárolás
- dokumentálás
- felhasználásra nem kerülő gyógyszer

A fájdalomcsillapítók mellékhatásai és a megelőzés lehetőségei - gastrointestinális tünetek, idegrendszeri tünetek

A fájdalomcsillapítás adjuváns gyógyszerei

Nem gyógyszeres fájdalomcsillapítás - akupunktúra, relaxáció, masszázs, radioterápia

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

#### **3.10.14.6.7** Utolsó órák ellátása, halottellátás

A közelgő halál tünetei, figyelmeztető jelei - élettani és lelki változások

Progresszív krónikus betegségek lefolyási szakaszai

Az élet utolsó óráiban elhagyható gyógyszerek

A haldokló beteg charta-ja

A haldokló beteg szükségletei, ápolói feladatok- haldokló beteg konfúziójának, delíriumának kezelése

Halott körüli teendők orvosi és ápolói vonatkozásai

A halottellátás gyakorlatának különbségei aktív osztályon és hospice/palliatív osztályon

Család pszichés támogatása

***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

#### **3.10.14.6.8** Gyász, gyásztámogatás

A halál, halállal kapcsolatos érzések, halálfélelem

A diagnózis közlésének pszichológiai problémái

A pszichés stádiumok jellemzői

- elutasítás
- düh
- alku
- depresszió
- belenyugvás

Haldokló beteg charta-ja

Film: Iván Iljics halála, 72'

A haldokló beteg és családtagjai pszichés támogatása.

A halálhoz kötődő rítusok

A gyász szakaszai és a gyászfázisok jellemzői, a gyászév

- anticipációs gyász
- sokk
- kontrolláltság
- tudatosulás
- elfogadás
- adaptáció

A normál és a szövődményes gyász- krónikus gyász, bagatellizáció, hipertrófikus gyász, torzult gyász

A gyermekek halálképe

A haldokló és a gyászoló gyermek

A veszteség-feldolgozás segítése

A gyászolók gondozása - család, barát, lelkesz, önszorgító csoportok, egyéni pszichoterápiás módszerek

Pasztorálpszichológia

***A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret***

#### **3.10.14.6.9** Életvégi ellátással kapcsolatos jogi, etikai vonatkozások

A betegek tájékoztatása és a tájékoztatáson alapuló beleegyezés elvei.

A gyógyíthatatlan beteg felvilágosításának dilemmái.

A gyógyíthatatlan betegek ellátásának etikai kérdései.

Az élet végével kapcsolatos etikai döntések.

Eutanázia. (Halál saját kérésre c. film bemutatása)

A kezelés visszautasításának joga.

Élő végrendelet.

Az eutanázia és a hospice ellátás különbségei.

Esetelemzések

A szervátültetés etikai és jogi elvei.

Az agyhalál fogalma.

Az Egészségügyi Törvény a haldoklók gondozásáról és a hospice-ról, hospice vonatkozású miniszteri rendeletek, hospice szakmai irányelvek

Cselekvőképesség, korlátozott cselekvőképesség, cselekvőképtelenség esetei, a hozzájuk fűződő jogkövetkezmények.

Öröklési jog alapelemei, törvényes és végintézkedésen alapuló öröklés, végrendeletek a beteget az egészségügyi ellátások igénybevétele kapcsán megillető jogosultságok rendszere

#### **3.10.14.6.10 Szakmai gyakorlat**

A szakmai gyakorlat a tantárgy témaköreihez kapcsolódó gyakorlati tevékenységeket tartalmazza

### **3.10.15 Kritikus állapotú beteg ellátása tantárgy**

**93/93 óra**

#### **3.10.15.1 A tantárgy tanításának fő célja**

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló ismerje meg a kritikus állapotú betegek ellátásának hazai színtereit, azok diagnosztikus, terápiás és ápolási specialitásait. Legyen képes a kritikus állapotok korai felismerésre, kompetencia szintű elsődleges állapotfelmérésre és a szükséges beavatkozások haladéktalan elvégzésére. Legyen képes irányítással részt venni és segédkezni, az emelt szintű ellátásban. Kompetenciájának megfelelően végezze a kritikus állapotú / intenzív ellátást igénylő betegek ápolási folyamatának feladatait. Ismerje meg a különböző aneszteziológiai beavatkozásokat és a hozzájuk tartozó perioperatív ápolói feladatokat. A kialakított sürgősségi szemlélettel képes legyen az ellátás valamennyi területén túl, az intézeten kívüli szituációkban is a hirtelen kialakult kritikus állapotok menedzselésére, első ellátására.

#### **3.10.15.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások**

A klinikumra vonatkozóan: Oxiológus / Intenzív terápiás szakorvos / Aneszteziológus szakorvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év sürgősségi/intenzív területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

#### **3.10.15.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak**

Matematika, Fizika, Kémia, Biofizika és biokémia, Anatómia, Élettan, Gyógyszertan, Diagnosztikus és terápiás ismeretek, Ápolástan, Klinikumi ismeretek

#### **3.10.15.4 A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.**

### 3.10.15.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                | Ismeretek                                                | Önállóság és felelősség mértéke     | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                                                    | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|-------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Kritikus állapotokat felismer, riaszt                | Sürgősségi ellátást igénylő kórallapotok tünettana       | Teljesen önállóan                   | Határozottság, empátia, jó megfigyelőképesség, logikus gondolkodás, kritikus szemlélet, etikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, együttműködési készség, higiénés szabályok betartása | Riasztási eszközök alkalmazása                       |
| Elsődleges állapotfelmérés algoritmusának alkalmazza | ABCDE algoritmus azonnali beavatkozást igénylő állapotai | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                                                                                      |                                                      |
| Légútbiztosítást végez SGAD eszközökkel              | Sürgősségi beavatkozások                                 | Teljesen önállóan                   |                                                                                                                                                                                                      |                                                      |
| Emeltszintű ellátásban vesz részt                    | Emelt szintű sürgősségi ellátások protokolljai           | Irányítással                        |                                                                                                                                                                                                      |                                                      |
| Kritikus állapotú beteget ápol                       | Intenzív betegápolás                                     | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                      |                                                      |
| Kiterjesztett monitorozást végez                     | A monitorozás elmélete és gyakorlata                     | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                      | Monitorrendszerek alkalmazása                        |
| Perioperatív ellátásban vesz részt                   | Aneszteziológiai ismeretek                               | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                      |                                                      |
| Fájdalomcsillapítást végez                           | Aneszteziológiai ismeretek                               | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                      | PCA pumpák alkalmazása                               |
| Speciális gyógyszerbejuttatást végez                 | Alkalmazott gyógyszerteran                               | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                      |                                                      |
| Parenterális táplálást végez                         | Táplálásterápiái ismeretek                               | Instrukció alapján részben önállóan |                                                                                                                                                                                                      |                                                      |

### 3.10.15.6 A tantárgy témakörei

#### 3.10.15.6.1 Prehospitális sürgősségi ellátás

A prehospitális sürgősségi ellátás rendszerének jellemzői, szinterei, feladatkörei

A mentőszolgálat működése, a mentésirányítás feladatrendszere

Szakmai kommunikáció elemei az ellátókkal

A sürgősségi ellátás jogi, etikai specialitásai

Diagnosztikus és terápiás algoritmusok a prehospitális gyakorlatban

A sérült, súlyos sérült ellátási algoritmus

A mentésben alkalmazott mentéstechnikai eszközök és alkalmazási algoritmusai

Szekunder transzportok szervezési, betegátadási szempontjai

#### 3.10.15.6.2 Intrahospitalis sürgősségi ellátás

Az intrahospitalis sürgősségi ellátás szinterei, jellemzői

A betegfogadás, osztályozás rendszere, szabályai

Az ABCDE algoritmus és azonnali beavatkozások intrahospitalis specialitásai

Légútbiztosítás ápolói kompetenciái (SGAD- OPA, NPA, LMA)

Emeltszintű légútbiztosítás ápolói feladatai (ET intubáció, sebészi légút)

Az oxigén és inhalációs terápia sürgősségi specialitásai

Emelt szintű újraélesztés algoritmusai, reverzibilis okok és ellátásuk  
A légzési elégtelenség és ellátási stratégiái  
Hemodinamikai instabilitást okozó ritmuszavarok és ellátásuk, elektromos terápiák  
Shock folyamatok csoportosítása, jellemzői, ellátási stratégiák  
A mellkasi fájdalom sürgősségi vonatkozásai  
Az akut hasi fájdalom sürgősségi vonatkozásai  
A masszív vérző beteg ellátási stratégiái  
Sürgősségi ellátást igénylő neurológiai állapotok  
Alsó végtagi fájdalom sürgősségi vonatkozása  
Sürgősségi ellátást igénylő sérülések, súlyos sérült ellátási algoritmusok  
***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

#### **3.10.15.6.3 Intenzív betegellátás**

Az intenzív ellátás szintjei, jellemzői,  
Intenzív ellátást igénylő állapotok,  
Az intenzív ellátás pszichés vonatkozásai  
A homeosztázis zavarai, azok követésének módszerei  
A kiterjesztett betegmegfigyelés specialitásai, invazív monitorozás  
Postresuscitációs ellátás és ápolás specialitásai  
Tartós gépilegeztetett beteg monitorozása, ápolása, a leszoktatás ápolói feladata  
A sedáció vezetése, altatott, sedált beteg megfigyelési és ápolási specialitásai  
Septicus beteg ellátásának, ápolásának specialitásai  
Speciális gyógyszer bejuttatások az intenzív ellátásban  
Klinikai táplálás specialitásai- parenterális táplálás  
***A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni***

#### **3.10.15.6.4 Aneszteziológia beavatkozások**

Az aneszteziológia fogalma, célja, feladatköre,  
Az aneszteziológiai kivizsgálás és rizikó becslés  
Az aneszteziológiai beavatkozások formái, jellemzői  
Az aneszteziológiai fázisai  
Az egyes aneszteziológiai beavatkozások perioperatív ápolási vonatkozásai  
Postoperatív megfigyelés, ellátás és ápolás,  
Fájdalom menedzsment, postoperatív fájdalomcsillapítás

#### **3.10.15.6.5 Kritikus állapotú betegek ápolási gyakorlata**

A klinikai területi gyakorlat során a tanuló ismerje meg:  
A sürgősségi osztály működésének jellemzőit, a betegfogadás és osztályozás rendszerét, annak fontosabb lépéseit  
Figyelje meg az elsődleges állapotfelmérés algoritmus gyakorlatban történő alkalmazását  
Figyelje meg az egyes sürgősségi állapotok differenciáldiagnosztikai vizsgálatát  
Irányítással vegyen részt a betegek/sérültek vizsgálatában és ellátásában  
Ismerje meg a sürgősségi laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok ápolói kompetenciájú tevékenységeit  
Az intenzív osztályos gyakorló területen figyelje meg az intenzív osztály működésének jellemzőit, a beteg felvétel rendjét.  
Ismerje meg a kiterjesztett monitorozás, invazív monitorozás rendszerét, irányítással vegyen részt a betegek monitorozásában  
Ismerje meg és irányítással vegyen részt a lélegeztetett betegek ellátásában, ápolásában  
Vegyen részt az intenzív ápolást igénylő betegek ápolási folyamatában

Ismerje meg a kritikus állapotú betegek intézeten belüli transzportjának szervezési és kivittelezési ápolói feladatait

### 3.10.16 Klinikai gyakorlat II tantárgy

100/100 óra

#### 3.10.16.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló az elméleti ismeretei mellett megfelelő területi gyakorlatot szerezzen, illetve részletesebben megismerhesse az érdeklődésének megfelelő ápolási területet.

#### 3.10.16.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Az adott területen jelenleg munkaviszonyban tevékenykedő BSc ápoló egészségügyi gyakorlatvezető végzettséggel és legalább 3 éves gyakorlattal

#### 3.10.16.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Általános ápolástan II; Belgyógyászat és szakápolástan; Sebészet és határterületeinek ápolástan; Pszichiátriai betegek ápolása; Neurológia és szakápolástan; Infektológia és szakápolástan, infekciókontroll; Kisklinikumi ismeretek és szakápolástan; Gyermekbelgyógyászati alapok és ápolási sajátosságok csecsemő és gyermekkorban; Csecsemő és gyermekápolási ismeretek; Sürgősségi ellátás gyermekkorban és ápolástan; Speciális ápolói feladatok a gyermekellátásban; Szülészeti-nőgyógyászati betegek ápolása; Községi ellátás és színtereinek szakápolástan; Gerontológia és szakápolástan; Onkológia és szakápolástan; Hospice ellátás és szakápolástan, otthonápolás; Kritikus állapotú beteg ellátása

#### 3.10.16.4 A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

#### 3.10.16.5 A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

| Készségek, képességek                                                                                                | Ismeretek                                                                                                                                                                                                                        | Önállóság és felelősség mértéke | Elvárt viselkedésmódok, attitűdök                                                                                                                                        | Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Elhelyezi a beteget az osztályon, a gyógykezelést követően részt vesz az elbocsátás feladataiban                     | Ismeri a betegfelvételt, betegelhelyezés, betegátadás, elbocsátás feladatait, dokumentációját                                                                                                                                    | Teljesen önállóan               | Segítőképz, türelmes és empátikus a beteg irányában. Fontosnak tartja a beteg megfelelő tájékoztatását. Etikus viselkedés jellemzi.                                      |                                                      |
| Laboratóriumi mintát vesz a betegtől. Egyszerű, betegágy mellett végezhető labor diagnosztikai módszereket alkalmaz. | Ismeri a vénás vérvétel, a testváladékok mintavételének módját, szabályait, eszközeit, a minták tárolásának, szállításának szabályait. Ismeri az ágy melletti vércukormérés, vizeletvizsgálat módját, eszközeit, dokumentálását. | Teljesen önállóan               | Tájékoztatást ad a betegnek és a hozzátartozóknak az ápoló és/vagy orvos utasítása alapján.<br><br>Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági, munka- és egészségvédelmi |                                                      |

|                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                      |                   |                                                                                                                                                                                                                            |  |
|--------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| Egyszerű eszközös és eszköz nélküli vizsgálatokat végez.                 | Ismeri a fizikális vizsgálat ápolói vonatkozásait. Tudja a testmagasság, testtömeg, testarányok, testkörfogat, BMI és a vitális paraméterek mérésének módját, eszközeit. Ismeri az EKG vizsgálat kivitelezését, eszközeit.                                           | Teljesen önállóan | szabályok betartásával végzi.<br><br>Tevékenységet az orvos utasításának megfelelően, önállóan végzi.<br>Az eredményeket pontosan dokumentálja.<br><br>A tanulókkal türelmes, segítőkész, etikus magatartást tanúsít.      |  |
| Részt vesz az osztályon tartózkodó tanuló ápolók gyakorlati oktatásában. | Ismeri a szakmai gyakorlatokra vonatkozó fontosabb szabályokat, az oktatási módszerek fajtáit.                                                                                                                                                                       | Teljesen önállóan | Felelősséget érez az utánpótlás nevelésében és betartja a biztonságos munkavégzés szabályait.                                                                                                                              |  |
| Részt vesz az infekciókontroll feladataiban.<br>Izolált beteget ápol.    | Ismeri a kórokozó mikroorganizmusokat, a fertőzés létrejöttét.<br>Ismeri a nosocomialis infekció fogalmát, kialakulását, a leggyakoribb nosocomialis infekciókat,<br>Ismeri az infekciókontroll feladatát, tevékenységeit, a fertőző beteg elköltetését és ápolását. | Teljesen önállóan | Felelősséget érez a fertőzések kialakulásának és terjedésének megelőzésében. Betartja és betartatja a higiénés, betegbiztonsági és munkavédelmi szabályokat.<br><br>Az orvos utasítása alapján, az orvossal együttműködve, |  |

|                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| Asszisztál invazív beavatkozásoknál.                                                                                     | <p>Ismeri az invazív beavatkozások fogalmát, formáit, alkalmazásuk indikációit, kontraindikációit. (perifériás és centrális vénakanülök, artéria punkció, artéria kanülálás, EDA kanül, Port-a-cath, gyógyszerek bejuttatásának eszközei, használatuk (infúzor, perfúzor, volumetrikus pumpa, PCA pumpa, túlnyomásos szerelék), vizeletkatéterek és behelyezésük, hólyag-kondicionálás, betegmegfigyelő monitor invazív mérési lehetőségei, eszközös légútbiztosítás, dialízis, punkciók, biopsziák). Tisztában van az invazív beavatkozások jogi és etikai szabályaival. Ismeri az egyes beavatkozások eszközeit, ápolói feladatait, a lehetséges szövődményeket.</p> | Teljesen önállóan                   | <p>vagy utasítás alapján önállóan (perifériás vénakanülök, vizeletkatéter, egyszerű eszközös légútbiztosítás kivitelezése, betegmegfigyelő monitor, gyógyszerbejuttatás eszközeinek használata) együttműködve az ápolóval és/vagy az orvossal vesz részt az invazív beavatkozások kivitelezésében. Felelős a beteg és a bevezetett eszköz megfigyeléséért, gondozásáért. Betartja a munkavédelmi, környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályokat.</p> <p>Orvos utasítása alapján, az orvossal együttműködve vesz részt a hatóanyagot tartalmazó infúzió beadásánál. A hatóanyag nélküli infúziót orvosi utasításra önállóan beadja.</p> |  |
| Invazív beavatkozásokat végez (vé-nakanül behelyezés, véna punkció, hólyag katéter bevezetése, női és férfi páciensnek). | <p>Ismeri a perifériás véna kanül behelyezésének protokollját, a vénapunctió menetét, a transzurethrális katéter bevezetésének protokollját. Ismeri a beavatkozás indikációit, kontraindikációit, és a lehetséges szövődményeket. Ismeri a beavatkozás dokumentálásának menetét, és ápolói vonatkozásait.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Instrukció alapján részben önállóan | <p>Megfelelő indikáció esetén önállóan véggez fájdalomcsillapítást non-szteroid gyulladáscsökkentő, vagy minor analgetikum adásával. Megfelelő indikáció esetén önállóan véggez lázcsillapítást. Gyógyszerelő tevékenységét pontosan dokumentálja. Betartja a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, a munka-, tűz, és</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |

|                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                            |                                     |  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|-------------------------------------|--|
| <p>Hatóanyag nélküli infúziót előkészít, bead.</p> <p>Előkészít, és segít a hatóanyagot tartalmazó infúziós oldat beadásánál.</p>                                                                                                      | <p>Ismeri a krisztalloid oldatok jellemzőit, indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, a lehetséges mellékhatásokat.</p> <p>Részletesen ismeri a gyógyszeres és hatóanyag nélküli infúzió előkészítésével, beadásával kapcsolatos ápolói feladatokat, az infúzió beadásának eszközeit, a lehetséges szövődményeket, teendőket szövődmény esetén, a dokumentálás szabályait.</p> | <p>Instrukció alapján részben önállóan</p> | <p>egészségvédelmi szabályokat.</p> |  |
| <p>Láz- és fájdalomcsillapítást végez per os, rectalis, vagy intramuscularis injekció formájában, tevékenységét dokumentálja.</p> <p>Felméri a beteg fájdalmát, közreműködik speciális fájdalomcsillapító eljárásokban (EDA, PCA).</p> | <p>Ismeri a non-szteroidok, minor analgetikumok jellemzőit, indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, lehetséges mellékhatásokat.</p> <p>Ismeri a speciális fájdalomcsillapító eljárásokat (EDA, PCA)</p> <p>Ismeri a lázcsillapítók jellemzőit, alkalmazásuk indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, a lehetséges mellékhatásaikat.</p>                                  | <p>Instrukció alapján részben önállóan</p> |                                     |  |

|                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                          |  |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|--|--|
| <p>Az ápolási folyamat alkalmazásával megtervezi és a terv alapján megvalósítja az életkorok szerinti beteg ápolását. Tevékenységeit és a betegmegfigyelés eredményeit dokumentálja.</p> | <p>Ismeri a főbb ápolási modelleket. Ismeri az ápolási folyamat szakaszait, az ápolási terv elkészítésének szempontjait. Ápolástani, kórtani, klinikumi ismereteinek segítségével felismeri a felmérés során kapott adatok összefüggéseit az ápolási diagnózisok pontos megfogalmazása érdekében. Ismeri az elektronikus és papír alapú egészségügyi és ápolási dokumentáció részeit, EESZT-t, a dokumentálás szabályait.</p> | <p>Teljesen önállóan</p> |  |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|--|--|

### 3.10.16.6 A tantárgy témakörei

#### 3.10.16.6.1 Irányított gyakorlat

A gyakorlatot úgy szükséges megszervezni, hogy a tanulónak legyen lehetősége az alábbi feladatokat elvégezni:

Vitális paraméterek megfigyelése

Betegmegfigyelő monitorok alkalmazása

Üvegampullából történő gyógyszerfelszívás

Gumidugós ampullából történő gyógyszerfelszívás

Két ampulla tartalmának összekeverése egy fecskendőben

Porampulla oldása, mulageon

Perfuzor használata

Beöntés

Tisztítóbeöntés kivitelezése mulageon

Az oxigén adagolás eszközei (reduktor, párástó tartály, flow-meter, áramlás szabályozó)

Az oxigén bejuttatás eszköze (orrkanül, egyszerű arcmasz, reservoáros arcmasz)

Venturi maszk, aeroszol maszk, T-szár, Hi-flow rendszerek), az egyes bejuttatási eszközök alkalmazásának javallatai, ellenjavallata

Az oxigénterápia gyakorlata, algoritmusa

Az perifériás vénakanülálás és az infúziós terápia kivitelezésének algoritmusa, gyakorlata

Enterális gyógyszerelés

Rectális, vaginális (kúp, hüvelygolyó, oldat) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusa, életkori sajátosságai

A fül-orr-szem cseppek alkalmazásának javallatai, a bejuttatás algoritmusa, higiénés szabályai

A nasalis adagolás alkalmazásának javallatai, eszköze (MAD), a bejuttatás algoritmusa, szabályai

A transzdermális (kenőcs, krém, gél, paszta, oldat, tapasz) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusa, higiénés szabályai

Injekciózás előkészítés; injekció felszívása; injekciózás kivitelezése mulageon  
Vérvétel  
Perifériás kanül felvezetése, mulageon  
Szárnyas tű felvezetése  
Perifériás és centrális vénakanülok gondozása, artéria punkció ápolói feladatai, artéria kan-  
üláláshoz asszisztálás, EDA kanül, Port-a-cath  
Skybalum eltávolítás - Előkészítés és kivitelezés szimulátoron  
Nasogastrikus szonda levezetése - Előkészítés és kivitelezés mulageon  
Gyomormosás - Előkészítés és kivitelezés mulageon  
Ágymelletti vércsoportmeghatározás Serafol teszttel - Előkészítés infúziós terápiához és ki-  
vitelezés mulageon (infúzor, perfúzor, volumetrikus pumpa, PCA pumpa, túlnyomásos sze-  
relék).  
Dialízis, punctiók, biopsiák ápolói feladatai  
Ápolási diagnózisok felállítása  
Katéterezés  
Sebkezelés  
Sztómagondozás  
Életkoroknak megfelelő ápolási beavatkozások kivitelezése klinikai környezetben  
Vizitekre történő kórtermi előkészítés, hulladékkezelés

### **3.10.16.6.2**      Orientációs gyakorlat

A tanuló érdeklődésének és az infrastruktúrális lehetőségeknek megfelelő gyakorlat.

## 4 RÉSZSZAKMA

—

## 5 EGYEBEK

A 10. évfolyamot követő nyári gyakorlaton belül 40 óra pályaorientációs gyakorlatot szükséges megszervezni, mely során minden szakma szakmairányába bepillantást nyerhetnek a tanulók.

## TARTALOM

|                                                                                                     |           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 1 A SZAKMA ALAPADATAI.....                                                                          | 1         |
| 2 A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA.....                                                              | 1         |
| A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszama évfolyamonként .....               | 3         |
| 3 A TANULÁSI TERÜLETEK RÉSZLETES SZAKMAI TARTALMA.....                                              | 26        |
| <b>3.1 Munkavállalói ismeretek megnevezésű tanulási terület.....</b>                                | <b>26</b> |
| <b>3.1.1 Munkavállalói ismeretek tantárgy 18/18 óra .....</b>                                       | <b>26</b> |
| <b>3.2 Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tanulási terület (technikus szakmák esetén) .....</b> | <b>28</b> |
| <b>3.2.1 Munkavállalói idegen nyelv tantárgy 72/72 óra .....</b>                                    | <b>28</b> |
| <b>3.3 Egészségügy ágazati alapoktatás megnevezésű tanulási terület.....</b>                        | <b>32</b> |
| <b>3.3.1 Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek tantárgy 18/9 óra .....</b>                 | <b>32</b> |
| <b>3.3.2 Kommunikáció alapjai tantárgy 9/9 óra .....</b>                                            | <b>33</b> |
| <b>3.3.3 Az emberi test felépítése tantárgy 18/18 óra .....</b>                                     | <b>35</b> |
| <b>3.3.4 Elsősegélynyújtási alapismeretek tantárgy 36/18 óra.....</b>                               | <b>36</b> |
| <b>3.3.5 Munka-balesetvédelem, megbiztonság tantárgy 36/27 óra.....</b>                             | <b>39</b> |
| <b>3.3.6 Alapápolás-gondozás tantárgy 108/72 óra .....</b>                                          | <b>42</b> |
| <b>3.3.7 Irányított gyógyszerelés tantárgy 36/36 óra .....</b>                                      | <b>46</b> |
| <b>3.3.8 Komplex klinikai szimulációs gyakorlat tantárgy 63/52 óra.....</b>                         | <b>48</b> |
| <b>3.3.9 Vitális paraméterek és injekciózás rendelőintézeti gyakorlat tantárgy 35/21 óra .....</b>  | <b>52</b> |
| <b>3.4 Alaptudományok megnevezésű tanulási terület.....</b>                                         | <b>54</b> |
| <b>3.4.1 Szakmai kémiai és biokémiai alapok tantárgy 72/51 óra .....</b>                            | <b>54</b> |
| <b>3.4.2 Szakmai fizikai és biofizikai alapok tantárgy 36/36 óra .....</b>                          | <b>57</b> |
| <b>3.4.3 Egészségügyi informatika tantárgy 9/9 óra .....</b>                                        | <b>59</b> |
| <b>3.4.4 Egészségügyi terminológia tantárgy 18/18 óra .....</b>                                     | <b>60</b> |
| <b>3.4.5 Egészségügyi jog és etika alapjai tantárgy 18/18 óra.....</b>                              | <b>61</b> |
| <b>3.4.6 Sejtbiológia tantárgy 36/36 óra.....</b>                                                   | <b>63</b> |
| <b>3.5 Egészségügyi alapozó ismeretek megnevezésű tanulási terület .....</b>                        | <b>66</b> |
| <b>3.5.1 Emberi test és működése tantárgy 64/36 óra .....</b>                                       | <b>66</b> |
| <b>3.5.2 Alapvető higiénés rendszabályok tantárgy 18/18 óra.....</b>                                | <b>67</b> |
| <b>3.5.3 Általános ápolástan és gondozástan tantárgy 90/90 óra .....</b>                            | <b>69</b> |
| <b>3.5.4 Gyógyszertani alapismeretek tantárgy 18/18 óra .....</b>                                   | <b>73</b> |
| <b>3.5.5 Kommunikáció tantárgy 18/18 óra .....</b>                                                  | <b>77</b> |
| <b>3.5.6 Általános laboratóriumi alapismeretek tantárgy 36/36 óra .....</b>                         | <b>78</b> |

|        |                                                                                             |     |
|--------|---------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 3.5.7  | Rehabilitációs alapismeretek és fizioterápia tantárgy 54/54 óra .....                       | 81  |
| 3.6    | Társadalomtudományi ismeretek megnevezésű tanulási terület .....                            | 84  |
| 3.6.1  | Szociológia alapjai tantárgy 18/18 óra .....                                                | 84  |
| 3.6.2  | Pszichológia alapjai tantárgy 36/18 óra .....                                               | 85  |
| 3.6.3  | Népegészségtan, egészségfejlesztés tantárgy 18/18 óra .....                                 | 88  |
| 3.6.4  | Pedagógiai – betegoktatási alapismeretek tantárgy 18/18 óra.....                            | 90  |
| 3.7    | Klinikumi alapismeretek megnevezésű tanulási terület.....                                   | 93  |
| 3.7.1  | Belgyógyászat és ápolástana tantárgy 54/47 óra .....                                        | 93  |
| 3.7.2  | Sebészet és ápolástana tantárgy 54/36 óra .....                                             | 97  |
| 3.7.3  | Kisklinikumi ismeretek és ápolástanuk tantárgy 36/31 óra .....                              | 100 |
| 3.7.4  | Szülészet-nőgyógyászat klinikuma tantárgy 18/18 óra .....                                   | 102 |
| 3.7.5  | Neurológia klinikuma tantárgy 18/18 óra .....                                               | 104 |
| 3.7.6  | Pszichiátria klinikuma tantárgy 18/18 óra .....                                             | 106 |
| 3.7.7  | Geriátria klinikuma tantárgy 18/18 óra .....                                                | 108 |
| 3.7.8  | Klinikai gyakorlat tantárgy 189/168 óra .....                                               | 113 |
| 3.8    | Ápolói alapozó ismeretek megnevezésű tanulási terület .....                                 | 116 |
| 3.8.1  | Biokémia tantárgy 18/18 óra .....                                                           | 116 |
| 3.8.2  | Biofizika tantárgy 18/18 óra .....                                                          | 117 |
| 3.8.3  | Sejtbiológia II. tantárgy 18/18 óra.....                                                    | 118 |
| 3.8.4  | Mikrobiológia tantárgy 18/18 óra.....                                                       | 120 |
| 3.8.5  | Közegészségtan - járványtan tantárgy 36/36 óra .....                                        | 121 |
| 3.8.6  | Egészségügyi etikai esettanulmányok tantárgy 18/16 óra .....                                | 123 |
| 3.8.7  | Egészségügyi jogi esettanulmányok tantárgy 18/16 óra .....                                  | 125 |
| 3.8.8  | Egészségügyi informatika tantárgy 18/16 óra.....                                            | 127 |
| 3.8.9  | Egészségpszichológia tantárgy 36/32 óra.....                                                | 128 |
| 3.8.10 | Népegészségtan tantárgy 16/16 óra .....                                                     | 131 |
| 3.8.11 | Egészségügyi kommunikáció – konfliktuskezelés – krízis menedzsment tantárgy 16/16 óra ..... | 132 |
| 3.8.12 | Egészségnevelés – egészségfejlesztés tantárgy 16/16 óra .....                               | 134 |
| 3.8.13 | Egészségszociológia tantárgy 16/16 óra .....                                                | 136 |
| 3.9    | Ápolói szakmai ismeretek megnevezésű tanulási terület.....                                  | 138 |
| 3.9.1  | Anatómia-élettan-kórélettan tantárgy 54/54 óra .....                                        | 138 |
| 3.9.2  | Elsősegélynyújtás-első ellátás tantárgy 36/32 óra.....                                      | 143 |
| 3.9.3  | Egészségügyi terminológia II. tantárgy 18/16 óra .....                                      | 145 |
| 3.9.4  | Gyógyszertan - alkalmazott gyógyszer-tan tantárgy 36/34 óra .....                           | 147 |
| 3.9.5  | Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika tantárgy 36/36 óra .....                  | 147 |

|         |                                                                                                              |     |
|---------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 3.9.6   | Sztóma ellátás és sebkezelés tantárgy 126/119 óra .....                                                      | 156 |
| 3.9.7   | Klinikai táplálás tantárgy 16/16 óra .....                                                                   | 159 |
| 3.9.8   | Pedagógia tantárgy 16/16 óra.....                                                                            | 161 |
| 3.9.9   | Általános ápolástan II. tantárgy 36/36 óra .....                                                             | 163 |
| 3.10    | Klinikumi és szakápolástani ismeretek megnevezésű tanulási terület .....                                     | 166 |
| 3.10.1  | Belgyógyászat és szakápolástana tantárgy 144/130 óra.....                                                    | 166 |
| 3.10.2  | Sebészet és határterületeinek ápolástana tantárgy 144/136 óra .....                                          | 170 |
| 3.10.3  | Pszichiátriai betegek ápolása tantárgy 72/55 óra .....                                                       | 175 |
| 3.10.4  | Neurológia és szakápolástana tantárgy 72/63 óra .....                                                        | 178 |
| 3.10.5  | Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll tantárgy 54/48 óra ..                                       | 181 |
| 3.10.6  | Kisklinikumi ismeretek és szakápolástan tantárgy 85/76 óra .....                                             | 183 |
| 3.10.7  | Gyermekebelgyógyászati alapok és ápolási sajátosságok csecsemő- és<br>gyermekkorban tantárgy 72/68 óra ..... | 186 |
| 3.10.8  | Csecsemő és gyermekápolási ismeretek tantárgy 90/76 óra.....                                                 | 189 |
| 3.10.9  | Sürgősségi ellátás gyermekkorban és ápolástana tantárgy 72/60 óra ..                                         | 192 |
| 3.10.10 | Szülészet-nőgyógyászati betegek ápolása tantárgy 46/42 óra .....                                             | 195 |
| 3.10.11 | Közösségi ellátás és színtereinek szakápolástana tantárgy 108/97 óra<br>199                                  |     |
| 3.10.12 | Gerontológia és szakápolástana tantárgy 155/152 óra.....                                                     | 203 |
| 3.10.13 | Onkológia és szakápolástana tantárgy 140/135 óra .....                                                       | 206 |
| 3.10.14 | Hospice ellátás és szakápolástana, otthonápolás tantárgy 85/82 óra...                                        | 211 |
| 3.10.15 | Kritikus állapotú beteg ellátása tantárgy 93/93 óra.....                                                     | 217 |
| 3.10.16 | Klinikai gyakorlat II tantárgy 100/100 óra .....                                                             | 220 |
| 4       | RÉSZSZAKMA .....                                                                                             | 226 |
| 5       | EGYEBEK .....                                                                                                | 226 |